

РОБЕРТ ВАН ХЮЛИК

ЗАГАДКАТА НА ЛАБИРИНТА

Превод: Ирина Васева

chitanka.info

ПРЕДИСЛОВИЕ

След като през 1949 г. публикувах на английски език в Токио един китайски криминален роман със заглавие *Dee Goong An*, много хора ме помолиха и за други публикации от този род. За съжаление други нямаше или поне не се намираха лесно. Тогава реших, че може би няма да е безинтересно да се опитам сам да съчиня роман в стила на старите китайски разкази. Искаше ми се да докажа, че подобно произведение може да привлече интереса на съвременния читател дори повече, отколкото лошите преводи на всякакви романчета, с които бе затрупан книжният пазар в Япония и Китай. Така и стана. „Загадката на лабиринта“ излезе в превод на японски през 1951 г., след това и на китайски, направен от мен самия, и се посрещна благоприятно. Впоследствие романът бе приет добре и на Запад.

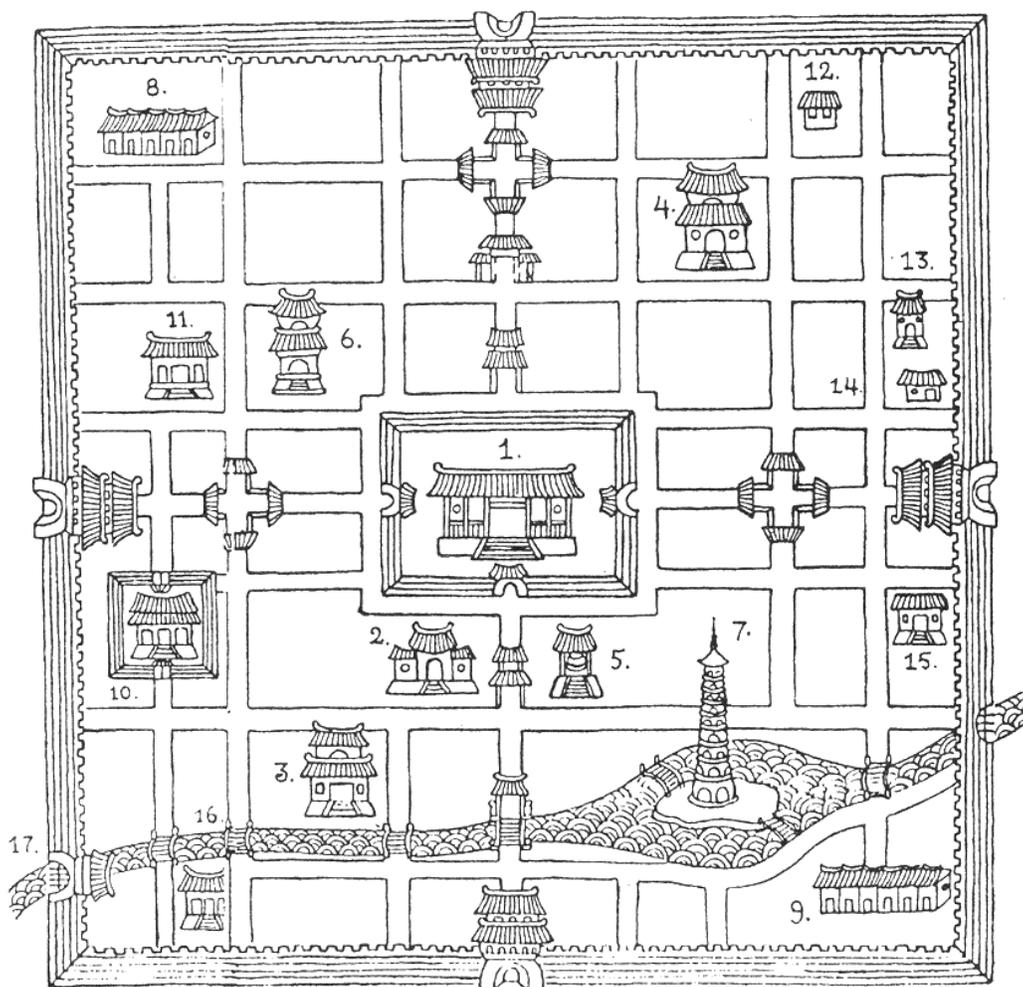
В послеслова са изброени някои извори, от които съм черпил. Придържал съм се към китайската традиция в едновременното преплитане на няколко криминални интриги, в заглавията на главите с две успоредни линии в тях, в краткото въведение, което загатва за основните събития в книгата. Навсякъде съм се опитвал, доколкото мога, да пресъздам атмосферата на стария Китай.

Хага, пролетта на 1956 г.

Робърт ван Хюлик

КАРТА НА ЛАНФАН

園全坊攔

18.

1. Съдилище	10. Къща на Шиен Моу
2. Храм на покровителя на града	11. Дом на генерал Дън
3. Храм на Конфуций	12. Винарна „Непресъхващ извор“
4. Храм на бога на войната	13. Скит „Трите съкровища“
5. Камбанария	14. Къща на госпожа Ли
6. Кула с барабана	15. Бивш дом на Ю
7. Пагода	16. Дом на Ю Ки
8. Северен квартал	17. Речна врата
9. Южен квартал	18. Лобно място

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

В Китай фамилното име (изписано тук с главни букви) винаги предшества собственото

ДИ Жендзие

ново назначен съдия на граничния окръг Ланфан

ХУН Лян, МА Жун, ТАО Ган и ЦЯО Тай

помощници на съдията

ДЪН Хугуо

генерал в оставка

ДЪН Ий

негов единствен син, кандидат за литературните изпити

У Фин

син на командира У, кандидат за литературните изпити и художник любител

Госпожа Ю

вдовица на починалия в Ланфан губернатор Ю Шушиен

Ю Ки

по-голям син на губернатора от предишен брак Ю Шан син на госпожа Ю

ФЪН

бивш ковач, началник на стражата при съдилището

БЯЛА ОРХИДЕЯ, ЧЕРНА ОРХИДЕЯ

негови дъщери

ШИЕН Моу

местен тиран, узурпирал властта в Ланфан

ОРОЛАКЧИ

уйгурски вожд, чието истинско име е княз Улджин —
„Представителен“

Учителят ЖЕРАВОВА РОБА

стар отшелник

ГЛАВА 1

СТРАННА СРЕЩА ПРИ ЕЗЕРОТО С ЛОТОСИТЕ; ПОКУШЕНИЕ СРЕЩУ СЪДИЯТА ДИ ПО ПЪТЯ МУ КЪМ ЛАНФАН.

При настоящата славна — преславна династия Мин, ерата на император Юнлъ, всички се радват на мир, земята ражда в изобилие, няма засухи и наводнения, хората живеят в благоденствие и доволство. Това щастие дължим изцяло на августейшите достойнства на негово величество императора. Естествено, в тези блажени години на спокойствие престъпността почти е изчезнала и настоящето предлага крайно оскъден материал за изучаване на престъпните деяния и начините за тяхното изобличаване. Затова не в съвременето, а в миналото трябва да търсим истории за загадъчни злодейства и изумителното им разкриване от прозорливи магистрати.

И понеже разполагам със свободно време, мога да се отдам на любимите си проучвания и старателно издирвам из древни, потънали в прах архиви документи за нашумели навремето криминални дела, вслушвам се в приказките на приятели и познати, когато се съберем в чайната и стане дума за поразителни престъпления, разкрити от прочутите съдии на миналото.

Оня ден привечер излязох на разходка из Западната градина, за да се полюбувам на цъфналите лотоси. Минах по мраморния мост до островчето в средата на лотосовото езерце и съзрях свободна маса в единия ъгъл на терасата.

Отпивах от чая си, чоплех сушени пъпешови семки и се наслаждавах на прекрасното езеро, цялото в лотосов цвят. Наблюдавах пъстрата тълпа и както често правя, се забавлявах, опитвайки се да отгатна по вида на минавачите кой какъв е и от какво семейство произхожда.

По някое време зърнах две невероятно красиви девойки, които отминаха хванати за ръце. Приличаха си много, от пръв поглед си личеше, че са сестри. Но по характер явно бяха съвсем различни. Помладата бе весела и жизнерадостна и непрекъснато бърбеше. Голямата бе нейна противоположност — сдържана и свенлива. На лицето ѝ бе изписана дълбока умисленост и бях сигурен, че таи в себе си някаква покъртителна житейска драма.

Когато двете девойки се скриха сред тълпата, забелязах, че подире им върви възрастна жена. Тя се подпираше на бастун и ситнеше, накуцвайки, сякаш решена на всяка цена да задмине момичетата. Реших, че е гувернантката им. Но когато минаваше покрай терасата, прочетох по лицето ѝ такава похотлива злост, че на часа обърнах очи към красива млада двойка, която се задаваше в този миг.

Младежът носеше шапка на кандидат за литературните изпити, а момичето, скромно облечено, имаше вид на домакиня. Вървяха на разстояние един от друг, но по нежните погледи, които си разменяха, ставаше ясно, че не са си безразлични. По потайния им вид реших, че са влюбени. На минаване покрай мен момичето понечи да хване младежа за ръка, но той побърза да се отдръпне и смръщено поклати глава.

Обърнах безцелно поглед към събралите се на терасата гости и съзрях един възпълен спретнат мъж, седнал като мен сам на маса. Имаше приятно валчесто лице и реших, че е заможен земевладелец. Видя ми се от приказливите и побързах да отклоня очи от него, за да не приеме погледа ми като покана за запознанство. Предпочитах да остана насаме с мислите си, още повече че в очите му зърнах особен блясък, който ме накара да бъда нащрек. Стори ме се, че човек с подобен леден пресметлив поглед — пълна противоположност на дружелюбното му лице — вероятно е в състояние подробно да обмисли и да извърши някакво злодеяние.

След малко забелязах възрастен господин с дълга бяла брада бавно да пристъпва към терасата. Бе загърнат в кафява роба с широки ръкави, подшити с черно кадифе, на главата си носеше висока черна шапчица. Макар да нямаше отличителните белези на сановник, видът му се хвърляше на очи. Поспря се, облегнат на извитата си тояга, и

заоглежда с пронизителни очи изпод рунтави бели вежди гъмжащата от хора тераса.

Човек на такава достолепна възраст не бива да стои прав и аз побързах да стана и да поканя новодошлия на масата си. Той прие със съдържан поклон. Докато пиехме чая и си разменяхме обичайните учтиви реплики, разбрах, че мъжът се казва Ди и че на младини е бил префект.

Скоро поведохме приятен разговор. Гостът ми се оказа човек начетен, с изискан вкус и времето потече неусетно в приказки за литература, за проза и поезия, като междувременно хвърляхме по някой поглед и към веселата тълпа, стичаща се по крайбрежния булевард. Гостът ми говореше с акцента, характерен за провинция Шанси. Затова го попитах в един промеждутък дали случайно семейството му не е свързано със стария род Ди от Тайюан, столицата на провинция Шанси, чийто блестящ представител преди векове, по времето на династия Тан, е бил великият държавник Ди Жендзие.

Очите на достопочтения старец припламнаха и той подръпна дългата си брада.

— Да! — възкликна той. — Семейството ми действително е клон от същия род Ди, от който произхожда и великият съдия Ди, и аз съм много горд, че той е сред моите предци. Но понякога този факт ме дразни до болка. Почти няма случай да вляза в гостилница, за да хапна купичка ориз или да пийна чашка чай някъде, без да чуя наоколо да се разправят истории за прославения ми прадед. Вярно, че, в общи линии, историите за блестящите дела на Ди Жендзие като председател на императорското Столично съдилище отговарят на истината, а и фактите могат да се проверят в официалните летописи на династия Тан. Но много често невежи люде разпространяват какви ли не измислици за ранните години от попрището на Ди Жендзие, докато още е служил като окръжен съдия из различни провинции. А той се прочува именно тогава, като разкрива десетки загадъчни престъпления. Достоверният разказ за тези случаи благоговейно се предава в моя род от поколение на поколение. Възмущават ме и ме дразнят небивалиците, които се разправят из чайните, и често се случва да оставя всичко на масата и да си тръгна.

Старецът поклати глава и ядосано удари с тоягата си по плочника. Бях безкрайно зарадван, че гостенинът ми наистина се оказа

потомък на прочутия съдия Ди. Станах и с дълбок поклон засвидетелствах почитта си към семейството му. После продължих с думите:

— Ваша милост, искам да ви се представя като запален събирач на достоверни свидетелства за великите разследвания, проведени от именитите съдии в славното минало на нашия народ. Без да съм безделник клюкар, изпитвам огромно удоволствие да ги проучвам най-внимателно. Защото не са ли именно те за нас, живеещите в този късен век, огледало и предупреждение за нашата глупост и за недостатъците ни? Тези разкази не само пречистват и облагородяват нравите ни, а и по-убедително от всякакви напътствия разубеждават и възпират порочните люде. Няма по-красноречиво доказателство за това, колко гъста е мрежата на небесната справедливост и как ни един злосторник в края на краищата не се промушва през брънките ѝ. Според мен в старите времена няма следовател, който да се мери със съдията Ди. От години усърдно записвам всичко за разкритите от блестящия му ум дела. И сега, дарен от благосклонната съдба с възможността да се запозная с вас, един пълноводен извор на знания по този въпрос, надявам се, че не ще изтъкувате като злоупотреба с любезността ви смирената ми гореща молба да ме удостоите с привилегията лично да чуя от вас някои по-неизвестни случаи.

Беловласият господин веднага склони и аз го поканих на скромна вечеря. Вече се спускаше здрач и посетителите се пренасяха от терасата вътре в гостилницата, където сервитьорите бяха запалили свещи и цветни хартиени фенери. Подминах главната зала, кънтяща от гласовете на десетките вечерящи посетители, и поведох госта си към малък страничен салон с изглед към окъпаното в червеното зарево на залеза езеро. Поръчах за двама ни вечеря от по четири блюда и кана топло вино. Опитахме гозбите, изпихме по две-три чаши, беловласият господин поглади дългите си бакенбарди и започна:

— Ще ви разкажа за три заплетени престъпления, разкрити от почитаемия ми предходник съдията Ди при изключително необичайни обстоятелства. По онова време той е бил съдия на Ланфан, отдалечен окръг до северозападната граница на империята.

Така започна дългият му заплетен разказ. Непознатият говореше интересни неща, но пък и често се впускаше в дълги отклонения, а и гласът му, глух и монотонен, жужеше като пчела. Не след дълго

почувствах, че трудно задържам вниманието си. Изпих една след друга три чаши, за да проясня съзнанието си, но кехлибарената течност още повече ме унесе. Докато гостът ми продължаваше да нарежда все така равно и привлачено, имах усещането, че дочувам как духът на съня пърха в мен.

Събудих се сам в студения салон, опрял чело о скръстените си на масата ръце. Един нацупен сервитьор се надвеси над мен и заяви, че вече бил ударил гонгът за първата нощна стража, та аз един вид съм бил взел гостилницата за странноприемница, където хората остават да нощуват. Главата ми тежеше и не успях веднага да намеря подходящите думи, за да поставя на мястото му този грубиян. Но вместо това попитах за госта си, като описах подробно външността му. Сервитьорът отвърна, че тази вечер работел в другия край на гостилницата, пък и откъде-накъде съм си мислел, че бил длъжен да оглежда всеки посетител от главата до петите. След малко извади сметка за две вечери от по шест блюда и осем кани вино. Не ми оставаше друго, освен да платя, макар вече сериозно да се питах дали просто не съм сънувал срещата си с беловласия господин и дали този измамник сервитьорът чисто и просто не се възползва от моментното ми замаяване, та да ми надпише двойно и тройно сметката.

Излязох с чувството, че са ме изиграли, и поех към къщи по безлюдните улици. Прислужникът ми се бе свил в един ъгъл в библиотеката и спеше дълбоко. Без да го будя, пристъпих на пръсти до рафтовете с книги. Извадих летописите от времето на династията Тан, императорския регистър и собствените си записки за съдията Ди. Разрових се из томовете и установих, че макар, в общи линии, историята на стария господин да съвпадаше с историческите сведения, никакъв окръг Ланфан по северозападната граница на империята не е имало. Помислих си, че най-вероятно не съм чул правилно името, и реших сутринта да навестя беловласия господин и да го помоля за някои допълнителни уточнения. Тогава за свое огромно изумление установих, че макар да помнех целия му разказ дума по дума, колкото и да се мъчех, не можех да се сетя нищичко за него самия — бях забравил и името, и местоживееенето му. Поклатих глава, потопих

четчицата и още същата нощ се заех да запиша цялата история, която той ми разказа. Оставих четката едва по първи петли.

На другия ден подробно разпитах всичките си познати, но никой не беше чувал за пенсиониран префект на име Ди, който да живее в нашия град. Не открих нищо за него и при по-нататъшните си проучвания. Това обаче не разсея съмненията ми. Възрастният господин като нищо можеше просто да е минавал през града или да живее някъде в околността.

И така, събрал кураж да предложа настоящата история такава, каквато я запомних, оставям на проникателния читател грижата безпристрастно да отсъди сън ли е била срещата ми на езерото с лотосите, или истина. Стига разказът за три загадъчни престъпления да ви откъсне от грижите и тревогите на всекидневието, няма да ме е яд и за няколкото медни гроша, които ме изнудиха да платя. Защото, каквото и да е станало тогава, онзи сервитьор без съмнение си беше долен измамник — нима е мислимо един, та дори и двама благовъзпитани господа да изпият осем кани вино за една вечер!

Четири конски коли бавно напредваха през планините източно от град Ланфан. В първата новият окръжен съдия на Ланфан Ди се бе разположил удобно, доколкото това бе възможно при толкова тежко пътуване. Седеше на сгъваема кушетка, опрял гръб о голям вързоп с книги. Преданият сержант Хун, негов отколешен помощник, се бе настанил срещу него на денк с дрехи. Пътят бе толкова неравен, че и тези предпазни мерки почти с нищо не облекчаваха пътниците. И съдията, и сержантът бяха изморени — вече няколко дни пътуваха.

Следваше ги дълга каруца с гюрук и копринени перденца. В нея трите съпруги на съдията Ди, децата му и прислужничките се мъчеха да подремнат, свити сред възглавници и пухкави юргани. Последните две коли бяха натоварени с багаж. Неколцина слуги седяха върху денковете и сандъците, други предпочитаха да крачат редом с облените в пот коне.

От последното село тръгнаха на зазоряване и вече цял ден се клатушкаха през безлюдни планини. Не срещнаха жива душа, освен

неколцина дървари. След пладне загубиха няколко часа и заради едно счупено колело и сега, сред падащия здрач, планината изглеждаше все по-неприветлива.

Начело язدهа двама стройни мъже. На гърбовете им висяха широки мечове, за седлото на всеки бе привързан лък, в колчаните потракваха стрели. Това бяха Ма Жун и Цяо Тай, предани помощници на съдията Ди и въоръжени охранители на групата. Друг помощник на съдията Ди — мършав мъж с леко приведени рамене на име Тао Ган, завършваше шествието заедно със стария домоуправител.

Когато излязоха на превала, Ма Жун дръпна юздите на коня си. Надолу пътят се спускаше към гориста долина, отсреща се виждаше друг стръмен склон. Ма Жун се извърна на седлото си и извика на кочияша:

— Преди един час каза, че приближаваме Ланфан, песоглавецо. А ето че ще трябва пак да се катерим!

Кочияшът смотолевя нещо за гражданите, дето все бързали, после унило го успокои:

— Не се тревожи, от следващото било ще видиш под себе си Ланфан.

— Негодникът само за това следващо било говори — обърна се Ма Жун към Цяо Тай. — Много е неудобно, че пристигаме в Ланфан вечерта. Досегашният съдия сигурно ни чака още от пладне. Ами чиновниците от администрацията на окръга, ами угощението в чест на пристигането ни? Бас държа, че и техните кореми стържат като моя!

— Да не ти казвам колко ми е пресъхнало гърлото! — додаде Цяо Тай, обърна коня си и препусна към колата на съдията. — Имаме да прекосим още една долина, господарю — докладва той, — и след нея вече сме в Ланфан.

Сержант Хун едва потисна дълбоката си въздишка.

— Жалко, че се наложи да напуснем Пуян — обади се той. — Вярно, още с пристигането си там се сблъскахме с две сериозни престъпления, но все пак мястото беше много приятно.

Съдията Ди се усмихна накриво и се опита да се облегне поудобно на вързопите с книги.

— Изглежда, оцелелите от будистката клика — поде той — успяха да се съюзят с приятелите на търговците от Котан и това доведе до преждевременното ми преместване от Пуян, преди изтичането на

мандата. И все пак съдийският пост в един отдалечен окръг като Ланфан може да бъде много поучителен. Сигурно ще се сблъскаме с някои особености, за които е невъзможно да се научи из по-големите градове във вътрешността на страната.

Сержантът се съгласи, но си остана мрачен. Беше прехвърлил шейсет години и изживяваше тежко неудобствата на дългия път. От дете служеше в семейството на съдията Ди. Когато съдията започна попрището си, направи Хун свой доверен съветник и където и да постъпеше на служба, неизменно го назначаваха за секретар на съдилището.

Камшиците на кочияшите изплющяха. Шествието прехвърли билото и се запуска по тесния криволичещ път. Скоро се озоваха най-долу и пътят потъна в сянката на високи кедрови дървета, извисени над гъстия шубрак от двете страни. Съдията Ди се канеше да нареди на слугите да запалят факлите, когато се чуха някакви викове и отпред, и отзад. От гората изневиделица изскочиха мъже с черни шалчета, завързани през лицата.

Двама хванаха Ма Жун за десния крак и го смъкнаха от коня, преди да успее да изтегли меча си. Трети се метна на коня зад Цяо Тай и падна заедно с него на земята, като го стискаше за гърлото в смъртна хватка. В края на шествието други двама разбойници се биеха с Тао Ган и домоуправителя. Кочияшите скочиха от каприите и мигновено потънаха в гората. Слугите на съдията Ди се спуснаха през глава след тях.

На прозореца на колата на съдията Ди се появиха две маскирани лица. Един удар по главата свали сержант Хун в несвяст. Съдията едва избегна острието на запратено напред копие, но успя да сграбчи дръжката му с две ръце. Разбойникът отвън затегли с все сила към себе си. Съдията се възползва от това и в един миг рязко блъсна с дръжката през прозореца. Нападателят се претърколи. Съдията Ди изтръгна копието, скочи през прозореца и развъртя оръжието около себе си, за да държи двамата си нападатели на разстояние. Онзи, който удари сержант Хун, стискаше боздуган, а след като пушна копието, другият набързо извади дълъг меч. Нахвърлиха се яростно върху съдията. Той си даде сметка, че няма да устои дълго на двамата решителни противници.

Разбойниците, смъкнали Ма Жун от коня му, вдигнаха мечовете си, за да го посекаат, когато се надигне. Но те просто не знаеха, че са попаднали на страшен противник. Едва допреди няколко години, преди съдията Ди да направи от Ма Жун и Цяо Тай нови хора, те бяха побратими от зелените гори. За Ма Жун в боя нямаше тайни. Вместо да се опита да стане, той се претърколи, докопа за глезена единия нападател, който политна, и едновременно с това изрита втория в коляното. Сега вече можеше да скочи на крака. Той стовари тежкия си като камък юмрук върху главата на олюляващия се мъж, обърна се светкавично и изрита в лицето другия, който се държеше за коляното. Главата на нападателя се отметна рязко назад, вратът му за малко не се пречупи.

Ма Жун изтегли меча си и се втурна към Цяо Тай, който отчаяно се мятеше по земята с вкопчения в гърлото му мъж. Двамина с дълги ножове стояха до тях и дебнеха сгоден момент, за да наръгат Цяо Тай. Ма Жун заби меча си в гърдите на единия, после, без да губи време да вади меча, се извъртя към втория и с един ритник в слабините го просна превит одве на земята. Изтръгна дългия нож от ръката на бандита и го заби под лявата плешка на вкопчения в Цяо Тай нападател. Тъкмо помагаше на Цяо Тай да се изправи, когато прозвуча викът на съдията Ди:

— Внимавай!

Той се дръпна на мига и боздуганът на нападателя на съдията Ди, дотичал да помогне на другарите си, мина на косъм от главата му и се стовари с тъп удар върху рамото му. Ма Жун се свлече с люта ругатня на уста. Разбойникът вдигна боздугана над главата на Цяо Тай, който обаче вече с изваден нож се стрелна под ръката на бандита и заби оръжието си до дръжката в сърцето му.

Сега вече съдията Ди приключи набързо с единствения си противник, въоръжен с меч. Направи финт с копието и нападателят вдигна меча, за да се предпази. В този миг съдията приложи един номер от фехтовката, известен като „падаща колона“ — завъртя копието във въздуха, изхвърли дръжката му към главата на противника си и го повали. Съдията Ди остави Цяо Тай да завърже бандитите и изтича към колата с багажа. Един разбойник лежеше на земята и с обезумяло изражение се държеше с две ръце за шията. Друг мъж, с боздуган в ръка, надничаше под колата. С един страничен удар на

копието по главата съдията Ди го повали до колата. Отдолу изпълзя Тао Ган, стиснал края на тънка връв.

— Какво става тук? — попита съдията. Тао Ган се ухили до уши и обясни:

— Аз паднах почти без дъх и останах да лежа като пън. Те решиха, че са приключили с мен, и се приготвиха да разграбят багажа. Надигнах се и надянах изотзад примката на шията на по-близкия. После се мушнах под колата и опънах здраво. Вторият нямаше как да ме последва, а боздуганът не му вършеше работа. Тъкмо се чудеше какво да прави, когато господарят разреши колебанията му.

Съдията Ди се усмихна и побърза да се върне при Ма Жун, който ругаеше разпенено. Тао Ган извади от ръкава си връв от котешки черва и здраво стегна с нея ръцете и краката на двамата разбойници. После разхлаби примката от врата на полузадушения нещастник. И той, както и другарят му, се бе подвел от безобидния вид на Тао Ган.

Тао Ган беше мъж на средна възраст, едва ли можеше да се нарече доблестен боец, но беше невероятно хитър и години наред си бе изкарвал хляба с професионални измами. Стана така, че съдията Ди го измъкна от една каша и го направи свой помощник. Тао Ган познаваше като петте си пръста нравите и обичаите на престъпния свят, което се оказа изключително полезно при откриването и залавянето на престъпници, както и при събирането на доказателства. Бандитът с посиняло лице за своя сметка се бе уверил в неизчерпаемите му възможности да измисля най-невероятни и най-неочаквани номера.

В челото на групата съдията Ди свари Цяо Тай в ръкопашна схватка с един от първите нападатели на Ма Жун, който се бе свестил от удара по главата. Самият Ма Жун бе клекнал, лявата му ръка бе обездвижена от страхотния удар в рамото. С дясната се мъчеше да отвърща на нападенията на един дребен разбойник, който танцуваше чевръсто около него и размахваше къс кинжал. Съдията вдигна копието, но в този миг Ма Жун докопа противника си за китката и я стисна като с желязно менгеме. Кинжалът изпадна, Ма Жун тръшна нападателя на земята и затисна с коляно корема му. Бандитът изстена. Ма Жун мъчително се понадигна, а пленникът му остана на земята и започна ядно да се налага с юмрука на свободната си ръка по главата и по раменете. Тежко запъхтян, Ма Жун се обърна към съдията:

— Господарю, ще му свалите ли маската?

Съдията Ди дръпна шала.

— Небесата да са ни на помощ! — възкликна Ма Жун. — Та това е момиче!

Двамата се вгледаха в пламтящите очи на девойката. Ма Жун пусна втрещен китката ѝ. Съдията Ди побърза да извие ръцете ѝ зад гърба и намусено рече:

— Е, случва се с тия шайки да тръгне и някоя изоставена жена. Вържи и нея с останалите!

Ма Жун извика Цяо Тай, който вече бе усмирил своите нападатели, и докато той връзваше ръцете на момичето зад гърба ѝ, остана прав, чешейки се озадачено по главата. Момичето не пророни дума.

Съдията Ди отиде до покритата каруца. Първата му съпруга стоеше на прозорчето, стиснала в ръката си кама. Останалите се свиваха смъртно уплашени под юрганите. Съдията ги успокои, че всичко е свършило.

Прислужниците и кочияшите изскочиха от убежищата си и тутакси се захванаха да палят факли. В трепкащата светлина съдията Ди огледа последиците от нападението.

Неговите хора бяха пострадали съвсем леко. Сержант Хун се бе свестил и Тао Ган превързваше главата му. Старият домоуправител си бе изпатил повече от страх, отколкото от удара на бандита. Ма Жун седеше на един дънер гол до кръста. Лявото му рамо бе мораво и подуто, Цяо Тай го разтриваше с мехлем.

Ма Жун бе убил двама, Цяо Тай — един. Останалите шестима представляваха повече или по-малко жалка гледка. Единствено момичето бе невредимо. Съдията нареди на слугите да качат вързаните разбойници на едната кола с багажа, а труповете да натоварят в другата. Наложил се момичето да върви пеш.

Тао Ган извади подплатена кошница и всички изпиха по чаша горещ чай. Ма Жун изплакна уста, изплю глътката чай с погнусено изражение и се обърна към Цяо Тай:

— Общо взето, любителска работа...

— А по моему си ги биваше — сухо отбеляза съдията Ди. Мълчаливо изпиха по още една чаша чай. Всички бяха капнали, не им се приказваше. Чуваха се само шепнещите гласове на прислугата и стоновете на ранените нападатели.

Поотдъхнаха си и шествието потегли отново. Начело вървяха двама слуги със запалени факли. Прехвърлянето на последното било им отне повече от час. Нататък пътят се разшири и не след дълго на фона на мрачното небе се очертаха зъбците от стените на Северната врата на Ланфан.

ГЛАВА 2

СЪДИЯТА ДИ ПРОВЕЖДА ПЪРВОТО СЪДЕБНО ЗАСЕДАНИЕ; ОТ АРХИВИТЕ ИЗСКАЧА ЕДИН ЗАПЛЕТЕН СЛУЧАЙ.

Цяо Тай смаяно разглеждаше гигантската порта, над която се извисяваше внушителна кула. Разбира се, Ланфан беше пограничен град и трябваше да бъде добре защитен срещу неочаквани набези на варварските орди откъм западните равнини. Той потропа с дръжката на меч си по обкованата с желязо порта. Мина доста време, преди в кулата да хлопне капакът на едно прозорче. Някакъв глас извика грубо:

— Нощем вратата е затворена. Елате утре!

Цяо Тай заблъска с все сила и изкрещя:

— Отваряй, съдията пристигна!

— Какъв съдия? — попита гласът.

— Негово превъзходителство Ди, новият съдия на Ланфан, дръвнико!

Капакът се затвори. Ма Жун се приближи на коня до Цяо Тай и попита:

— Какво се туткат толкова?

— Спят като пънове! — с гримаса на отвращение отвърна Цяо Тай и отново заудря с меч си по портата.

Чу се дрънчене на вериги. Най-сетне тежките крила се открянаха. Цяо Тай веднага се вмъкна вътре с коня си и за малко не стъпка двама размъкнати стражници с ръждясали шлемове.

— Отваряйте портите широко, мързеливци! — изрева той.

Стражниците безочливо оглеждаха двамата конници. Единият зина с уста да каже нещо, но когато видя, че лицето на Цяо Тай пламти от гняв, се отказа и заедно с другаря си избута крилата. Малкият керван влезе и пое по тъмната главна улица.

Ланфан изглеждаше пуст и безлюден. Гонгът за първата нощна стража още не бе ударил, а повечето дюкяни вече бяха затворени с яки дървени кепенци. Тук-там в сиянието на газените улични фенери се виждаха хора, скупчени по трима-четирима. Те вдигаха за миг безучастни погледи към минаващите и отново се вторачваха в купичките си. Никой не излезе да посрещне новия съдия, по нищо не личеше, че го очакват.

Шествието мина под висока декоративна арка. След нея главната улица се разделяше наляво и надясно покрай висок зид. Ма Жун и Цяо Тай решиха, че това трябва да е задната ограда на съдилището. Поеха на изток и покрай зида излязоха пред голяма сводеста врата, над която висеше проядена от червеите дъска с едри йероглифи: „Съдилище на Ланфан“.

Цяо Тай скочи от коня и с все сила заблъска по вратата. Отвори му тантурест мъж, загърнат в парцалива изкърпена роба. Проскубаната му брада лъщеше от мазнина. Беше ужасно кривоглед. Мъжът вдигна хартиения си фенер и внимателно огледа Цяо Тай.

— Не знаеш ли, войнико, че съдилището е затворено? — изръмжа той.

Това безочие изкара Цяо Тай от кожата му. Той сграбчи мъжа за брадата и така го раздруса, че главата му се блъсна с глух удар в крилото на вратата. Пусна го чак когато мъжът застана на висок глас.

— Негово превъзходителство съдията Ди пристигна — изкрещя Цяо Тай. — Отваряй вратата и иди да повикаш служителите от съдилището!

Мъжът тутакси отвори широко двойната врата. Шествието влезе и спря в централния двор пред залата. Съдията Ди слезе от колата и се огледа. Високите шестокрили врати на съдебната зала бяха залостени с греди и заключени, кепенците по прозорците на канцеларията и архива отсреща стояха затворени. Всичко наоколо бе тъмно и запуснато. Съдията скръсти ръце в ръкавите си и нареди на Цяо Тай да му доведе пазача. Цяо Тай го довлече за яката. Тантурестият побърза да падне на колене.

— Кой си ти? — строго попита съдията Ди. — Къде е досегашният съдия негово превъзходителство Куан?

— Недостойната особа пред вас — запелтечи мъжът — изпълнява длъжността тъмничар. Негово превъзходителство Куан

замина рано сутринта през Южната врата.

— Къде са съдебните печати?

— Трябва да са в канцеларията — с треперещ глас отвърна надзирателят.

Търпението на съдията Ди преля. Той тропна с крак и извика:

— Къде е охраната, къде са стражниците? Къде са писарите и чиновниците, къде са се сврели всички от това проклето съдилище?

— Началникът на стражата напусна миналия месец. Старият писар от три седмици е в отпуск по болест, а...

— Значи освен теб няма никой? — прекъсна го съдията и се обърна към Цяо Тай: — Заклучи този тъмничар в неговата тъмница. Сам ще разбере какво става тук!

Тъмничарят понечи да възнегодува, но Цяо Тай го цапардоса няколко пъти и му върза ръцете на гърба. После го въртна кръгом и след един ритник по задника извика:

— Хайде в тъмницата!

В лявото крило на сградата се озоваха в обширна тъмница зад празните помещения на охраната. Личеше си, че килиите отдавна не са били използвани, но вратите изглеждаха достатъчно яки, на прозорците имаше железни решетки. Цяо Тай тикна тъмничаря в една малка килия и заключи вратата.

— Сега искам да огледам съдебната зала и канцеларията — каза съдията.

Цяо Тай грабна един хартиен фенер. Бързо намери двойната врата на съдебната зала. Цяо Тай я блъсна и тя се отвори тежко със скърцане на ръждясали панти. Цяо Тай вдигна фенера. Пред тях се разкри голяма празна зала. По плочника се стелеше слой прах и мръсотия, от стените висяха паяжини. Съдията Ди пристъпи към подиума и се загледа в избелялата и опърпана червена покривка на съдийската маса. Един огромен плъх притича през краката им и се скри.

Съдията махна на Цяо Тай да го последва и се качи на подиума, заобиколи масата и дръпна завесата към кабинета отзад. Отгоре му се посипа облак прах.

Кабинетът беше празен, като се изключат голо разнебитено бюро, кресло със счупена облегалка и три ниски столчета. Цяо Тай отвори отсрещната врата. Лъхна ги мирис на влага. Целите стени бяха

в полици, отрупани с позеленели от плесен кожени кутии. Съдията Ди поклати глава.

— Архив за чудо и приказ! — промърмори той.

Ритна вратата към коридора и безмълвно закрачи обратно към вътрешния двор, а Цяо Тай го предшестваше с фенера.

Ма Жун и Тао Ган бяха заключили пленниците в килиите на тъмницата. Трите трупа оставиха в караулното помещение. Прислужниците на съдията разтоварваха багажа под зоркото око на домоуправителя, който съобщи на Ди, че личните покои на окръжния съдия в дъното на сградата са в отлично състояние. Предшественикът на съдията бе оставил всичко в пълен порядък — пометени стаи, почистени мебели в прилично състояние. Готвачът вече се бе захванал да пали огъня в кухнята. Съдията въздъхна облекчено — поне семейството му имаше подслон.

Той пусна сержант Хун и Ма Жун и им нареди да разгърнат постелките си в някоя странична стаичка в личните му покои. После кимна на Цяо Тай и Тао Ган да го последват и се отправи обратно към запуснатия кабинет.

Тао Ган сложи две запалени свещи на бюрото. Съдията Ди внимателно седна в паянтовото кресло. Двамата му помощници издухаха праха от ниските столчета и също седнаха. Съдията скръсти ръце на писалището. Известно време никой не проговори.

Тримата представляваха странна гледка — все още в кафявите си пътни роби, раздърпани и окаляни след битката с разбойниците. Лицата им изглеждаха бледи и изтощени в мигащата светлина на свещите. Най-сетне съдията проговори:

— И така, приятели мои, вече е късно, а и ние сме уморени и гладни. Но все пак ми се иска да обсъдим тази, меко казано — странна, ситуация, която заварваме — Тао Ган и Цяо Тай кимнаха нетърпеливо. — Много съм озадачен — продължи съдията. — Предшественикът ми е прекарал три години в този град и е поддържал жилищните помещения в отлично състояние, а както изглежда, изобщо не е използвал съдебната зала и е отпратил всички служители. Въпреки че със сигурност е бил надлежно известен по куриер за пристигането ми, запланирано за следобеда, си е заминал, без дори да остави бележка, доверявайки съдебните печати на този негодник тъмничаря.

Останалите длъжностни лица от администрацията нехаят, че сме пристигнали. Как си обяснявате всичко това?

— Дали не кроят бунт срещу централното правителство, господарю? — попита Цяо Тай.

Съдията Ди поклати глава.

— Вярно — отговори той, — че улиците са пусти и дюкяните са затворени необичайно рано. Но не забелязах никакви признаци за брожение, не видях барикади или въоръжени хора. Пък и хората по улиците не бяха враждебно настроени към нас, а само необичайно безразлични.

Тао Ган умислено подръпна три дълги косъма, висящи от бенката на лявата му буза.

— За малко си помислих — обади се той, — че градът е опустошен от чума или от друг някакъв мор. Само че, ако е имало зараза, как тъй няма и помен от паника, а и хората спокойно си ядат от уличните сергии? Не, не е това.

Съдията Ди прокара пръсти през дългите си бакенбарди, за да ги почисти от няколко изсъхнали шумки. След това каза:

— От онзи тъмничар едва ли ще научим нещо. По всичко личи, че е изпечен негодник.

Влезе домоуправителят, следван от двама прислужници на Ди. Единият носеше поднос с купички ориз и супа, другият — голям чайник. Съдията нареди на домоуправителя да се даде на арестантите по една купичка ориз.

Тримата започнаха да се хранят мълчаливо. След като свършиха с импровизираната вечеря и изпиха по чаша горещ чай, Цяо Тай замислено започна да подръпва мустаците си. След някое време се обади:

— Прав беше Ма Жун, господарю, когато каза горе в планината, че нашите нападатели не са истински братя от зелените гори. Какво ще кажете, ако се опитаме от затворниците да разберем какво става тук?

— Чудесна идея! — възкликна съдията. — Виж кой им е главатарят, и го доведи!

След малко Цяо Тай се върна, теглейки за веригата разбойника, който се бе опитал да пониже съдията Ди с копие. Съдията го изгледа строго. Беше здрав мъж с открито лице и правилни черти. По-скоро

приличаше на дребен дюкянджия или търговец, отколкото на разбойник.

Мъжът коленичи пред писалището, а съдията Ди го попита с гръмовен глас:

— Как се казваш и какво ти е занятието?

— Коленичилият смирено пред негово превъзходителство — почтително започна мъжът — се казва Фън. Доскоро бях ковач в града, където родът ми живее от няколко поколения.

— А защо — запита настойчиво съдията Ди — ти, човек със стар и почитан занаят, предпочете недостойния живот на разбойник?

Фън сведе глава и изрече глухо:

— Извърших опит за грабеж и опит за убийство. Напълно съзнавам, че ме очаква смърт. Признавам вината си и повече доказателства не са нужни. Защо му е на негово превъзходителство да разпитва повече?

В думите му звучеше горчиво отчаяние.

— Никога не осъждам престъпник, без да го изслушам — със спокоен глас каза съдията Ди. — Отговори на въпроса ми!

— Недостойната особа, коленичила пред негово превъзходителство — поде Фън, — беше ковач повече от трийсет години, поел занаята от баща си. С жена ми, сина ми и двете ми дъщери бяхме силни и здрави, не се тревожихме за купичката ориз, от време на време имахме и по парче свинско. Смятах се за честит човек. Ала за зла беда един ден хората на Шиен хвърлили око на сина ми, младо силно момче, и насила го взеха да служи при тях.

— Кой е Шиен? — прекъсна го съдията.

— Негово превъзходителство не е чувал за Шиен! — горчиво възкликна Фън. — Вече стават повече от осем години, откак е заграбил цялата власт в този окръг. Над половината земя е негова, а също и една четвърт от дюкяните и къщите в града. Той е магистрат, той е съдник, той е командир и всичко. Редовно изпраца подкупи на сановниците в префектурата, на пет дни езда оттук. Убеди ги, че ако не бил той, варварските орди оттатък границата отдавна щели да превземат окръга.

— Предшествениците ми как приемаха деянията му? — попита съдията Ди.

Фън сви рамене и отвърна:

— Всеки нов съдия, назначен в Ланфан, бързо решаваше, че е по-лесно и много по-безопасно да кротува и да остави реалната власт в ръцете на Шиен. И се превръщаха в кукли, като Шиен им дърпаше конците, но пък всеки месец ги отрупваше с богати дарове. Те си живееха мирно и сито, а ние, простите хора, страдахме.

— Разказът ти не звучи много правдоподобно — студено каза съдията Ди. — Колкото и жалко да е, зная, че се случва някой местен тиранин да обсеби властта в един или друг отдалечен окръг. Още по-жалко е, че някои безволеви съдии се примиряват с подобно беззаконие. Но не мога да повярвам, драги, че осем години поред всички съдии, назначавани тук, са свеждали глава пред този Шиен.

— Повярвайте, че ние от Ланфан сме нямали късмет! — горчиво се усмихна Фън. — Имаше един съдия, който преди четири години се опълчи срещу Шиен. Само две седмици след пристигането му го намериха при реката с прерязано гърло от едното до другото ухо.

Съдията Ди се наведе рязко напред:

— Името на този съдия не беше ли Пън? — попита той. Фън кимна. — Според официалния доклад — продължи Ди — съдията Пън е загинал, сражавайки се с нахлули уйгурски орди. Тогава бях в столицата и си спомням, че изпратиха тленните му останки с военни почести и посмъртно го издигнаха в сан префект.

— Така Шиен потули убийството му — с безразличие обясни Фън. — А аз знам истината, с очите си видях трупа му.

— Продължавай! — нареди съдията Ди.

— Накараха значи насила единствения ми син да се присъедини към бандата главорези, които Шиен държи като лична охрана, и повече не го видях. По-сетне у дома дойде една гнусна гърбава бабичка, сводница на Шиен, и каза, че Шиен давал десет жълтици за Бяла Орхидея, по-голямата ми дъщеря. Изгоних я. Три дни след това дъщеря ми излезе на пазар и не се върна. Много пъти ходих в къщата на Шиен и молих да ми позволят поне да я видя, но всеки път неговите зверове ме налагаха с тояги и ме гонеха. След загубата на единствения ми син и на по-голямата ми дъщеря жена ми се поболя и преди две седмици почина. Грабнах бащиния си меч и отидох в дома на Шиен. Този път стражите му ме пребиха и ме оставиха ни жив, ни умрял на улицата. После, преди една седмица, няколко негодници подпалиха ковачницата ми. Тогава напуснах града заедно с Черна Орхидея,

малката ми дъщеря, която днес пленихте заедно с мен, и се присъединихме към неколцина други мъже, хванали от отчаяние гората. Тази вечер се опитахме за пръв път да ограбим пътници.

Възцари се пълна тишина. Съдията Ди понечи да се облегне в креслото, но се сети, че облегалката му е счупена. Припряно опря отново лакти на писалището и каза:

— Разказът ти ми звучи познато. Всеки разбойник, пипнат на местопрестъплението, измисля нещо такова за пред съда. Ако си излъгал, главата ти ще се търкулне на лобното място. Ако се окаже, че си говорил истината, ще чуеш решението ми по-късно.

— За мен надежда няма — унило рече ковачът. — Ако негово превъзходителство не ми отсече главата, Шиен няма да пропусне да го направи. Същото важи и за другарите ми. Те до един са пострадали от жестокостта на Шиен.

Ди направи знак на Цяо Тай. Той се изправи и отведе Фън в килията му. Съдията стана и закрачи из кабинета. Когато Цяо Тай се появи отново, той се спря и каза замислено:

— Този Фън явно казва истината. Градът е във властта на някакъв местен тиранин и съдиите са били безсилни чучела в неговите ръце. Това обяснява и странното поведение на хората.

Цяо Тай се удари ядно с огромния си юмрук по коляното.

— Трябва ли и ние да се кланяме на този негодник Шиен? — гневно извика той.

По устните на съдията плъзна лека усмивка.

— Късно е вече — каза той. — Най-добре идете да поспите, утре ще има много работа за вас. Аз ще поостана още малко, за да надникна в тези стари архиви.

Тао Ган и Цяо Тай предложиха да помогнат на съдията, но той категорично отказа. Щом двамата излязоха, взе една свещ и влезе в съседната стая. С ръкава на изцапаната си пътна роба избърса плесента от етикетите на кутиите с документи. Оказа се, че последната датира отпреди осем години. Съдията я занесе в кабинета и изсипа съдържанието ѝ на бюрото. Опитното му око бързо установи, че повечето документи се отнасят до обичайни всекидневни дела. На дъното на кутията обаче откри малък свитък с надпис: „Дело Ю срещу Ю“. Съдията седна. Разгъна свитъка и го прегледа набързо. Беше от съдебен процес за наследството на Ю Шушиен, губернатор на

провинция, заселил се в Ланфан след оттеглянето си, починал преди девет години.

Съдията Ди затвори очи и мислено се върна преди петнайсет години, когато служеше в столицата като младши секретар. В онези години името на Ю Шушиен бе прославно из цялата империя. Изключително способен и до педантичност честен, предан служител на държавата и на китайския народ, той си бе спечелил слава с благожелателността и мъдростта си. Но когато получи от престола назначение за пръв държавен секретар, ненадейно си даде оставката от всички постове, позовавайки се на лошото си здравословно състояние, и се зарови в някакъв затънт пограничен окръг. Лично императорът настойчиво го бе подканил да премисли решението си, но Ю Шушиен упорито отказа. Съдията Ди си спомни, че навремето тази внезапна оставка предизвика истинска сензация в столицата. Значи Ю Шушиен е преживял в Ланфан последните си години.

Съдията Ди разгъна пак документа и внимателно го прочете от край до край. Оказа се, че когато се оттеглил тук, Ю Шушиен е бил вдовец, преминал шейсетте. Имал един син, Ю Ки, трийсетгодишен. Малко след пристигането си старият губернатор се оженил повторно за едно осемнайсетгодишно селско девойче на име Мей. От този неравностоен брак му се родил втори син, наречен Ю Шан.

Когато старият губернатор почувствал, че краят му приближава, извикал при смъртния си одър сина си Ю Ки и младата си съпруга с невръстното момченце. Казал им, че на жена си и на втория си син Ю Шан завещава свитък с нарисувана от самия него картина, а всичко друго оставя на Ю Ки. Не се съмнявал, добавил той, че Ю Ки ще се погрижи втората му майка и природеният му брат да получат полагащото им се и нищо да не им липсва. След като се разпоредил по този начин, старият губернатор издъхнал.

Съдията Ди погледна датата на документа и пресметна, че сега Ю Ки трябва да е около четирийсетгодишен, вдовицата приближава трийсет, а синът ѝ е на дванайсет години.

Според документа веднага след погребението на баща си Ю Ки изпъдил втората му съпруга и Ю Шан от дома. Заявил, че с последните си думи баща му недвусмислено показал, че не смята Ю Шан за свое дете и че той не бил длъжен да се грижи нито за него, нито за майка му прелюбодейката. Вдовицата подаде в съда тъжба да бъде отхвърлено

устното завещание и съгласно обичайното право половината от наследството да се даде на сина ѝ. Точно по това време Шиен установил тиранията си над Ланфан и, изглежда, на съда не му е било до тази жалба.

Съдията Ди нави свитъка. Помисли, че на пръв поглед вдовицата няма убедителни доводи. И последните думи на стария губернатор, и голямата разлика във възрастта между него и втората му съпруга като че потвърждаваха изневярата на госпожа Мей. От друга страна, необичайно беше човек с безупречна нравственост, като благородния Ю Шушиен, да избере толкова сложен начин, за да обяви, че Ю Шан не е негов син. Ако наистина е бил уверен, че жена му го мами, нормално е било тихомълком да я отпрати със сина ѝ някъде, като запази непокътната честта на знатния си род. А и тази картина — що за странно завещание? Необяснимо беше и това, че Ю Шушиен не е оставил писмено свидетелство за волята си. Би трябвало човек с неговия богат административен опит да знае, че устните завещания почти винаги стават повод за люти семейни разпри.

Всичко това трябваше внимателно да се проучи. Нищо чудно покрай него да изскочи наяве и причината за загадъчното и внезапно оттегляне на Ю Шушиен от длъжност. Съдията Ди прехвърли и другите документи, но не откри нищо, свързано с делото „Ю срещу Ю“. Нито пък някаква улика срещу Шиен.

Той прибра документите обратно в кутията. Остана още дълго умислен в креслото си. Трябваше да намери начин да прогони насилника Шиен, но мислите му отново и отново се връщаха към стария губернатор и чудатото му завещание.

Едната свещ припука и угасна. Съдията Ди въздъхна, взе втората и се отправи към покоите си.

ГЛАВА 3

СЪДИЯТА ДИ СТАВА СВИДЕТЕЛ НА СВАДА НАСРЕД ПАЗАРА; ЕДИН МЛАДЕЖ ПРЕДРИЧА УБИЙСТВОТО НА БАЩА СИ.

За свое учудване на сутринта съдията Ди установи, че се е успал. Закуси набързо и веднага отиде в кабинета си, където завари всичко в идеален ред. Креслото му бе поправено, бюрото — лъснато. Върху него с почиттелно старание, в което личеше ръката на сержант Хун, бяха подредени любимите четки на съдията, туш и останалите приспособления за писане.

Той намери сержанта в стаята с архивите. Двамата с Тао Ган бяха помели и проветрили влажното помещение и сега ухаеше приятно на восък, с който излъскваха червените кожени кутии за документи. Съдията кимна със задоволство. Седна на бюрото и нареди на Тао Ган да извика Ма Жун и Цяо Тай.

Когато и четиримата му помощници застанаха пред него, съдията най-напред попита сержант Хун и Ма Жун как се чувстват. Двамата отговориха, че вече са се пооправили след битката предния ден. Сержантът бе заменил превръзката си с компрес от намаслена хартия, а Ма Жун вече движеше лявата си ръка, макар и сковано.

Ма Жун докладва, че с Цяо Тай рано сутринта огледали оръжейницата на съдилището. Намерили много копия, пики, алебарди, мечове, шлемове и кожени брони, но всичко било занемарено и ръждясало. Нуждаело се от лъскане.

— Разказът на Фън звучи правдоподобно като обяснение за странното положение тук — започна бавно съдията Ди. — Ако думите му са верни, трябва да действаме незабавно, преди Шиен да разбере, че нямам намерение да се съюзявам с него. Трябва да го нападнем, докато още не си дава сметка, какво става. Както казва старата поговорка, злото куче не ръмжи и не се зъби, преди да ухапе.

— Какво ще правим с тъмничаря? — попита сержант Хун.

— Нека си стои засега там, където е — отвърна съдията. — Добре, че се сетих да заключим този негодник. Няма начин да не е човек на Шиен. Щеше на часа да изтича при господаря си, за да му разкаже всичко за нас — Ма Жун отвори уста да каже нещо, но съдията Ди вдигна ръка и продължи: — Тао Ган, излез в града и научи всичко за Шиен и хората му, а едновременно разпитай и за един заможен гражданин на име Ю Ки. Той е син на прочутия губернатор Ю Шушиен, който преди около осем години е починал тук, в Ланфан. Ние двамата с Ма Жун ще се разходим, за да поогледаме града. Сержант Хун и Цяо Тай остават да наглеждат съдилището. Вратите да не се отварят и никой да не влиза и да не излиза, докато ме няма, с изключение на домоуправителя. Нека иде сам да пазарува. Ще се видим на обед.

Съдията стана и си сложи малка черна шапчица. В обикновената си синя роба заприлича на учен, тръгнал да се поразходи. Двамата с Ма Жун излязоха от съдилището. Първо тръгнаха на юг и набързо разгледаха прочутата пагода на Ланфан, издигната на малко островче сред езеро с лотоси. Утринният ветреца леко полюшваше увисналите клонки на върбите, израсли по бреговете му. После съдията и помощникът му поеха на север и се смесиха с тълпата.

Навред цареше обичайното сутрешно оживление, дюкянците по главната улица въртяха добра търговия. Но отникъде не се чуваше смях, повечето хора говореха шепнешком и се оглеждаха предпазливо, преди да си кажат нещо. Съдията Ди и Ма Жун стигнаха до арката зад северната страна на съдилището и свърнаха към пазарището, което се намиреше пред кулата с барабана. Пред очите им се откри интересно зрелище. Амбулантни търговци, дошли отвъд границата, с чудати ярки одежди хвалеха стоката си с дрезгави гласове. Тук-там някой будистки монах подлагаше паничка за милостиня. Неколцина зяпачи се бяха скупчили около продавач на риба, който се караше, почервенял от гняв, със спретнато облечен младеж. Явно бе ударил младежа в сметката. Накрая младият човек хвърли шепа грошове в кошницата на рибаря и ядосано кресна:

— Ако в този град имаше почтена управа, нямаше да смееш да мамиш хората посред бял ден!

В същия миг напред се изстъпи някакъв плещест мъжага. Завъртя грубо младежа и го зашлеви през устата.

— Друг път да мислиш, преди да клеветиш достопочтения Шиен! — изрева мъжът.

Ма Жун целият настръхна, готов да се хвърли напред, но съдията го хвана за ръката. Зяпачите набързо се пръснаха. Младежът избърса кръвта от устните си и си тръгна, без да каже дума. Съдията Ди направи знак на Ма Жун и двамата го последваха. Младежът пое по тиха странична уличка, където съдията го настигна с думите:

— Моля да ме извините за намесата. Случайно видях как онзи, дебеловратият се отнесе с вас. Защо не се оплачете в съдилището?

Младежът застина на място. Огледа подозрително съдията и якия му спътник, после каза с леден глас:

— Ако сте агенти на Шиен, ще има да чакате сам да си надяна въжето на шията!

Съдията Ди се озърна. В уличката нямаше никой.

— Дълбоко грешите, млади човече — тихо каза той. — Аз съм Ди Жендзие, новият съдия на окръга.

Младежът пребледня като платно, все едно виждаше призрак. После прокара ръка по челото и овладя вълнението си. Въздъхна дълбоко и лицето му грейна в широка усмивка.

— Пред вас е младшият кандидат за литературните изпити Дън — почтително се представи той с дълбок поклон, — син на генерал Дън Хугуо. Отдавна съм чувал за негово превъзходителство. Най-сетне и в този окръг ще има истински съдия!

Съдията кимна благодарствено. Смътно си спомни, че преди години генерал Дън бе сполетян от някакви неприятности. След победоносни битки с варварите по северната граница най-неочаквано го принудиха да подаде оставка след завръщането му в столицата. Съдията Ди се питаше какво ли търси синът на генерала в този отдалечен край.

— Струва ми се, че положението в Ланфан е доста особено — каза той на младежа. — Бих искал да чуя вие как оценявате обстановката.

Младият Дън не побърза да отговори. Помисли известно време и накрая каза:

— Този въпрос не бива да се обсъжда на улицата. Ще ме удостоите ли с честта да приемете поканата ми за чаша чай?

Съдията Ди се съгласи. Влязоха в една чайна на ъгъла и седнаха по-встрани от останалите посетители. След като сервитьорът им поднесе чая, младият Дън започна шепнешком:

— Цялата власт тук е събрал в ръцете си един безмилостен и безскрупулен човек на име Шиен. Никой не смее да му се противопостави. Заобиколил се е със стотина главорези, чиято работа е да кръстосват из града и да плашат хората.

— Въръжени ли са? — попита Ма Жун.

— По улиците тези негодници носят само бухалки и мечове, но нищо чудно в огромната къща на Шиен да има цял арсенал.

— Града често ли го нападат варвари през границата? — попита съдията Ди.

— Такова нещо не се е случвало — категорично отсече младежът.

— Явно тези набези, с които Шиен плаши правителството, са негова измислица — обърна се съдията Ди към Ма Жун. — Така се прави на незаменим пред властите.

— Били ли сте някога в дома на Шиен? — запитва Ма Жун.

— Да ме опазят небесата, не съм! — възкликна младежът. — Дори квартала заобикалям. Шиен е оградил къщата си с двоен зид, на всеки ъгъл има стражева кула.

— Как е успял да обсеби властта? — попита съдията Ди.

— От баща си наследи огромно богатство — отвърна Дън, — но нито едно от достойнствата му. Баща му бе родом оттук, честен и трудолюбив човек, който натрупа състоянието си от търговия с чай. Допреди няколко години главният път за Котан и останалите васални княжества на запад минаваше през Ланфан и градът беше важно търговско средище. После пустинята погълна три от попътните оазиси и търговският поток се премести със сто мили на север. Тогава Шиен събра около себе си шайка главорези и един ден се обяви за господар на града. Той е хитър и решителен човек и щеше много да се издигне, ако бе постъпил в армията. Но не иска на никого да се подчинява и предпочита еднолично да властва над този окръг.

— Тъжна картинка — бе единственият коментар на съдията Ди.

После допи чашата си и се надигна да си ходи. В този миг младият Дън се наведе напред и го помоли да остане още малко. Съдията се поколеба, но младежът имаше толкова нещастен вид, че той се отпусна отново на стола си. Дън напълни отново трите чаши с чай. Като че ли сам не знаеше как да започне.

— Млади човече, ако нещо ви тежи — каза съдията Ди, — не се двоумете, кажете си болката.

— Честно казано, ваше превъзходителство — поде най-сетне Дън, — едно нещо мира не ми дава. Не е свързано с тиранина Шиен. Става дума за собственото ми семейство — и пак замълча. Ма Жун нетърпеливо се размърда на стола. — Ваше превъзходителство — с усилие продължи младият Дън, — старият ми баща ще бъде убит!

Съдията Ди вдигна вежди.

— Щом го знаете предварително — каза той, — няма да е трудно да предотвратите престъплението!

Младежът поклати глава.

— Позволете да ви разкажа цялата история. Негово превъзходителство може би е чувал, че клетият ми стар баща бе оклеветен от един свой подчинен, недостойния командир У. Той завиждаше на баща ми заради блестящата му победа на Север и макар да не успя да докаже скалъпеното му обвинение, Военният съветът принуди баща ми да си подаде оставката.

— Да, помня този случай — каза съдията Ди. — И баща ви ли живее тук?

— Баща ми — поясни младият Дън — дойде в това отдалечено място, защото покойната ми майка бе родом от Ланфан, но и защото искаше да е далеч от големите средища, та да си спести неудобството от срещите с бивши колеги. Надявахме се тук да живеем спокойно. Но преди месец забелязах подозрителни мъже да се навъртат около дома ни. Миналата седмица тайно проследих един от тях. Той отиде в малка питиепродавница в североизточния край на града. Викат ѝ „Непресъхващ извор“. Тогава в друг дюкян на същата улица научих, че над същата тази питиепродавница живеел У Фан, първородният син на командира У. Направо онемях от изумление!

— А защо командирът У — запита съдията Ди недоверчиво — ще изпраща тук сина си само за да безпокои баща ви? Вече достатъчно

е съсипал кариерата му. Рече ли да му напакости още, само ще си навлече неприятности.

— Зная какво е намислил! — възбуден извика младият Дън. — У знае, че приятелите на баща ми в столицата са открили доказателства, че обвиненията му са чиста клевета. Затова е изпратил сина си да убие баща ми и така да отърве кожата си! Негово превъзходителство не знае що за човек е У Фан. Той е закоравял пияница и безпътен развратник, черпещ наслади от най-гнусни злодеяния. Наел е бандити да ни следят и при първа възможност ще ни изстреби.

— Дори така да е — отбеляза съдията Ди, — не виждам как бих могъл да се намеся. Мога само да ви посъветвам да държите У под око и да следите всяка негова стъпка, а същевременно да вземете елементарни предпазни мерки за безопасността на собствения си дом. Възможно ли е У да е във връзка с Шиен Моу?

— Не — отвърна младежът, — засега няма данни У да е поискал помощ от Шиен. Колкото до предохранителните мерки, клетият ми баща непрекъснато получава заплашителни писма, откак се е оттеглил. Почти не излиза от къщи, вратите денем и нощем стоят заключени и залостени. Баща ми дори поръча да зазидат всички прозорци и врати в библиотеката му без една врата, ключ, за която има само той. Веднага щом влезе, се заключва отвътре. Там прекарва повечето време. Пише история на пограничните войни.

Съдията Ди каза на Ма Жун да запише адреса на Дън. Къщата им не беше далеч, от другата страна на кулата с барабана.

— Не забравяйте да съобщите в съда, ако забележите нещо ново — каза съдията, докато ставаше от стола. — Сега трябва да вървя. Сам разбирате, че и аз като новоназначен съдия не се чувствам особено удобно в този град. Щом се справя с Шиен, ще проуча по-подробно и вашия въпрос.

Младият Дън благодари на съдията и изпрати двамата до вратата на чайната, където им се поклони дълбоко. Съдията Ди и Ма Жун се върнаха на главната улица.

— Този младеж — обади се Ма Жун — ми напомня за онзи, дето денем и нощем носел на главата си железен шлем, защото се страхувал, че небосводът ще падне върху главата му!

Съдията поклати глава.

— Странна история — умислено каза той. — Никак не ми харесва.

ГЛАВА 4

ТАО ГАН РАЗКАЗВА ЗА ЕДНО ЗАГАДЪЧНО ИМЕННИЕ; СЪДИЯТА ДИ ЗАЛАГА КАПАН В СГРАДАТА НА СЪДИЛИЩЕТО.

Ма Жун го изгледа смаяно, но съдията Ди не каза нищо повече. Двамата мълчаливо закрачиха обратно към съдилището. Посрещна ги Цяо Тай и съобщи на съдията, че Тао Ган го чака в кабинета му. Съдията нареди да повикат и сержант Хун. След като четиримата помощници се настаниха на столчетата пред бюрото, съдията им разказа накратко за разговора си с кандидата за литературните изпити Дън. После нареди на Тао Ган да докладва.

— Положението не е никак добро, господарю — поде Тао Ган, като че ли по-унил от всякога. — Този Шиен добре си е опекал работата. Сложил е ръка на всичко, което си струва, из окръга, но пък предвидливо не закача влиятелните семейства, дошли тук от столицата, за да не докладват на властите против него. Това се отнася и за генерал Дън, с чийто син току-що сте се запознали, и за Ю Ки, сина на губернатора Ю Шушиен. Шиен Моу е достатъчно умен, за да не преминава известни граници. Взема добър пай от търговията в целия окръг, но оставя и търговците да печелят. Дори поддържа някакъв обществен ред. Хванат ли някого да краде или да предизвиква безредици, хората на Шиен на място го пребиват. Вярно, че ядат и пият на корем по гостилниците и питиепродавниците, без да плащат, но, от друга страна, Шиен умее да харчи с широка ръка. Повечето от големите магазини нямат от какво да се оплачат, дори напротив. Най-много си патят дребните дюкянджии и търговци. С една дума, тукашните хора, общо взето, са се примирили със съдбата си и смятат, че може да бъде и по-зле.

— Хората на Шиен верни ли са му? — прекъсна го съдията.

— Защо да не са му верни? — отговори Тао Ган на въпроса с въпрос. — Той държи към стотина дебеловрати дръвници, които по цял ден пият и играят комар. Събрал ги е сред измета на града, има и няколко дезертъори от редовната войска. Между другото къщата на Шиен е като крепост. Намира се до Западната врата, цялата е оградена с висок зид, настръхнал от железни шишове, а на централния вход денонощно стоят четирима въоръжени до зъби пазачи.

Съдията Ди помълча, поглаждайки бавно бакенбардите си. После попита:

— А за Ю Ки научи ли нещо?

— Ю Ки — започна Тао Ган — живее близо до речната врата. Доколкото разбрах, води уединен и тих живот. За баща му обаче, покойния губернатор Ю Шушиен, се разправят какви ли не истории. Старецът бил голям чудак и повечето време живеел в голямото си извънградско имение в подножието на планината, недалеч от Източната врата. Къщата била голяма, стара и мрачна, заобиколена с гъста гора. Говори се, че била двестагодишна. Зад нея губернаторът наредил да построят лабиринт на половин хектар. Алеята в него била оградена с непроходими гъсталаци и зид от грамадни камъни. Разправят още, че в лабиринта гъмжало от отровни змии, че губернаторът бил зложил кажи-речи на всяка крачка по пътеката смъртоносни капани. Тъй или инак, лабиринтът бил такъв, че освен самия губернатор навремето никой не смеел да влезе в него. Той обаче ходел там почти всеки ден и прекарвал часове наред вътре.

Съдията Ди следеше разказа на Тао Ган с огромен интерес.

— Ама че история! — възкликна той. — Ю Ки често ли ходи в това имение?

— Не — поклати глава Тао Ган. — След погребението на стария губернатор Ю Ки не бил стъпвал там. Никой не живеел в къщата, освен един стар пазач и жена му. Мястото било омагьосано според някои и нощем духът на стария губернатор бродел из имението. Всички го заобикаляли отдалеч дори посред бял ден. Градският дом на губернатора бил до Източната врата. Но скоро след смъртта на баща си Ю Ки го продал и купил сегашната си къща в противоположния край на града сред голо парче земя в най-югозападната част, до реката. Не ми остана време, за да отида и да я огледам, но била внушителна постройка, скрита зад висок зид.

Съдията Ди стана и закрачи из кабинета. След някое време заговори припряно:

— В крайна сметка обезвреждането на Шиен Моу е чисто военен въпрос, а подобни задачи не ме интересуват особено. Правилата са горе-долу като при шаха. От самото начало се знаят възможностите на противника, резултатът е предварително известен. За сметка на това силно ме заинтригуваха тези два крайно любопитни случая, загадъчното завещание на стария губернатор Ю и странното предизвестие за убийството на генерал Дън. Много ми се иска да се съсредоточа върху тях, но за съжаление се налага най-напред да се справя с това пършиво тукашно царче. Ама че досада! — съдията ядно подръпна брадата си. После се спря и каза: — Е, май нямаме избор. Хайде сега да обядваме. После ще открия първото съдебно заседание.

Съдията Ди излезе от кабинета. Четиримата му помощници отидоха в празното караулно помещение, където домоуправителят им бе сервирал непретенциозен обяд. На прага Цяо Тай направи знак на Ма Жун. Двамата останаха за малко насаме.

— Струва ми се, че господарят подценява задачата, пред която сме изправени — зашепна Цяо Тай. — Ние с теб имаме богат военен опит и не е трудно да преценим, че нямаме никакъв шанс. Шиен Моу разполага със сто добре обучени мъже, а единствените бойци сред нас, като не броим съдията, сме ние двамата. Най-близкият гарнизон е на три дни езда оттук. Дали да не предупредим господаря да не избързва?

Ма Жун засука късите си мустачки.

— Господарят знае всичко, което знаем и ние — тихо отвърна той. — Според мен той вече има някакъв план в главата си.

— Колкото и да е хитроумен този план — отбеляза Цяо Тай, — противникът има смазващо превъзходство. За нас е все едно, но какво ще стане със съпругите и децата на нашия господар? Шиен ще бъде безмилостен с тях. Мисля, че трябва да предложим на господаря да се престорим, че се подчиняваме на Шиен, за да имаме време да измислим как да се справим с него. За две седмици тук може да пристигне полк редовна войска.

Ма Жун поклати глава.

— Не давай съвет, ако не са ти го поискали — каза той. — Да изчакаме, за да видим как ще се развият събитията. Аз лично не знам

по-достойна смърт от това да загинеш с оръжие в ръка на бойното поле.

— Така е, братко! — съгласи се Цяо Тай с пламнали очи. — Стигне ли се до бой, заклевам се, ще видя сметката поне на четирима от ония главорези. Да вървим сега при другите. Пред тях не отваряй дума, няма защо да плашим сержанта и Тао Ган.

Ма Жун кимна. Влязоха в импровизираната трапезария и с нескриван апетит се нахвърлиха на ориза. След като всички се нахраниха, Тао Ган изтри брадичката си и каза:

— Вече над шест лета служа при господаря и си мислех, че съм го опознал. Но ето че сега не проумявам как може да смята за важни едно вехто съдебно дело отпреди години и предизвестие за убийство, което може и никога да не бъде извършено, когато сме изправени пред толкова опасна задача. Сержанте, ти познаваш господаря, откак се е родил. Какво ще кажеш?

Сержант Хун тъкмо довършваше супата си, повдигнал мустак с лявата си ръка. Той остави безмълвно купичката си на масата и едва тогава отговори с усмивка:

— За всичките години, които преживях с господаря, научих едно. По-добре изобщо да не се опитвам да го разбера!

Избухна дружен смях. Четиримата помощници станаха и тръгнаха към кабинета на съдията. Докато сержант Хун му помагаше да облече официалната си роба, Ди рязко рече:

— След като съдебните служители и длъжностните лица отсъстват, ще се наложи вие да заемете местата им.

С тези думи съдията дръпна завесата и се качи на подиума в съдебната зала. Разположи се на мястото си, след това нареди на сержант Хун и Тао Ган да седнат на писарските масички и да водят протокол от заседанието. Ма Жун и Цяо Тай се изправиха пред подиума в ролята на стражници.

Ма Жун хвърли недоумяващ поглед към Цяо Тай. Не разбираха защо съдията толкова държи да се спазва точно протоколът на истинско съдебно заседание. Цяо Тай хвърли око на безлюдната зала и си каза, че това прилича по-скоро на театър, отколкото на съдебно заседание.

Съдията Ди удари с чукчето си по масата и заяви с тържествен глас:

— Аз, окръжният съдия, откривам първото заседание на настоящия съд. Цяо Тай, доведи затворниците!

След малко Цяо Тай се върна, повел шестимата мъже и момичето, оковани с обща дълга верига. Докато пристъпваха към подиума, те изумено гледаха церемониално облечения съдия, седнал срещу празната зала като на истинско съдебно заседание.

С невъзмутимо изражение съдията Ди нареди на Тао Ган да запише пълното име и предишното занятие на всеки затворник. След това заговори:

— Всички вие извършихте нападение над пътници с цел убийство и грабеж. За такова престъпление законът предвижда смърт чрез обезглавяване, отнемане на цялото имущество и излагане на отсечените глави в продължение на три денонощия на градските врати за назидание и предупреждение. Но като се вземе предвид, че нито една от вашите жертви не е изгубила живота си, нито е получила по-значителни наранявания, както и особените обстоятелства, които са ви подтикнали към това отчаяно деяние, аз, окръжният съдия, решавам, че в този конкретен случай милостта трябва да надделее. Вие ще бъдете освободени. При едно условие: за неопределено време оставате на служба като стражници в съдилището под командването на Фън. Задължавате се вярно да служите на държавата и китайския народ, докато лично аз не ви освободя.

Затворниците гледаха изумени и не можеха да дойдат на себе си.

— Недостойните люде — обади се най-сетне Фън, — коленичили пред негово превъзходителство, са безкрайно благодарни за проявената към тях снизходителност. За жалост това милосърдие само отлага с няколко дни изпълнението на смъртните ни присъди. Негово превъзходителство не познава отмъстителността на Шиен Моу и...

Съдията стовари чукчето си върху трибуната и изрева с гръмовен глас:

— Погледнете вашия съдия! Хубавичко разгледайте знаците на властта, с които е удостоен! Знайте, че в този ден, в този час из цялата империя хиляди мъже, отличени със същите символи на властта, раздават правосъдие в името на държавата и народа ни. От незапомнени времена те олицетворяват обществения ред, създаден от мъдростта на предците ни и укрепен по волята на небесата и

свободния избор на безчетните тъмнокоси поданици. Виждали ли сте човек, който се опитва да забие пръчка в течението на буен планински поток? Пръчката може и да се задържи за миг, но после мощният, неспиращ вовеки веков поток я отнася. По същия начин се случва от време на време неуки или порочни люде да се опитват да сринат свещения градеж на обществото ни. Не е ли по-ясно от бял ден, че подобни опити са обречени единствено на жалък и позорен провал? Никога да не губим вяра в тези символи, ако не искаме да изгубим и вярата в самите себе си. Затворници, изправете се, за да ви свалят оковите!

Затворниците не схванаха целия смисъл на тази реч, но дълбоката искреност на магистрата и непоколебимата му увереност проникнаха в душите им. Храбрите помощници на съдията Ди обаче разбраха всичко и осъзнаха, че думите му са отправени и към тях. Ма Жун и Цяо Тай сведоха глава и побързаха да свалят веригите.

— По-късно ще докладвате на Тао Ган и сержант Хун какви неправди сте понесли от Шиен Моу — продължи съдията. — Всеки случай ще бъде разгледан поотделно в този съд, когато му дойде времето. Сега обаче имаме по-належащи задачи. Вие шестимата още сега ще отидете в централния двор да почистите оръжието и униформите си на стражници. Двата ми помощници Ма Жун и Цяо Тай ще се заемат с обучението ви. Дъщерята на Фън да се яви при домоуправителя, за да ѝ даде работа като домашна прислужничка в къщата ми. Закривам първото заседание на съда в Ланфан!

Съдията стана и се оттегли в кабинета си. Преоблече се в удобна делнична роба. Тъкмо се канеше да разпредели още някои документи, когато се яви новопроизведеният началник на стражата Фън. Поклони се и заговори почтително:

— Господарю, в долината, където ви нападнахме, стануват още трийсетина души, и те подгонени като нас от безчинствата на Шиен Моу. Познавам ги до един. Пет-шест от тях са мошеници, но останалите са честни хора, за които поръчителствам. Помислих си, че в някой от тия дни мога да прескоча дотам и да доведа най-добрите на служба в съдилището.

— Чудесно! — възкликна съдията. — Вземи кон и тръгвай веднага. Подбери, когото сметнеш за подходящ. Нека влязат в града по здрач от различни места, разделени на групички по двама-трима.

Началникът се поклони и тръгна незабавно. Привечер главният двор на съдилището заприлича на военен лагер. Десет мъже, облечени като униформени стражници с черни лакирани шлемове и кожени брони и препасани с червени колани, се упражняваха в строева подготовка под заповедите на Фън. Други десет с леки ризници и бляскави шлемове тренираха бой с копие под надзора на Ма Жун. Цяо Тай показваше на други десетима хватки с меч.

Тежката врата на съдилището беше затворена, сержант Хун и Тао Ган стояха отпред на пост.

Късно през нощта съдията Ди извика всички тези храбри воители в съдебната зала, осветена само от една свещ. Даде им нарежданията си и накрая ги предупреди да пазят пълно мълчание. После духна свещта.

Тао Ган излезе последен от съдебната зала, затвори вратата след себе си и пое по тъмния коридор, като си светеше с малък хартиен фенер. Отиде и отключи килията на тъмничаря. Свали веригата, с която бе прикован за една халка в стената, и навъсено му каза:

— Съдията реши да те освободи от служба в съда заради невероятната ти немарливост. Не си положил никаква грижа за поверените ти съдебни печати. През следващите дни съдията ще назначи нов персонал и първият престъпник, който ще падне окован на колене пред него, ще бъде онзи жалък самозванец Шиен Моу!

Тъмничарят го изгледа свирепо, без да каже дума. Тао Ган го преведе по тъмните безлюдни коридори, през пустия двор и празното караулно помещение. Всичко тънеше в мрак и тишина. Най-сетне помощникът на съдията Ди отвори портата и избута тъмничаря навън.

— Махай се! — изръмжа Тао Ган. — И да не се е мярнала повече тук грозната ти муцуна!

Тъмничарят го изгледа предизвикателно.

— Ще се върна по-скоро, отколкото си мислиш, кучи сине! — извика той и злобният му кикот продължи известно време да кънти след него по тъмната улица.

ГЛАВА 5

НОЩНО НАПАДЕНИЕ СРЕЩУ СЪДИЛИЩЕТО; СЪДИЯТА ДИ СЕ ВПУСКА В ОПАСНО НАЧИНАНИЕ.

Скоро след полунощ гръмки викове и тупурдия огласиха стихналата тъмна сграда на съдилището. Дрезгави гласове раздаваха команди, дрънчаха оръжия. По вратите заблъска таран, глух тътен разтърси нощната тишина.

В съдилището нищо не помръдваше.

От вратата полетяха трески, една тежка дебела дъска се откърти и се сгромоляса на земята. Двайсет бандити, размахали заплашително бухалки, копия и мечове, нахълтаха вътре. Водеше ги едър мъж със запалена факла в ръка. Нахлуха в предния двор и закрепяха:

— Къде го това куче сановникът? Я да се покаже от мишата си дупка, ако смее!

Мъжагата отвори с ритник вратата към вътрешния двор и се дръпна встрани, за да минат останалите, като извади меча си. Но щом влязоха, бандитите спряха. Вътре беше тъмно като в рог.

В следващия миг и шестте врати на голямата заседателна зала се разтвориха широко. В двора плисна ярка светлина от десетки свещи и книжни фенери, наредени в две редици. Нашествениците замижаха, заслепени от това внезапно осветление след пълния мрак, и смътно различиха две редици въоръжени мъже отляво и отдясно. Отблясъци от светлината играеха по шлемовете и по остриетата на копията им, насочени срещу противника. В долния край на стълбището бяха строени една редица стражници с мечове в ръка. На горната площадка се извисяваше внушителна фигура в официални одежди от проблясващ брокат, със съдийска шапчица на главата. До нея стояха двама снажни мъже с униформи на кавалерийски капитани. Нагръдниците и налакътниците на броните им святкаха, от заострените краища на

шлемовете висяха цветни лентички. Единият опъваше тетивата на тежък лък. Съдията се провикна с гръмовен глас:

— Пред вас е окръжният съдия на Ланфан. Предайте оръжието си!

Едрият мъжага се окопоти пръв.

— Напред! — извика той към останалите.

Но в същия миг се строполи със страхотно хъркане, както беше с вдигнат меч. Стрелата на Цяо Таи бе пронизала гърлото му. От дъното на залата се чу дрезгава команда:

— Кръвъгом! Надяясно!

Задрънча оръжие, прокъртяха тежки отмерени крачки. Главорезите се спогледаха слисани и ужасени. Един от тях изскочи напред и викна на останалите:

— Сгащени сме като плъхове! Войската е тук!

И побърза да хвърли копието си пред стъпалата. Докато разкопчаваше колана на меча си, додаде:

— Шест години се потих да стигна до ефрейтор, сега ще трябва да почвам пак от редник!

— Кой от вас, негодници, се нарича ефрейтор? — ревна Ма Жун. Мъжът веднага застана мирно.

— Ефрейтор Лин, шести пехотен отряд, трийсет и трети полк от Лявото крило. На вашите заповеди, капитане!

— Всички дезертъори крачка напред! — изкомандва Ма Жун.

Петима се наредиха зад ефрейтора и неловко застанаха мирно.

— Ще бъдете съдени от военен трибунал! — отсече Ма Жун.

Останалите нападатели вече предаваха оръжието си на стражниците, които извиваха и връзваха ръцете на всеки един.

— Капитане — проговори съдията, — попитайте този ефрейтор още колко дезертъори се мотаят из града.

Ма Жун повтори въпроса с глас на разярен бик.

— Четирийсетина, милостиви господарю!

Съдията Ди поглади брадата си.

— Когато заминете да продължите проверката си по другите погранични окръзи — обърна се той към Ма Жун, — бих искал неколцина войници да останат тук за охрана. Предложете на този ефрейтор да се зачисли с останалите дезертъори наново в армията.

Ма Жун още веднъж изкрещя с гръмовит глас на бившия войник:

— Ефрейтор Лин, върнете се незабавно там, откъдето сте дошли, заедно с тези петима дезертъори! Хвърлете цивилните парцали и се явете тук утре точно по обед с униформи и оръжие, както повелява уставът!

— Слушам! — в хор извикаха шестимата и замаршируваха към вратата.

Съдията Ди даде знак и стражниците поведоха пленниците към тъмницата. Там ги посрещна Тао Ган и записа имената им. Петнайсетият, последен поред, беше самият тъмничар. Лицето на Тао Ган грейна в широка усмивка:

— Вярно каза, кучи сине! Наистина се върна по-рано, отколкото си мислех!

С тези думи Тао Ган го завъртя и с премерен ритник го изпрати обратно в предишната му килия.

В централния двор новоизпечените войници, мобилизирани от Фън, се отправиха с копия на рамо към караулното, марширувайки криво-ляво. Съдията Ди ги погледа известно време и се обърна усмихнат към Ма Жун:

— Не е зле за един следобед обучение!

Съдията слезе по стълбището. Двама стражници затвориха вратите на приемната. Появи се сержант Хун, натоварен със стари тигани, чайници и ръждясали вериги.

— Твоят глас е май много подходящ за даване на заповеди, Хун! — шеговито подметна съдията.

На другата сутрин по изгрев слънце от сградата на съдилището излязоха трима конници. Съдията Ди яздеше в средата, облечен като за лов. От двете му страни Ма Жун и Цяо Тай бяха ослепителни в униформите си на кавалерийски капитани.

Когато завиха на запад, съдията се извърна на седлото и погледна грамадното жълто знаме, развяващо се над покрива на съдилището. Върху него с едри червени йероглифи пишеше: „Военен щаб“.

— Трите ми съпруги бродираха до зори — с усмивка каза съдията на спътниците си.

Тримата стигнаха безпрепятствено до дома на Шиен Моу. На вратата пазеха четирима здравеняци, въоръжени с алебарди. Ма Жун спря коня си досами краката им. Махна с камшика си към вратата и изкомандва:

— Отваряйте!

Очевидно дезертърите, отпратени миналата нощ, бяха разпространили новината за пристигането на армията. Четиримата на пост се поколебаха не повече от миг-два и отвориха широко портите. Съдията Ди и помощниците му влязоха с конете си.

В предния двор трийсетина мъже разговаряха оживено, разделени на групички. Щом видяха конниците, млъкнаха и тревожно ги заоглеждаха. Тримата отминаха, без да обърнат глава. Ма Жун пришпори коня си по четирите стъпала, водещи към втория двор, следван от съдията и Цяо Тай. Там завариха трийсетина мъже усърдно да лъскат мечове и копия под надзора на ефрейтор Лин и да мажат кожени брони. Без да спира, Ма Жун подвижна на ефрейтора:

— След мен с десет редници!

В третия двор видяха само неколцина слуги, които побързаха да се скрият, щом ги зърнаха. Копитата на конете зачаткаха по плочника. Тримата се насочиха към голямата сграда в дъното с лакирани червени врати и колони с разкошна резба. Слязоха от конете и метнаха поводите на трима от хората на ефрейтора. Ма Жун изрита вратата с железния си ботуш и влезе, следван от двамата си спътници.

Очевидно появата им прекъсна оживено съвещание. В средата на залата седяха трима. Едър мъж с широки рамене се бе разположил в огромно кресло, покрито с тигрова кожа. Беше с масивна челюст, налято властно лице, тънки мустачки и къса черна брада. Изглежда, току-що бе станал от сън — още беше по дълга копринена нощна риза и наметнат отгоре й широк домашен халат от пурпурен брокат. На главата му се кипреше малка черна шапчица. Другите двама, по-възрастни, седяха срещу него на ниски резбовани столчета от абаносово дърво. Явно и те се бяха облекли набързо. Залата напомняше по-скоро оръжейна, отколкото приеман салон. Стените бяха украсени с копия, пики и щитове, подът бе застлан с кожи от диви зверове.

Тримата мъже вдигнаха поглед към натрапниците в безмълвно изумление. Съдията Ди не отрони дума. Пристъпи с решителна крачка до един свободен стол и седна. Ма Жун и Цяо Тай се изправиха точно пред Шиен Моу и се вторачиха в него, сякаш искаха да го убият с погледи. Двамата съветници на Шиен скочиха бързешком от

столчетата и се оттеглиха зад креслото на господаря си. Съдията се обърна непринудено към Ма Жун:

— Капитане, в града е обявено военно положение. На вас оставям да се справите с тези престъпници!

Ма Жун се обърна.

— Ефрейтор Лин! — изрева той.

Ефрейторът прекрачи прага, последван от четирима редници.

— Кой от тези кучи синове е изменникът Шиен Моу? — попита Ма Жун.

Ефрейторът безмълвно посочи мъжа в креслото.

— Шиен Моу — със стоманен глас каза Ма Жун, — арестувам те с обвинение в държавна измяна!

Шиен скочи. Изправи се пред Ма Жун и изкрещя с не по-малко закана глас:

— Кой ти дава право да се разпореждаш в собствения ми дом? Охрана, убийте този човек!

В този миг Ма Жун стовари юмрука си в желязна ръкавица право в лицето му. Шиен падна назад, като прекатури една изящна масичка за чай. Чашите и чинийките от фин порцелан се разбиха на пода.

Изад огромната завеса в дъното на залата изскочиха шестима освирепели главорези. Размахваха дълги мечове, водачът им застрашително бе вдигнал двуостра секира. Но щом зърнаха Ма Жун и Цяо Тай в пълно снаряжение, застинаха. Ма Жун скръсти ръце.

МА ЖУН И ЦЯО ТАЙ ЗАДЪРЖАТ ПРЕСТЪПНИК

— Предайте оръжието си! — рязко изкомандва той. — Вашият съдия ще реши дали сте виновни, или не.

От носа на Шиен течеше кръв и се разливаше по робата му. Той вдигна глава и извика:

— Не слушайте този мръсник! Кой ви храни десет години? Първо убийте ей онзи сановник там!

Водачът на телохранителите скочи към съдията с вдигната секира. Съдията Ди не трепна. Бавно поглаждаше бакенбардите си, вперил презрителен поглед в своя нападател.

— Стой, братко Уан! — извика ефрейтор Лин. — Нали ти казах, че целият град гъмжи от войска? Свършено е с нас, армията пое властта!

Мъжът със секирата се поколеба. Цяо Тай нетърпеливо тропна с крак.

— Да вървим! — викна той. — Достатъчно време изгубихме с тези кокошкар! — и се обърна да излиза.

Шиен Моу бе изпаднал в несвяст. Ма Жун, без да обръща никакво внимание на телохранителите, се наведе и започна да му връзва ръцете. Съдията Ди стана, оправил робата си и с леден глас се обърна към мъжа със секирата:

— Остави този инструмент, човече!

Обърна му гръб и строго изгледа двамата съветници, които през цялото време не бяха мръднали. Очевидно искаха да разберат накъде ще се наклонят везните, преди да вземат страна.

— Кой сте вие? — с надменен тон ги запита съдията. Повъзрастният се поклони дълбоко.

— Ваше превъзходителство — отвърна той, — скромната особа, застанала смирено пред вас, бе принудена да служи като съветник на оногова там, Шиен. Но мога да кажа на негово превъзходителство, че...

— В съда ще чуем какво имаш да казваш! — прекъсна го съдията и се обърна към Ма Жун: — Да се връщаме в съдилището. Ще вземем само този тук, Шиен Моу, и двамата му съветници. С останалите ще се оправим по-късно.

— На вашите заповеди! — с готовност отвърна Ма Жун. Махна с ръка на ефрейтор Лин и войниците здраво овързаха двамата съветници. Цяо Тай размота от кръста си тънка верига, направи в двата

й края по една примка и я надяна през главите на пленниците. Извлече ги навън, закрепил веригата за седлото на коня си и им каза троснато:

— Във ваш интерес е да тичате бързо, иначе ще се задушите.

После яхна коня си, последван от съдията. Ма Жун натовари припадналия Шиен Моу на седлото си и викна на ефрейтор Лин:

— Раздели войниците си в четири групи по дванайсет. Всяка група отговаря за десет от хората на Шиен. Закарайте ги при градските врати и ги заключете в стражевите кули. По пладне един офицер ще мине да провери четирите врати!

— Слушам! — викна ефрейторът.

Тримата прекосиха двора, съветниците заситниха бързешком след коня на Цяо Тай. Във втория двор ги пресрещна възрастен мъж с бяла рядка брадица. Той падна на колене и заблъска главата си о плочника. Съдията Ди спря коня.

— Стани и кажи кой си! — рязко нареди той. Мъжът се надигна и отвърна с поклон:

— Недостойната особа пред вас е иконом в тази къща.

— Докато дойдат стражници от съдилището и поемат нещата в свои ръце, ти носиш пълна отговорност за дома и за всичко в него, включително за прислугата и жените — нареди съдията и отмина.

Ма Жун се наведе от седлото си и пошушна в ухото на иконома:

— Гледал ли си как в армията налагат до смърт престъпниците с тънка пръчка? Обикновено продължава шест часа, преди да издъхнат.

Загубил ума и дума, икономът отговори, че не е имал сгоден случай.

— Е, ще видиш как е, ако не изпълниш най-старателно заповедта на негово превъзходителство! — поясни непринудено Ма Жун.

После пришпори коня си и остави иконома разтреперан, с мъртвешки пребледняло лице. Когато тримата ездаци излязоха през главния вход на къщата, пазачите взеха за почест с алебардите си.

ГЛАВА 6

ЧЕТИРИМА СТАРЕЙШИНИ СЕ ПРЕДСТАВЯТ НА СЪДИЯТА ДИ; ГОСПОЖА Ю ПОКАЗВА В СЪДИЛИЩЕТО ЕДНА СТАРА КАРТИНА.

С влизането си в съдилището Ма Жун и Цяо Тай повериха двамата задъхани съветници и Шиен Моу, който още не беше дошъл на себе си, на Фън, началника на стражата. После отидоха в кабинета на съдията. Сержант Хун му помагаше да облече делничната си роба. Ма Жун вдигна железния шлем и изтри потта от челото си. Погледна съдията с възхищение и възкликна:

— Това се казва номер! Още не ми се вярва, че стана толкова лесно!

Съдията се усмихна вяло.

— Нямахме никога да успеем да победим Шиен в бой — обясни той. — Даже наистина да разполагахме с двеста войници, щеше да стане истинска касапница. Шиен Моу несъмнено е престъпник, но не е страхливец и хората му щяха да се бият до смърт. Още в началото бях решил да ги изиграя. Трябваше да се направи така, че той да се смята за предварително обречен, вече победен. Отпърво се канех да се представя като провинциален губернатор или императорски цензор, изпратен на инспекционна проверка по границата. Но когато научих от Цяо Тай, че сред хората на Шиен има мнозина дезертъори от редовната армия, промених плана си.

— Не беше ли твърде рисковано да пуснете онзи ефрейтор и другите петима да се върнат в къщата на Шиен след нападението срещу съдилището? — попита Цяо Тай. — Като нищо можеха да разпитат и да разберат, че им кроим номер.

— Точно в това беше ключът — отговори съдията. — Никой здравомислещ човек не би оставил шестима силни мъже да се върнат

при господаря си, освен ако не разполага с многократно превъзхождащи сили. Затова на ефрейтор Лин и през ум не му мина да проверява. Шиен е прозорлив човек, но и той не се усъмни, че е пристигнала редовна войска. Беше готов да се бие докрай и да загине с оръжие в ръка. За негова беда обаче хората му го предадоха, когато разбраха, че могат да отърват кожата си.

— А сега как ще се освободим от този въображаем полк? — попита сержант Хун.

— Доколкото имам представа — спокойно каза съдията, — най-напред полкът ще се разрасне до цяла армия в хорското въображение, а след това ще се стопи яко дим без никакво участие от наша страна. А сега да се върнем към задачите си. Най-напред трябва да се организира работата на съдилището и да се разплетат тъмните дела на Шиен Моу. Затова, Тао Ган, иди да намериш надзорниците на всички квартали в града и им кажи незабавно да се явят при мен. Съобщи и на старейшините на основните гилдии, че ги чакам по обед. А ти, Хун, иди с началника Фън и четирима стражници в дома на Шиен. Жените и прислугата да не напускат къщата до следваща заповед. С иконома прегледайте всички ценности, съберете ги в хранилището и го запечатайте. Началникът Фън нека използва случая, за да провери на място къде са синът му и голямата му дъщеря Бяла Орхидея. Вие, Ма Жун и Цяо Тай, ще обиколите градските врати, за да проверите дали ефрейтор Лин е разпределил, както трябва, хората си по постовете и дали четирийсетте цивилни охранители на Шиен са под ключ в кулите. Ако всичко е наред, уведовете Лин, че отново е зачислен в императорската армия с предишния му чин. Намерете време да проучите дезертъорите. Който не е избягал по време на битка или заради някакво престъпление, може да се върне на служба в редовната армия. Следобед ще изготвя доклад до Военния съвет, за да се уреди въпросът. Тъкмо ще помоля да изпратят сто войници.

След като разпредели задачите, съдията Ди нареди на сержант Хун да му донесе чайник с горещ чай.

Тао Ган бързо намери надзорниците, които влязоха силно притеснени в кабинета на съдията Ди. Назначени на място, за да осъществяват връзката между съдилището и населението, те имаха задължението да регистрират ражданията, смъртните случаи и бракосъчетанията, както и да разрешават по-голямата част от текущите

въпроси. Цялата тази дейност бе напълно занемарена при властването на Шиен Моу. Като членове на местната управа трябваше да посрещнат новия съдия при пристигането му. Очакваха сега да бъдат здравата нахокани за небрежността. Така и стана. Излязоха разтреперани и бледи от кабинета и тихомълком се измъкнаха от съдилището.

След това съдията Ди отиде в приемната, за да посрещне старейшините на гилдиите на златарите, на дърводелците и резбарите, на търговците на ориз и на коприна. Докато любезно ги разпитваше за имената им, един прислужник поднесе освежителни напитки. Старейшините поздравиха съдията за бързото арестуване на Шиен Моу и изказаха радостта си, че най-сетне редът ще бъде възстановен. Тревожеше ги обаче присъствието на многобройна войска в техния град. Съдията Ди вдигна вежди:

— В града има по-малко от четирийсет дезертъори, които привлякох, за да охраняват съдилището.

Старейшината на златарите хвърли многозначителен поглед към колегите си и заяви с усмивка:

— Ние разбираме, че дълг на негово превъзходителство е да не разгласява подобни сведения. Но стражниците при Северната врата ни казаха, че за малко не ги стъпкал кавалерийският ескадрон, с който сте влезли в града. Снощи един златар видял колона от двеста войници да крачат по главната улица с омотани в слама ботуши.

— Моят братовчед — допълни старейшината на търговците на коприна — зърнал обоз от десет конски коли с продоволствие за войската. Негово превъзходителство все пак може да се довери на нас. Ние прекрасно разбираме, че една инспекционна обиколка на пограничните райони трябва да се пази в тайна. Думичка не бива да излезе извън градските стени, за да не научат варварите. Но тъкмо затова няма ли да е по-благоразумно командирът да не развява толкова високо военното знаме над съдилището? Рано или късно съгледвачите на варварите ще го зърнат и ще разберат, че е пристигнала войската.

— Лично аз, новият магистрат на този окръг, издигнах знамето — отговори съдията Ди. — То означава, че съм обявил извънредно положение, което имам право да правя, когато преценя, че е заплашена императорската власт.

Старейшините се усмихнаха и се поклониха дълбоко.

— Напълно разбираме дискретността на негово превъзходителство — каза най-възрастният.

Съдията Ди предпочете да не обсъжда повече темата и премина на друг въпрос. Помоли старейшините да му изпратят още същия следобед трима зрели грамотни мъже, желаещи да служат в съдилището съответно като старши писар, началник на архива и тъмничар, както и десетина младежи за писари. Помоли ги още да заемат на съдилището две хиляди сребърника, за да може да се ремонтира поне горе-долу съдебната зала и да се плати на персонала.

— Ще си получите парите обратно веднага след като бъде прочетена присъдата срещу Шиен Моу, от конфискуваното му имущество.

Старейшините се съгласиха на драго сърце. Накрая съдията Ди ги уведоми, че на другия ден ще се гледа делото срещу Шиен Моу, и им заръча да разгласят новината из града. Майсторите се сбогуваха и си тръгнаха, а съдията се върна в кабинета си. Там завари началника Фън и един младеж с открито честно лице. Двамата коленичиха пред съдията, младежът удари три пъти чело о пода.

— Ваше превъзходителство — поде Фън, — позволете да ви представя сина си. Главорезите на Шиен го отвлякоха и го заставили да работи като прислужник в къщата му.

— Сега ще служи като стражник под твое командване — каза съдията Ди. — Намери ли дъщеря си?

— Уви — въздъхна Фън, — и синът ми не я е виждал. Най-съвестно претърсихме всичко, но от нея няма и следа. Разпитах подробно иконома на Шиен. Той си спомни, че господарят му по някое време изказал желание да вземе Бяла Орхидея сред наложниците си, но моят отказ го бил накарал да се откаже. И аз не знам какво да мисля.

— Ти, струва ми се, си убеден, че я е отвлъкъл Шиен Моу — замислено рече съдията Ди. — Може би си прав. Хора с порочни наклонности като Шиен нерядко си устройват любовни гнезда някъде извън дома. Но също не е изключено той да няма нищо общо с нейното изчезване. Ще разпитам Шиен и лично ще проведа подробно разследване. Не бързай да се отчайваш!

Докато съдията говореше, в кабинета влязоха Ма Жун и Цяо Тай. Докладваха, че ефрейтор Лин е изпълнил съвсем точно дадените му

заповеди. По десет войници пазят на всяка градска врата, хората на Шиен са затворени по дванайсет в кулите. Броят на пленниците се е увеличил с петима бивши войници, избягали, за да не бъдат наказани за действителни престъпления. Ефрейтор Лин разжалвал и досегашните лентяи от охраната на градските врати и ги назначил за водоносци. Ма Жун добави още, че Лин притежавал всички качества на отличен военен. Дезертирал заради разправия с някакъв непочтен капитан и грейнал от радост, когато му съобщили, че отново е зачислен в редовната армия. Съдията Ди кимна и каза:

— Ще предложи да го произведат подофицер. Нека засега тези четирийсет мъже да останат настанени в градските врати. Ако духът им остане все тъй висок, предлагам да ги настаним в дома на Шиен. След време това ще стане гарнизонен щаб. Ти, Цяо Тай, ще им бъдеш командир, както и на двайсетимата, които обучи в съдилището, преди да пристигне редовната част, за която ще помоля върховната власт в доклада си.

С тези думи съдията освободи помощниците си. Взе четчицата и нахвърли спешно писмо до префекта с описание на събитията от последните два дни в Ланфан. Към писмото добави списък на хората, които молеше наново да бъдат зачислени във войската, както и предложение за повишението на ефрейтор Лин. Завърши с настояването да бъдат изпратени сто войници, които да се установят на постоянен гарнизон в града. Докато запечатваше писмото, влезе началникът на стражата и докладва, че в преддверието чака госпожа Ю. Съдията беше приятно изненадан.

— Нека влезе! — нареди той.

Докато началникът въвеждаше дамата в кабинета, съдията Ди се вгледа внимателно в нея. Беше на около трийсет години, забележителната ѝ красота бе непокътната. Не носеше грим, облеклото ѝ бе простичко. Дамата коленичи пред писалището и изрече плахо:

— Госпожа Ю, по баща Мей, почтително приветства негово превъзходителство.

— Госпожо, тук не е съд — учтиво каза съдията, — тази церемониалност е излишна. Моля изправете се и седнете!

Госпожа Ю бавно стана и седна на едно столче пред писалището. Не знаеше как да започне.

— Открай време съм се възхищавал от покойния ви съпруг губернатора Ю — поде съдията Ди. — Според мен той е един от най-великите държавници на нашето време.

Госпожа Ю се поклони.

— Беше благороден и добър човек — каза тя. — Не бих дръзнала да отнемам от безценното време на негово превъзходителство, ако дългът ми не ми повеляваше да изпълня последните наставления на покойния си съпруг.

Съдията Ди се наведе напред.

— Моля продължете — напрегнато я подкани той. Госпожа Ю извади от ръкава си продълговат пакет и го постави на писалището.

— На смъртния си одър губернаторът ми даде този свитък със собственоръчно нарисувана от него картина. Каза, че това е наследството, което оставя на мен и сина ми. Останалото завеща на заварения ми син Ю Ки. След като изрази волята си, губернаторът се закашля и Ю Ки излезе от стаята, за да нареди да донесат лекарство. Веднага след като излезе, губернаторът неочаквано ми каза: „Случи ли се да изпаднеш в беда, вземи картината и я отнеси в съдилището. Покажи я на магистрата. Ако той нищо не разбере, изчакай да назначат следващ и така, докато някой мъдър съдия не разгадае тайната й.“ В това време Ю Ки се върна. Губернаторът изгледа и трима ни, положи отслабналата си длан върху главата на малкия ми син, усмихна се и издъхна, без да каже нищо повече.

Госпожа Ю избухна в ридания. Съдията Ди я изчака да се успокои и каза:

— Госпожо, и най-дребната подробност от този последен ден на губернатора е важна. Разкажете ми какво се случи по-нататък.

— Завареният ми син Ю Ки — продължи госпожа Ю — взе картината и заяви, че той ще я пази. До този момент винаги се бе държал благожелателно с мен и със сина ми. Но след погребението рязко се промени. Много грубо ми заповяда веднага да напусна къщата заедно със сина ми. Обвини ме, че съм изневерявала на баща му, и забрани на мен и на сина ми, докато сме живи, да прекрачваме прага на дома му. После хвърли на масата свитъка с картината и с високомерна усмивка каза да не съм си забравяла наследството.

Съдията Ди поглади братата си.

— Госпожо, губернаторът бе много мъдър човек и картината не може да не крие някакъв скрит смисъл. Ще я проуча най-внимателно. Но мой дълг е да ви предупредя, че ще бъда изключително безпристрастен към тайното й послание. То може да е благоприятно за вас, но е възможно и да ви обвинява в прелюбодеяние. И в двата случая ще предприема необходимото, за да възтържествува справедливостта. Оставям на вас, госпожо, сама да решите ще ми оставите ли свитъка, или предпочитате да си го вземете и да оттеглите молбата си.

Госпожа Ю стана и тихо, но с достойнство изрече:

— Умолявам негово превъзходителство да задържи свитъка и да го проучи. Моля се милостивите небеса да ви помогнат да разгадаете тайната му — и се оттегли с дълбок поклон.

В коридора чакаха сержант Хун и Тао Ган, които побързаха да влязат. Тао Ган стискаше в ръце цяла камара свитъци и документи. Сержантът докладва, че имуществото на Шиен Моу е прегледано и описано. Намерени са неколкостотин златни кюлчета и пари на същата стойност. Всичко това е заключено заедно с няколко златни накита в хранилището. Жените и прислугата са преместени в третия вътрешен двор без достъп до другите крила на къщата. Във втория двор е настанена охраната от шест стражници и десет войници под заповедите на Цяо Тай. С доволна усмивка Тао Ган сложи на писалището купа документи.

— Това, господарю — каза той, — са описите и всички сметководни книги, които открихме в хранилището.

Съдията Ди се облегна в креслото си и огледа купчината с нескриван интерес.

— Разнищването на делата на Шиен Моу ще бъде дълга и досадна работа — каза той. — Разчитам на вас двамата да я подхванете. Според мен от този куп ще излязат найаве всякакви незаконни присвоявания на земи и имоти, изнудвания и всякакви други мошеничества. Старейшините обещаха днес следобед да ми изпратят подходящи хора за чиновническите служби и архива на съдилището. Ще има да се поизпотят.

— Те вече чакат в приемната, господарю — обади се сержант Хун.

— Идете тогава да им обясните какво трябва да вършат — разпореди се съдията. — Тази вечер архиварят ще ви помогне да разпределите тези книжа. Искам от вас доклад с предложения за това, как да се справим с безчестията на Шиен Моу. Но ви моля да отделяте всеки документ, свързан по някакъв начин, дори и косвено, с убийството на покойния ми колега съдията Пън. Този въпрос ще проуча лично. А дотогава искам да се съсредоточа в една по-скорошна загадка.

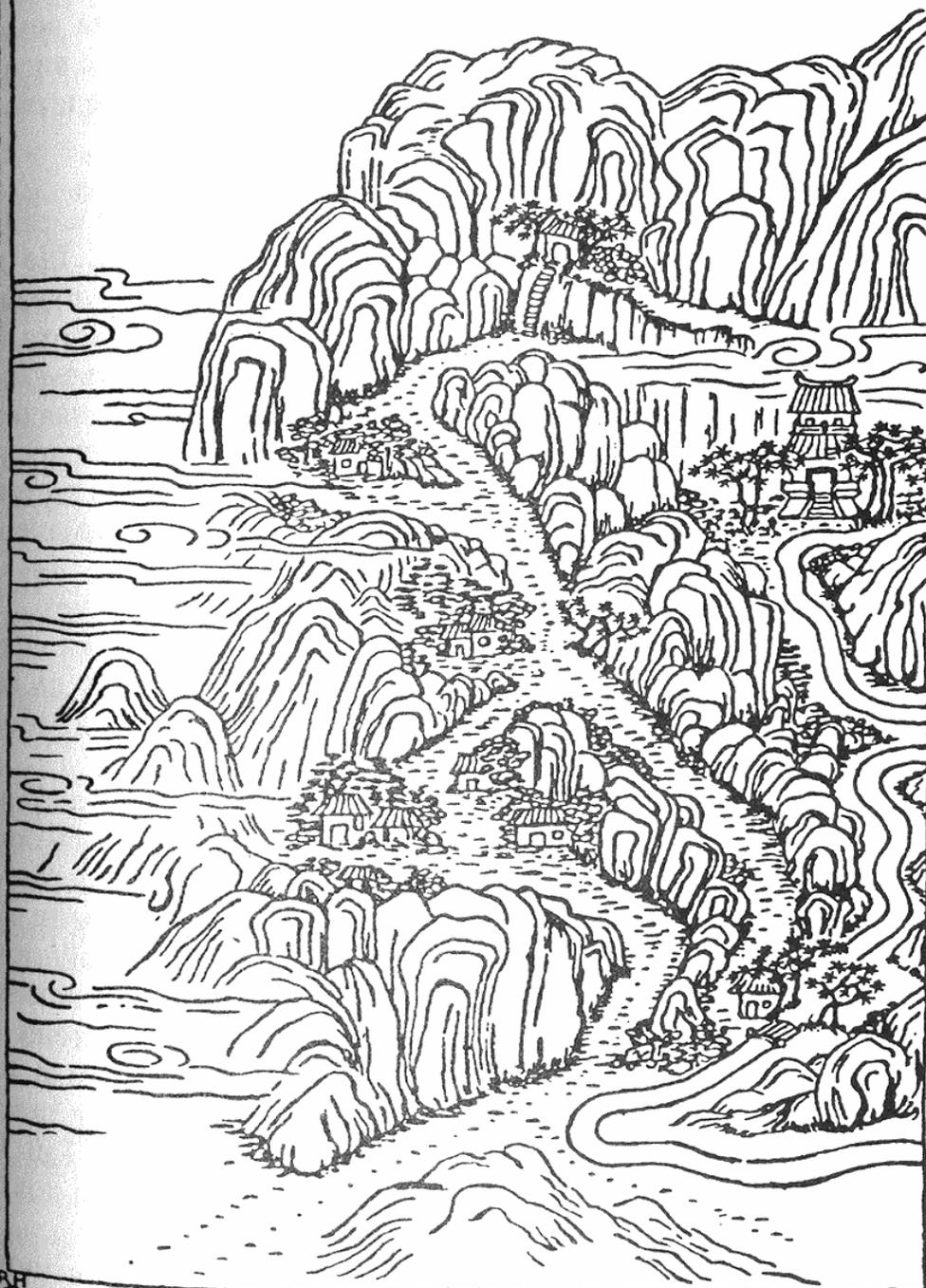
При тези думи съдията Ди вдигна от писалището пакета, оставен от госпожа Ю. Разопакова го и разстла на бюрото свитъка с картината. Сержант Хун и Тао Ган пристъпиха напред и също впериха очи в картината.

Свитъкът бе средно голям, копринен. С ярки цветове бе изобразен въображаем пейзаж с планински зъбери и бели облаци над тях. Тук-там сред групи дървета се виждаха къщички, вдясно пейзажът бе зает от извивките на планинска река. Нямахше нито една човешка фигура. В горния край на картината губернаторът бе изписал със старинен шрифт заглавието й:

ДОМОВЕТЕ НА НАПРАЗНАТА НАДЕЖДА

Подпис нямаше, художникът се бе задоволил да постави червения си печат. Картината бе обточена отстрани с дебел брукат. По традиция долният ѝ край завършваше с кръгла дървена летвичка, а към горния бе прикрепена тънка метална скоба с кукичка, за да може лесно да се развива и да се окачва. Сержант Хун замислено подръпна брадата си.

。閣樓空虛

КАРИНАТА НА ГУБЕРНАТОРА

— Заглавието май иска да каже — обади се той, — че това е даоистки рай или обиталище на безсмъртни.

Съдията Ди кимна.

— Тази картина трябва да се проучи най-внимателно — каза той.
— Окачи я на стената срещу писалището ми, да ми е под око.

Веднага след като Тао Ган я окачи на стената между вратата и прозореца, съдията стана и тръгна към предния двор.

Тук го очакваше приятна изненада. Всичките кандидат-чиновници се оказаха хора, почтени на вид. Той ги приветства с няколко думи и заключи:

— Двамата ми помощници ще ви дадат наставления. Слушайте ги внимателно, защото още утре ще трябва да поемете задълженията си на обедното заседание.

ГЛАВА 7

ТРИМА МОНАСИ ПОЛУЧАВАТ ЗАСЛУЖЕНО НАКАЗАНИЕ; КАНДИДАТ ЗА ЛИТЕРАТУРНИТЕ ИЗПИТИ ДОКЛАДВА ЗА ЖЕСТОКО УБИЙСТВО.

На следващата сутрин още преди изгрев слънце жителите на Ланфан започнаха да се стичат към съдилището. Колкото повече приближаваше часът на предобедното заседание, толкова по-гъста ставаше тълпата пред главния вход.

Отекнаха три удара на огромния бронзов гонг, стражниците отвориха вратите и множеството нахлу в двора и в съдебната зала. Скоро не остана празно място. Стражниците се строиха в две редици вляво и вдясно от подиума. Най-сетне завесата в дъното се дръпна, появи се съдията Ди в бляскава официална роба и се разположи в креслото, заобиколен от четиримата си помощници. От двете страни на застланата с нова алена покривка маса вече седяха старшият писар и помощниците му. В залата цареше пълна тишина. Съдията мълчаливо взе червената си четчица и написа нареждане за тъмничаря. Началникът Фън го пое почтително с две ръце и излезе от залата с двама стражници. След малко тримата доведоха по-възрастния съветник на Шиен. Той падна на колене пред трибуната.

— Кажи пред съда името и занятието си — строго нареди съдията Ди.

— Недостойната особа пред вас — смирено започна мъжът — се нарича Лю Уанфън. Допреди десет години бях иконом в дома на покойния баща на Шиен Моу. След неговата кончина Шиен ме задържа за свой съветник. Уверявам негово превъзходителство, че непрекъснато, при всеки удобен случай съм настоявал Шиен да се откаже от порочните си дела...

— Очевидно опитите ти са се увенчали със забележителен неуспех — прекъсна го съдията Ди с ледена усмивка. — Съдът събира и пресява доказателства за гнусните престъпления на твоя господар. Несъмнено в не едно и две от тях пряко си замесен и ти. Но засега ще оставим настрана по-дребните престъпления на господаря ти. В момента съдът се интересува от големите злодеяния. Отговори какви убийства е извършил Шиен Моу?

— Негово превъзходителство е напълно прав. Моят господар незаконно присвои много имоти и къщи, като нередко стопаните им си отнасяха и боя. Но доколкото ми е известно, Шиен не е убивал никого.

— Лъжа! — кресна съдията Ди. — А съдията Пън, убит най-подло в града?

— Вестта за неговото убийство — отвърна смутено Лю — смая и мен, и господаря ми.

Съдията го стрелна подозрително с очи.

— Разбира се — побърза да обясни Лю, — знаехме, че негово превъзходителство Пън е решил да изझे властта на господаря. Но той имаше един-единствен помощник и господарят реши на първо време просто да изчака, за да види какво ще предприеме. И не щеш ли, една сутрин двама от нашите хора дотичаха и докладваха, че трупът на съдията Пън бил намерен на брега на реката. Господарят страшно се ядоса, защото убийството щеше да бъде приписано на него. Затова написа доклад до префекта, в който се казваше, че съдията Пън е загинал заедно с шестима стражници отвъд реката, когато се опитал да обуздае един разбунтувал се уйгурски главатар. Шестима от хората на Шиен се подписаха като очевидци и...

Съдията Ди стовари чукчето си на масата.

— Не съм чувал по-нагла лъжа! — със страшен гняв извика той. — Ударете двайсет и пет камшика на този нахалник!

Лю понечи да протестира, но началникът тутакси го удари през лицето. Стражниците смъкнаха робата от гърба му, проснаха го на пода и камшикът заплющя. Тънкият ремък се връзваше дълбоко в плътта. Лю отчаяно се кълнеше, че е казал самата истина. След петнайсетия удар съдията вдигна ръка. Лю наистина нямаше причина да защитава развенчания си господар и не можеше да не си дава сметка, че показанията на останалите затворници скоро ще го разобличат, ако дръзне да излъже. Съдията Ди искаше да го извади от

равновесие, за да признае всичко, а петнайсетте удара с камшик бяха твърде леко наказание за всичко, което бе извършил.

Началникът подаде на Лю чаша горчив чай и съдията продължи разпита:

— Ако това е истина, защо тогава Шиен Моу не се опита да открие истинския убиец?

— Не беше необходимо — отвърна Лю, — господарят ми знаеше кой е той.

Съдията Ди вдигна вежди.

— Измислиците, които ни разказваш, стават все по-невероятни — сухо каза той. — Щом господарят ти е знаел кой е убиецът, защо не го е задържал и не го е изпратил на префекта? Така щеше да си спечели доверието на властта.

Лю унило поклати глава:

— Единствен Шиен може да отговори на този въпрос. Господарят ни се допитваше до нас само за по-незначителни въпроси. Всички по-важни дела обсъждаше с един мъж, чиято самоличност така и не ни бе разкрита.

— Доколкото разбирам, Шиен е бил напълно способен сам да ръководи делата си — отбеляза съдията. — Защо му е бил този потаен съветник?

— Господарят ми несъмнено е умен и безстрашен мъж — отговори Лю. — Той умееше да предвижда нещата, но си оставаше провинциалист, роден и отрасъл в малко погранично градче. Откъде да научи тънкостите на обръщението към един префект и другите властници? Винаги след посещение на непознатия предприемаше най-умните си ходове, с които успяваше да държи префекта по-далеч от тукашните ни дела.

Съдията Ди се наведе напред и попита рязко:

— Кой е този загадъчен съветник?

— През последните четири години този мъж редовно посещаваше господаря — отговори Лю, — но винаги тайно. Господин Шиен ме пращаше късно вечер да предупредя охраната на страничната врата, че очаква гост, когото незабавно да отведат в библиотеката. Човекът винаги идваше пеша, загърнат в монашеско наметало, плътно увит с черен шал. Никой, освен господаря не успя да зърне лицето му. Дватамата се заключваха и прекарваха часове наред сами, после гостът

си тръгваше по същия начин. Господарят ми никога не обели дума, за да обясни какви са тези нощни посещения, но след всяко от тях предприемаше някакво сериозно начинание. Убеден съм, че именно този мъж стои в основата на убийството на съдията Пън, без дори да предупреди господаря ми. През нощта на убийството той отново се появи и, изглежда, се скара люто с господаря, защото в коридора се чуваха крясъци, но не се разбираше нищо. После няколко дни господарят бе в ужасно настроение.

— Стига вече с този тайнствен непознат! — нетърпеливо отсече съдията. — Какво знаеш за отвличането на сина и по-голямата дъщеря на ковача Фън?

— За такива неща вече можем да дадем на негово превъзходителство най-подробни разяснения — оживи се Лю. — Синът на Фън наистина бе докаран насила от хората на Шиен. В дома не стигаха носачи и Шиен прати своите хора да подберат от улицата няколко яки момчета. Докараха четирима. По-късно родителите на трима от тях платиха откуп и си ги прибраха. Но ковачът дойде да се разправя с охраната и Шиен реши за урок да задържи сина му. А за момичето знаем, че господарят я зърнал веднъж от носилката си, когато минавал покрай бащината ѝ ковачница. Харесала му и предложи на баща ѝ да я откупи. Но ковачът отказа и господарят ми набързо я забрави. А този проклет ковач дойде в къщата и започна да ни обвинява, че сме я отвлекли. Господарят много се ядоса и прати да подпалят дома му.

Съдията Ди се облегна назад и бавно поглади дългата си брада. Като че Лю казваше истината и господарят му действително нямаше нищо общо с изчезването на дъщерята на Фън. Засега най-важното бе незабавно да се арестува загадъчният съветник на Шиен. Стига да не бе вече твърде късно.

— Разкажи какво стана след пристигането ми онзи ден! — нареди той.

— Преди една седмица — започна Лю — съдията Куан съобщи на господаря за пристигането на негово превъзходителство и поиска разрешение да напусне Ланфан още призори, за да избегне срещата. Господарят му разреши. След това заповяда по никакъв начин да не се обръща внимание на новия магистрат, за да разбере той „къде му е мястото“, както се изрази. После зачака какво ще му докладва

тъмничарят в съдилището. Негодникът обаче не се яви първия ден. Дойде чак следващата вечер и разказа, че негово превъзходителство очевидно нямал намерение да сведе глава, а напротив! Съдилището се пазело само от трима-четирима мъже, но всеки от тях струвал колкото двама наши. Нямало да се оправим лесно.

При тези думи Тао Ган се усмихна гордо. Не му се случваше често да чува такива думи за себе си.

— Господарят — продължи Лю — нареди двайсет души още същата нощ да влязат в съдилището, да заловят съдията, а останалите да напердашат. И когато Лин с още петима се върна, изгубил ума и дума, и събщи, че, без да се усетим, цял полк редовна войска тихомълком е окупирали града, господарят ми спеше и никой не посмя да наруши покоя му. Вчера рано сутринта лично заведох Лин в спалнята на господаря. Той нареди веднага на главния вход да се вдигне малко черно знаме и се втурна към приемната. Докато обсъждахме какви мерки да предприемем, негово превъзходителство се появи с офицерите и ни арестува.

— Какво означава черното знаме? — запита съдията.

— Доколкото разбрахме, това беше сигнал за непознатия да дойде. И друг път е ставало: вдигнем ли знамето, той идва още същата вечер.

Съдията Ди направи знак на началника и стражниците изведоха Лю Уанфън от залата. После написа второ нареждане за тъмничаря и го подаде на началника. След малко в залата бе въведен Шиен Моу.

При вида на човека, властвал с желязна ръка в окръга през последните осем години, тълпата зашумя. Шиен беше мъж с наистина внушителна осанка — почти два метра висок, с широки плещи и дебел врат, от който се излъчваше сила. Наместо да коленичи, той стрелна надменно с очи съдията, после извърна глава и с презрителна усмивка огледа зяпналата в него тълпа.

— На колене пред съдията, нагло куче! — изкрещя началникът.

Лицето на Шиен Моу стана пурпурно от гняв. На слепоочията му се издуха две вени, дебели колкото ремъци на камшик. Той отвори уста да каже нещо, но в този миг от счупения му нос шурна кръв. Шиен се олюля и се строполи на пода. По знак на съдията началникът на стражата се наведе и избърса кръвта от лицето му. Исполинът бе припаднал. Един стражник донесе кофа студена вода, останалите

разхлабиха робата, измиха челото и гърдите на Шиен, но това не помогна. Подсъдимият бе изгубил съзнание. Съдията Ди се ядоса. Нареди на началника отново да доведе Лю Уанфън и когато той коленичи пред подиума, попита:

— Господарят ти страдаше ли от някаква болест?

Лю погледна с уплашени очи лежащия на пода Шиен. Стражниците все още се мъчеха да го свестят.

— Господарят ми е невероятно силен мъж — поклати глава Лю, — но страда от някакво особено заболяване на мозъка. От години вика лекари, но нищо не помага. Когато се разгневи, получава припадъци както сега и остава така часове наред. Според лекарите трябвало да му се отвори черепът, за да излезел насъбралият се вътре отровен въздух. Само че никой доктор в Ланфан не прави такива операции.

Изведоха Лю Уанфън. Четирима стражници отнесоха отпуснатото тяло на Шиен Моу обратно в килията.

— Тъмничарят да докладва, когато затворникът се свести! — нареди съдията Ди на началника.

Този припадък идваше съвсем не навреме. Трябваше час по-скоро да се разбере кой е тайнственият съветник на Шиен. С всяка изминала минута се увеличаваха възможностите той да се измъкне от ръцете на правосъдието. Съдията се разкайваше, че не разпита Шиен веднага след като го арестува, но кой би могъл да знае за съществуването на загадъчния съучастник? Съдията Ди въздъхна и изпъна рамене. Удари с чукчето по масата и изрече с отчетлив глас:

— В продължение на осем години престъпникът Шиен Моу незаконно е обсебвал правомощията на императорското правителство. Аз, новият магистрат, обявявам възстановяването на реда в Ланфан. Отсега нататък невинните ще бъдат защитавани от правосъдието, а престъпниците — безмилостно преследвани и наказвани според изискванията на закона. Престъпникът Шиен Моу е обвинен в противодържавни деяния и ще понесе справедливо наказание. Зная, че освен това той е измамил и ограбил много от вас. Който има тъжба срещу Шиен Моу, да я заяви пред съда. Всеки отделен случай ще бъде проучен подробно и жертвите на този хищен звяр ще получат обезщетение в рамките на правомощията на съда. Мой дълг е да ви предупредя, че разглеждането на жалбите ще отнеме време, но бъдете

уверени — и най-малката злочестина ще бъде справедливо овъзмездена по реда си.

Тълпата нададе възторжени викове. Мина време, докато стражниците успеят да възстановят реда в съдебната зала. В един ъгъл трима будистки монаси оставаха безучастни сред всеобщата радост и само си шушукаха нещо. Когато бурният възторг на хората се поуталожил, те си запробиваха път сред тълпата, крещейки, че са жертви на ужасна неправда. Докато се приближаваха, съдията Ди бе стъписан от доста съмнителната им външност. Лицата и на тримата бяха грубиянски и похотливи, очите им непрекъснато шареха насам-натам. Монасите коленичиха пред подиума и съдията Ди нареди:

— Най-възрастният да си каже името и да предяви оплакването!

— Невежият монах пред негово превъзходителство — заговори средният — се нарича Стожер на Вярата. Обитавам с тези двама братя един малък храм в южния квартал на града. Дните си прекарваме в благочестиви молитви и самовглъбение. Единствената ценност в бедния ни храм бе златната статуя на милосърдната повелителка Куан Ин, да се свети името ѝ! Преди две луни Шиен Моу дойде в храма и отмъкна свещената статуя. В отвъдния свят злодеят ще се пържи в мас заради ужасното си светотатство, но междувременно смирено молим негово превъзходителство да ни бъде възстановена свещената реликва, а ако този нечестивец вече я е претопил, да бъдем възмездени съответно със злато или сребро!

След тези думи монахът удари три пъти чело о пода. Съдията Ди бавно поглади бакенбардите си, после попита неспринудено:

— Щом въпросната статуя е единствената скъпоценност, притежание на вашия храм, предполагам, че сте се грижили всеотдайно за нея?

— Така е, ваше превъзходителство — побърза да отговори монахът, — аз всяка сутрин избърсвах праха от нея с копринена метличка, докато казвах молитвите си.

— Сигурен съм — продължи съдията, — че и двамата ви побратими са били също тъй усърдни в благочестието си пред богинята...

— Нищият смъртен пред вас — обади се монахът вдясно — години наред заран и вечер палеше благовония пред милосърдната

повелителка, потънал в смирено съзерцание на чертите ѝ, да се свети името ѝ!

— Невежият монах, коленичил пред вас — додаде третият, — всеки ден прекарваше часове, потънал в унес и вгълбение пред милосърдната ни повелителка, амин!

Съдията кимна с усмивка. Обърна се към старшия писар и с рязък тон нареди:

— Дайте на всеки тъжител въглен и бял лист!

Връчиха на слисаните монаси по един въглен и лист хартия и съдията продължи:

— Коленичилият отляво монах да дойде в този край на подиума, десният — в онзи, а Стожер на Вярата да се обърне с лице към залата!

Монасите заситниха, накъдето им бяха наредили.

— На колене! — заповяда им съдията Ди. — Всеки от вас да нарисова златната статуя!

Тълпата зажува в почуда.

— Тишина! — изрева началникът на стражата. Тримата монаси сведоха глава над листовете. От време на време се почесваха по бръснатите черепи, от които се лееше пот. Накрая съдията Ди нареди на началника Фън:

— Донеси ми рисунките!

Съдията хвърли един поглед на трите скици и презрително ги избута към края на масата. Те полетяха към пода и докато се преобръщаха във въздуха, всички видяха, че рисунките изобщо не си приличат. Единият бе нарисувал богинята с четири ръце и три лица, вторият — с осем ръце, а третият се бе опитал да я изобрази с две ръце, държащи малко дете.

— Тези измамници — викна съдията Ди с гръмотевичен глас — се опитаха да се подиграят с правосъдието! Ударете им по десет тояги!

Стражниците проснаха тримата монаси ничком на пода и смъкнаха наметалата им. Бамбуковите тояги засвистяха във въздуха. Монасите изкрепяваха всеки път, когато сопите се стоварваха върху гърбовете им, но стражниците продължиха безучастно да отброяват ударите. Накрая тримата не можеха да се държат на крака. Няколко милосърдни зрители ги вдигнаха на ръце и ги изнесоха от залата.

Отново прозвуча тържественият глас на съдията:

— Тъкмо преди тези трима измамници да изкажат жалбата си, се канех да предупредя, че всяко лъжливо оплакване срещу Шиен Моу ще бъде сурово наказано. Нека участта на монасите служи за предупреждение! Накрая обявявам от тази сутрин военното положение в окръга за отменено.

Съдията Ди се обърна към сержант Хун и му прошепна нещо. Сержантът веднага тръгна към изхода. След малко се появи отново и поклати глава.

— Наредете на тъмничаря — тихо каза съдията — да ми съобщи, щом Шиен Моу дойде на себе си, дори да е среднощ!

После вдигна чукчето си. Миг преди да удари с него по масата, забеляза някакво раздвижване при входа на съдебната зала. Някакъв младеж правеше отчаяни усилия да си пробие път през тълпата. Съдията изпрати двама стражници да преведат новодошлия.

Останал без дъх, младежът коленичи пред подиума и съдията Ди разпозна кандидата за литературните изпити Дън, младежа, с когото бе пил чай преди два дни.

— Ваше превъзходителство — извика Дън. — У подло уби баща ми!

ГЛАВА 8

ЕДИН СТАР ГЕНЕРАЛ ЗАГИВА В БИБЛИОТЕКАТА СИ; СЪДИЯТА ДИ ОГЛЕЖДА МЕСТОПРЕСТЪПЛЕНИЕТО.

Съдията Ди се отпусна назад, после бавно скръсти ръце в широките си ръкави и каза:

— Разкажете кога и как е установено убийството!

— Снощи — започна кандидатът Дън — отпразнувахме шейсетия рожден ден на моя многоуважаван баща. Цялото семейство се събра на празнична трапеза в голямата зала на дома, всички бяхме весели и щастливи. Към полунощ баща ми стана от масата и се оттегли, като заяви, че иска точно в този празничен ден да напише предговора към своята история на пограничните войни. Лично го придружих до вратата на библиотеката. Там коленичих и му пожелах лека нощ. Баща ми затвори вратата и аз съвсем ясно чух, че пусна отвътре резето. За жалост повече не го видях жив. Днес сутринта домоуправителят почукал на вратата на библиотеката, за да съобщи на баща ми, че закуската е готова. Отвътре никой не се обаждал и той дойде да ме повика. Изплашихме се да не би на баща ми да му е прилошало през нощта и разбихме с брадва вратата. Баща ми се бе захлупил на писалището. Помислих, че е заспал, и го докоснах леко по рамото. Тогава разбрах, че е убит. От гърлото му стърчеше дръжката на малко ножче. Незабавно дотичах в съдилището да доложя, че У е убил коварно беззащитния ми баща. Умолявам негово превъзходителство да въздаде правосъдие за това ужасно престъпление!

Кандидатът Дън избухна в ридания и удари няколко пъти чело о пода. В продължение на минута съдията Ди остана безмълвен, свъсил гъстите си вежди. После заговори:

— Съвземете се, кандидат Дън! Съдът започва веднага разследване. Щом помощниците ми се приготвят, ще дойда на

местопрестъплението. Успокойте се, правдата ще възтържествува!

Съдията удари с чукчето и обяви заседанието за закрито. Голямата завеса се затвори след излизането му. Стражниците едва успяха да опразнят заседателната зала. Зрителите оживено обсъждаха вълнуващите събития. Всички възхваляваха новия съдия и се възхищаваха колко прозорливо бе изобличил тримата монаси измамници.

Ефрейтор Лин бе проследил заседанието от край до край заедно с двама млади редници. Докато затягаше колана си на излизане, той отбеляза:

— Голяма работа е този съдия, но, разбира се, не може да се мери по осанка с нашите командири Ма Жун и Цяо Тай. За това трябва дълго да си служил в армията.

Единият от войниците, момък с будни очи, се обади:

— Съдията обяви, че военното положение се вдига. Значи войската си е заминала тази нощ. Чудна работа, аз освен нашите не видях ни един войник в Ланфан!

Ефрейторът го изгледа снизходително и отговори строго:

— Обикновените редници няма какво да си пъхат носа във висшата стратегия. Но понеже ти сече пипето, ще ти разкрия нещо. Ланфан беше само една спирка за армейския полк, който е на инспекционна обиколка по цялата граница. Това е важна военна тайна. Само да си гъкнал, и ще ти хвъркне главата!

— Но как стана така, че цял полк се измъква от града, без никой да види, ефрейторе? — не мирясваше войникът.

— Редник! — гордо отвърна ефрейторът. — За нашата императорска армия невъзможни неща няма! Разказвал ли съм ти как форсирахме Жълтата река? Нямахме ни мост, ни лодки, но генералът бе решил на всяка цена да стигне до другия бряг. Две хиляди души от нашите юнаци скочихме във водата и се наредихме в две редици, хванати ръка за ръка. По средата се строиха други хиляда с вдигнати щитовете над главите си и генералът мина с коня си по този железен мост!

Войничето си рече, че по-опашата лъжа не е чувало. Но като знаеше колко избухлив е ефрейторът, почтително възкликна „Какъв подвиг!“ и двамата излязоха с последните зрители от залата.

Официалният паланкин на съдията бе приготвен в централния двор, заобиколен от дванайсет стражници, а двама войници държаха конете на сержант Хун и Тао Ган за юздите. Съдията Ди излезе от кабинета си, все още в официалната роба. Сержант Хун му помогна да се качи в паланкина, след което двамата помощници възседнаха конете си. Кортѐжът излезе на улицата. В челото маршируваха двама стражници, стиснали дълги пръти, между които бе опънато платно с едър надпис: „Съдилище на Ланфан“. Пред тях тичаха други двама, удряха бронзови гонгове и крещяха: „Сторете път! Сторете път! Негово превъзходителство окръжният съдия минава!“ Зяпачите почтително се дърпаха встрани. Щом се покажеше паланкинът на съдията Ди, гръмваха радостни възгласи: „Дълъг живот за нашия магистрат!“ Сержант Хун, който яздеше плътно до паланкина, се наведе през прозорчето и каза сияещ:

— Каква разлика от преди три дни, господарю!

Съдията Ди се усмихна уморено.

Домът на Дън се оказа внушителна постройка. Младият Дън ги очакваше в предния двор. Когато съдията Ди слезе от паланкина, към него почтително пристъпи възрастен човек с рядка бяла брада. Представи се като регистратор на смъртните случаи. Иначе бил аптекар, добре познат на всички в града и околността. Съдията Ди заяви, че иска веднага да огледа местопрестъплението. Разпореди се междуременно началникът Фън и шестима стражници да пригледят приемната на дома за извънредно съдебно заседание и да подготвят необходимото за извършване на аутопсия.

Кандидатът Дън поведе съдията и помощниците му по един дълъг лъкатушен коридор към задния двор, където зърнаха прелестна градинка с изкуствени скали и езерце със златни рибки. Високите врати на приемната бяха отворени широко, вътре прислужниците струпваха мебелите в единия ъгъл. Кандидатът Дън отвори малка врата вляво и ги поведе по друг, тъмен коридор към съвсем малък двор, ограден с висок зид. В стената отсреща се виждаше тясна масивна врата. Едната и дъска беше изкъртена. Младият Дън отвори вратата и направи път на съдията да влезе. Душният въздух бе пропит с миризма на свещи. Съдията Ди прекрачи прага и се огледа.

СЪДИЯТА ДИ В БИБЛИОТЕКАТА НА ГЕНЕРАЛ ДЪН

Библиотеката беше обширно осмоъгълно помещение. Четири високо разположени прозорчета, облепени с цветна хартия, процеждаха светлината. Над тях два малки отвора с решетки осигуряваха проветрението. Други отвори, освен тях и вратата нямаше. В средата на стаята върху огромно писалище от резбован абанос, обърнато към вратата, се бе захлупил слаб мъж, облечен в тъмнозелена домашна брокатена роба. Главата му бе опряна на стърчената лява китка, дясната лежеше върху писалището и продължаваше да стиска червена лакирана четка за писане. На пода бе паднала черна копринена шапчица, старият генерал бе гологлав, с дълги сиви коси. На писалището бяха подредени обичайните пособия за писане. В единия ъгъл имаше синя порцеланова ваза с увехнали цветя. От двете страни на мъртвеца стърчеше по един бакърен свещник с изгорели докрай свещи. Съдията Ди огледа стените, закрити от рафтове с книги, и каза на Тао Ган:

— Може би има някакъв таен вход. Огледай стените, виж и прозорците с тези отвори над тях.

Докато Тао Ган събличаше връхната си роба, за да се покатери по полиците, съдията нареди на регистратора да огледа трупа. Регистраторът на смъртните случаи най-напред опипа раменете и ръцете. После направи опит да повдигне главата, но трупът вече се бе вкочанил. Наложиха се да го избута назад, докато се подпря в креслото, за да може да огледа лицето. Угасналите, широко отворени очи на стареца се вторачиха в тавана. Лицето му бе изпито, цялото сбръчкано и изразяваше почуда. От мършавата му шия стърчеше миниатюрно острие със странна дръжка от обикновено дърво, със същите размери като острието. Съдията Ди скръсти ръце и огледа трупа. След малко нареди на регистратора:

— Извадете това!

Операцията се оказа твърде деликатна. Накрая регистраторът успя да хване дръжчицата с палец и показалец и острието излезе лесно. Бе проникнало на по-малко от сантиметър.

Регистраторът старателно уви късото оръжие в къс намаслена хартия и отбеляза:

— Кръвта е съсирена и тялото е вкочанявало. Смъртта вероятно е настъпила в късните часове на нощта.

Съдията кимна и започна да размишлява на глас:

— Генералът е заключил вратата, свалил си е официалните дрехи, окачил ги е там до вратата и е облякъл домашната си роба. После е седнал на писалището, пригответил е туш и е навлажнил четката. Убиецът е действал малко след това, защото генералът е успял да напише само два реда. Странно ми се вижда това, че почти мигновено, след като е видял убиеца си, острието се е забило в гърлото му. Не е имал време дори да остави четката.

— Има нещо още по-странно, господарю — обади се Тао Ган. — Не виждам откъде е могъл да влезе убиецът, а още по-малко виждам откъде е излязъл — съдията Ди вдигна вежди. — Не може да се влезе другояче в стаята, освен през тази врата. Огледах педя по педя стените, прозорците, отворите с решетките и вратата. Няма таен вход!

Подръпвайки мустак, съдията Ди се обърна към кандидата Дън:

— Възможно ли е убиецът да се е промъкнал миг преди или след като баща ви е влязъл тук?

Кандидатът Дън, който през цялото време бе стоял до вратата с невиждащи очи, се съвзе от вцепенението си и отговори:

— Изключено, ваше превъзходителство! Баща ми отключи вратата пред очите ми. Остана за миг пред нея, докато аз коленичих, за да му пожелая лека нощ. Зад гърба ми беше нашият домоуправител. Когато се изправих, баща ми влезе и заключи отвътре вратата. Никой не би могъл да влезе нито след това, нито по-рано. Баща ми винаги заключваше тази врата и носеше ключа със себе си.

Сержант Хун се сведе към съдията и прошепна в ухото му:

— Трябва да чуем и домоуправителя, господарю. Но даже и да допуснем, че убиецът е влязъл незабелязано в библиотеката по някакъв начин, не виждам как е могъл да излезе след това. Входната врата беше залостена отвътре!

Съдията Ди кимна.

— Вие, изглежда, твърдо вярвате, че убийството е извършено от У — обърна се той към кандидата Дън. — Можете ли да посочите някакво доказателство, че той е бил в тази стая?

Дън се огледа бавно. После поклати тъжно глава:

— У е хитрец, ваше превъзходителство, той внимателно е обмислил всичко. Но аз съм твърдо убеден, че разследването ще извади на бял свят доказателства за вината му!

— Трупът да се пренесе в приемната! — нареди съдията Ди. —
Вие, кандидат Дън, го придружете и проверете дали всичко е готово за
аутопсията!

ГЛАВА 9

СЪДИЯТА ДИ ОСТАВА САМ НА МЕСТОПРЕСТЪПЛЕНИЕТО; АУТОПСИЯТА РАЗКРИВА ПРИЧИНАТА ЗА СМЪРТТА.

— Претърси дрехите на жертвата! — нареди съдията Ди на сержант Хун, когато кандидатът Дън излезе.

Сержантът бръкна в ръкавите на робата. От десния извади носна кърпичка и миниатюрен калъф от брокат със зъбочистка и клечица за чистене на уши. В десния откри голям ключ със сложна изработка и картонена кутийка. Опипа и пояса на убития, но там имаше само още една кърпичка. Съдията Ди отвори кутийката. В нея имаше девет захаросани сливи, изящно подредени в три реда по три. Това бе традиционен местен деликатес. Върху капака на кутийката бе залепена червена хартиена лента с надпис „Почтителни благопожелания“. Съдията въздъхна и остави кутийката на писалището. Регистраторът на смъртните случаи измъкна четчицата от сгърчените пръсти на убития. Влязоха двама стражници и отнесоха мъртвия генерал на носилка от бамбукови пръти. Съдията Ди седна в креслото на убития.

— Идете в приемната — нареди той. — Аз ще поостана.

Щом всички излязоха, той се облегна в креслото и умислено се вгледа в рафтовете, отрупани с книги и документи. Само около вратата нямаше полици — там висяха два копринени свитъка с рисунки, а отгоре бе окачена дъска с надпис „Кабинет за размишления“. Очевидно това бе името, дадено от стария генерал на библиотеката му.

След това очите на съдията се спряха върху писмените принадлежности на бюрото. Той се възхити от красивия камък за разтриване на туш, от изящната резба на бамбуковата поставка за четките, както и от червеното порцеланово съдче за вода, върху което със сини йероглифи също пишеше „Кабинет за размишления“. Явно всичко това бе изработено по поръчка специално за генерала. На малка

стойка от дялан нефрит стоеше калъпче туш. От лявата страна съдията видя две бронзови преспапиета, и те с гравирани надписи: „Плачещите върби вземат формата си от пролетния вятър, немирните вълни черпят изящество от есенната луна.“ Отдолу се четеше подпис: „Отшелникът от бамбуковата горичка“. Вероятно това е някой приятел на генерала, предположи Ди, който му е подарил преспапиетата, правени по поръчка.

Той взе четчицата, с която бе писал убитият. Беше много елегантна, с дълъг връх от вълчи косми. Дръжката ѝ бе лакирана в червено, с резба, сред която се четеше: „Отплата в здрача на живота“, а отстрани съвсем ситни изящни йероглифи допълваха надписа: „Дълбок поклон в мига, когато приключват шестте цикъла. Обиталището на покоя.“ Значи четката бе подарък за юбилея от друг приятел.

Съдията я остави и вдигна листа, на който покойникът бе изписал с уверена ръка само два реда:

Предговор. Историческите хроники водят началото си от далечното минало. Множество бележити мъже са успели да съхранят за потомството събитията, белязали предходните династии.

Изречението е завършено, даде си сметка съдията. Значи генералът не е бил прекъснат, докато е пишел. Сигурно е обмислял следващото изречение, когато убиецът го е поразил. Той отново взе червената лакирана четка и с възхищение разгледа сложно преплетените облаци и дракони, изрязани на дръжката. Учуди го тишината. Библиотеката бе напълно откъсната от околния свят, никакъв звук не проникваше през стените. Изведнъж го обзе смъртен страх. Седеше в креслото на покойник в позата, която и генералът бе заемал в мига на смъртта си. Сепнато вдигна очи. Целият изтръпна, когато забеляза, че единият от двата свитъка до вратата виси накриво. Усети как леден студ сграбчва сърцето му. Да не би точно там отзад да имаше таен вход, през който бе минал убиецът, за да прониже гърлото на генерала? Завладя го мисълта, че в такъв случай той самият сега е в

ръцете на убиеца. Вторачи нетрепващ поглед в свитъка, очаквайки всеки миг той да се отмести и зад него да се очертае злокобна сянка.

С усилие успя да се овладее. Съобрази, че е изключено помощникът му да не е проверил точно най-подходящото за тясна врата място. По всяка вероятност самият Тао Ган бе оставил наклонен свитъка, след като е огледал стената зад него. Съдията Ди изтри студената пот, избила по челото му. Задушаваният ужас бе отминал, но все още не можеше напълно да се отърси от тревожното усещане, че убиецът е някъде наблизо. Той навлажни четката в съдчето с вода и се сведе над писалището, за да пробва как пише. Десният свещник му пречеше. Съдията посегна да го премести и в този миг застина.

Облегна се назад в креслото и замислено се взря в свещника. Изглежда, след като бе написал първите два реда, убитият бе прекъснал, за да придърпа същия този свещник. Не е било, за да му свети по-добре, защото тогава щеше да приближи левия. Несъмнено нещо е привлякло погледа му и той е поискал да го види отблизо на по-светло. В този миг убиецът го е пронизал. Съдията Ди се намръщи. Остави четката за писане и вдигна свещника. Разгледа го най-внимателно, но не можа да открие нищо необичайно и го сложи отново на мястото му. Поклати подозрително глава, стана отведнъж и излезе от библиотеката. На минаване покрай двамата стражници, оставени да пазят в коридора, им нареди да наблюдават през цялото време и да не пускат никого в библиотеката, преди вратата да се поправи и запечата.

В приемната всичко бе готово. Съдията Ди се разположи на импровизираната съдийска маса. Пред нея върху рогозки на пода лежеше трупът на генерала.

След като кандидатът Дън надлежно потвърди, че трупът е на баща му, съдията Ди нареди на регистратора да пристъпи към аутопсията. Човекът внимателно съблече покойника и мършавото тяло на генерала се просна в голотата си. Кандидатът Дън закри очи с ръкав, писарят и стражниците наблюдаваха безмълвно. Регистраторът клекна до трупа и го огледа сантиметър по сантиметър, като подробно се спря на жизненоважните органи и опипа черепа. Раздалечи сключените челюсти със сребърна лъжичка, за да види езика и гърлото. Накрая се изправи и докладва на съдията:

— Жертвата явно е била в добро здраве и без физически страдания. По ръцете и краката се забелязват малки безцветни петна

колкото меден грош, а езикът е обложен с дебел сив слой. Смъртта е настъпила не от раната в гърлото, а от силна отрова, вкарана в тялото с тънкото острие, което е пронизало шията.

Всички зяпнаха. Кандидатът Дън свали ръка и погледна ужасен труп. Регистраторът отви ножчето от хартията и го положи на масата.

— Ваше превъзходителство — каза той, — ако обичате, вгледайте се в бледата следа на върха, до петното от съсирена кръв. Това е отровата.

Съдията Ди внимателно хвана тънката дръжка и се взря в тъмнокафявите петънца на върха.

— Знаете ли каква е тази отрова? — попита той. Регистраторът на смъртните случаи поклати с усмивка глава:

— Няма как да се установи видът на отрова, приложена външно, ваше превъзходителство. Ние познаваме онези, които се гълтат, известни са ни признаците на отравяне с тях. Но такива, които се вкарват с нож в тялото, са изключително редки. Мога единствено да кажа, че според цвета и формата на петната, избили по кожата, не е изключено да е отрова от някакво влечуго.

Съдията не настоя повече. Записа показанията на регистратора на официална бланка и му нареди да ги прочете и да потвърди достоверността им с отпечатък от палеца си под тях. След това каза:

— Можете вече да облечете трупа и да го положите в ковчег. Доведете домоуправителя!

Докато стражниците завиваха трупа с покров и го местеха на носилката, влезе домоуправителят и коленичи пред масата.

— Ти отговаряш за реда в този дом — започна съдията. — Разкажи какво точно стана снощи. Започни от празничната вечеря.

— Голямото празненство по случай юбилея на негова светлост — започна домоуправителят — се състоя тук, в тази зала. Начело на трапезата седеше генералът, до него бяха втората, третата и четвъртата съпруга на генерала, младият господар Дън със своята жена, а също и двама млади братовчеди на първата съпруга на генерала, която почина преди десет години. Отвън на терасата свиреха музиканти, но си отидоха два часа преди генералът да стане от масата. Към полунощ младият господар вдигна последна наздравица. После генералът заяви, че се оттегля в библиотеката си. Придружи го младият господар, аз вървах зад тях със запалена свещ. Генералът отключи вратата. Аз

влязох и запалих двете свещи на писалището от свещта, която носех. Мога да свидетелствам, че в стаята нямаше абсолютно никой. Когато излязох, младият господар бе коленичил пред господаря да му пожелае лека нощ. После стана, генералът му благодари, прибра ключа в левия си ръкав и влезе, като затвори след себе си вратата. И двамата с младия господар чухме как падна резето. Това е цялата истина, ваше превъзходителство.

Съдията Ди направи знак на старшия писар, който прочете на глас показанията на домоуправителя. Възрастният служител потвърди всичко и постави отпечатък от палеца си под документа. Съдията Ди го освободи и се обърна към кандидата Дън:

— Какво правихте след това?

Въпросът като че ли затрудни кандидата Дън и той се поколеба.

— Отговорете на въпроса ми! — повиши тон съдията.

— Честно казано — неохотно поде Дън, — карах се с жена ми. Прибрах се направо в покоите си и тя ме обвини, че по време на вечерята не съм проявявал към нея полагащото ѝ се уважение. Твърдеше, че заради мен не можела място да си намери от срам пред останалите дами. Бях уморен след празненството, не ми се приказваше и почти не ѝ отговорих. Седнах в леглото и изпих чаша чай, докато две прислужнички събличаха съпругата ми. После тя се оплака, че я боли главата, и накара едното момиче да ѝ разтрива близо половин час раменете. Най-накрая си легнахме.

Съдията Ди сви на руло листа, на който си бе водил записки, и заяви с непринуден тон:

— Засега не установявам никаква евентуална връзка на У с това престъпление.

— Умолявам негово превъзходителство — викна кандидатът Дън — да подложи на изтезания убиеца! Не може да не признае гнусното си злодеяние!

Съдията стана и обяви предварителното разследване за приключено. Без да добави нито дума, излезе в предния двор. Качи се на паланкина, а кандидатът Дън го изпрати с дълбок поклон.

Щом пристигна в съдилището, първата му работа бе да отиде в затвора. Тъмничарят му съобщи, че Шиен Моу все още е в безсъзнание. Съдията заповяда да се повика лекар. Шиен Моу

трябваше на всяка цена да се свести! После отиде в кабинета си, следван от Тао Ган и сержант Хун.

Съдията седна на писалището и извади от ръкава си оръжието на убийството. Изпрати чиновника да донесе кана горещ чай. След като изпиха по една чаша, той се облегна назад и каза, като поглаждаше бавно брадата си:

— Много необичайно убийство. Освен че нямаме никаква представа за възможните подбуди и за убиеца, сме изправени и пред две много сложни загадки. Първо, как е влязъл и как е излязъл убиецът от запечатаната библиотека? Второ, как е успял да забие необичайното си оръжие в гърлото на жертвата?

Сержант Хун объркано поклати глава. Тао Ган не сваляше очи от острието. Като подръпна трите дълги косъма, щръкнали от лявата му буза, бавно каза:

— Господарю, по някое време помислих, че знам как е станало всичко. Навремето, докато скитах из южните провинции, съм се наслушал на всякакви истории за дивите планински варвари и за това, как ходели на лов с дълги цеви, през които издухват стрели. Хрумна ми, че това малко острие с много особена дръжка може да е било изстреляно тъкмо през цев, а ако е така, убиецът е можел да се прицели отвън през решетките в стената. Но пък после си дадох сметка, че ъгълът, под който острието е пронизало гърлото на жертвата, изобщо не съответства, освен ако убиецът не е седял под масата. Нещо повече, отвън зад задната стена на библиотеката се издига много висок сляп зид. Оттам не може да се проникне.

Съдията Ди отпиваше от чая си.

— Прав си — каза той след малко. — Трябва да отхвърлим възможността острието да е било издухано през тръба. От друга страна, както ти така добре ни обясни, миниатюрното ножче не може да е било забито с ръка в гърлото на жертвата. Дори и дете не е в състояние да стисне такава дръжка. Освен това искам да насоча вниманието ви към необикновената форма на острието. То е като тръба и по-скоро напомня резец, отколкото нож. Засега обаче е рано да правим заключения от това. Тао Ган, издялай ми от дърво точно копие на това нещо, за да мога да го изуча на спокойствие. Но много внимавай, само небесата знаят с каква отрова е намазан върхът му!

— Аз мисля, господарю — обади се сержант Хун, — че трябва да проучим по-подробно и събитията, предшествали убийството. Предлагам да разпитаме колкото може по-бързо и У.

Съдията кимна.

— Тъкмо се канех да ви предложа неканени да навестим У още сега. Открай време обичам да се срещам с хората в естествената им обстановка.

Съдията Ди стана. Изневиделица вратата на кабинета се отвори и вътре влетя обезумял тъмничарят.

— Ваше превъзходителство — извика той. — Шиен Моу се свести. Само че май умира!

Завариха Шиен Моу да лежи на дървения нар в килията. Тъмничарят бе сложил на челото му парче плат, натопено в студена вода. Очите на затворника бяха затворени, той дишаше тежко и неравномерно. Съдията Ди се наведе над него.

Шиен отвори очи и погледна съдията.

— Шиен Моу — настоятелно запита съдията Ди, — кой уби съдията Пън?

Шиен впери в съдията пламтящи очи. Размърда устни, но от гърлото му не излезе звук. С неимоверно усилие най-сетне изрече „Юю“... и млъкна. Масивното му туловище се разтресе в конвулсии. Той затвори очи и изопна тяло, сякаш се опитваше да се намести по-удобно. После престана да мърда.

— Нещо искаше да каже — развълнувано възкликна сержант Хун, — но не му стигнаха силите!

Съдията Ди се изправи. Поклати тъжно глава и каза:

— Шиен Моу издъхна, без да ни каже онова, което толкова ни интересува! — погледна неподвижното тяло и унесено додаде: — Вече никога няма да разберем кой е убил съдията Пън.

После пъхна ръце в широките си ръкави и се върна в кабинета.

ГЛАВА 10

СЪДИЯТА ДИ ГОСТУВА НА ЕДИН МЛАД ЧУДАК; ПОМОЩНИЦИТЕ МУ РАЗСЪЖДАВАТ ЗА ИЗКУСТВОТО.

Съдията Ди и сержант Хун не намериха веднага дома на У. Попитаха в няколко дюкяна зад Храма на бога на войната, но никой не бе чувал за мъж на име У Фан. По едно време съдията се сети, че У живее над питиепродавница, наричана „Непресъхващ извор“. Това се оказа всеизвестна кръчма, прочута с първокачествените си вина. Едно хлапе ги заведе до странична уличка, където видяха трептящо на вятъра червено знаме с надпис „Непресъхващ извор“. Питиепродавницата бе отворена към улицата, висок тезгях я отделяше от нея. Вътре на дървени рафтове покрай стените бяха наредени десетки огромни глинени делви с вино. Червени етикети, залепени на тумбестите им туловища, възхваляваха достойнствата на питиетата в тях. Съдържателят, приветлив кръглолик мъж, стоеше зад тезгяха и зяпаше по улицата, докато чоплеше зъбите си с клечка. Съдията Ди и сержант Хун заобиколиха тезгяха и седнаха на една маса. Съдията поръча каничка добро вино. Докато съдържателят забърсваше масата, съдията го попита как върви търговията. Кръчмарят сви рамене:

— Не мога да кажа, че цъфти, но не е и толкова зле. Аз открай време си знам: да капе по малко, да не е без хич!

— Никой ли не ви помага? — попита съдията. Съдържателят се извърна, за да гребне от една делва в ъгъла малко туршия с черпак, и когато сложи зеленчуците в чиния на масата, каза:

— Нямаше да е зле някой да ми помага, но за зла врага всеки помагач, освен две ръце за работа има и една гладна уста. По-добре сам да си въртя дюкяна. А какво води знатни господа като вас в нашия град?

— Пътници сме — отговори съдията. — От столицата сме, с коприна търгуваме.

— Я виж ти! — възкликна съдържателят. — Непременно трябва да се запознаете с моя наемател господин У Фан, той също е от столицата.

— И той ли търгува с коприна? — попита сержантът.

— Не, той е нещо като художник. Аз много не разбирам, ама хората разправят, че го бивало. И сигурно е добър, защото от сутрин до вечер рисува! — съдържателят прекрачи до стълбището и се провикна: — Господин У, дошли са двама господа с пресни новини от столицата!

— Сега не мога да оставя работата си — чу се глас от горния етаж. — Нека те се качат!

Винопродавецът явно бе разочарован. Съдията го утеша, като остави на масата щедър бакшиш, и следван от сержанта, се качи по дървените стълби. На втория кат имаше само едно просторно помещение, осветено от широки, облепени с оризова хартия прозорци. Млад мъж в чудновато облекло рисуваше образа на Черния съдник от отвъдния свят. Носеше шарена куртка, на главата си бе вързал тюрбан от цветна коприна подобно на варварите отвъд границата. Платното, върху което рисуваше, бе разгънато върху огромна маса в средата на стаята. Стените между прозорците не се виждаха от окачени рисунки, временно прикрепени на хартиени свитъци. В дъното имаше бамбукова пейка.

— Поседнете там, господа, ако обичате — посочи я младият мъж, без да вдига очи от платното. — Остава ми да нанесе малко синя боя, ако прекъсна сега, няма да изсъхне равномерно.

Сержант Хун седна на кушетката. Съдията Ди остана прав и с интерес загледа сръчните движения на младия мъж. Несъмнено беше талантлив художник и все пак някои неща смуцаваха, особено начинът, по който изписваше гънките на дрехите и лицата. Съдията обърна поглед към рисунките по стените и забеляза навред същия причудлив маниер. Мъжът нанесе последен шрих, изправи се и започна да мие четката в порцеланова купа. Междувременно изгледа съдията с проницателно око.

СЪДИЯТА ДИ СЕ ЛЮБУВА НА КАРТИНИ

— Значи негово превъзходителство е нашият нов съдия — изведнъж каза той, както въртеше плавно четката в купата. — Тъй като очевидно сте дошли инкогнито, хайде да си спестим обичайните церемониалности!

Съдията Ди се стъписа от това съвсем неочаквано начало.

— Какво ви кара да мислите, че съм съдия? — попита той. Младежът се усмихна снизходително. Пусна четката, скръсти ръце, подпря се на масата с лице към съдията Ди и каза:

— Ако наистина съм портретист, за какъвто се имам, не мога да не видя във вас съвършен прототип на съдия. Моля ви хвърлете един поглед на моя съдия от преизподнята. Все едно че вие сте позирали, макар това, признавам, да не е особено ласкателно.

Съдията не можа да сдържи усмивката си. Даде си сметка, че няма смисъл да се опитва да заблуждава умния младеж, и каза:

— Имате право, аз действително съм Ди Жендзие, новият окръжен съдия на Ланфан, а това е моят помощник.

У бавно кимна.

— Името ви е известно в столицата — каза той, гледайки съдията право в очите. — И така, на какво дължа честта да ме посетите? Едва ли е, за да ме арестувате, за това щяхте да пратите стражниците си.

— А защо мислите, че мога да ви арестувам? — попита съдията У бутна тюрбана си назад.

— Не ми се сърдете, че изцяло прескачам етикета. Но нека да не губим време. Тази сутрин се разчу, че старият генерал Дън е бил убит. Между другото този лицемер напълно си го заслужаваше. А синът му, един мазник, разправя наляво и надясно, че аз, синът на командира У, отколешен неприятел на генерала, което не е никаква тайна, съм намислил да го убия. Вече от две луни младият Дън непрестанно слухти наоколо, опитва се да изкопчи нещо за мен от съдържателя долу и разнася глупашки клевети по мой адрес. Очевидно днес ме е обвинил за убийството на баща му. Всеки друг съдия щеше на часа да изпрати стражниците си да ме арестуват. Но ваша милост се слави с невероятната си прозорливост. Затова сте решили първо сам да проверите що за човек съм.

Сержант Хун все по-трудно сдържаше гнева си, докато слушаше безочливите думи на младежа. Накрая не се стърпя и скочи:

— Милостиви господарю, наглостта на този цапач е непростима!
— извика той.

Съдията Ди вдигна ръка и заговори с лека усмивка:

— Ние се разбираме чудесно с господин У, сержанте! За мен лично е удоволствие да го слушам — Хун седна на мястото си, а съдията продължи: — Да, приятелю, напълно сте прав. А сега и аз ще ви попитам без заобикалки. Защо вие, синът на известен военен, сте дошли да се погребете в този глух край?

У хвърли поглед на картините си по стените.

— Преди пет години взех първия изпит за младши кандидат по литература — започна той. — За голямо разочарование на баща ми веднага след него твърдо реших да зарежа учението и изпитите и да се отдам на рисуване. По това време работех в столицата при двама известни майстори, но техният стил не ме удовлетворяваше. Преди две години случайно се запознах с един монах, пристигнал от Котан, васалното княжество на запад от империята. Той ми показа свои рисунки и те бяха изпълнени с живот и трепетни багри. Дадох си сметка, че нашите художници трябва да изучат този стил, за да вдъхнат нов живот на китайското изкуство. Казах си защо пък да не съм първият, и реших да ида в Котан...

— Лично аз — сухо го прекъсна съдията Ди — не виждам в какво може да бъде упреknато нашето национално изкуство и най-вече — що за съвършенство можем да черпим от варварите. Но, разбира се, нямам претенции да съм голям познавач. Моля продължете!

— И тъй, измолих пари за път от добрия ми баща — продължи У. — Той ме пусна с надеждата, че желанието ми е просто младежка приумица и че един ден ще се върна в столицата, за да стана улегнал млад сановник. Допреди две години пътят за западните княжества минаваше през Ланфан, затова дойдох тук. Като пристигнах обаче, узнах, че е изместен на север и че западните равнини се обитават само от скитащи уйгурски племена, които нямат нито изкуство, нито култура.

— Защо тогава не продължихте веднага на север? — попита го съдията.

Младежът се усмихна:

— Това вече е по-трудно за обяснение. Трябва да ви призная, че по природа съм мързелив и лесно се поддавам на настроенията си. Тук

някак се почувствах уютно и реших, че нищо не пречи да поостана и да рисувам. А и тази къща много ми допадна. Обичам виното и установих, че е много удобно да си под един покрив с винаря си. Този юначага има невероятен нюх за доброто вино и кръчмата му спокойно може да се мери с най-добрите столични винарни. И така, просто останах.

— Дойде ред на втория ми въпрос. Къде бяхте снощи, да речем — между първата и третата нощна стража?

— Тук! — незабавно отговори младият мъж.

— Има ли кой да го потвърди?

У унило поклати глава:

— Не, просто не знаех, че точно миналата нощ ще убият генерала!

Съдията Ди отиде до стълбището и повика съдържателя. Щом кръглото му лице се показа долу, той му каза:

— Искам да ви попитам във връзка с един приятелски спор. Господин У снощи излизал ли е навън?

Мъжът се почеса по главата и ухилен до уши рече:

— Съжалявам, господине, не мога да ви помогна. Снощи беше пълно, всякакви влизаха и излизаха, та просто не мога да кажа дали и господин У е излизал!

Съдията Ди кимна. Остана замислен, поглаждайки брадата си, после продължи:

— Кандидатът Дън заяви, че сте наели хора да наблюдават дома му.

У се разсмя.

— Ама че нелепа лъжа! — възкликна той. — Та аз винаги гледах да стоя колкото може по-далеч от това чучело генерала. И един грош не бих дал, за да разбере какви ги върши!

— В какво обвинява баща ви генерала? — попита съдията. Лицето на У стана сериозно.

— Старият подлец — с горчивина изрече той — е пожертвал цял батальон от императорската войска, осемстотин здрави мъже, само за да отърве своята кожа при една бъркотия, в която се е оплел. Варварите ги насекли на парчета до един. Генерал Дън е щял със сигурност да се прости с главата си, ако по това време сред войската нямало брожение.

Властите не желяели да се разчува за позора на този презрян пес и му наредили само да си подаде оставката.

Без да каже дума, съдията обиколи помещението, загледан в картините на У. На всички бяха изобразени будистки светци и богини, най-вече богинята Куан Ин — ту сама, ту заобиколена от други божества. Съдията се обърна.

— За да отвърна на откровеността с откровеност, позволете да споделя, че не виждам с какво този новаторски стил е по-добър от нашата традиционна китайска живопис. Но може би човек трябва да свикне с него. Защо не ми дадете една ваша картина, та да мога да я изуча на спокойствие у дома?

У изгледа недоверчиво съдията. След известно колебание свали една рисунка на богинята Куан Ин сред четири други божества. Разстла я на масата и взе от една малка дървена подставка личния си печат — бяло нефритово блокче, великолепно гравирано, — навлажни го с червен туш и го положи в долния край. Печатът представляваше причудливо изписан в старинен стил йероглиф „Фан“ — малкото му име. Накрая нави рисунката и я подаде на съдията.

— Е, сега арестуван ли съм? — попита той.

— Като че ли непрекъснато ви преследва някакво чувство за вина — сухо отбеляза съдията. — Не, не сте арестуван. Но не напускайте къщата до следващо разпореждане. Приятен ден и благодаря за картината!

Съдията Ди махна на сержант Хун и двамата тръгнаха надолу по стълбата. У се поклони на сбогуване, без да си прави труда да ги изпрати до вратата. Когато поеха по главната улица, сержант Хун не издържа и избухна:

— Този нахалник щеше да говори съвсем иначе, ако му бяхме заклешили пръстчетата пред масата на господаря в съдилището!

Съдията се усмихна:

— У е извънредно проникателен младеж, но вече допусна първата си грешка.

Тао Ган и Цяо Тай чакаха в кабинета на съдията. Бяха прекарали следобеда в къщата на Шиен, за да търсят доказателства за случаи на изнудване. Тао Ган потвърди казаното от Лю Уанфън в съда. Важните дела Шиен Моу бе ръководил лично.

— Изглежда, двамата съветници като кукли са повтаряли „Да!“ всеки път, когато господарят им е пожелавал.

Съдията Ди изпи чашата чай, поднесена от сержант Хун, и разви картината на У с думите:

— А сега да се заемем с художествено обучение! Тао Ган, окачи тази рисунка до пейзажа на губернатора Ю.

Съдията се намести в креслото си и известно време гледа двете картини. Най-сетне каза:

— В тези две изображения се крият ключовете към предсмъртната воля на губернатора и убийството на генерал Дън!

Сержант Хун, Тао Ган и Цяо Тай се завъртяха на столчетата си с лице към рисунките. В този миг на прага се появи Ма Жун и се облещи пред необичайната сцена.

— Седни, Ма Жун! — нареди съдията. — Включи се в нашия кръжец от ценители и познавачи на изкуството!

Тао Ган се изправи и пристъпи с ръце на гърба към пейзажа на губернатора. След малко се обърна и поклати глава:

— За миг ми се стори, че сред листата на дърветата и по очертанията на скалите е изписано нещо съвсем ситно. Но няма нищо!

Съдията Ди умислено подръпваше бакенбардите си.

— Снощи гледах този пейзаж няколко часа. Рано сутринта отново го разгледах най-внимателно. Трябва да призная, че всичките ми предположения се оказаха погрешни.

Тао Ган приглади разрешените си мустаци и запита:

— Господарю, да не би зад рисунката, между нея и свитъка, на който е подлепена, да е скрит някакъв лист?

— И за това се сетих — отговори съдията — и огледах рисунката срещу силна светлина. Ако имаше някакво листче отзад, щях да го видя.

— Докато живееш в Кантон — продължи Тао Ган, — един майстор ме научи да подлепвам и да обличам картини. Да сваля ли цялата обточна лента и подлепката, та да огледаме краищата под брокатената обшивка? Така ще се види също дали дървените летвички в двата края са от масивно дърво. Ако са кухи, губернаторът може да е пъхнал в тях навита на руло хартия.

— Добре — отговори съдията, — но при условие че след това възстановиш свитъка, както си е. Макар че такъв тайник ми се струва

някак детински за човек с ума на губернатора. Но нямаме право да пренебрегваме и най-причудливото хрумване, защото току-виж точно то ни доведе до разплитане на загадката. С картината на нашия приятел У, слава на небесата, нещата са по-лесни. Тя поне носи недвусмислен знак.

— Че как тъй, господарю? — изумен попита сержант Хун. — Нали У сам я избра!

По устните на съдията Ди плъзна лека усмивка.

— У не се усети как се издаде — обясни той. — Той може и да няма особено високо мнение за мен като познавач, но аз забелязах в рисунката му нещо, за което самият той не си дава сметка.

Съдията Ди отпи от чая си и нареди на Ма Жун да повика началника Фън. Фън се изправи пред писалището на съдията, който впери поглед в него изпод вежди.

— Дъщеря ти Черна Орхидея се справя добре — каза той накрая с доброжелателен тон. — Моята първа съпруга твърди, че е работлива и схватлива девойка — началникът се поклони дълбоко. — Затова нямам особено желание да я отдалечавам от моя дом, където е в безопасност, още повече че досега нямаме никаква вест за съдбата на по-голямата ѝ сестра. Но точно Черна Орхидея ми се струва най-подходящия човек за една по-особена работа. Наближава погребението на генерал Дън и това означава, че в дома му ще има нужда от допълнителна прислуга. Ако вземат Черна Орхидея временно на работа, тя ще успее да научи от останалите слуги неща, които бих искал да зная. Но не мога да предприема нищо без твоето съгласие като неин баща.

— Господарю — тихо отвърна началникът, — и аз, и семейството ми сме ваши роби. При това по-малката ми дъщеря е упорито и оправно момиче и с радост ще изпълни нареждането ви.

Ма Жун неловко се наместваше на столчето си, докато Фън говореше, но накрая не се стърпя и го прекъсна:

— Тао Ган няма ли да се справи по-добре с тази работа, господарю?

Съдията стрелна Ма Жун с очи и отговори:

— Няма по-добър извор на сведения за това, какво става в една къща, от дърдоренето на прислугата. Началник, кажи на дъщеря си веднага да се яви в къщата на Дън! А нашият приятел У вече ще бъде

под двойно наблюдение. Иди довечера там, Ма Жун, и започни да го следиш явно. Направи така, че уж се прикриваш, а пък У непременно да разбере, че си пратен от съдилището. Пусни го да се измъкне незабелязано от питеепродавницата. Вложи цялото си умение и опит, този У е невероятно умен и находчив младеж! А истинският съгледвач ще си ти, Тао Ган. Теб не бива да те вижда. Щом се изплъзне от Ма Жун, ти трябва да го проследиш незабелязано и да разбереш къде отива и какво прави. Само ако се опита да напусне града, се покажи и го арестувай.

Тао Ган изглеждаше доволен.

— Това двойно следене вече сме го правили с Ма Жун, господарю — каза той. — Нека обаче преди това да взема рисунката на губернатора и да я навлажня, за да може през нощта подлепката да попие хубаво и да се отдели. Веднага след това тръгваме.

След като двамата излязоха, съдията се посъветва с Цяо Тай и началника Фън какво да прави с хората в дома на Шиен. Реши да отпрати в семействата им съпругите и наложниците. Домашната прислуга щяха да освободят, като съдилището изплати на всеки заплата за един месец напред. Но искаше да разпита още веднъж иконома.

Цяо Тай докладва, че е доволен от дисциплината на войниците. Всяка сутрин ги извеждаше на усилено военно обучение. Додаде още, че ефрейтор Лин умее да изисква от тях като офицер.

Щом остана сам, съдията се облегна в креслото си. Помисли си, че след толкова години, прекарани заедно, почти нищо не знае за Цяо Тай. Бил е побратим на Ма Жун в зелените гори, но животът му преди това бе пълна неизвестност. Ма Жун му бе разказал всичко за себе си, някои истории дори по два пъти. А Цяо Тай винаги оставаше сдържан и затворен. И ето че прие много присърце военните си задължения в Ланфан и съдията Ди се запита дали не е бил преди това офицер. Реши да разбере в най-скоро време.

Но засега една друга неотложна задача изискваше цялото му внимание. Съдията въздъхна и се наведе над документите за престъпленията на Шиен Моу, които Тао Ган бе оставил на бюрото му.

ГЛАВА 11

ТАО ГАН ОТКРИВА ИЗОСТАВЕН ХРАМ; МА ЖУН СИ НАМИРА МАЙСТОРА В ЕДНО НАДПИВАНЕ.

Ма Жун реши, че няма смисъл да се предрешава. Смени само черната си шапка на офицер от съдилището с островърха шапчица, каквито носят работниците, а Тао Ган нахлупи една по-особена черна шапка. Преди да тръгнат, двамата набързо обсъдиха задачата си в караулното.

— Не представлява никаква трудност да събудя подозренията на този мазач и да го накарам да си мисли, че съм пратен, за да следя да не излиза навън — поде Ма Жун. — Ама знае ли човек какво ще предприеме кучият му син? Какво да сторя, ако излезе и ми се изплъзне?

Тао Ган поклати глава.

— Не, братко, едва ли ще постъпи така. Той няма да знае каква е истинската ти задача, и ще се уплаши, да не би да го арестуваши и да се злепостави в съда. Аз по-скоро се тревожа, че няма да направи никакъв опит да се измъкне и ще си остане у дома, както му е заповядал господарят. Но пък измъкне ли се, няма начин да го изпусна!

Двамата излязоха от съдилището в пълно съгласие един с друг. Ма Жун крачеше отпред, Тао Ган го следваше отблизо. Сержант Хун бе обяснил на Ма Жун къде се намира кръчмата, и той лесно намери „Непресъхващ извор“, която се оказа приятно местенце. Два цветни хартиени фенера осветяваха червените етикети по делвите с вино. Съдържателят пълнеше една оканица, на тезгяха пред него се бяха облегли двама постоянни посетители и дъвчеха сушена риба от една чиния.

От другата страна на улицата се издигаше една очевидно богатска къща и Ма Жун тръгна натам. Застана под стряхата на

портата и се подпря на черното лакирано крило. В горния кат над питиепродавницата горяха няколко свещи. През решетките на облепените с хартия прозорци Ма Жун съзря движеща се сянка. Очевидно У работеше. Ма Жун се наведе и огледа мрачната улица. От Тао Ган нямаше следа. Той скръсти ръце и се приготви да чака часове наред.

Когато двамата щастливи пиячи допиха каната си, портата зад гърба на Ма Жун внезапно се отвори и на прага излезе възрастен господин, придружен от вратаря. Щом видя Ма Жун, той попита:

— Мен ли търсите?

— Не! — тросна се Ма Жун и се подпря на страничния стълб.

— Чуйте, младежо! — ядосано продължи човекът. — Тази къща, видите ли, е моя! И понеже сам признахте, че нямате работа тук, ще ви бъда признателен, ако си продължите по пътя!

— А пък тази улица е на всички! — изръмжа Ма Жун. — Никой не може да ми забрани да стоя на нея.

— Хайде, друм — викна господинът — или ще повикам нощната стража!

— Ела, де! — кресна Ма Жун. — Опитай се да ме изгониш!

Двамата безделници се бяха обърнали да наблюдават свадата. Облегнати на тезгяха, те доволно скръстиха ръце и зачакаха счепкването. Един прозорец на втория кат се отвори и се подаде главата на У, който извика насърчително:

— Удари го по главата!

— Да извикам ли прислугата, господарю? — попита вратарят.

— Тичай да събереш всичките кучи синове! — изрева Ма Жун. — Доведи ми ги тук на крака!

Възрастният господин се поразколеба от това войнствено изявление.

— Не искам разпавии пред дома си — сопна се той. — Остави го тоя селяндур да си стои тук, додето му изгният кокалите!

И се прибра, мърморейки нещо под мустак. Вратарят тръшна портата и резетата ѝ хлопнаха отвътре. Разочарован, У затвори прозореца. Ма Жун се отправи с разкършена походка през улицата към питиепродавницата. Двамата пиячи с уважение се отдръпнаха, за да му направят място пред тезгяха. Ма Жун ги изгледа кръвнишки и попита заплашително:

— Надявам се оня стар посерко да не ви е роднина...

— А не, ние живеем в следващата пряка — отвърна единият. — Този мърморко е учител, все нещо му е крив светът.

— Да, ама ние не идваме тук да си изпеем урока — поясни вторият безделник. — Хапваме и пийваме на тезгяха, оттук поне никой не ни гони. Напротив!

Ма Жун гръмко се изкиска. Сложи шепа грошове на тезгяха и викна на съдържателя:

— Една кана, от най-доброто!

Съдържателят дотича чевръсто. Напълни чашите догоре и постави нова чиния със сушена риба и туршия пред тях. После радушно запита:

— Откъде си, странниче?

Ма Жун пресуши чашата си на един дъх, изчака съдържателят да я напълни отново и едва тогава отвърна:

— Кочияш съм при господин Уън, най-големия търговец на чай от столицата. Днес следобед докарахме три коли чай на бали, ще го продаваме отвъд границата. Господарят ми даде три сребърника и ми рече хубаво да си прекарам. Няма да е зле да намеря някоя засукана кучка за тази нощ, но май съм сбъркал махалата?

— Вярно, ако си тръгнал жена да търсиш, си сбъркал посоката — рече съдържателят. — Хубави варварки има в северния квартал, оттук е един час път. Китайките пък са в югоизточния край на града, отвъд езерото с лотосите — и додаде с подкупващ глас: — Само че тукашните повлекани едва ли ще допаднат на един изискан господин, свикнал на всякакви глезотии в столицата. Твоят занаят сигурно е много опасен? Защо не влезеш да поразкажеш за патилата си по пътищата! — при тези думи съдържателят избута купчинката грошове към Ма Жун и заяви: — Първото е за сметка на заведението!

Двамата безделници, подушили безплатна пиячка, грейнаха от въодушевление.

— Като те гледам какъв юначага си — обърна се единият към Ма Жун, — сигурно на много разбойници си видял сметката по друмищата!

Ма Жун се поддаде на уговорката. Влязоха вътре и насядаха около една маса. Ма Жун се разположи така, че да държи под око стълбата. Скоро и съдържателят седна при тях и чашите започнаха да

се пресушават една след друга. Ма Жун вече им бе разказал няколко страшни истории, когато по стълбата се зададе У. Той се спря на средата и огледа Ма Жун с пронизателен поглед.

— Елате при нас! — извика съдържателят. — Този господин разказва страхотни истории!

— Имам още малко работа — отговори У, — но по-късно ще сляза. И да не изпиете всичкото вино! — след което се върна обратно.

— Това е наемателят ми — обясни съдържателят. — Голям веселяк е, душата ще ти напълни! Не бързай да си вървиш, преди да си поговориш с него — и отново напълни чашите.

Междувременно Тао Ган не стоеше със скръстени ръце. Щом видя, че Ма Жун се подпря във входа срещу кръчмата, Тао Ган се шмугна в една тъмна уличка, където съблече набързо робата си, обърна я наопаки и пак я облече. От лицевата страна робата бе от скъпа кафява коприна и му придаваше достолепен вид, докато подплатата ѝ беше от грубо конопено платно, лекъосана и с няколко непохватно защити кръпки. Тао Ган поотупа и шапката си, която веднага се сплеска и провисна, за да заприлича на просяшка капа.

Така издокаран, той се вмъкна в тясната пролука между високите задни стени на къщите от улицата на У и тези от съседната. Тук беше тъмно като в рог, земята бе осеяна с всякакви боклуци и трябваше да внимава къде стъпва. Когато прецени, че е излязъл зад питеепродавницата, спря. Вдигна се на пръсти и се хвана за края на зида. Изтегли се на мускули и надникна отвъд. Горният кат бе ярко осветен, докато приземието тънеше в мрак. Дворът бе пълен с празни делви от вино, грижливо подредени в две редици. Несъмнено това беше задната част на „Непресъхващ извор“.

Тао Ган скочи обратно. Пипнешком намери една счупена делва, изтърколи я до дувара и се качи на нея. Сега вече можеше да подпре лакти на оградата. Той опря брадичка върху ръцете си и се огледа. Откъм задната страна ателието на У бе опасно от тесен балкон, на който художникът бе наредил саксии с цветя. Под балкона в измазаната стена на питеепродавницата зееше тясна вратичка. До нея се виждаше барака — кухнята, както реши Тао Ган. У лесно можеше да се измъкне незабелязано през балкона. Тао Ган зачака търпеливо.

След около половин час един от прозорците на У се отвори бавно и художникът подаде глава. Тао Ган замря. Знаеше, че У не може да го

види сред тъмницата наоколо. У прекрачи перваза. Безшумно като котка тръгна по тесния балкон, докато стигна над бараката. Прехвърли се през перилото и скочи върху скосения покрив. За миг остана приклепнал на керемидите, докато се оглеждаше за свободно място сред винените делви. После се приземи чевръсто между двете редици и закрачи бързо към тесния проход между питиепродавницата и съседната къща.

Тао Ган изостави наблюдателния си пост и хукна към ъгъла. Препъна се в един счупен сандък и за малко не си счупи крака. В следващия миг се сблъска с У. Той избълва някаква ядна псувня, но У отмина към главната улица, без дори да погледне встрани. Тао Ган го последва. Главната улица беше пълна с народ и дори нямаше нужда да се крие. Яркия тюрбан на У отдалеч се открояваше сред черните селски шапчици на минувачите.

У вървеше все на юг. По едно време внезапно свърна в някаква тъмна улица. Тук хората бяха много по-малко. Без да забавя ход, Тао Ган изтегли нагоре върха на шапката си, която промени напълно формата си и отдалеч му придаваше вид на мирен еснаф. Извади от ръкава си къса бамбукова тояжка, тръсна я и от нея изскочиха още няколко цеви, една от друга по-тънки. Сега вече, с бастунче и съответно докарана походка, съвсем заприлича на достопочтен занаятчия, излязъл на разходка.

Художникът отново свърна в пряка и помощникът на съдията Ди ускори крачка. Озоваха се в тих квартал, според изчисленията на Тао Ган недалеч от източната стена на града. У, изглежда, познаваше много добре квартала и уверено навлезе в една съвсем безлюдна уличка. Тао Ган надникна иззад ъгъла. Уличката беше сляпа и отвеждаше до малък будистки храм, явно запуснат, ако се съдеше по съвсем разнебитения вход. Никаква светлина не се виждаше наоколо, нямаше и жива душа. У без колебание се изкачи по пропуканите каменни стъпала пред сводестия вход. Там се спря и се обърна. Тао Ган мигом дръпна главата си.

Когато надзърна отново, У вече бе изчезнал в храма. Тао Ган поизчака, после излезе на улицата и без да бърза, се отправи към храма. Над входа смътно различи три едри йероглифа, изписани с изкусно вградени между тухлите цветни керемиди. Надписът гласеше: „Скит Трите съкровища“. С дебнеща крачка Тао Ган пристъпи прага.

Храмът изглеждаше изоставен от години. Беше съвършено празен, на места звездната светлина нахлуваше през дупките на покрива и осветяваше голи каменни стени. Тао Ган пристъпи безшумно и се огледа за художника. От У нямаше и следа. Накрая зърна една открената вратичка в дъното. Подаде предпазливо глава и тутакси се дръпна обратно зад касата.

Пред очите му се бе открила градинка с езерце в средата, заобиколена с високи стени. На една стара каменна пейка самичък седеше У. Подпираше брадичка на сключените си длани и гледаше неподвижен в езерцето. Чудесно място за тайна среща, рече си Тао Ган. Зърна една ниша на прозорец с широк перваз, където можеше да седне и незабелязано да държи У под око. Настани се в нея, скръсти ръце и затвори очи, целият в слух. Не смееше да се взре в У, защото знаеше, че човек често усеща, когато го наблюдават скришом.

Остана така дълго.

От време на време У се размърдваше на пейката. Веднъж-дваж взе шепа камъчета и едно по едно ги хвърли в езерцето. По някое време стана и закрачи напред-назад из дворчето, вгълбен в мислите си.

Изтече още половин час.

Внезапно У тръгна към изхода. Тао Ган прилепи гръб о влажната каменна стена на нишата. С чевръста крачка У пое към дома си, без да поглежда нито наляво, нито надясно. Преди да излезе на своята улица, се спря и надзърна от ъгъла. Явно искаше да провери дали Ма Жун още стои на поста си. После ускори крачка и се шмугна в тесния проход към задния двор на „Непресъхващ извор“. Тао Ган въздъхна примирено и се отправи към съдилището.

В питиепродавницата цареше веселба. След като Ма Жун поизчерпи запаса си от истории, на своя, ред съдържателят се впусна да разказва за разни невероятни преживелици. Двамата безделници зяпаха в изумление, ръкопляскаха възторжено след всяка лакърдия, готови да прекарат цялата нощ в тази приятна компания.

Най-сетне и художникът се присъедини към тях. Ма Жун бе изгубил представа, колко чаши бе изпил. Със сигурност обаче можеше да изпие още толкова, без да му се замъти главата! Каза си, че най-добрият начин да изкопчи нещо от У, е да го напие. Той приветства бурно художника като свой съгражданин столичанин и вдигна наздравица в негова чест. Така започна едно надпиване, за което след

това се говореше с месеци в квартала. За да навакса изоставането си, У изля половин стомна силно бяло вино в една купа за ориз и я пресуши до дъно. Не му пролича ни най-малко, все едно бе изпил кана вода. После подели една оканица с Ма Жун и се впусна да разказва някаква дълга и много смешна история.

Ма Жун усещаше вече леко замайване. Дълго си напъва мозъка, докато се сети за една солена история, но тя май излезе тъпа и накрая съвсем я оплете. У обаче много се смя. Обърна три чаши една след друга, бутна назад тюрбана си, облакът се на масата и захвана дълга серия непристойни случки от живота в столицата, като млъкваше колкото да отпие. Всеки път — до дъно! И Ма Жун не изоставаше. Добро момче, помисли си той. Имах да го питам нещо, но какво беше? Явно трябваше да пийне още малко, за да се сети. И поръча нова кана.

Първи окапаха безделниците — съдържателят уговори някакви комшии да ги отведат по къщите им. Ма Жун май бе започнал да обърква конците. Подхвана една много весела история, засече по средата и не можа да се сети как беше нататък. У гаврътна поредната чаша и тръсна някаква небивалица, която накара съдържателя да зацвили от смях. Ма Жун не разбра за какво става дума, но и той много се смя. А това пък беше повод пак да пийне с новия си приятел. Лицето на У пламтеше като божур, по челото му се стичаха вадички пот. Той свали тюрбана си и го запокити в един ъгъл. Оттук насетне приказката се обърка. Ма Жун и У говореха едновременно и млъкваша, колкото да си изръкопляскат един на друг и да пресушат поредната чаша.

КРАЯТ НА ЕДНА СЛАВНА ВЕЧЕР

Трябва да бе минало полунощ, когато У заяви, че отива да си легне. Успя да се надигне от стола и някак да се добере до първото стъпало, кълнейки се на Ма Жун във вечно приятелство. Съдържателят го помъкна нагоре по стълбата, а Ма Жун си каза, че не е виждал погостоприемно място от тази кръчма. Какъв смях падна само! Той се свлече полека на пода и в следващия миг захърка.

ГЛАВА 12

СЪДИЯТА ДИ СЕ ОПИТВА ДА ПРОУМЕЕ ЗАГАДКИТЕ НА ДВЕ КАРТИНИ; ДЕВОЙКА ОТКРИВА СТРАСТНИ ЛЮБОВНИ ПИСМА.

На другата сутрин, както се бе запътил към кабинета на съдията, Тао Ган завари Ма Жун в централния двор, отпуснат като чувал на една каменна пейка, стиснал с две ръце главата си. Тао Ган спря, загледан в безмълвната фигура.

— Какво става, побратиме? — попита той.

Ма Жун махна вяло с дясната ръка и без да вдига очи, каза с пресипнал глас:

— Върви си, братко, почивам си. Снощи пийнахме по няколко чашки с У и понеже стана късно, рекох да остана в кръчмата, за да наблюдавам какви ги мъти оня мазач. Дойдох си преди половин час.

Тао Ган го изгледа подозрително. После каза припряно:

— Ставай! Трябва да чуеш доклада ми за господаря и да видиш какво съм донесъл! — и той показа на Ма Жун едно пакетче, увито в намаслена хартия.

Ма Жун изпъшка дълбоко и се надигна. Завариха съдията на писалището му, задълбочен в някакъв документ. В ъгъла сержант Хун пиеше сутрешния си чай. Съдията Ди вдигна глава.

— Е, приятели — поде той, — излиза ли снощи нашият художник?

Ма Жун разтърка чело с огромната си длан.

— Господарю — със запъване започна той, — главата ми дрънчи като камбана. Нека Тао Ган да ви доложи!

Съдията Ди изпитателно изгледа подпухналото лице на Ма Жун. После се обърна към Тао Ган, който с подробности разказа как бе проследил У до скита „Трите съкровища“ и колко странно се бе

държал У там. След като той свърши, съдията Ди помълча известно време. Дълбока бръчка проряза челото му.

— Значи момичето не се появи! — възкликна накрая той. Сержант Хун и Тао Ган погледнаха недоумяващо, дори Ма Жун се опули. Съдията стана, свали от стената картината на У и я разстла на писалището, като затисна краищата ѝ с по едно преспание. След това взе няколко листа за писма и закри всичко без лицето на богинята Куан Ин.

— Разгледайте внимателно това лице! — нареди той. Тао Ган и сержантът се изправиха и сведоха глава над рисунката. Ма Жун също понечи да стане от столчето си, но само изохка и се отпусна обратно.

— Това лице, господарю — замислено каза Тао Ган, — не е типично за богиня. Будистите винаги изписват своите божества с невъзмутими, неземни образи. А това по-скоро прилича на портрет на жива девойка!

Съдията Ди кимна доволно.

— Точно така! — възкликна той. — Вчера, докато разглеждах картините на У, ми направи впечатление, че на всички тях се повтаря един и същ, напълно човешки лик. Реших, че нашият художник е влюбен до уши в някое девойче, чийто образ не му излиза от главата. Която и богиня да нарисува, я прави с нейното лице, може би дори без да го съзнава. И понеже несъмнено е талантлив художник, тук имаме достоверен портрет на загадъчната му любима. Това е жива жена, със свой характер. При това съм убеден, че именно заради нея У е останал в Ланфан. А пък тя може да ни разкрие дали той е свързан по някакъв начин с убийството на генерал Дън!

— Не ще да е трудно да издирим момичето! — обади се сержант Хун. — Да се поогледаме в квартала около будисткия храм.

— Чудесно! — каза съдията Ди. — И тримата трябва да запомните безпогрешно това лице!

Ма Жун стана, стенийки, и хвърли едно око на картината. После притисна слепоочията си с ръце и затвори очи.

— Какво ще каже нашият пръв пияч? — злобничко попита Тао Ган.

Ма Жун отвори очи.

— Сигурен съм, че съм виждал това момиче — каза той. — Лицето ми е познато. Но как да се сетя кога и къде съм я срещал!

Съдията Ди нави рисунката на руло.

— Е — успокой го той, — като ти се избистри главата, току-виж си се сетил. Да видим сега, Тао Ган, какво си донесъл?

Тао Ган внимателно разопакова пакетчето, което държеше, и извади една дъсчица със залепено на нея квадратно листче. Остави я пред съдията с думите:

— Господарю, моля ви, внимавайте, хартията е съвсем тънка и още влажна, може да се скъса. Тази сутрин отделих пластове на подлепката от картината на губернатора и открих това листче зад уплътнението на брокатената обшивка. Ето го истинското завещание на генерал Ю!

Съдията се сведе над ситно изписаните йероглифи. Лицето му помръкна. Той се облегна назад в креслото и ядно подръпна мустаците си. Тао Ган сви рамене:

— Видът често лъже, господарю. Тази госпожа Ю се опита да се подиграе с нас.

Съдията побутна дъсчицата към Тао Ган.

— Чети на глас! — нареди той рязко. Тао Ган зачете:

Аз, Ю Шушиен, усещайки, не приближава края на дните ми, с настоящото изявявам последната си воля.

Тъй като втората ми съпруга Мей носи вина за прелюбодеяние и детето, на което даде живот, не е моя плът и кръв, цялото ми състояние следва да остане на най-големия ми син Ю Ки, който да продължи традицията на древния ни род.

Подпис и печат: Ю Шушиен

Тао Ган помълча, после отбеляза:

— Естествено, сравних този печат с печата на губернатора върху самата картина. Няма разлика!

Възцари се тишина. Изведнъж съдията Ди се наведе и стовари с всичка сила юмрука си на бюрото.

— Това не е истина! — извика той.

Тао Ган погледна неуверено към сержант Хун. Сержантът едва-едва поклати глава. Ма Жун бе вторачил изцъклени очи в съдията.

— Сега ще ви обясня — поде с въздишка съдията Ди — защо съм сигурен, че вървим в грешна посока. Да започнем от това, че Ю Шушиен бе мъдър и далновиден мъж. Той е бил съвсем наясно, че големият му син е подъл и покварен и че изпитва люта ненавист към малкия си природен брат. Преди раждането на Ю Шан Ю Ки години наред е живял с мисълта, че е единствен наследник. Когато е усетил, че приближава края му, губернаторът до последния си миг е мислил как да предпази вдовицата и невръстния си син от коварството на Ю Ки. Знаел е, че ако подели всичко между двамата си синове — да не говорим, ако лиши от наследство по-големия. — Ю Ки непременно ще напакости на невръстния си брат, а би могъл и да го убие, за да сложи ръка на цялото наследство. Затова привидно е оставил всичко на Ю Ки.

Сержант Хун поклати глава и изгледа многозначително Тао Ган.

— В същото време — продължи съдията — той е скрил в тази рисунка указание, че половината или по-голямата част от наследството се полага на Ю Шан. Това личи от странния начин, по който губернаторът е изразил устно последната си воля. Заявил е, че коприненият свитък остава за Ю Шан, а останалото — за Ю Ки. Внимателно е избегнал да уточни какво разбира под „останалото“. Губернаторът е искал да предпази невръстния си син, докато порасне и стане млад мъж, способен да поеме собствеността над своето наследство. Надявал се е, че в продължение на десетина-петнайсет години ще се появи някой мъдър съдия, който да разбере скритото в свитъка послание и да върне на Ю Ши полагащото му се по право. Затова и е зарекъл жена си да показва рисунката на всеки новоназначен съдия.

— Но откъде сме сигурни, господарю, че това наистина са били последните думи на губернатора? — намеси се Тао Ган. — Единственият свидетел, от когото знаем какво е казал, е госпожа Ю. По моему този документ доказва от ясно по-ясно, че Ю Шан е незаконно дете. Губернаторът е бил възпитан и сдържан човек и не е желяел Ю Ки да отмъщава за баща си. Същевременно е искал, като му дойде времето, истината непременно да излезе наяве. Затова е скрил този документ в свитъка, който би позволил на един проникателен съдия да отхвърли претенциите на госпожа Ю.

След като го изслуша внимателно, съдията попита:

— Как тогава ще обясниш усилията на госпожа Ю да се разбули загадката на свитъка?

— Жените често надценяват влиянието си над влюбения в тях мъж — отвърна Тао Ган. — Госпожа Ю навярно си представя, че в свитъка е пъхнат някакъв платежен документ или дори план за скривалище със скрити пари като възмездие за отнетото наследство.

Съдията поклати глава.

— Това, което казваш, е логично — отбеляза той, — но никак не се връзва с характера на стария губернатор. Аз съм убеден, че този документ е фалшификат, изработен от Ю Ки. Губернаторът е пъхнал в свитъка някакъв документ без значение, за да подведе Ю Ки. Много недодялана хитрост би било от негова страна така да скрие един действително важен документ. Но освен лъжливата следа със сигурност в картината е заложено и някакво истинско, далеч похитроумно прикрито послание. За да не се усъмни Ю Ки, че в свитъка има нещо наистина ценно, и съответно да го унищожи, губернаторът е втъкнал в уплътнението документ, който Ю Ки да намери. Така е бил сигурен, че Ю Ки няма да търси истинската следа, след като открие подхвърленото. Госпожа Ю ми каза, че Ю Ки е задържал свитъка повече от седмица. Значи е имал достатъчно време да намери лъжливия документ. Не знаем какъв е бил, но Ю Ки го е заменил с това подправено завещание, за да е спокоен занапред, каквото и да предприеме госпожа Ю със свитъка.

Тао Ган кимна и каза:

— Признавам, господарю, че и тази хипотеза е много примамлива. Но все още ми се струва, че моята е по-простичка.

— Едва ли ще е трудно — намеси се сержант Хун — да намерим образец от почерка на губернатора. За жалост надписът на картината е с архаизиран шрифт.

— И без това съм намислил да навестя Ю Ки — умислено каза съдията Ди. — Ще отида днес следобед и ще се опитам да взема образец от почерка и от подписа на баща му. Хун, иди да предизвестиш за посещението ми.

Тримата помощници станаха и излязоха. Докато пресичаха двора, сержант Хун каза:

— Ма Жун, сега ти трябва една голяма кана горещ горчив чай. Да поседнем в караулното. Не ми се иска да те оставям такъв — ни

жив, ни умрял.

Ма Жун се съгласи. В караулното завариха началника Фън и сина му, потънали в сериозен разговор около масата. Щом тримата мъже се показаха на прага, младежът скочи и предложи столчето си. Всички се настаниха и сержантът нареди на дежурния стражник да им донесе горещ чай. Поприказваха за едно — друго, после началникът Фън каза:

— Ние със сина ми тъкмо обсъждахме къде да търсим голямата ми дъщеря.

Сержант Хун отпи малка глътка чай и каза бавно:

— Не искам да засягам болното ти място, Фън, но ми се струва, че не бива да се пренебрегва вероятността Бяла Орхидея тайно да си е имала любовник и да е избягала с него.

Фън категорично поклати глава:

— Тя не е като малката ми дъщеря, съвсем различна е. Черна Орхидея е вироглава и като си навие нещо на пръста, не го изпуска. Едвам ми стигаше до коляното, а вече знаеше какво иска. Родена е за момче. По-голямата, тъкмо обратното, е тиха и покорна, с благ и отстъпчив характер. Не, сигурен съм, че не е и помисляла за любовник, камо ли да тръгне с него!

— Щом е тъй — обади се Тао Ган, — опасявам се, че трябва да си готов за най-лошото. Да не би някой покварен тип да я е отвлякъл и да я е продал в бардак?

Фън тъжно поклати глава.

— Имаш право — въздъхна той. — И аз мисля, че трябва да проверим из бардаците. В нашия град те са в два квартала. Единият е в най-северозападната част, до градската стена. Там повечето момичета са докарани отвъд границата и кварталът процъфтяваше, докато търговският път още минаваше през Ланфан. Сега обаче западна и е станал свърталище за отрепките в града. В другия, южния, са само първокласни заведения. Там момичетата до една са китайки, някои са и с образование. Нещо като компаньонките и певачките в по-големите градове.

Тао Ган подръпна трите дълги косъма на лявата си буза.

— Ако питаш мен — каза той, — трябва да се почне със северния квартал. Не ми се вярва домовете в южния, както го описа, да се занимават с отвличане на момичета. Такива заведения гледат да си нямат разпавии с властите и купуват момичетата, както си му е редът.

Ма Жун положи тежката си десница върху рамото на началника:

— Щом съдията разплете работата около убийството на генерал Дън, ще го помоля да натовари с издирването на дъщеря ти нас двамата с Тао Ган. Ако някой може да я намери, то е само ей тоя стар лисугер и мой побратим. Особено ако и аз съм насреща, когато трябва да се действа по-грубичко.

Фън благодари на Ма Жун с просълзени очи. В караулното влезе Черна Орхидея, облечена скромно като домашна прислужничка.

— Харесва ли ти да работиш с нас, моето момиче? — провикна се Ма Жун.

Черна Орхидея не му обърна никакво внимание, поклони се ниско на баща си и каза:

— Татко, искам да докладвам на негово превъзходителство. Ще ме отведете ли при него?

Фън стана и се извини. Сержант Хун излезе да предаде на Ю Ки известието за посещението на съдията Ди, а началникът прекоси вътрешния двор, следван от дъщеря си. Двамата завариха съдията в кабинета му, потънал в мисли. Когато вдигна лице и видя Фън и дъщеря му, лицето му се проясни. Отговори на поклоните им с дружелюбно кимане и нетърпеливо ги подкани:

— Не бързай, детето ми, разкажи ми спокойно за всичко, което си научила в дома на Дън!

— Ваше превъзходителство — започна Черна Орхидея, — старият генерал ужасно се е страхувал за живота си. Прислужниците разправят, че от всяка гозба давали първо на едно куче, за да се уверят, че не е отровна. И предният, и страничният вход стояли денонощно заключени и това създавало големи неудобства на прислугата, защото трябвало да се отключва и да се заключва при всеки посетител, всеки доставчик. Слугите не обичат този дом, защото генералът насочвал поред подозренията си към всеки един и младият господар ги подлагал на строги разпити. Никой не се задържал повече от няколко месеца.

— Опиши ми членовете на семейството — нареди съдията.

— Първата съпруга на генерала починала преди няколко години и сега домакинството ръководи втората. Тя вечно се страхува, че останалите не се отнасят към нея с нужното почитание, и не е никак лесна. Третата е една неука мързелива дебелана, но поне не се прави на важна. Четвъртата е съвсем млада, нея генералът взел оттук, от

Ланфан. Доколкото знам, мъжете си падат по такива жени. Но докато се преобличаше тази сутрин, зърнах на лявата ѝ гръд много грозна голяма бенка. По цял ден е пред огледалото, когато не мрънка за пари на втората. Младият господар Дън и жена му живеят в отделна къща. Няма деца. Тя не е особено хубава и е малко по-възрастна от него. Разправят, че била с добро образование и много начетена. От време на време младият господар отварял приказка да си вземе втора съпруга, но тя не давала и дума да се издума. Той се увърта около прислужничките, но без особен успех. В тази къща няма уважение към господарите и слугините открито се подиграват с младия господар Дън. Тази сутрин, докато чистех неговата стая, прехвърлих една купчинка книжа.

— Такова нещо не съм ти заповядал! — сухо уточни съдията.

Фън стрелна с гневен поглед дъщеря си. Черна Орхидея цялата пламна и побърза да продължи:

— В едно чекмедже намерих увити в пакетче стихове и писма от младия господар Дън. Написани са така, че много не им разбирам, но схванах оттук-оттам нещо и ми се сториха по-особени. Затова ги донесох да ги покажа на негово превъзходителство.

При тези думи тя извади с тъничката си китка от ръкава вързопче листа и го подаде на съдията с почителен поклон. Съдията Ди погледна развеселен кипящия от възмущение Фън и набързо прегледа съдържанието на вързопчето. Сложи листата на писалището и каза:

— Стиховете са за забранена любов и са написани с такава разюзданост, че е станало по-добре, дето не си ги разбрала. И писмата са такива. Всичките завършват с „Ваш предан роб Дън“. Очевидно младият Дън ги е писал, за да уталожил страстта си, защото, както виждам, не са били изпратени.

— Ясно е поне, че не са били писани за оная кокона жена му! — отбеляза Черна Орхидея.

Баща ѝ я перна през ухото и викна:

— Не се обаждай, като не те питат, нахалнице! — и додаде извинително към съдията: — Това е, защото добрата ми жена я няма вече, за да я държи изкъсо, господарю!

Съдията Ди се усмихна:

— Когато приключим с това убийство, началник, ще потърся подходящ жених за дъщеря ти. Твърдата съпружеска ръка и грижите по

домакинството оправят и най-вироглавите девойки.

Фън почтително благодари на съдията. Черна Орхидея беснееше вътрешно, но не посмя да отвори уста. Съдията потупа вързопчето с показалец и каза:

— Ще наредя незабавно да препишат всичко това. Следобед го върни на мястото му. Добре се справяш, моето момиче! Продължавай да си отваряш ушите и очите на четири, но не бърникай из затворени чекмеджета и шкафове. Утре ще ми докладваш пак.

Фън и дъщеря му си тръгнаха, а съдията изпрати да повикат Тао Ган.

— Това са писма и стихове. Препиши ги внимателно и се постарай да извлечеш от запъхтените излияния някакво указание, коя е дамата, към която са отправени.

Тао Ган прехвърли набързо стихотворенията. Очите му се отвориха широко.

ГЛАВА 13

Ю КИ ПОСРЕЩА ЗНАТЕН ГОСТ; СЪДИЯТА ДИ РЕШАВА ОТНОВО ДА ОГЛЕДА КАБИНЕТА НА ГЕНЕРАЛА.

Малкият кортеж се състоеше само от сержант Хун и четирима стражници. Докато носачите преминаваха мраморния мост, съдията надникна през прозорчето и като познавач се възхити на девететажната пагода, издигаща се на хоризонта сред езерото с лотосите. Продължиха на запад край реката. Къщата на Ю Ки се намираше в средата на обширен пуст терен и беше оградена с дебела стена. Тази предпазна мярка, реши съдията, навярно е заради близостта на речната врата. Хората се опасяват от набези на варварите.

Старшият почука и в същия миг двойната порта се разтвори широко. Двама пазачи направиха дълбок поклон пред носилката. Когато съдията слезе в централния двор, към него по стълбите заситни невисок възпълен мъж. Лицето му бе кръгло като луна, с тънки мустаци, очичките му пъргаво се местеха под редките вежди, ръцете шаваха неспокойно, речта му бе припряна. С нисък поклон мъжът каза:

— Недостойната особа, която има честта да се представи на негово превъзходителство, е земевладелецът Ю Ки. Това посещение е височайша чест за жалкия ми коптор. Моля благоволете да влезете!

Ю Ки поведе съдията по стълбите и през високата врата на приемната. Предложи на госта почетното място на голяма, наподобяваща олтар маса, разположена до стената в дъното. Един поглед бе достатъчен на съдията, за да оцени богатата обстановка. Предположи, че масивните старинни столове и маси, както и изящните рисунки по стените са принадлежали на стария губернатор. Докато един прислужник наливаше чай в извънредно тънки порцеланови чашки, съдията заговори:

— Посещението ми не е официално, просто ми стана навик, назначат ли ме за окръжен съдия на ново място, да се запозная със знатните граждани. В настоящия случай удоволствието ми е още по-голямо, защото изгарях от нетърпение да се срещна със сина на един голям държавник, покойния губернатор Ю Шушиен.

Ю Ки скочи от стола и бързо се поклони три пъти на съдията. После седна и подхвана дълъг монолог:

— Безкрайна е благодарността ми за любезните слова на негово превъзходителство! Вярно е, че покойният ми баща беше забележителен човек, бих казал, изключителен! За дълбоко съжаление сега разговаряте само с недостойния син на този велик мъж! Но какво да се прави, единствено небесата даряват с дарби смъртните. То се знае, усърдното учение може да развие и да усъвършенства човешките заложи. Но случи ли се, ваше превъзходителство, да липсва и кълн на заложиба, както е с мен, работата от зори до мрак не носи полза. Единственото ми достойнство, ако изобщо мога да си припиша някакво, е, че съзнавам ограничеността си. Аз съм само един бездарник, ваше превъзходителство, затова и никога не дръзнах да помисля, нежели да мечтая, за висш сан. Прекарвам дните си в мир, като наглеждам имотите и земите си в Ланфан.

Ю Ки се разля в захаросана усмивка, потривайки длани. Съдията Ди се опита да каже нещо, но домакинят продължи:

— Срамувам се да разговарям с един начетен мъж като негово превъзходителство. Бездънната ми глупост ме терзае още повече сега, когато един толкова прославен магистрат ми е оказал незаслужената чест да пристъпи моя праг. Смирено моля негово превъзходителство да ми позволи да му поднеса горещите си поздравления за светкавичното справяне с онзи разбойник Шиен Моу. Блестящ подвиг! Всички предшественици на негово превъзходителство свеждаха глава пред това куче. Каква низост! Помня, че почитаемият ми баща често негодуваше срещу принизената нравственост на по-младите сановници. Разбира се, негово превъзходителство е изключение. Искам да кажа, че на всички е известна вашата...

За миг Ю Ки се поколеба и съдията Ди използва момента, за да го прекъсне:

— Покойният губернатор трябва да ви е оставил значително наследство.

— Така е, наистина! Затова е още по-жалко, че съм тъй глупав. Цялото ми време е погълнато от грижи около земята. А наемателите! Негово превъзходителство добре знае какви са наемателите! Почтени хора, разбира се, най-почтените, смея да заявя, но непрекъснато закъсняват с наема. И после, местните прислужници! Каква разлика между тукашните хора и столичаните! Винаги съм твърдял, че...

— Доколкото разбирам — натъртено го прекъсна съдията, — притежавате красив извънградски имот, недалеч от Източната врата.

— О, да! Там земята наистина е добра!

И внезапно млъкна, сякаш вдъхновението го бе напуснало.

— Бих искал — поде отново съдията — да видя някой ден прочутия лабиринт в имението.

— Каква чест, ваше превъзходителство! Каква небивала чест би било това за моята недостойна особа! За жалост имението е в много лошо състояние. Искане ми се да срина къщата и да построя на нейно място нова, но достопочтеният ми баща извънредно държеше на нея и даде изрични указания нищо да не се пипа. Вярно е, че съм само един глупак, ваше превъзходителство, но искам да се придържам към завета на баща си. С това се и изчерпва скромната ми амбиция. След баща ми в имението остана една възрастна двойка да го наглежда. Двамата са много предани и открай време работят у нас, но вече не са в състояние да се грижат за имота. Но нали знаете, по неписано правило такива служители не се закачат. Това е причината, ваше превъзходителство, поради която не съм и стъпвал там, за да не решат старците...

— Много ме интересува лабиринтът — търпеливо продължи съдията. — Доколкото знам, е извънредно изкусно построен. Влизали ли сте в него?

— Не... тоест... не, не съм влизал, не посмях. Откровено казано, ваше превъзходителство, баща ми не обичаше да говори за това място. Единствен той знаеше тайната му и...

— Предполагам — небрежно подметна съдията, — че и вдовицата на покойния губернатор знае тайната?

— О, скръб! — провикна се Ю Ки. — Негово превъзходителство несъмнено знае, че клетата ми майка почина още когато бях дете. Злочеста съдба! При това толкова дълго се мъчи.

— Всъщност аз имах предвид — каза съдията — втората съпруга на губернатора, вашата мащеха.

Ю Ки скочи от стола с необикновена пъргавина. Закрачи напред-назад пред съдията и отново се завайка:

— Такава беда! Жалко, много жалко, че се налага да говорим за това! Негово превъзходителство си дава сметка, каква мъка е за един предан син да бъде принуден да признае, че достопочтеният му баща е правил и грешки. Съвсем човешка грешка, бих добавил, при това подтикван единствено от най-възвишени и благородни подбуди. Уви, ваше превъзходителство, баща ми стана жертва на една хитра и порочна жена. Тя успя да събуди жалостта му и той се ожени за нея. Ах, тези жени! А тя, вместо да му бъде благодарна, му измени с някакъв млад безчестник, само небесата знаят кой е. Прелюбодейка, ваше превъзходителство, мерзка, отвратителна престъпница! Баща ми знаеше, но понасяше болката си безмълвно. Дори пред мен, пред своя син, не изрази скръбта си. Едва на смъртния си одър с последните си слова разкри на какво ужасно злодеяние е станал жертва! — съдията Ди понечи да се намеси, но Ю Ки не му позволи и продължи:

— Знам какво иска да каже негово превъзходителство: мой дълг беше да изправа тази жена пред съда. Но не можех да се примиря с мисълта, че личният живот на баща ми ще се разнесе от съдилището и невежото простолюдие ще го одумва. Това не можех да понеса!

Ю Ки закри лице с длани.

— За мое най-дълбоко съжаление — сухо изрече съдията — все пак ще се наложи въпросът да бъде разгледан в съда. Вашата мащеха подаде жалба против вас. Оспорва устното завещание и предявява претенции за половината наследство.

— Неблагодарница! — проплака Ю Ки. — Ваше превъзходителство, това не е жена, а демон, лисица! Никое човешко същество не е затъвало толкова в тъй долна пошлост! — и зариде.

Съдията Ди бавно допи чая си. Изчака Ю Ки да седне и да се успокои, след което поде дружелюбно:

— Открай време съжалявам, че небесата не ме ощастливиха с възможност да се запозная с покойния ви баща. Но духът на човек остава в писанията му. Ако не сметнете молбата ми за натрапничество, бихте ли ми показали нещо, изписано от неговата ръка. Покойният губернатор беше известен и като неподражаем калиграф.

— Ах, какво нещастие! Чувствам се безкрайно злочест, че не мога да изпълня заповедите на негово превъзходителство! Но и в този

случай се сблъскваме с чудатостта на моя баща. Не, по-точно с още едно доказателство за безпределната му скромност. Когато почувства, че краят му приближава, той ме зарече да изгоря всичките му писма и книжа. Каза, че нищо, излязло изпод четката му, не заслужавало да остане за поколенията. Какъв чист и възвишен човек!

Съдията Ди измърмори някаква учтивост и попита:

— Губернаторът бе прочут човек, предполагам, че мнозина в Ланфан са се стремели да се доближат до него.

— Че с кого би могъл да общува баща ми в този затънтен граничен градец! — надменно се усмихна Ю Ки. — Освен с негово превъзходителство, разбира се! Как би се радвал достопочтеният ми баща да поговори с вас! До последния си ден най-живо се интересувахте от въпросите на държавната администрация... Не, баща ми нямаше приятели в Ланфан. Той бе изцяло погълнат от проучванията си и от управлението на земите. Затова и тази проклета жена успя да го съблазни... Но аз май се разприказвах...

Ю Ки плесна с ръце и поръча да донесат още чай. Съдията Ди безмълвно поглаждаше брадата си. Мислеше си, че домакинът му е невероятно ловък хитрец. Бе овладял до съвършенство изкуството да говори, за да не каже нищо. Ю Ки отново забъбри като водопад за суровия климат по тукашните места, а съдията Ди бавно отпиваше от чая си.

Неочаквано попита:

— А къде рисувахте баща ви картините си?

Ю Ки изгледа госта си в недоумение. Помълча, поглади брадичката си. Най-сетне отвърна:

— Мен самия не ме бива като художник... Чакайте да си спомня. Да, баща ми рисувахте в един павилион в извънградското имение. Много приятно кътче, точно до входа за лабиринта. Обикновено използваше една голяма маса, която трябва още да е там. Е, стига старият пазач да се е погрижил за нея. Негово превъзходителство знае как е с тези възрастни служители...

Съдията Ди се надигна, Ю Ки настоя непременно да остане още малко и се впусна в нова безкрайна тирада. Накрая съдията с голяма мъка все пак успя да се сбогува. Сержант Хун го чакаше в къщичката на пазача и двамата потеглиха за съдилището.

Когато седна на писалището си, съдията въздъхна дълбоко:

— Ама че ме умори този Ю Ки!

— Открихте ли нещо ново, господарю? — нетърпеливо попита сержантът.

— Не — отговори съдията, — но Ю Ки спомена една-две подробности, които може и да се окажат важни. Не успях да взема нещо написано от губернатора, за да го сравним със завещанието, което Тао Ган откри в свитъка. Ю Ки заяви, че баща му наредил след неговата смърт да се унищожи всичко написано от него. Помислих си, че приятелите на губернатора от Ланфан може да са запазили някое писмо или друг писмен документ, но Ю Ки е категоричен, че баща му нямал нито един приятел в този град. А на теб какво впечатление ти направи къщата?

— Докато ви чаках във вратарската къщичка — отвърна сержант Хун, — си поприказвах надълго и нашироко с двамата пазачи. Според тях господарят им бил не съвсем наред с главата. И той бил чудак като баща си, но нямал неговия блестящ ум. Ю Ки е всичко друго, само не и атлет, а бил страшно запален по бокс, борба и фехтовка. Така си подбирал и прислужниците, по силата и ловкостта, и страшно обичал да ги гледа, докато тренират. Превърнал бил втория двор в нещо като арена, организирил турнири и зяпал с часове, като бурно насърчавал съперниците и щедро награждавал победителите.

Съдията Ди кимна:

— Слабосилните хора често изпитват страхопочитание към физическата сила.

— Разказаха ми — продължи сержантът, — че Ю Ки подмамил с пари най-добрия майстор на меча от дома на Шиен Моу. Всъщност той се страхува, очаква всеки ден варварите да нахълтат и да плякосат града. Затова и си взема такива прислужници. Даже бил наел двама уйгурски воители да ги обучават на варварски хватки!

— Научи ли нещо ново от пазачите за отношението на стария губернатор към Ю Ки? — поинтересува се съдията.

— Ю Ки явно е треперел пред баща си — отговори сержант Хун. — И това е продължило дори подир смъртта на стария губернатор. Веднага след погребението Ю Ки изпъдил до един старите служители, за да не му напомнят колко го е било страх. Той изпълнил дословно нареждането на баща си и наистина нищо не е пипал в имението, дори не е стъпвал там. Побеснявал, когато някой заговори за него.

Съдията Ди поглаждаше брадата си.

— Тия дни ще отида да видя тази къща и прочутия лабиринт — изрече той умислено. — Научи къде живее госпожа Ю със сина си, и ги покани да дойдат. Може тя да е запазила нещо, написано собствено ръчно от губернатора. Освен това от нея ще разбере дали наистина старият губернатор не е имал никакви приятели в Ланфан, както ме уверява Ю Ки. Междувременно във връзка с убийството на съдията Пън все още храня някаква надежда, че нещо косвено ще ми подсказе кой е бил тайнственият посетител в къщата на Шиен Моу. Наредих на Цяо Тай да разпита всички бивши охранители на Шиен, а на началника Фън — да разбере какво знае затвореният при нас втори съветник на Шиен. Чудя се дали да не изпратя Ма Жун да проучи свърталищата на местната измет. Ако убиецът на съдията Пън е онзи тайнствен посетител, той трябва да е имал и съучастници.

— Хубаво ще е Ма Жун наистина да обиколи там, защото може да разпита и за голямата дъщеря на началника, господарю — додаде сержантът. — Тази сутрин си поприказвахме с Фън за Бяла Орхидея и той се съгласи, че не е изключено да са я отвлекли и да са я продали в някой бардак.

— Да-а — въздъхна съдията, — опасявам се, че точно такава съдба може да е сполетяла горката девойка — той продължи след малко: — Досега тъпчем на място с убийството на генерал Дън. Ще пратя Тао Ган довечера в „Трите съкровища“, за да види дали У или непознатата му изгора няма да се появят.

Съдията взе един документ от купчината, която Тао Ган бе струпал на писалището му в негово отсъствие. Но на сержант Хун като че ли изобщо не му се тръгваше. Поколеба се за миг и каза:

— Не мога да се освободя от чувството, господарю, че нещо изпуснахме в библиотеката на генерал Дън. Колкото повече мисля, толкова повече се убеждавам, че ключът към загадката се намира още там!

Съдията Ди остави документа и съсредоточено погледна сержанта. Отвори една лакирана кутийка и извади от нея направеното от Тао Ган копие на миниатюрното ножче. Сложи го на дланта си и каза уморено:

— Знаеш, че нямам тайни от теб. Колкото и да мисля върху различните предположения за това, как е бил убит генералът,

признавам, че изобщо нямам представа, нито как е било забито това нещо, нито по какъв начин убиецът е влязъл, а след това — излязъл от библиотеката.

Двамата замълчаха. Изведнъж съдията взе решение:

— Хун, утре сутринта ще отидем пак в къщата на Дън и ще претърсим библиотеката. Може да си прав и наистина там да трябва да се търси ключът към престъплението!

ГЛАВА 14

ИЗНЕНАДА В БИБЛИОТЕКАТА НА ГЕНЕРАЛА; СЪДИЯТА ДИ НАРЕЖДА ДА СЕ АРЕСТУВА ЕДИН МЛАДЕЖ.

На сутринта грееше ясно слънце. След като закуси, съдията Ди съобщи на сержант Хун, че възнамерява да отиде пеш до дома на Дън.

— Ще вземем и Тао Ган — додаде той. — Нека също се поразтъпче малко!

Излязоха през западната врата на съдилището. Съдията не бе предизвестил за пристигането си и завариха дома в подготовка за погребението.

Домоуправителят въведе съдията и двамата му спътници в едно странично помещение. Приемната бе превърната в стая за поклонение. Тялото на генерала бе положено в голям лакиран ковчег, пред него дванайсет будистки монаси четяха сутрите си. Монотонният им напев и ударите на дървени гонгове кънтяха из цялата къща, изпълнена с тежкия мирис от запалените благовонни пръчици. В коридора съдията Ди забеляза маса, отрупана с подаръците от юбилея на генерала, всички опаковани в червена хартия, с прибавени поздравителни картички. Домоуправителят забеляза смаяния поглед на съдията и побърза да се извини. Тези придобили изведнъж толкова зловещо значение дарове трябвало отдавна да изчезнат оттук, но цялата прислуга била заета с приготовленията за погребението. Младият Дън се втурна в стаята в бяла ленена траурна роба и започна да се извинява за бъркотията в дома.

— Днес или утре случаят ще бъде разгледан в съда — прекъсна го съдията. — Дошъл съм неофициално, остават още две-три неща за доизясняване. Трябва отново да посетя библиотеката на покойния ви баща. Моля не си правете труда да ни придружавате.

В тъмния коридор към библиотеката стояха двама стражници. Според доклада им никой не беше идвал насам. Съдията Ди разчупи печата и отвори вратата. В следващия миг отскочи назад, прикрил лице с дългия си ръкав. Отвътре го лъхна отвратителна смрад.

— Нещо се разлага там — каза той. — Тао Ган, иди в приемната и поискай от монасите няколко пръчици!

Тао Ган забърза към централната част на дома и се върна с по три димящи пръчици във всяка ръка. Тежкото благовоние изпълни коридора. Съдията ги взе и повторно прекрачи прага на библиотеката сред облак от синкав дим. Сержантът и Тао Ган изчакаха отвън. След малко съдията се появи. Носеше тънка разцепена пръчка, с каквито се закачват свитъците по стените. На върха ѝ висеше полуразложеното тяло на една мишка. Съдията подаде пръчката на Тао Ган и се разпореди:

— Стражниците да запечатат трупа на животното в една кутия!

Съдията Ди остана пред отворената врата. Бе втъкнал благовонията в поставката за четки на писалището. През вратата излизаше дим на валма. Докато чакаха да се разнесе вонята, сержант Хун се обади усмихнат:

— Това дребно животинче ме уплаши, господарю!

Лицето на съдията Ди остана безучастно:

— Няма да ти е до смях, Хун, когато влезеш вътре. Всичко е пропито от духа на насилствената смърт!

Тао Ган се върна и тримата влязоха в библиотеката. Съдията Ди посочи една картонена кутийка, паднала на пода.

— Оня ден я оставих на писалището до блокчето туш — отбеляза той. — Това е кутийката със захаросани сливи, която намерихме в ръкава на генерала. Мишката явно ги е подушила. Ето, отпечатъците от лапичките ѝ ясно се виждат върху праха по писалището.

Съдията се наведе, вдигна внимателно кутийката с два пръста и отново я постави на писалището. Ъгълчето на капака беше прегризано. Съдията я отвори. Една слива липсваше.

— Това е било резервното оръжие на убиеца — заключи съдията Ди. — Сливите са отровни! — той се обърна към Тао Ган и му нареди: — Огледай по пода за нахапаната слива, но не я докосвай!

Тао Ган коленичи. Намери наполовина изядения плод под една от полиците с книги. Съдията Ди извади от шева на робата си зъбочистка и забодя с нея сливата. Прибра я обратно в кутията и я захлупи.

— Увийте тази кутийка в намаслена хартия — каза той на сержант Хун. — В съдилището ще я проучим по-подробно — съдията се огледа и поклати глава: — Да си вървим!

Тао Ган да запечата пак вратата и двамата стражници да останат на пост отвън.

Тримата закрачиха мълчаливо. Щом влезе в кабинета си, съдията извика на чиновниците да му донесат горещ чай. Седна зад бюрото си. Тао Ган и сержантът се разположиха както винаги на столчетата. Без да продумат, изпиха по чаша чай. Едва тогава съдията заговори:

— Хун, прати да повикат регистратора на смъртните случаи! — сержантът излезе, а съдията се обърна към Тао Ган: — Това убийство се заплита все повече. Още не сме разбрали как убиецът е нанесъл удара си, и се оказва, че е имал и резервно оръжие. Установяваме, че обвиняваният за убийството У си има някаква загадъчна любима, за да излезе най-малко, че и тъжителят Дън си има тайна любовница!

— Да не би да става дума за една и съща жена, господарю? — предпазливо се обади Тао Ган. — Ако У и Дън са съперници в любовта, обвинението на Дън се явява в съвсем различна светлина!

Съдията Ди го погледна със задоволство:

— Много интересно предположение!

Тао Ган помълча, после отново поде:

— Не ми е ясно как убиецът е накарал генерал Дън да приеме кутийката с отровните сливи. Бил е длъжен да му я даде лично. Нали видяхме купчината подаръци за юбилея на масата в коридора? Убиецът не би я оставил там, ако е искал да е сигурен, че генералът ще вземе точно този подарък. Съвсем спокойно и кандидатът Дън или някой друг от семейството е можел да отвори кутията. И още нещо — отбеляза помощникът, — защо убиецът не я е извадил от ръкава на генерала, след като го е убил? Защо е оставил такова доказателство на местопрестъплението? — Тао Ган объркано поклати глава. След малко продължи:

— Рядко сме имали толкова тежки случаи наведнъж. Освен това убийство остава скритото в картината на стената послание, а през това време тайнственият посетител в дома на Шиен Моу се разхожда на

свобода и кой знае какво още готви. Нищо ново ли не се е разбрало за него?

— Нищо — уморено се усмихна съдията. — Снощи Цяо Тай докладва за разпитите на бившите охранители на Шиен и на съветниците му. Никой не знае нищо повече. Непознатият идвал само късно нощем, увит от глава до пети в дълго наметало. Никой не е говорил с него. Лицето му винаги превързано с кърпа, а очите и челото му оставали в сянката на качулката. Дори ръцете си не показвал, криел ги в ръкавите.

В стаята настана мълчание. Двамата изпиха по още една чаша чай. Един чиновник доложи, че регистраторът е пристигнал. Съдията Ди изгледа изпитателно възрастния аптекар и каза:

— Онзи ден, като правихте аутопсията на генерала, заявихте, че почти не съществува отрова, поемана през устата, която да не може да се установи. В тази кутийка има захаросани сливи. Една мишка е гризала от тях и е умряла на място. Искам да знам каква е отровата. Ако се налага, можете да изследвате и умрялата мишка.

Съдията подаде картонената кутийка на регистратора. Стариият човек развърза вързопчето, което носеше, и извади кожен калъф. В него бяха подредени ножчета с къси остриета и несъразмерно дълги дръжки. Той избра едно, тънко и остро като бръснач. След това извади от ръкава си квадратно листче бяла хартия и го сложи в ъгъла на писалището. Подхвана с щипци нагрисаната слива и я постави на листчето. С изумителна сръчност отрязва от плода овално парче, тънко като копринена хартия.

Съдията и двамата му помощници следяха всеки негов жест. Регистраторът заглади прозирното парченце върху листчето с върха на ножа и се взря в него. После вдигна очи и поиска чаша преварена вода, неупотребявана четчица за писане и свещ. Един писар донесе всичко, а регистраторът топна четчицата във водата и навлажни с нея резенчето. После извади друго бяло листче, този път от гланцирана хартия, покри с него парченцето слива и го притисна силно с длан. Запали свещта, вдигна гланцираното листче и го показа на съдията. На него се виждаше мокрият отпечатък от сливата. Регистраторът го поддържа малко над пламъка на свещта, докато изсъхна. Отиде с листчето до прозореца и известно време го разглежда милиметър по милиметър, като плавно и внимателно прокарваше показалец по него. Тао Ган

стана от столчето си и занаднича през рамото му. Възрастният човек се обърна и подаде листчето на съдията с думите:

— Позволявам си да доложам на негово превъзходителство, че тази слива съдържа голяма доза от отровата гамбог, вкарана в плода с куха игла.

Съдията Ди бавно поглаждаше бакенбардите си. Хвърли поглед към листчето и запита:

— Как ще го докажете?

— В нашия занаят този начин се използва от векове — усмихна се регистраторът. — Чуждото вещество, съдържащо се в сока на сливата, се разпознава по цвета и зърнистата структура на плода. Ако негово превъзходителство се вгледа в отпечатъка, ще различи една жълта следа. А промените в зърнистата структура могат да се усетят само от пръстите на опитен аптекар. От капчиците, които долавям, съдя, че отровата е била вкарана с куха игла.

— Великолепно! — с одобрение заключи съдията. — А сега изследвайте и останалите сливи.

Старият аптекар се захвана за работа, а съдията нехайно запремята празната картонена кутийка в ръце и издърпа белия лист, с който бе покрито дъното ѝ. В следващия миг се сведе, загледан в един бледочервен отпечатък в крайчето на листа.

— Гледай ти, гледай ти, каква невероятна небрежност!

Сержант Хун и Тао Ган станаха и сведоха глава над хартийката. Съдията Ди посочи червения отпечатък.

— Та това е част от печата на У! — възкликна сержантът. — Същият както върху рисунката, която ви даде оня ден!

Съдията се облегна в креслото си.

— И така, вече две следи водят към нашия художник — отсече той. — Първо, всички художници използват гамбог като жълт оцветител и са наясно, че е опасна отрова. Второ, това листче, с което е подпълнено дъното на кутийката. Сигурно го е използвал като подложка, докато е подпечатвал някоя рисунка, и не е забелязал, че половината печат е останал на листа.

— Точно от такава улика се нуждаехме! — развълнувано възкликна Тао Ган.

Съдията не каза нищо. Изчака мълчаливо регистраторът да приключи с проучването на останалите сливи. Най-сетне възрастният

човек докладва:

— Ваше превъзходителство, всички плодове съдържат смъртоносна доза гамбог.

Съдията взе една бланка от писалището си и я побутна към регистратора.

— Запишете показанията си тук, ако обичате — нареди той, — и поставете отпечатък от палеца си най-долу в потвърждение на твърденията си!

Старият аптекар навлажни четчицата си за писане и попълни документа. После положи и отпечатък от палеца си и съдията любезно го освободи. След това нареди да извикат началника Фън. Когато той влезе, съдията заповяда рязко:

— Вземете четирима стражници и арестувайте художника У Фан!

ГЛАВА 15

ХУДОЖНИКЪТ У РАЗКРИВА СВОЯТА ТАЙНА; СЪДИЯТА ДИ НАРЕЖДА ДА СЕ ПРЕТЪРСИ ЕДИН КВАРТАЛ.

Големият гонг на съдилището удари три пъти, за да оповести началото на следобедното заседание. В залата се бяха наблъскали стотици граждани. Старият генерал Дън бе известна личност в Ланфан. Съдията Ди седна зад масата и нареди на кандидата Дън да излезе отпред. Докато той коленичеше пред подиума, съдията заговори:

— Онзи ден вие предявихте в съда обвинение срещу У Фан, че е убил баща ви. Проведох внимателно разследване и в резултат на него издадох заповед за арестуването на У. Но остават още някои въпроси за изясняване. Сега ще изслушам обвиняемия, слушайте внимателно и вие. Не се колебайте да се намесите, ако сте в състояние да дадете допълнителни сведения.

Съдията Ди попълни нареждане за тъмничаря. След малко двама стражници въведоха У в съдебната зала. Съдията забеляза, че е съвсем спокоен, докато пристъпваше към масата. У коленичи и почтително зачака съдията да заговори.

— Кажете ясно и високо как се казвате и какво ви е занятието! — заповяда съдията.

— Недостойната особа, коленичила пред негово превъзходителство — поде У, — се нарича У Фан. Младши кандидат съм за литературните изпити, но по силата на личните си предпочитания упражнявам благородния занаят на художник.

— Обвинен сте — строго изрече съдията — в убийството на генерал Дън Хугуо. Говорете истината и само истината!

— Ваше превъзходителство — спокойно започна У, — категорично отхвърлям обвинението. Името на жертвата ми е

известно, както и престъплението, заради което генералът е трябвало да напусне военната служба. Баща ми често е разказвал за това позорно деяние. Но твърдо заявявам, че никога не съм се срещал с генерала. Дори не знаех, че живее в Ланфан, докато синът му не започна да разпространява злостни клевети по мой адрес. Не обърнах никакво внимание на хулите му, защото те сами по себе си бяха тъй нелепи, че не се нуждаеха от опровержение.

— Щом е така — изрече съдията с леден глас, — защо генералът толкова се е страхувал от вас? Защо е разпоредил вратите на дома му денонощно да бъдат заключени и се е затварял в библиотеката си? И защо сте наели съучастници, които да следят дома му, ако не сте замисляли покушение над живота на генерала?

— Трудно ми е да отговоря на първите два въпроса, ваше превъзходителство — отговори със същия уверен глас У, — защото се отнасят до вътрешния ред в дома на Дън, към който нямам никакво отношение. Колкото до третия, отричам да съм наемал, когото и да било, за да следи дома на Дън. Нека обвинителят доведе тук поне едного, когото, както той твърди, съм бил наел, за да се изправим очи в очи!

— Не бъдете толкова самоуверен, млади човече — строго каза съдията. — Всъщност аз вече открих един от тези негодници и когато му дойде времето, ще направя очна ставка помежду ви.

— Мерзавецът Дън го е подкупил да лъжесвидетелства! — гневно извика У.

Съдията Ди със задоволство установи, че бе успял да извади У от равновесие, и си каза, че сега е моментът да го изненада още веднъж. Той се изпъна в цял ръст и каза с режещ глас:

— Аз, окръжният съдия, ще ви кажа защо мразите семейство Дън! Не е заради враждата между баща ви и генерал Дън, а по съвсем лична и позорна причина. Погледнете портрета на тази жена!

Съдията извади от ръкава си изрязаното от рисунката на У лице на богинята Куан Ин. Връчи я на началника Фън да я подаде на У, без да сваля очи от обвиняемия и от кандидата Дън. Забеляза, че щом спомена за жена, и двамата пребледняха, а очите на Дън се отвориха широко от ужас. В този миг съдията чу сподавен вик. Началникът Фън все още стоеше с рисунката в ръка. Лицето му бе пепеляво на цвят, сякаш бе видял призрак.

— Господарю — викна той, — това е голямата ми дъщеря — Бяла Орхидея!

При това неочаквано разкритие тълпата се раздвижи.

— Тишина! — гръмко викна съдията и без да издава собственото си сливане, по-тихо добави: — Началник, покажете рисунката на обвиняемия!

От погледа на съдията не убягна, че при вика на началника У видимо се стъписа, докато младият Дън въздъхна дълбоко, сякаш бreme се бе смъкнало от плещите му, и бледостта му се стопи. У втренчи поглед в рисунката.

— Говорете! — ревна съдията. — Какви са отношенията ви с това момиче?

У бе мъртвешки блед, но каза с нетрепващ глас:

— Отказвам да отговоря!

Съдията се облегна назад и каза студено:

— Обвиняемият, изглежда, забравя, че се намира пред съда. Заповядвам ви да отговорите на въпроса ми!

— И до смърт да ме изтезавате — отчетливо и ясно отвърна У, — няма да отговоря на този въпрос!

Съдията Ди въздъхна и каза:

— Обвинявам ви в неуважение към съда!

После даде знак на двама стражници и те смъкнаха робата от гърба на У. Други двама го сграбчиха за ръцете и го натиснаха надолу, докато лицето му опря пода. После погледнаха очаквателно началника си, който стоеше пред тях с тежкия бич в ръка. Фън вдигна изтерзаното си лице. Съдията Ди разбра. Фън бе почтен човек и се страхуваше да не пребие в гнева си У до смърт. Съдията посочи един як набит стражник. Той пое бича, вдигна мускулестата си ръка и ремъкът се стовари върху голия гръб на У. Художникът изохкваше при всяко връзване на камшика в плътта. След десетия удар от нацепения му гръб потече кръв. Но той очевидно нямаше намерение да говори. След двайсетия удар тялото му се свлече на пода. Стражниците докладваха, че е припаднал. По знак на съдията двама от тях го изправиха на колене и тикнаха в ноздрите му кърпа, напоена с оцет, докато се свести.

— Погледни съдията си в очите! — заповяда съдията Ди. Един стражник сграбчи У за косата и дръпна главата му рязко назад.

Съдията се наведе и напрегнато се взря в стърченото лице. Устните на У конвулсивно помръднаха и изрекоха едва доловимо:

— Няма да говоря!

Стражникът замахна да удари У с тежката дръжка на бича през лицето, но съдията вдигна ръка. Заговори със спокоен глас:

— У, вие сте много умен младеж. Не може да не разбирате колко глупаво постъпвате. Предупреждавам ви, че зная за връзката ви с клетото девойче повече, отколкото предполагате.

У поклати глава.

— Зная всичко — спокойно продължи съдията — за срещите ви с Бяла Орхидея в скита „Трите съкровища“ при Източната врата...

У скочи на крака. Олюля се и един стражник го подхвана под мишницата, за да не падне, но младежът не му обърна внимание. Вдигна голата си дясна ръка, обляна в кръв, и като размаха юмрук срещу съдията, викна пронизително:

— Свършено е с нея! Ти, чиновническо куче, ти я уби!

От тълпата се дочуха гневни викове. Началникът Фън заговори нещо несвързано. Стражниците се объркаха, не знаеха какво да правят. Съдията Ди стовари чукчето си на масата и заглуши всички с гръмовния си глас:

— Тишина!

Всички замряха.

— Ако се наложи още веднъж да въдворявам ред — строго предупреди съдията, — ще опразня залата! Всички да стоят на местата си!

У се бе свлякъл на пода и тялото му се тресеше от ридания. Началникът Фън се бе изопнал като струна и хапеше устни, докато от брадичката му не покапаха капки кръв. Съдията Ди бавно подръпна бакенбардите си. После дълбокият му глас прокълтя сред напрегнатата тишина:

— Младши кандидат У, осъзнавате ли, че не ви остава друго, освен да кажете цялата истина. Ако, както разбирам от последните ви думи, съм поставил живота на Бяла Орхидея в опасност, споменавайки вашите срещи с нея в онзи запуснат храм, ваша е отговорността за злочестината ѝ. Имахте предостатъчно възможности да ме предупредите.

Съдията направи знак на стражниците. Те дадоха на У чаша силен чай. У го изпи наведнъж и отговори:

— Сега вече целият град знае тайната й! Никой не може да я спаси!

— Оставете на съда да прецени дали може да бъде спасена, или не! — сухо каза съдията. — Отново ви заповядвам да кажете цялата истина!

У се овладя и заговори тихо:

— Недалеч от Източната врата има един малък будистки храм. Нарича се скит „Трите съкровища“. Строили са го монаси от Котан още преди години, когато пътят за западните земи е минавал през Ланфан. После си заминали и оттогава храмът се руши. Хората от квартала разграбили вратите и останалата дървения за огрев. Но великолепните стенописи, направени от монасите, си стоят. Открих ги случайно, докато обикалях града да търся будистки произведения на изкуството. Често ходех там и прерисувах фреските. С времето малката градинка зад храма ми стана любимо място. Обичах да ходя нощем в нея и да се любувам на луната. Една вечер, преди близо три седмици, след един запой тръгнах да се разходя до храма, за да ми се избистри главата. Неочаквано, както си седях на каменната пейка, влезе една девойка.

У сведе още по-ниско глава. В залата се бе възцарила гробна тишина. У вдигна невиждащи очи и продължи:

— Стори ми се, че самата милосърдна повелителка Куан Ин е слязла на земята. Момичето бе само по тънка бяла копринена роба и с бял копринен шал на главата. На лицето й се четеше дълбока тъга, по бледите й страни блестяха сълзи. И досега това божествено лице е пред очите ми. Цял живот няма да го забравя.

У закри лице с длани, но бързо отпусна равнодушно ръце надолу.

— Завтекох се към нея и й наговорих някакви думи, не знам точно какви. Дори заеквах от вълнение. Тя отстъпи назад и прошепна: „Не говорете, моля ви! И ме оставете, страх ме е!“ Паднах на колене пред нея и я замолих да ми се довери. Тя се загърна плътно с робата си и каза тихичко: „Забранено ми е да излизам, но тази вечер успях да се измъкна. Трябва да се върна, ако разберат, ще ме убият! Не казвайте никому. Ще дойда пак!“ В този миг облак забули луната и аз чух само

забързаните ѝ стъпки. Същата нощ претърсих педя по педя храма, пребродих и квартала, но от нея нямаше и следа.

У замълча. Съдията Ди направи знак да му дадат отново чай, но У поклати нетърпеливо глава и продължи:

— От онази незабравима нощ почти всяка вечер ходя в храма, но тя не се появи повече. Явно я държат под ключ. А сега, когато разходката ѝ до храма вече не е тайна, злият демон, който я държи затворена, ще я убие.

У избухна в ридания. Съдията Ди помълча известно време, после каза:

— Сега сам виждате колко опасно е човек да премълчава истината. Съдът ще направи всичко възможно, за да намери девойката. А междувременно ви съветвам да признаете как убихте генерал Дън!

— Ще призная каквото искате — извика У, — но не сега! Умолявам негово превъзходителство да изпрати хората си на часа, за да я спасят! Може би все още не е късно.

Съдията Ди сви рамене и кимна към стражниците. Те вдигнаха У и го повлякоха обратно в тъмницата.

— Кандидат Дън — поде съдията, — заседанието придоби крайно неочакван развой, който няма никаква връзка с обвинението ви срещу У. Но обвиняемият засега не е в състояние да даде показания. Временно преустановявам разглеждането на жалбата ви, което ще продължа в подходящ момент.

Съдията удари с чукчето по масата, стана и изчезна зад завесата. Тълпата бавно се заизнизва от съдебната зала. Всеки искаше да изкаже мнението си за потресаващия развой на събитията.

Докато се преобличаше в делничната си роба, съдията Ди нареди на сержант Хун да повика началника Фън. Ма Жун и Тао Ган седнаха на столчетата си пред бюрото. Когато Фън влезе, съдията каза:

— Началник, това беше тежко изпитание за теб. Съжалявам, че не ти показах рисунката по-рано, но не можех да предположа, че има нещо общо с голямата ти дъщеря. Поне най-сетне разполагаме с някаква следа.

Докато говореше, съдията взе лакираната си червена четка и попълни три бланки.

— Вземи двацет въоръжени стражници и тръгвайте веднага към онзи храм! — нареди той. — Ма Жун и Тао Ган ще ви водят. Можеш да

бъдеш сигурен, че по-добри от тях за такава работа няма. Тези нареждания ви дават право да влизате и да претърсвате всяка къща в квартала.

Съдията удари големия печат на съдилището върху документите и ги подаде на Ма Жун. Той ги пхна в ръкава си и тримата изхвърчаха навън. Съдията Ди нареди на писаря да донесе свеж чай. Изпи една чаша и се обърна към сержант Хун:

— Радвам се, че най-сетне изскочи нещо за изчезналата дъщеря на началника. Значи У нея е рисувал навсякъде. Наистина, прилича донякъде на по-малката дъщеря на Фън — Черна Орхидея. Трябваше веднага да забележа.

— Хм, изглежда, единственият, който има набито око за женските лица — лукаво вметна сержантът, — е нашият непобедим Ма Жун.

Съдията се поусмихна.

— Прав си, изглежда. Ма Жун е наблюдавал Черна Орхидея по-внимателно от всички нас — след това лицето на съдията отново доби обичайното си строго изражение. — Само небесата знаят в какво състояние ще намерят клетото момиче, ако изобщо го намерят, разбира се. Преведем ли поетичното описание, което направи нашият художник, на делничен език, излиза, че оная нощ Бяла Орхидея е отишла в храма само по нощна риза. А това означава, че най-вероятно някой развратник я държи затворена в околностите на храма. Нищо чудно, ако е разбрал, че е излизала тайно, да се е уплашил и да я е убил. Някой ден можем да открием тялото ѝ, хвърлено в пресъхнал кладенец...

— Всичко това — отбеляза сержант Хун — ни най-малко не ни помага, за да изясним убийството на генерала. Май ще се наложи този проклет художник да бъде разпитан с бич.

Съдията подмина думите на сержанта и каза:

— Едно нещо ми направи впечатление по време на разпита. Когато споменах, че е замесена жена, и У, и Дън пребледняха. Дън съвсем явно се изплаши. Но видимо му олекна, когато разбра, че става дума за дъщерята на началника. Изглежда, някаква жена играе роля и в убийството на генерала. Вероятно същата, на която Дън посвещава разпасаните си стихове.

На вратата се почука. Сержант Хун стана и отвори. Влезе Черна Орхидея, поклони се дълбоко пред съдията и каза:

— Моля негово превъзходителство да ме извини за дързостта, но не намерих баща си, затова се осмелих сама да се явя, за да докладвам.

— Навреме идваш, дете мое! — побърза да я успокои съдията. — Тъкмо говорехме за семейство Дън. Забелязала ли си младият господар да отсъства продължително от дома?

Черна Орхидея поклати малката си главица.

— Не, ваше превъзходителство, той почти не излиза. И на слугите им е омръзнало. Нямаат мира от него, непрекъснато се мотае из къщата и все слухти и мърмори, че това са сбъркали или онова са пропуснали. Една прислужничка дори го видяла през нощта да дебне в коридора. Тръгнал да лови слугите, докато играят комар.

— Как посрещна той неочакваното ми посещение тази сутрин? — попита съдията.

— Аз бях в стаята на младия господар, когато един слуга извести за пристигането на негово превъзходителство. Двамата със съпругата му пресмятаха колко ще струва погребението. Младият господар много се зарадва, че негово превъзходителство идва пак, и рече на жена си: „Нали ти казах, първия път огледаха библиотеката съвсем бегло. Радвам се, че съдията идва пак. Сто на сто са пропуснали важни улики!“ Жена му го скастри да не се мисли за по-умен от един магистрат и той се измъкна набързо, за да посрещне негово превъзходителство.

Съдията мълчаливо отпи глътка чай. После каза:

— Благодаря ти, чудесна работа свърши! Имаш зорки очи и уши! Няма нужда повече да ходиш у Дън. Днес следобед получихме сведения за по-голямата ти сестра и баща ти отиде да я търси. Сега иди в стаята си. Искрено се надявам баща ти да се върне с добри новини!

Черна Орхидея побърза да се сбогува.

— Странно! — обади се сержант Хун. — Бях готов да се обзаложа, че кандидатът Дън си е свил някъде тайно любовно гнездо, където се среща със своята непозната хубавица.

Съдията Ди кимна.

— От друга страна — каза той, — това може да е старо увлечение, отдавна приключено и забравено. Някои хора имат неприятния навик да трупат такива спомени. И все пак съм сигурен, че

стиховете, които донесе Черна Орхидея, са писани скоро. Тао Ган откри ли в тях нещо за тайнствената непозната, на която са посветени?

— Не — отвърна сержант Хун, — но много се забавляваше с тях. През цялото време се кикотеше, докато ги преписваше с този негов изискан почерк.

Съдията Ди се усмихна снизходително. Потърси в купчината книжа на писалището си и измъкна стиховете, които Тао Ган бе преписал грижливо на фина хартия за писма. Облегна се назад и зачете. След малко заяви:

— Едно и също навсякъде. Каква досада! Явно е хлътнал до уши. Сякаш поезията няма много по-висше назначение! Слушай:

*Затворена с тежката врата, спусна се пердето на
леглото,*

*със сърма изтъканите завивки са огнено гнездо за
любовта.*

*Какво значат обичаи и приличие в шеметната ни
притома?*

*С вулканичния си плам на предписанията се
надсмиват двама.*

*Нозете ѝ са лотосови цветове, нарови зърна устата,
бедрата гладки, хладни като сняг, а и тази
алабастрова гръд:*

*ще одума ли някой луната, че с петна бил засенчен
ликът ѝ?*

И белият ахат от нея пие хубостта си тъй сияйна.

За какво са ни нас на Запада далечните благоухания?

*Със своя мирис изкусителен и сладък тялото ѝ
мами, мамии.*

*Луд е, който не по тази хубост, а по друга крее
и поамен от видения лъжливи, в далечината се
зарее!*

Съдията хвърли с нескрито презрение листа на бюрото.

— Детинско стихоплетство! — отсече той и подръпна дългите си бакенбарди.

Лицето му изглеждаше съвсем отнесено, но изведнъж чертите му се изопнаха. Той грабна листа, който току-що бе захвърлил, и внимателно прочете отново стихотворението. Сержант Хун разбра, че е открил нещо. Стана и надникна през рамото му. Съдията Ди удари с юмрук по бюрото.

— Дай ми показанията на домоуправителя при предварителното следствие в дома на Дън! — заповяда той.

Сержант Хун извади един подпечатан лист от кожената кутия, в която бяха събрани всички документи, свързани с убийството на генерал Дън. Съдията Ди го изчете от край до край и го върна обратно. После стана от креслото и закрачи из кабинета.

— До каква степен оглупява човек, когато се влюби! — неочаквано възкликна той. — Убийството на генерала вече е наполовина изяснено. Ама че мерзост!

ГЛАВА 16

МА ЖУН В КВАРТАЛА НА ЧЕРВЕНИТЕ ФЕНЕРИ; ШАЙКА ВАРВАРИ СЕ ОПИТВАТ ДА ГО ВЪВЛЕКАТ В ЗАГОВОР.

Вече бе отзвучал гонгът за първата стража, когато Ма Жун, Тао Ган и началникът Фън се събраха в къщата на надзорника на източния квартал. Лицата им изглеждаха уморени, трепкащата светлина на свещите хвърляше дълбоки сенки по тях. Мълчаливо насядаха около квадратната маса.

Бяха претърсили педя по педя целия квартал, но напразно. Ма Жун раздели стражниците на три групи по седмина. Едната пое Тао Ган, втората — началникът Фън, третата — той самият. Влязоха незабелязано в квартала, по двама, по трима от различни улици. Измисляха различни поводи и разпитваха из дюкяни, чайни, работилници и кръчми. Групата начело с началника попадна на сборище на крадци, хората на Ма Жун накараха неколцина комарджии да си плюят на петите, а Тао Ган спипа две уплашени двойки в таен дом за срещи, но от Бяла Орхидея нямаше и следа.

Тао Ган най-подробно разпита съдържателката на бардака. Знаеше, че такава като нея не може да не разбере рано или късно, ако момичето е отвлечено и затворено някъде наблизко. След половинчасов разпит се убеди, че жената наистина не е чувала за Бяла Орхидея. Научи само любопитни подробности за някои видни ланфански граждани.

Накрая хората на съдилището разкриха самоличността си и тръгнаха от къща на къща да проверяват обитателите поименно според регистъра, попълван от надзорника. И сега трябваше да признаят, че усилията им са отишли напразно.

След известно мълчание Тао Ган каза:

— Най-вероятно момичето е останало само няколко дни в квартала. Щом е разбрал, че е излизала нощно време в храма, похитителят ѝ се е изплашил и я е продал на някой бардак по-далече или я е скрил в таен дом за срещи.

Началникът Фън унило поклати глава:

— Не ми се вярва да са я продали в публичен дом. Ние живеем открай време в Ланфан и е огромна опасността някой клиент да я познае и да дойде да ме предупреди. Най-вероятно е в таен дом, но докато ги проверим всичките, ще минат дни.

— Доколкото разбрах — обади се Ма Жун, — в бардаците из северозападния край на града много рядко стъпват китайци.

Началникът кимна:

— Там ходят само уйгури, тюркмени и разни други варвари. Проститутките са събрани отвед и вехнат в спомени за блажените години, когато в града се стичаха богати вождове на варварски племена и търговци от западните васални княжества.

Ма Жун стана и затегна колана си.

— Отивам там — рязко отсече той. — Сам, за да не будя подозрение. Ще се срещнем по-късно в съдилището.

Тао Ган каза замислено, подръпвайки трите косъма на лявата си буза:

— Добро хрумване, побратиме! Хубаво е наистина да се избърза, защото утре целият град ще знае за нашето търсене. А аз ще отида да си побъбря със съдържателите на домове в южния квартал. Не че се надявам да открия нещо, но не бива да се пренебрегва и най-дребната следа.

Началникът настоя да придружи Ма Жун:

— Северният квартал е сборище на нехранимайковците от града. На всяка крачка могат да ти забият ножа.

— Не се тревожи, старши братко — успокои го Ма Жун. — Знам да се оправям с такива обесници!

Той метна шапчицата си на Тао Ган и си върза косата с един мръсен парцал. Затъкна полите на робата си в широкия пояс и запретна ръкави. И без да обръща внимание на угрижените забележки на началника, излезе навън.

Главната улица бе все още пълна с народ. Но Ма Жун си проправяше лесно път сред тълпата, защото всеки бързаше да се

дръпне, щом зърнеше огромното туловище на исполина. Той прекоси пазарището при кулата с барабана и навлезе в бедняшкия квартал. От двете страни на тесните улички се редяха схлупени коптори. Тук-там сред мрака блещукаше газеничето на сергия. Стоката се състоеше от баяти питки и скоросмъртница. С приближаването до северния квартал улиците се оживиха. Пред тезгяхите на питиепродавниците се тълпяха хора с чудновати чуждоземски дрехи, които разговаряха на някакви грубо звучащи непознати езици. Почти никой не обръщаше внимание на Ма Жун. Тук опърпаният му вид не правеше впечатление — на всяка крачка се виждаше по някой дрипльо. Ма Жун сви зад един ъгъл и излезе пред редица къщи със запалени отпред червени хартиени фенери. Дочу подрънкване на варварска цитра и писклив звук на флейта в далечината. Неочаквано от сянката изскочи кокалест дрипав мъж и запита на развален китайски:

— Господар желай таз ноц уйгур принцес?

Ма Жун се спря и го изгледа от глава до пети. Мъжът се ухили мазно с беззъбата си уста.

— И да размажа мутрата ти на пихтия, по-грозен няма да станеш — изръмжа Ма Жун. — Хайде, води ме! Но си опичай акъла и не се опитвай да ме скубеш!

При тези думи извъртя рязко мъжа и го засили с ритник напред.

— Ай, ай, ай! — изпищя сводникът и поведе Ма Жун към една пряка между два реда еднокатни къщи.

По фасадите личаха остатъци от някогашни богати гипсови украси. С годините вятърът и дъждът бяха отмили багрите и никой не си бе направил труда да ги възстанови. На вратите висяха мърляви изкърпени завеси, иззад които се подаваха жени с тежък грим, загърнати в ярки парцали, и ги канеха да влязат на някаква невъобразима смесица от китайски и всякакви чужди езици. Водачът отведе Ма Жун пред една малко по-прилична наглед къща. Над входа висяха два големи хартиени фенера.

— Влиза, господар! — рече той. — Тук все чистокръвна уйгур принцес! — после подметна някаква мръснишка закачка и протегна кирливата си длан.

Ма Жун го стисна за гушата и заблъска с главата му по паянтовата врата.

— Нали трябва да почукам, за да ми отворят! — обясни той. — Казах ли ти да не се опитваш да ме скубеш, песоглавецо! Нали си получаваш от тях пая? — махна той към къщата.

Вратата се отвори широко и на прага се появи висок, гол до кръста мъж. Главата му беше гладко обръсната, единственото му око светна със зъл пламък към Ма Жун. На мястото на второто имаше грозен червен белег.

— Тази крастава жаба — изръмжа Ма Жун — искаше да му дам двоен бакшиш!

Едноокият се нахвърли яростно на водача:

— Изчезвай отук! За пая си ще дойдеш после. Заповядай, страннико — кимна той с мазна усмивка на Ма Жун.

В стаята вонеше на прегоряла лой. Беше непоносимо душно. Посред пръстения под стоеше желязна скара, пълна с жарава. Петшест души, мъже и жени, седяха около нея на ниски дървени пейки и печача на медни шишове овнешко месо. Тримата мъже бяха само по опърпани панталони. Светлината от шарен хартиен фенер играеше по облените им в пот лица. Жените носеха широки плисирани фусти от червен и зелен муселин и къси елеци. Косите им бяха събрани в тежки кокове с вплетени в тях червени вълнени конци. Голите им гърди се подаваха от разкопчаните елеци.

Едноокият свъсено каза на Ма Жун:

— Петдесет гроша ядене и жена. Плаща се предварително!

Ма Жун изръмжа нещо и затършува из ръкава си. Измъкна един наниз и дълго си игра, докато го развърже. После, без да бърза, отброи петдесет гроша върху лепкавия от мръсотия тезгях. Мъжът протегна ръка. Ма Жун стисна китката му и я удари с все сила в тезгяха, преди онзи да докосне парите.

— Пиене давате ли? — попита Ма Жун и стисна по-здраво. Лицето на едноокия се сгърчи от болка.

— Не! — просъска той.

Ма Жун грубо блъсна ръката му и започна да ниже обратно грошовете.

— Няма да я бъде. Наоколо кръчми — колкото щеш!

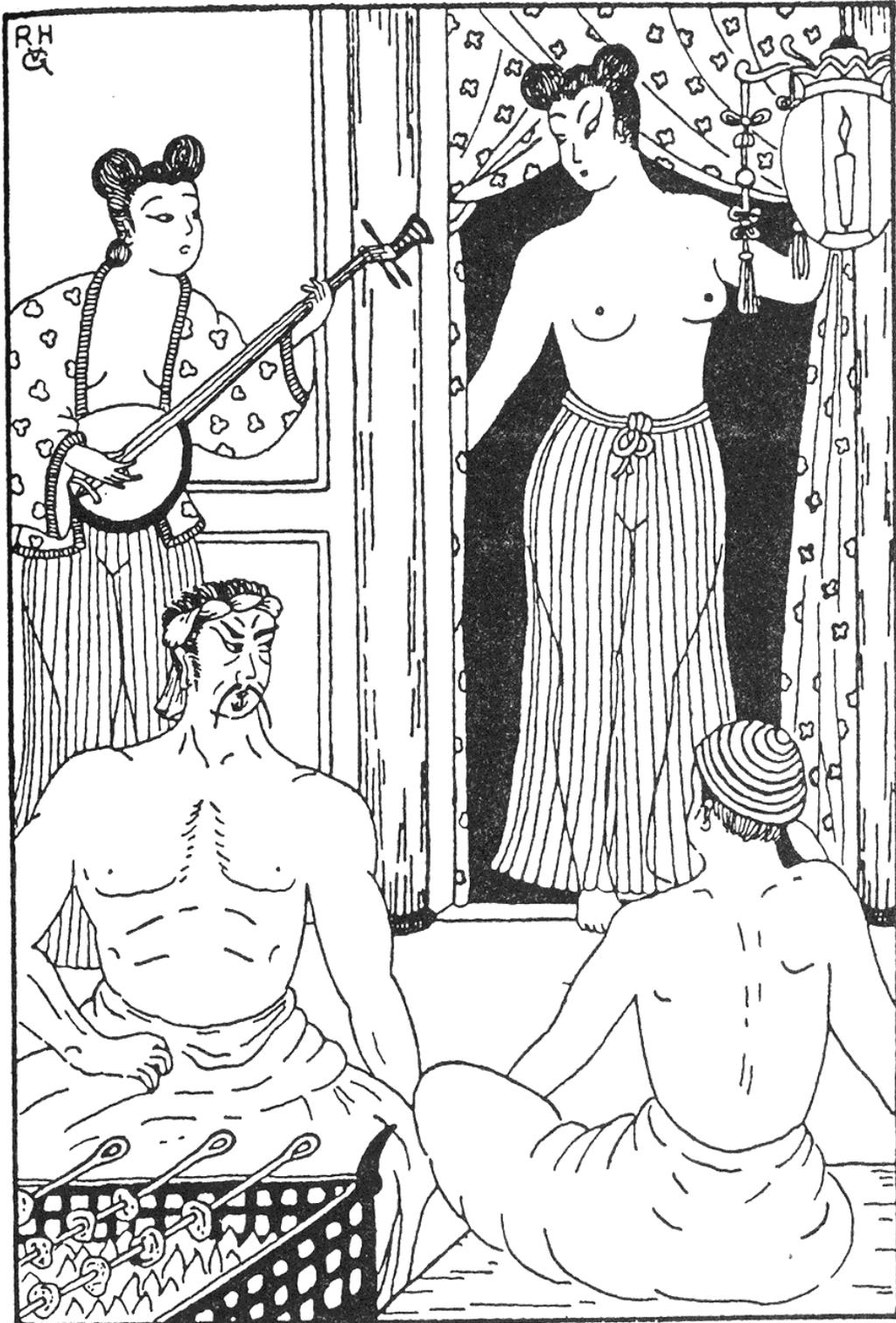
Алчният поглед на мъжа бе прикован в стапящата се купчинка монети:

— Добре. Имаш кана вино.

— Виж как започваме да се разбираме! — каза Ма Жун. Той обърна гръб на тезгяха и се запъти към насядалите около скарата. За да е в тон, смъкна горницето на робата си през ръкавите и ги върза на кръста. После седна на единствената свободна пейка. Останалите умислено оглеждаха могъщия му торс, целия покрит с белези. Ма Жун извади един шиш от огъня. Той беше посвоему ценител на доброто хапване и от миризмата на граниво му се повдигна. Но си наложи да заръфа лакомо къс месо. Единият уйгур беше вече пиан. Прегърнал през кръста жената до себе си, той се люлееше напред-назад и тихичко подпяваше нещо неразбираемо. Пот се лееше като из ведро от главата и раменете му. Другите двама изглеждаха трезви. Бяха мършави, но Ма Жун знаеше, че не бива да подценява жилавите им мускули. Говореха си нещо на своя език.

Съдържателят постави на пода до Ма Жун малка глинена кана. Една от жените стана и отиде до тезгяха. Взе от полицата на стената триструнен саз, облегна се и запя. Гласът ѝ бе дрезгав, но напевът бе игрив и не непоносим. Ма Жун одобрително огледа бедрата ѝ, които прозираха през тънката муселинена фуста.

На вратата в дъното се появи четвърта жена, посвоему очарователна, макар и вулгарна на вид. Беше боса и всъщност нямаше друга дреха, освен просулена пола от избеляла коприна. Голите ѝ гърди и ръце бяха изцапани със сажди. Явно идваше от кухнята. Тя се настани до Ма Жун и кръглото ѝ лице грейна в усмивка. Той надигна каничката и отпи юнашка глътка от киселото вино. Изплю се в жаравата и попита:

ТЪЛБИ СЕ ПОЯВЯВА ПРЕД МА ЖУН

— Как те викат, хубавице?

Момичето се усмихна и поклати глава. Не разбираше китайски.

— Хубаво, че с жените можеш и без приказки да се справиш! —
обърна се Ма Жун към двамата мъже срещу него.

По-високият се изсмя и попита на отвратителен китайски:

— Ти как се казва, страннико?

— Жун Бао — отговори Ма Жун. — А ти?

— Ловеца ми вика хора — отвърна мъжът. — А момиче —
Тълби. Какъв вятър вее тебе?

Ма Жун го изгледа многозначително, като сложи ръка върху
бедрото на засуканата си съседка.

— За туй много път бил чак тука — ухили се Ловеца. Ма Жун
свъси гневно вежди и се изправи. Момичето се опита да го задържи, но
той я отблъсна грубо. Заобиколи скарата, грабна Ловеца под мишница
и го вдигна на крака.

— Какво току ме подпитваш, куче краставо? — изрева той в
ухото му.

Ловеца погледна към останалите. Вторият уйгур не вдигаше очи
от парчето месо. Съдържателят се бе облегал на тезгяха и
съсредоточено си чоплеше зъбите. Като че ли никой не изгаряше от
желание да му се притече на помощ.

— Не докачай, Жун Бао! Попитах, щото китаец рядко тук идва.

Ма Жун го пусна и се върна на мястото си. Момичето го
прегърна през рамото, той я погали по гърдите. След това пресуши
каничката си на един дъх, изтри уста с опакото на дланта си и каза:

— Е, сега вече, след като се сприятелихме, защо да не ти кажа
каквото ме питаш. Преди една-две луни поспорихме приятелски с
едного в един военен пост, на три дни път оттук. Подавам му аз ръка, а
той да вземе да си счупи черепа в юмука ми. Случват се тия неща,
само че властите не ги разбират, та рекох да се поразходя малко. И ей
ме на, седя при вас с последните си грошове. Ако имаш някоя работа
за човек като мен, насреща съм!

Ловеца набързо преведе думите на Ма Жун на приятеля си, едър
мъж с голяма валчеста глава. Двамата огледаха изпитателно Ма Жун.

— Сега, брато, далавера хич — предпазливо каза Ловеца. Това не
обезсърчи Ма Жун.

— А да отвлечем някое китайско момиче? — каза той. — Такава стока винаги върви.

— В тоз град не. Тук бардак претърпан. Преди години, кога път на запад минава през Ланфан, едно момиче — торба жълтици. Сега не дава!

— В този квартал нито една китайка ли няма? — попита Ма Жун.

Ловеца поклати глава.

— Няма. Таз жена не харесва тебе?

Ма Жун развърза полата на момичето.

— Напротив! — отвърна той. — Но аз много не придирям.

— И ти като друг китаец, плюе на наша жена — процеди през зъби Ловеца.

Ма Жун реши този път да избегне кавгата.

— Аз не съм такъв. Падам си по вашите жени — и понеже момичето не направи никакъв опит да се прикрие, добави: — Не са префърцунени.

— Вярно — съгласи се Ловеца. — Ние силна раса. И по мъж от вас, китайци. Един ден залее всичко от север и запад, помете от край до край Китай!

— Няма да съм жив да го видя! — весело се засмя Ма Жун. Ловеца пак го изгледа изпитателно и започна да обяснява нещо на другия уйгур. Отначало той клатеше енергично глава, но после като че ли се поддаде на уговорките. Ловеца стана и заобиколи скарата. Избута безцеремонно момичето и седна до Ма Жун.

— Слуша, брато — с поверителен тон поде той, — може да вземе тебе за хубава работа. Ти познаваш оръжие на ваша войска?

Въпросът се стори много любопитен на Ма Жун и той побърза да отговори:

— Че как, няколко години бях войник. За армията всичко знам!

Ловеца кимна:

— Скоро стане малко тупурдия, а мъж на място печели добре в таквиз работа!

Ма Жун протегна отворена длан.

— Не, не сега. Като почне подир някой ден, много пара в таз ръка!

— Готов съм! — разпалено извика Ма Жун. — Как да намеря вашите хора?

Ловеца отново заприказва бързо-бързо на другия уйгур. После се изправи:

— Тръгва, брато, води тебе при главен човек.

Ма Жун скочи на крака и намъкна ръце в ръкавите на робата си. Потупа дружелюбно момичето по бузата и каза:

— Ще се върна, Тълби!

Двамата излязоха от къщата. Ловеца поведе Ма Жун по истински лабиринт от тъмни улички, докато стигнаха до някаква изпотрошена тараба. Спряха пред една къщичка. Уйгурът почука на вратата. Никой не отвори. Ловеца сви рамене, отвори вратата с ритник и направи знак на Ма Жун да го последва. Стаята бе гола. Имаше само една дървена пейка, покрита с овчи кожи, и те седнаха на нея.

— Главен човек идва скоро — каза Ловеца.

Ма Жун кимна и се приготви за дълго чакане. Вратата изведнъж се отвори и в стаята влетя един широкоплещест мъж, който извика нещо възбудено на Ловеца.

— Какви ги разправя тоя? — попита Ма Жун. Ловеца изглеждаше сепнат:

— Казва, стражник тършува в източен квартал.

Ма Жун скочи.

— Мен да ме няма, приятели! — отсече той. — Дойдат ли тук, загубен съм! Ще се върна утре. Как да намеря тая дупка?

— Попитай къде Оролакчи — отговори уйгурът.

— Сега тръгвам. Хубавицата ще почака — и изскочи навън. Завари съдията сам в кабинета му, потънал в мисли.

Когато го видя, Ди се намръщи:

— Тао Ган и началникът Фън се върнаха преди малко. Докладваха ми, че нищо не са намерили. Тао Ган обиколил южния квартал, но там от половин година ново момиче не е постъпвало. Ти какво научи в северния?

— За отвлеченото момиче — нищо — отговори Ма Жун. — Но попаднах на нещо, което може би ще ви заинтересува, господарю.

И той дума по дума разказа за прекеждията си с Ловеца и Тълби. Съдията Ди го слушаше разсеяно.

— Тези разбойници явно искат да те вземат за нападение срещу някое друго племе — каза той накрая. — На твое място не бих ходил с тях отгатак реката — Ма Жун поклати глава със съмнение, но съдията продължи: — Утре сутрин искам да отидем тримата със сержант Хун в имението на губернатора Ю. Вечерта можеш да отскочиш отново до северния квартал, за да се опиташ да научиш нещо повече за главатаря на тази варварска шайка.

ГЛАВА 17

ГОСПОЖА Ю ПОСЕЩАВА ПОВТОРНО СЪДИЛИЩЕТО; НЕОЧАКВАН КРАЙ НА ЕДИН ИЗЛЕТ.

Съдията Ди възнамеряваше да потеглят рано сутринта за извънградското имение на губернатора. Но докато пиеше сутрешния си чай, влезе сержант Хун и съобщи, че госпожа Ю се явява със сина си Ю Шан по молба на съдията. Той нареди да ги въведат.

Ю Шан бе високо за възрастта си момче с открито будно лице и решителен израз, което се хареса на съдията. Той покани госпожа Ю и сина ѝ да седнат пред бюрото. След размяната на обичайните учтиви приветствия съдията каза:

— Съжалявам, госпожо, че други неотложни дела не ми позволиха да отделя за вашия случай толкова време, колкото бих желал. Още не съм успял да разбуля загадката в пейзажа на губернатора. Но имам чувството, че ще бъда улеснен, ако науча повече за живота в дома ви преди кончината на вашия съпруг. Затова позволете ми да ви задам няколко въпроса за мое сведение — госпожа Ю се поклони. — Преди всичко — продължи съдията — питам се какво е било отношението на стария губернатор към големия му син Ю Ки. Според вас давал ли си е сметка той за порочния, както вие го описахте, нрав на Ю Ки?

— Длъжна съм да отбележа — започна госпожа Ю, — че преди смъртта на баща си Ю Ки се държеше безупречно. И през ум не ми е минавало тогава, че може да е тъй коравосърдечен и жесток, какъвто се прояви след това. Съпругът ми винаги говореше с обич за него и често подчертаваше, че е усърден в работата и незаменим помощник при воденето на семейните дела. По това време за мен Ю Ки беше образец за синовна преданост, готов да предугади и най-малкото желание на баща си.

— Освен това, госпожо, бих ви помолил да ми посочите няколко имена на приятели на губернатора тук, в Ланфан.

Госпожа Ю се поколеба, преди да отговори:

— Губернаторът беше саможив човек, ваше превъзходителство. Денят му беше строго разпределен. Сутрините обикаляше своите полски имоти, следобед обикновено прекарваше по няколко часа в лабиринта.

— Вие влизали ли сте в този лабиринт? — прекъсна я съдията.

— Не, губернаторът казваше, че вътре е прекалено влажно за една жена. След като излезеше оттам, имаше навика да пие чай в малкия павилион зад къщата, където четеше или рисуваше. По това време общувах с една дама. Казва се госпожа Ли, художничка е, много талантлива. Съпругът ми често ни канеше двете в павилиона, където обсъждахме картините му.

— Госпожа Ли жива ли е? — запита съдията.

— Да, струва ми се. Живееше недалеч от градския ни дом и често ни идваше на гости. Много мила жена, загубила съпруга си малко след женитбата. За пръв път се срещнахме, когато бе излязла на разходка в оризищата край нашия чифлик. Изглежда, от пръв поглед ѝ допаднах. Останахме приятелки и след като губернаторът се ожени за мен, а и съпругът ми насърчаваше дружбата ни. Толкова внимателен човек беше, ваше превъзходителство! Разбираще, че често се чувствам самотна в задължението си да ръководя един голям дом. Затова насърчаваше госпожа Ли по-често да ни навестява, макар, общо взето, да не обичаше гости.

— След смъртта на губернатора госпожа Ли прекъсна ли отношенията си с вас? — попита съдията.

Госпожа Ю поаленя.

— Не, изцяло моя е вината за прекъсването на отношенията. Толкова унижена и посрамена се почувствах, след като Ю Ки ме изгони от дома, че се затворих в чифлика на баща си. Не съм се виждала повече с госпожа Ли.

За да я поуспокои, съдията побърза да повтори въпроса си:

— Значи според вас губернаторът не е имал нито един приятел в Ланфан, така ли?

Госпожа Ю се овладя с усилие и кимна:

— Съпругът ми предпочиташе да е сам. Но веднъж ми каза, че някъде из околните планини живеел негов стар и много близък приятел.

Съдията Ди се наведе напред.

— Кой е той, госпожо? — нетърпеливо попита той.

— Съпругът ми никога не го назова по име, но останах с впечатление, че много го обича и му се възхищава.

Лицето на съдията помръкна.

— Госпожо, това е изключително важно! Опитайте се да си припомните всичко, което знаете за този човек.

Госпожа Ю отпи глътка чай и след малко каза:

— Сега си спомням, че той веднъж посети по доста странен начин губернатора. Съпругът ми обикновено приемаше селяните веднъж месечно, за да изслуша от какво се нуждаят, и да ги посъветва за това-онова. Един ден на двора го чакаше стар човек, селянин наглед. Щом го видя, губернаторът отдалеч се спусна към него и дълбоко му се поклони. Отведе го в библиотеката си и двамата прекараха няколко часа там. Тогава си помислих, че това трябва да е приятелят на моя съпруг, вероятно станал отшелник. Но не посмях да попитам.

Съдията Ди поглади брадата си.

— Предполагам — след кратко мълчание каза той, — че пазите някакви ръкописи на съпруга си.

Госпожа Ю поклати глава.

— Когато губернаторът се ожени за мен, не умеех нито да чета, нито да пиша — простодушно призна тя. — Той лично ме понаучи, но никога не достигнах такова равнище, че да оценя по достойнство постиженията му в калиграфията. Ю Ки със сигурност трябва да е съхранил някакви ръкописи на баща си. Негово превъзходителство може да се обърне към него.

Съдията Ди стана.

— Много съм ви признателен, госпожо, за това, че отговорихте на молбата ми и дойдохте. Бъдете сигурна, че ще сторя всичко, което е по силите ми, за да разгадая тайния смисъл на тази картина. Позволете ми да ви поздравя за вашия чудесен син. Изглежда изключително будно момче.

Госпожа Ю и Ю Шан се поклониха дълбоко и сержант Хун ги изпрати. Когато се върна, извика още от прага:

— Излиза, че най-трудно е да се намери нещо, написано от ръката на губернатора, господарю! Дали пък да не се обърнем към столичните власти? При императорския секретар не може да не се е запазил някой негов доклад.

— Изключено е — отвърна съдията. — Ще отидат поне три-четири седмици. Но може би тази художничка, гостенката, притежава някоя рисунка, надписана от губернатора. Хун, опитай се да разбереш дали е още жива и къде живее. Нямам особена надежда, че ще успеем да намерим този стар отшелник, за когото разказа госпожа Ю. Твърде смътни са сведенията за него. Нищо чудно и да е умрял.

— Господарю, мислите ли да продължите с делото на кандидата Дън на следобедното заседание? — попита сержантът.

Предната вечер съдията Ди не обясни какво бе открил в стиховете на младия Дън, и сега любопитството глождеше сержанта. Съдията Ди не отговори веднага. След няколко минути се изправи и каза:

— Честно казано, Хун, още не съм решил. Ще помислим, след като се върнем от имението. Иди сега да провериш дали носилката е готова, и извикай Ма Жун.

Сержант Хун разбра, че е безсмислено да настоява. Когато всичко бе готово, съдията се качи в носилката, а сержант Хун и Ма Жун пришпориха конете си.

Излязоха от града през Източната врата и известно време вървяха по тесен път сред оризищата. Пред един хълм Ма Жун попита някакъв селянин за пътя и той им каза да свият вдясно на първия разклон. Навлязоха в занемарен път, целия обрасъл в бурени и шубраци. Носачите свалиха носилката на земята и съдията Ди слезе.

— По-добре да продължим пеша, господарю! — каза Ма Жун. — Паланкинът не минава.

Той върза юздите на коня си за едно дърво и сержант Хун направи същото. Всички тръгнаха в редица начело със съдията. След множество завой, стръмнини и наклони неочаквано се озоваха пред грамадна порта. Тук-там по страничните стълбове се виждаха остатъци от червен лак и някогашна позлата. Дъските бяха пропукани, едното от двете крила зееше.

— Та тук се влиза като във воденица! — учуди се съдията.

— И все пак в цял Ланфан няма по-сигурно място — обади се сержант Хун. — И най-безразсъдният разбойник не ще се осмели да прекрачи този праг. Хората разправят, че имало призраци!

Съдията бутна скърцащата врата и пристъпи в разкошна навремето градина. Сега всичко беше запуснато, коренищата на исполинските кедри бяха пропукали плочника, пътеката се препречваше от гъсти храсти. Цареше абсолютна тишина, не се чуваше дори птича песен. Ма Жун отмести гъсто сплетените клони, за да мине съдията. Пред очите им се показва голяма занемарена къща, опасана с висока тераса. Беше огромна еднокатна постройка, извънредно внушителна някога. Сега покривът бе пропаднал на няколко места, вятърът и дъждът силно бяха повредили резбованите врати и колони.

Ма Жун изтича по изронените стъпала на терасата и се огледа. Не се виждаше жива душа.

— Има посетители! — викна той с цяло гърло. Отговори му само ехото.

Влязоха в приемната. От стените висяха парчета мазилка, в един ъгъл бяха струпани счупени мебели. Ма Жун извика пак, но и този път никой не отговори. Съдията Ди седна предпазливо на един стар стол.

— Вие двамата огледайте наоколо. Старците сигурно работят в градината отзад.

Съдията Ди скръсти ръце и отново се учуди на дълбоката неестествена тишина. В следващия миг прокълтяха забързани стъпки. Ма Жун и сержант Хун връхлетяха в приемната.

— Господарю — едва смогна да изрече Ма Жун, — намерихме трупове на старците!

— Мъртвците не могат да напакостват никому — смръщено каза съдията. — Да вървим!

Двамата помощници тръгнаха по мрачен коридор, който ги изведе в просторна градина, заобиколена със стари борове. В средата се издигаше осмоъгълен павилион. Ма Жун безмълвно посочи една цъфнала магнолия. Съдията Ди слезе от терасата и нагази в избуялата трева. На бамбукова пейка под магнолията имаше две тела.

Трупове, или онова, което бе останало от тях, сигурно лежаха тук от няколко месеца. През овехтелите разпадащи се дрехи се подаваха кости, тук-там по черепите стърчаха бели кичури. Ръцете

бяха скръстени на гърдите. Съдията Ди се наведе над телата и внимателно ги разгледа.

— Като че ли са си отишли от естествена смърт. Според мен, когато единият е починал, другият е легнал до него и е изчакал на свой ред смъртта. Ще наредя на стражниците да отнесат двата трупа в съдилището за аутопсия, но не очаквам потресаващи разкрития.

Ма Жун мрачно клатеше глава:

— Ако изобщо има нещо тук, ще трябва да си го намерим сами.

Съдията Ди влезе в павилиона. Само изисканите решетки на прозорците бяха останали от някогашното великолепие. Сред голите стени стърчеше една голяма маса и това беше всичко.

— Тук старият губернатор е обичал да рисува и да чете — каза съдията. — Накъде ли води онази портичка в задната ограда?

Излязоха от павилиона. Ма Жун бутна дървената портичка и тя се отвори без съпротива. Озоваха се в малък двор, покрит с плочник. Отсреща сред надвисналите клони се издигаше голяма каменна врата. Куполовидната ѝ стряха бе покрита със сини гледжосани керемиди. От двете страни започваше стена от непроходими храсти и гъсто засадени дървета. Съдията Ди вдигна поглед към надписа върху един каменен блок над вратата и се обърна към придружителите си:

— Явно това е входът за прочутия лабиринт на губернатора. Вижте онзи стих. Той гласи:

*Обикаля и обикаля пътеката на лабиринта,
обикаля безкрай.
Но в сърцето му извежда
най-краткият път.*

Сержантът и Ма Жун зяпаха нагоре. Йероглифите бяха много изящни, с красиво преплетени краища.

— Нищо не мога да прочета! — извика по някое време сержант Хун.

Съдията Ди сякаш не го чу. Не можеше да откъсне очи от надписа.

— По-съвършена калиграфия не съм виждал! — въздъхна той. — За жалост подписът е обрасъл в мъх и не мога да го различа. А, да!

„Отшелникът в жеравови пера“. Какво странно име! — съдията се замисли и продължи след малко: — Не помня да съм чувал за такъв човек. Но който и да е той, надписът му е съвършен! Пред такова владееене на благородното изкуство човек разбира преклонението на древните, които са сравнявали калиграфията с напрежението на дебнеща пантера и дивата ярост на дракона, опълчен срещу гръм и порой.

Съдията Ди мина под сводестия вход, клатейки възхитено глава.

— На мен ми харесва почерк, дето да мога да го чета! — прошепна Ма Жун на сержанта.

Пред тях се извисяваше редица вековни кедри. Бодливи храсти и грамадни каменни блокове запълваха разстоянието между дебелите им стволове. Високо горе сплетените върхари затуляха небето. Миришеше на гнила шума. Отдясно два чепати бора от двете страни на пътеката образуваха естествена врата. Сред корените на единия стърчеше каменна плоча с надпис „Вход“. Нататък започваше мрачен влажен тунел, който се губеше зад един завой.

Докато надничаше в този зловещ зелен тунел, съдията Ди внезапно потръпна целият. Обърна се бавно. Отляво имаше друг тунел. На един от големите камъни между кедровите дървета се четеше „Изход“. Ма Жун и сержант Хун стояха зад съдията и не помръдваха. Изглежда, и те имаха усещането за надвиснала заплаха. Съдията Ди отново надникна в тунела. Отвътре лъхаше хлад. Студено течение го прониза до кости. В същото време не трепваше нито едно листо. Той искаше да отклони погледа си, но тъмният тунел сякаш го бе омагьосал. Някаква невидима сила го теглеше навътре. Стори му се, че зърва сред зеления сумрак внушителната фигура на стария губернатор, който му махаше да влезе. С огромно усилие на волята успя да се овладее. За да се освободи от зловещото усещане, заби очи в земята, застлана с дебел килим от гниеци листа.

В миг сърцето му замря. Почти пред краката си забеляза върху дебелия разкалян килим отпечатък от малък крак, сочещ към тунела. Сякаш този зловещ знак беше заповед да влезе. Пое си дълбоко дъх и рязко се обърна, като каза небрежно:

— По-добре да не влизаме в лабиринта, без да сме се подготвили, както трябва.

Върна се през каменната врата, прекоси застланото с плочи дворче и излезе в градината. Никога не се беше радвал така на слънцето. Вдигна очи към грамадния кедър, под който стояха. Върхът му се издигаше високо в небето.

— Много ми се иска да имаме поне най-обща представа за големината и формата на този лабиринт — каза съдията на Ма Жун. — Мисля си, че ако се покатериш до върха на това дърво, ще можеш да разгледаш цялата околност.

— От това по-лесно няма! — с готовност възкликна Ма Жун.

Отхлаби широкия си пояс и съблече горната си дреха. Подскочи и увисна на най-долния клон. После се изтегли нагоре и се изгуби сред гъстата корона. Съдията Ди и сержант Хун седнаха на един паднал дънер. Никой не проговори. Над главите им нещо изшумоля. Ма Жун скочи на земята и тъжно погледна разкъсаната си роба.

— Изкачих се на самия връх, господарю. Добре се вижда целият лабиринт. Кръгъл е и сигурно е повече от четири декара, стига чак до подножието на планината. Но какво е разположението, не разбрах. Короните на дърветата опират една в друга и закриват почти всичко. Само тук-там се вижда по нещо от алеята, а също и парцали мъгла. Сигурно вътре има блата.

— Не видя ли покрив на павилион или малка къщичка? — попита съдията.

— Не — отвърна Ма Жун, — отгоре се вижда само море от зелени върхари!

— Странно — замисли се съдията. — Щом губернаторът е прекарвал часове наред в този лабиринт, би трябвало да си е обзавел някакво кътче в него — той стана и отърси робата си. — Да огледаме по-внимателно къщата.

Още веднъж минаха край павилиона в градината и двете тела под магнолията и се качиха на терасата. Огледаха десетки стаи — и малки, и големи. Навсякъде дърворезбата бе изгнила, през мазилката се виждаха тухлите. Съдията навлезе в един тъмен коридор. Ма Жун, който вървеше пред него, викна:

— Господарю, една затворена врата!

Съдията Ди и сержант Хун се приближиха. Ма Жун им посочи масивна дървена врата, при това в отлично състояние.

— Първата врата в тази къща, която се затваря, както трябва — отбеляза сержантът.

Ма Жун блъсна силно с рамо и за малко не се строполи вътре. Вратата се завъртя безшумно на добре смазани панти. Съдията Ди прекрачи прага. Стаята имаше само един прозорец със стабилна желязна решетка. Вътре нямаше друго, освен грубо скован бамбуков нар в ъгъла. Подът изглеждаше прясно пометен. Сержант Хун последва съдията в стаята и пристъпи до прозореца. Ма Жун побърза да изскочи навън.

— След преживелиците ни под бронзовата камбана — подвижна той на съдията от коридора — изпитвам ужас от затворени помещения. Докато оглеждате със сержанта, ще ви пазя в коридора, да не би някой доброжелател да затръшне вратата и да си останете вътре.

Съдията Ди се усмихна уморено. Хвърли един поглед към решетката на прозореца и високия таван и отбеляза:

— Напълно си прав, Ма Жун. Затвори ли се вратата, не виждам как можем да се измъкнем оттук.

Прокара длан по гладкия бамбук на нара, без пращинка по него, и додаде:

— Някой е живял тук доскоро.

— Не е зле за скривалище — изтъкна сержантът. — Може да е било бърлога на някой престъпник.

— На престъпник или на затворник... — умислено каза съдията Ди.

После нареди на сержант Хун да запечати вратата. Огледаха и останалите стаи, но не откриха нищо. Наближаваше пладне и съдията Ди реши, че е време да се връщат в съдилището.

ГЛАВА 18

СЪДИЯТА ДИ РЕШАВА ДА ПОСЕТИ ЕДИН СТАР ОТШЕЛНИК; МА ЖУН АРЕСТУВА ЧОВЕК В КУЛАТА С БАРАБАНА.

Щом се прибраха в съдилището, съдията Ди веднага прати да повикат началника Фън. Заповяда му да отиде с десет стражници и две носилки в имението на губернатора, за да донесат тленните останки на стария пазач и съпругата му. След това поднесоха обяда на съдията в кабинета му. Докато обядваше, нареди да повикат архиваря — шейсетгодишен мъж, кореняк, препоръчан от старейшината на търговците на коприна. Навремето и той се бе занимавал с търговия на коприна, но вече се бе оттеглил. Докато довършваше супата си, съдията попита:

— Случайно да сте чували за един старец, който се подписва като „Отшелникът в жеравови пера“?

— Негово превъзходителство може би говори за учителя Жеравова Роба — каза архиварят.

— Като че ли става дума за един и същ човек — кимна съдията. — Заселил се е някъде извън града, нали?

— Да, очевидно е учителят Жеравова Роба. Той е отшелник и доколкото си спомням, живее в планината отвъд Южната врата. Никой не знае на колко е години.

— Бих искал да се срещна с него — каза съдията. Възрастният служител го погледна колебливо:

— Няма да е лесно, ваше превъзходителство. Старият учител никога не напуска своята планинска долина и не приема посетители. Дори не бях сигурен дали е още жив, но миналата седмица чух двама дървари да разправят, че го видели да копае в градината си. Голям мъдрец и много начетен човек, ваше превъзходителство. Някои дори

разправят, че бил открил еликсир за вечен живот и скоро щял да се прости с нашия свят като безсмъртен.

Съдията Ди бавно поглади дългата си брада.

— Чувал съм какви ли не истории за такива отшелници — каза той. — Нерядко се оказват мързеливци и невежи люде. Но аз видях с очите си надпис, направен от този човек. По-съвършена калиграфия едва ли има. Така че може и да е изключение. Как се стига до обиталището му?

— Негово превъзходителство ще трябва да извърви по-голямата част от пътя пеш — отвърна архиварят. — Планинската пътека е толкова стръмна и тясна, че и най-малката носилка не може да мине.

Докато съдията благодареше на архиваря, в кабинета влезе Цяо Тай. Изглеждаше разтревожен.

— Надявам се, че нищо нередно не се е случило в дома на Шиен, Цяо Тай? — попита съдията.

Цяо Тай седна и засука късия си мустак. После каза:

— Не зная как да ви обясня, господарю, но усещам, че се готви нещо. Войниците се промениха. Може да е само моя догадка, но от два дни сякаш нещо ги мъчи. Говорих и с ефрейтор Лин, който също е притеснен. Някои от войниците харчат много повече, отколкото е заплатата им.

Съдията Ди го слушаше напрегнато.

— Като че ли наистина се подготвя нещо сериозно! — бавно каза той. — Цяо Тай, изслушай и какво е научил Ма Жун.

Ма Жун отново разказа за дочутото в северния квартал.

— Опасявам се, че ще имаме премеждия, ваше превъзходителство — поклати глава Цяо Тай. — Хитрината ни за несъществуващия полк, обикалящ границата, може да се превърне в капан за нас самите. Така успяхме да се справим с Шиен Моу и хората му, но, от друга страна, нищо чудно варварите да решат да нападнат преди пристигането на редовния гарнизон. За тях сега е най-удобният момент.

Съдията Ди подръпна бакенбардите си.

— Само варварско нападение ни липсваше! — гневно извика той. — Като че ли не ни стигат другите главоболия! Подозирам, че в дъното и на тази работа е същият загадъчен подстрекател, наставникът на Шиен Моу. С колко сигурни войници разполагаме според теб?

Цяо Тай помисли и каза:

— С не повече от петдесетина, господарю.

Настъпи мълчание и после съдията Ди удари с юмрук по бюрото.

— Може и да не е много късно! Забележката ти, Цяо Тай, че може и сами да попаднем в капана, който приготвихме, ми подсказва нещо. Ма Жун, трябва незабавно да арестуваши онзи уйгур, с когото си щял да се срещнеш снощи. Можеш ли да свършиш това, без никой да усети?

Лицето на Ма Жун грейна. Той сложи огромните си ръчища на коленете и каза усмихнат:

— Малко се усложнява задачата от това, че трябва да стане посред бял ден, но ще се справим.

— Тръгвайте веднага с Цяо Тай! — нареди съдията. — И не забравяйте, никой не бива да разбере. Ако ще се разчуе, по-добре се откажете.

Ма Жун кимна. Стана и даде знак на Цяо Тай да го последва. Двамата отидоха в караулното и седнаха в един ъгъл. Известно време се съвещаваха шепнешком, после Ма Жун стана и излезе сам.

Заобиколи сградата на съда и с нехаен вид пое по главната улица към Северната врата. Спря се за известно време пред една гостилница и влезе вътре. Вече беше идвал тук и съдържателят го поздрави по име.

— Ще хапна в някоя от стаичките горе! — заяви Ма Жун и се качи по стълбата.

На горния кат се разположи в една ъглова стаичка. Тъкмо си бе поръчал обяда, когато се появи Цяо Тай. Беше се вмъкнал през задния вход. Ма Жун бързешком свали куртката и шапчицата си. Докато Цяо Тай ги увиваше на вързоп, той тръсна глава и върза през челото си един мръсен парцал. Затъкна полите на робата си в широкия пояс и нави ръкави. Кимна на Цяо Тай и се измъкна. Слезе на пръсти до кухнята.

— Ей, търбух, дай една маслена питка! — изкрещя той в ухото на готвача, който се потеше край огъня.

Готвачът вдигна стреснато глава. После побърза да даде една залепнала за тавата питка на свирепия здравеняк. Ма Жун изръмжа нещо, грабна питката и изхвърча от кухнята през задната врата.

Горе Цяо Тай добре си похапна. Клиентът беше с познатата кафява роба и черната шапка на служител от съдилището и

сервитьорът изобщо не забеляза, че не е същият човек. Цяо Тай изчака съдържателят да се улиса някъде и изчезна.

В това време Ма Жун вече бе стигнал пазарището при кулата с барабана. Помота се пред сергиите, после прекоси площада и стигна до кулата. Между каменните подпори не се виждаше жива душа. Когато валеше, търговците често се струпваха тук, за да изложат стоката си на сушина, но днес се радваха отвън на топлото слънце.

Ма Жун хвърли поглед през рамо. Увери се, че никой не го гледа, и се шмугна по тясната стълба към втория кат. Излезе на обширна площадка между четирите широки свода. В жегите хората идваха тук да се поразхладят, но сега нямаше никой. Дървената стълба за третия етаж бе затворена с решетка. Катинар нямаше. През резето беше залепена книжна лента с големия червен печат на съдилището. Без да му мисли, Ма Жун разчупи печата, издърпа решетката и се качи горе. На една платформа в средата стоеше големият кръгъл барабан, покрит с дебел слой прах, навят от вятъра през откритите сводове. Той служеше, за да се предупреждава населението в случай на тревога. Очевидно не беше използван от години. Ма Жун кимна и побърза да слезе на долния етаж. Надникна иззад един ъгъл. Не откри нищо подозрително, измъкна се бързо от кулата и пое към северния квартал.

През деня кварталът имаше още по-окаян вид. По улиците не се виждаха хора, явно си отспиваха. Скоро Ма Жун се загуби в лабиринта от тесни улички и не можа да намери къщата, в която го бяха водили предната вечер. Блъсна наслуки една врата. Вътре на дървен одър лежеше една недооблечена повлекана. Ма Жун изрита одъра. Жената се надигна неохотно, изгледа го с празни очи и се зачеса по главата.

— Оролакчи! — дрезгаво избоботи Ма Жун в ухото ѝ.

Тя сякаш едва сега се събуди. Скочи чевръсто и изчезна зад една завеса в дъното на стаята. След миг се появи отново, помъкнала за ръката едно дрипаво хлапе. Посочи Ма Жун и заломоти като мелница. После и на него му каза нещо. Той закима с глава, макар да не разбираше думичка.

Хлапето направи знак на Ма Жун и изхвърча на улицата, а помощникът на съдията го последва по петите. Малчуганът свърна в един тесен проход между две къщи и Ма Жун с мъка промуши едрото си туловище след него. На минаване под едно квадратно прозорче си

помисли, че речеше ли някой в този миг да му пръсне черепа, той би бил напълно безпомощен.

Робата му се закачи на един пирон. Ма Жун се спря и погледна тъжно скъсаното, после сви рамене. В края на краищата разпраната дреха му придаваше още по-правдоподобен вид. В този миг точно над него прозвуча тих ласкав шепот:

— Жун Бао, Жун Бао!

Вдигна глава. От малкото прозорче надничаше Тълби.

— Как си, хубавице? — любезно попита Ма Жун. Тълби изглеждаше много развълнувана и му зашепна нещо с ококорени очи.

— Нищо не ти разбирам, моето момиче — поклати той глава. — Сега бързам, друг път ще дойда.

Обърна се да тръгне, но Тълби промуши голата си ръка през прозорчето и го хвана за яката на робата. Посочи натам, където се бе скрило хлапето, и енергично заклати глава. После прокара показалец през гърлото си.

— А, не се притеснявай — ухили се Ма Жун. — Колачите са мои хора.

Тълби го притегли към прозореца. За миг бузата ѝ докосна неговата. Лъхна го лека миризма на овча лой, но това дори се стори приятно на мъжествения помощник на съдията. Той се освободи внимателно от прегръдката ѝ и продължи нататък. На откритото го пресрещна хлапето, явно уплашено, че го е загубило. Прескочиха купчина боклук и се прехвърлиха през някакъв порутен зид. Хлапето посочи една чисто измазана къщурка, самотно щръкнала сред съборетините, и си плю на петите. Ма Жун разпозна мястото, където го бе водил Ловеца предната нощ. Почука на вратата.

— Влез! — извика някой отвътре.

Ма Жун отвори вратата и в същия миг застина. На отсрещната стена се бе облегал висок слаб мъж. Погледът на Ма Жун залепна за дългия зловец нож в дясната му ръка, готов да излети напред. След малко варваринът прекъсна напрегнатото мълчание:

— Значи ти си Жун Бао. Седни!

Той прибра ножа в кожена кания и се настани на едно от ниските столчета. Ма Жун направи същото.

— Снощи Ловеца ме доведе тук — поде той, — затова...

— Млък! — прекъсна го другият. — Ако не знаех за теб, досега да си станал на решетото. Моят нож не пропуска.

Сигурно е така, помисли си Ма Жун, докато пръстите на мъжа нежно галеха канията. Уйгурът говореше безупречен китайски, явно беше някакъв вожд. Ма Жун се усмихна заговорнически:

— Казаха ми, че ваша милост може да ми намери работа, защото съм позакъсал напоследък.

— Ти си изменник — презрително каза уйгурът, — а изменниците само за пари мислят. Но може и да свършиш нещо полезно. Само че си опичай ума! Усъмня ли се за най-малкото нещо, ножът не ти мърда!

— То се знае, ваша милост — побърза да се съгласи Ма Жун. — Как да ви кажа, аз...

— Стига! — властно го прекъсна варваринът. — Слушай внимателно сега, защото не повтарям. В равнините отвъд реката са събрани три наши племена. Утре в полунощ ще нападнем Ланфан. Можехме отдавна да го направим, но не искахме да се лее излишна кръв. Китайските властници са лениви и самодоволни, а пътят на запад не минава вече оттук, тъй че няма защо да се тревожат за керваните с данъка от васалните княжества. От столицата няма да бързат да пратят помощ за този затънтен град в другия край на империята. Кой китаец ще вземе на сериозно едно наше нападение? Докато се наканят да сторят нещо, ние вече ще сме се укрепили в Ланфан и ще можем да ги отблъснем. Най-важното е нападението да стане внезапно. Вече са взети мерки за превземането на съдилището. Ще убием съдията и неговите копои. Нуждаем се от неколцина китайци, които да обезвредят охраната на градските врати.

— Гледай ти късмет! — извика Ма Жун. — Аз имам един приятел в Ланфан, тъкмо той ви трябва. Беше сержант, но му се наложи да бяга. Това куче Ди, новият съдия, нещо се е заял с него.

— Голям страх им имате вие, китайците, на вашите съдии — презрително се усмихна уйгурът. — Да дойде мен да уплаши! Преди няколко години с ей тия ръце прерязах гърлото на един.

Ма Жун изгледа домакина си с възхищение.

— Трябва на всяка цена да се свържете с приятеля ми — каза той. — Страхотно върти меча, но най-важното е, че им знае всичките пароли и военни обичаи.

— Къде е той? — нетърпеливо запитва уйгурът.

— Близо е, ваша милост. Намерихме му чудно скривалище. Излиза само нощем, денем спи горе при барабана в кулата.

Уйгурът се изсмя:

— Добре сте го измислили. Никой няма да се сети там да го търси. Иди го доведи!

Ма Жун сведе смутено очи и свъси вежди:

— Не смее да излиза денем, ваша милост. Не може ли ние да отидем? Не е далеч.

Уйгурът изгледа недоверчиво Ма Жун. Помисли известно време и стана. Свали ножа си от пояса и го пъкна в ръкава.

— Надявам се, за твое добро, че не се опитваш да ми играеш номер. Върви напред. Преди да гъкнеш, ножът ми е в ребрата ти... Колкото и хора да има, никой няма да може да ти помогне!

Ма Жун сви рамене:

— Нали така и така сме в ръцете ви! Една дума в съда и сме отишли с моя приятел.

— Да не се налага да ти го припомням!

Тръгнаха по улицата. През цялото време уйгурът вървеше на няколко крачки зад Ма Жун. Малко преди да стигнат пазара, Ма Жун видя Цяо Тай, облегат на една възпоменателна плоча. Стоеше със скръстени ръце и наблюдаваше безучастно тълпата. По островърхата шапка, кафявата роба с черен широк пояс и властната осанка отдалеч си личеше, че е служител в съдилището.

Ма Жун забави крачка. Сега беше най-опасно. Ножът на уйгура всеки миг можеше да се забие в гърба му. Но не биваше да избързва, трябваше да е сигурен, че Цяо Тай го е видял. Ма Жун играеше чудесно ролята си, но на челото му бе избила ледена пот. За миг сякаш се поколеба. Цяо Тай вдигна ръка и бавно приглади мустак, а Ма Жун се въртна и бързо заобиколи каменната плоча. Добра се жив и здрав в сумрака под кулата. По петите го настигна уйгурът.

— Видяхте ли го оня, дето се бе подпрял на каменната плоча? — развълнувано прошепна Ма Жун. — От съдилището е кучето!

— Видях — сухо отвърна варваринът. — Побързай!

Ма Жун се качи по стълбата на по-горния кат.

— Ето оттук се вмъкна приятелят ми — посочи той на уйгура счупения печат.

Варваринът извади камата от капията и прокара пръст по наточеното като бръснач острие.

— Качвай се! — изкомандва той.

Ма Жун сви примирено рамене и тръгна бавно по тясната стълба, а уйгурът го последва. След като провря рамене през отвора, Ма Жун извика:

— Чисто е. Този мързеливец хърка.

При тези думи той изскочи бързо горе, сочейки барабана:

— Ето го моя побратим! — каза той през рамо.

Щом главата на уйгура се подаде над дъсчения под, Ма Жун го изрита със страшна сила в лицето. Варваринът извика и се претърколи надолу по стъпалата. Бърз като светкавица, Ма Жун скочи след него, като най-долу се размина на косъм със злокобното острие. Уйгурът лежеше на пода, подпрян на лявата си ръка. Изглежда, си бе счупил крака, а от една рана на голия му череп течеше кръв. Очите му святкаха яростно, дясната ръка стискаше здраво ножа.

Ма Жун си помисли, че моментът не е за двубой по правилата. Скочи зад уйгура и преди той да успее да се извърти, го изрита с такава сила по главата, че тя изкъртя в последното стъпало. Ножът изтрополи на пода. Мъжът бе изгубил съзнание. Ма Жун вдигна опасното оръжие и го затъкна в пояса си. После изви ръцете на уйгура зад гърба и опипа крака му. Беше счупен на няколко места.

Излезе от кулата и нехайно се отправи към каменната плоча. Преди да я отmine, Цяо Тай пристъпи напред.

— Стой! — викна той и сграбчи Ма Жун за китката.

Ма Жун се освободи с едно тръсване на ръка и изгледа свирепо Цяо Тай:

— Долу лапите!

— Аз съм служител на съдилището! — със суров глас каза Цяо Тай. — Негово превъзходителство съдията има да те попита за едно — друго, приятелче!

— Мен! — викна възмутено Ма Жун. — Та аз съм почтен гражданин, господин стражник!

Край тях веднага се събра тълпа зяпачи и ги загледа любопитно.

— Ще тръгнеш ли сам, или да приложа сила? — заканително попита Цяо Тай.

— Ей, хора, докога ще се оставяме на тия крастави кучета от съдилището да ни тормозят на всяка крачка? — обърна се Ма Жун към тълпата.

За своя радост забеляза, че никой не направи опит да му се притече на помощ. Ма Жун сви рамене.

— Добре де, аз съм чист, не ме е страх от съда!

Цяо Тай върза ръцете му на гърба. Ма Жун се обърна към него:

— Слушай, приятелят ми е болен. Нека дам на тоя пекар някоя пара да му занесе нещо за ядене. Човекът не може да става.

— Къде е твоят приятел? — попита Цяо Тай. Ма Жун се поколеба. Накрая каза неохотно:

— Ами, да си кажа правичката, снощи се качихме в кулата с барабана да глътнем малко въздух, а той взе, че падна по стълбата, разби си главата и си счупи крака. Сега лежи там горе.

Шумен кикот се разнесе в тълпата.

— Май съдията ще иска да си поговори и с този твой болник — каза Цяо Тай. Обърна се към зяпачите и додаде: — Я някой да изтича при кварталния надзорник и да му каже да дойде с четирима души, носилка и няколко стари одеяла!

Скоро дотича надзорникът с четирима здравеняци, стиснали бамбукови пръти.

— Надзорник, поверявам ти този безделник! — строго извика Цяо Тай.

Той махна на двама от помощниците на надзорника да го последват и се запъти към кулата с барабана. Качи се по стълбата, метнал одеялата през рамо. Уйгурът още лежеше в несвяст. Цяо Тай набързо му залепи една хартиена лента през устата, омота го в едното одеяло, с другото покри главата и раменете му. После извика двамата помощници, те се качиха и поеа неподвижното тяло. Положиха уйгура върху импровизирана носилка и процесията се запъти към съдилището начело с Цяо Тай, който влачеше Ма Жун. Влязоха през страничния вход. Щом стъпиха в двора, Цяо Тай се обърна към надзорника:

— Оставете носилката тук! Сега сте свободни!

Затвори вратата след тях, а Ма Жун измъкна ръце от хлабавите въжета. Двамата отнесоха носилката в тъмницата и положиха уйгура на нара в една килия. Тук се погрижиха за ранения. Ма Жун му

превърза главата, а Цяо Тай срязва крачола и обездвижи счупения крак с една набързо измайсторена шина. После Ма Жун изтича да докладва на съдията. Цяо Тай заключи килията и опря гръб о вратата. Когато дойде тъмничарят, му каза, че вътре е затворен опасен престъпник и че изчаква да се свести, за да го разпита.

В кабинета на съдията нямаше никой, освен Тао Ган, задрямал в един ъгъл. Ма Жун го раздруса и попита възбудено:

— Къде е господарят?

Тао Ган вдигна глава.

— Излезе със сержанта малко след вас — сопна се той. — Какво си се разбързал толкова? Хвана ли онзи уйгур?

— Нещо повече — гордо се изпъчи Ма Жун. — Хванах убиеца на съдията Пън!

— Е, такъв подвиг се полива! — доволно се ухили Тао Ган. — А на мен господарят заръча да отида при Ю Ки и да му кажа следобед да дойде в съдилището. Сигурно иска да го разпита за смъртта на стария пазач и жена му в имението. Май ми е време да тръгвам.

ГЛАВА 19

ЕДИН ОТШЕЛНИК ГОВОРИ ЗА СМИСЪЛА НА ЖИВОТА; СЪДИЯТА ДИ РАЗКРИВА ТАЙНАТА НА ГУБЕРНАТОРА.

След като Ма Жун и Цяо Тай излязоха, съдията вдигна един документ от купчината на бюрото. Взря се в него, но мисълта му се рееше другаде. Сержант Хун знаеше, че господарят му е разтревожен. Съдията остави нервно листа:

— Няма да крия от теб, Хун, че ако Ма Жун и Цяо Тай не успеят да хванат този варварин, положението ни доста се усложнява.

— Те са се справяли и с по-трудни задачи, господарю — опита се да го успокои сержантът.

Съдията не отговори и потъна в една купчина документи. След половин час остави четката.

— Безсмислено е да стоя тук и да чакам — отсече той. — Времето е хубаво. Да идем да потърсим онзи учител Жеравова Роба!

От дългогодишен опит сержант Хун знаеше, че действието най-добре успокоява тревогите на съдията. Затова бързо се разпореди да оседлаят коне и двамата излязоха от съдилището през главния вход. Минаха на галоп мраморния мост и после през Южната врата се озоваха извън града.

Яздиха известно време по главния път, после един селянин им посочи напред тясна пътечка за планината. Тя щеше да ги изведе до стръмното било. Когато стигнаха до нея, съдията и сержант Хун скочиха от конете и Хун даде на един дървар няколко гроша, за да наглежда животните за час-два. Поеха нагоре. След мъчително изкачване излязоха на обраслото в борове било. Съдията спря да си отдъхне. Полюбува се на зелената долина в краката му и с вдигнати ръце се наслади на хладния планински ветрец, който издуваше широките му ръкави. Тръгнаха бавно надолу по една лъкатушна

пътека. Тишината все повече се сгъстяваше, обгръщаше ги като магия. Чуваше се само далечен ромон на поток. Долу минаха по тясно каменно мостче. Пътеката навлезе в гъсти шубраци, сред листака се мярна сламен покрив и пътниците излязоха пред портичка от бамбукови пръти.

Отзад се виждаше китна градинка. Пътечката в средата минаваше между два реда нацъфтели храсти, по-високи от човешки бой. Съдията си помисли, че в живота си не е виждал толкова изобилие от великолепни уханни цветове. Измазаните стени на къщичката бяха целите в лозници и сякаш едва удържаха тежестта на сламения покрив, позеленял от мъх. Няколко паянтови дървени стъпала водеха до открената врата от голи дъски. Съдията Ди отвори уста да извика, но сякаш се засрами да наруши покоя наоколо. Разтвори клоните на храстите около къщата и излезе пред чардак от бамбукови пръти.

Един старец в изкърпена роба и с голяма кръгла сламена шапка на главата поливаше редица цветя в саксии. Из въздуха се носеше нежно ухание на орхидеи. Съдията Ди разтвори още по-широко клоните и попита учтиво:

— У дома ли е учителят Жеравова Роба?

Старецът се обърна. Гъсти мустаци и дълга бяла брада скриваха долната половина на лицето му, челото и очите не се виждаха от широката шапка. Той не отговори нищо, само махна към къщата. Остави лейката си и изчезна зад къщата, без да каже дума.

Съдията Ди не бе очарован от този безразличен прием. Нареди сухо на сержанта да го изчака отвън и докато Хун се разполагаше на една пейка недалеч от портичката, се изкачи по стъпалата и влезе в къщата. Озова се в просторна празна стая. Дървеният под и измазаните с вар стени бяха голи. Обзавеждането се състоеше от дървена маса и две столчета, поставени пред ниския прозорец, както и от бамбукова масичка до стената в дъното. Беше като в селска къща, само дете всичко блестеше от чистота.

От домакина нямаше и помен. Съдията Ди започна да се ядосва и дори съжали, че е бил толкова път. Седна с дълбока въздишка на едното столче и погледна през прозореца. Разкошните цветя, наредени по полици на чардака, грабнаха окото му. Редки видове орхидеи разтваряха цвят в порцеланови и глинени саксии, цялата стая бе пропита с благоуханието им. Съдията Ди усети как малко по малко

вълшебният покой на мястото ляга като мехлем върху тревожното му съзнание. Разнесе се напевното жужене на невидима пчела и времето сякаш спря. Нищо не бе останало от раздразнението му. Облакът се на масата и се огледа спокойно. Над бамбуковата масичка висеше свитък. Прочете разсеяно изписаните на него стихове, дивейки се на неповторимата калиграфия:

*Два пътя извеждат до Вратата на вечния живот.
Единият като червей се рие в пръстта,
вторият като дракон лети в лазурната вис.*

Странни стихове, помисли си съдията, могат да се тълкуват всякак. От мястото си не можеше да различи подписа и печата в долния край на свитъка. Той се надигна, но в дъното една завеса рязко се дръпна и влезе старецът. Беше се преоблякъл в кафява памучна роба, на главата му нямаше нищо. Носеше котле, от което се вдигаше пара. Съдията Ди скочи и се поклони дълбоко. Старецът кимна и седна на другото столче, с гръб към прозореца. След известно колебание съдията също седна.

Върху сбръчканото лице на стареца, напомнящо спаружена ябълка, ярко червенееха устните. Когато наведе глава, за да напълни с вряла вода чайника, дългите му бели вежди надвиснаха като перде пред очите. Съдията Ди почтително изчакваше учителят да заговори пръв. Домакинът захлупи чайника, скръсти ръце в ръкавите си и вдигна поглед към съдията. Под рунтавите вежди гледаха пронизателни като на орел очи.

УЧИТЕЛЯТ ЖЕРАВОВА РОБА И СЪДИЯТА ДИ

— Простете небрежността на стареца — заговори той с дълбок благозвучен глас. — Много рядко приемам гости.

Съдията бе поразен от бисерната белота на зъбите му.

— Моля да ме извините за неочакваното посещение — започна съдията. — Ю...

— Ю! — прекъсна го старецът. — Значи сте от прочутия род Ю?

— Не — побърза да обясни съдията. — Името ми е Ди. Аз...

— Да, да — умисли се домакинът. — Много отдавна не съм виждал моя стар приятел Ю. Колко години станаха, откак се е споминал, осем ли? Или девет?

Паметта започва да му изневерява, помисли си съдията, но с грешката си домакинът като че ли налучка точно целта на посещението му и съдията реши да не го поправя. Старецът напълни чашите с чай и унесено продължи да следва нишката на спомените си:

— Да... той беше човек с велики предназначения. Трябва да са минали... най-малко седемдесет години, откакто следвахме заедно в столицата. Да, моят стар приятел виждаше столетия напред. Готвеше се да изтръгне из корен злото, да обнови империята...

Гласът му затихна в шепот. Той поклати няколко пъти глава и отпи от чая си.

— Интересувам се от живота на губернатора Ю тук, в Ланфан — нерешително поде съдията.

Домакинът сякаш не го чу и продължи да отпива бавно. Съдията взе своята чаша. Още с първата глътка усети, че по-добър чай не бе опитвал. Мекият аромат сякаш изпълни цялото му тяло. Старецът изведнъж каза:

— Водата е от извора в скалите. Снощи пяхнах чаените листенца в една хризантема и ги извадих сутринта, когато цветът се разтвори на слънцето. Попили са уханието и животворната сила на утринната роса — и без всякакъв преход смени темата: — Когато Ю започна сановническата си кариера, аз се заскитах из империята. Той стана префект, после — губернатор. Името му отекваше в мраморните зали на императорския дворец. Преследваше безчестните, защитаваше и подкрепяше достойните и направи много, за да тръгне империята в правия път... И един ден, когато вече беше постигнал почти всичко, към което се стремеше, разбра, че сина си не е успял да вкара в правия път. Подаде си оставката от всички постове, засели се тук и заживя

далеч от всички, отдаден на грижите около земите и градината си. Така обстоятелствата ни събраха отново след повече от петдесет години. Бяхме постигнали една цел, но по различни пътища.

Неочаквано старецът се изсмя по детински и додаде:

— Неговият път беше дълъг и лъкатушен, моят — къс и прав! — и замълча.

Тези думи сепнаха съдията Ди и той понечи да попита какво точно означават, но старецът подхвана отново:

— Малко преди кончината му дълго си говорихме за това. Тогава написа и онова на стената. Идете да видите каква калиграфия!

Съдията Ди веднага стана и пристъпи към окачения свитък. Сега вече разчете и подписа: „Ю Шушиен, Обиталището на покоя.“ Вече нямаше съмнение! Завещанието в свитъка с рисунката, донесен от госпожа Ю, бе фалшификат. Подписът напомняше подписа под натрапеното завещание, но явно бе излязъл изпод друга ръка. Съдията бавно поглади брадата си. Изведнъж му просветна. Той се върна на столчето и каза:

— Ако позволите най-почтително да отбележа, почеркът на губернатора е прекрасен, но все пак не може да се мери с вашата калиграфия. Надписът над входа към лабиринта на губернатора ми се стори...

Старецът сякаш не го слушаше. Той рязко прекъсна думите му:

— Един човешки живот не стигаше, за да изчерпа невероятната енергия на моя стар приятел. Дори след като се засели тук, не можеше да се спре и продължи да крои всякакви начертания, като някои от тях трябваше да дадат плод чак след смъртта му. Желанието за усамотение го накара да съгради оня чудноват лабиринт. Но можеше ли някъде да остане самотен, когато в главата му като разгневени оси бучаха стотици замисли?

Старецът поклати глава. Наля си втора чаша чай.

— Имаше ли старият губернатор приятели тук? — попита съдията.

Домакинът приглади бавно едната от рунтавите си вежди, изсмя се в брадата си и каза:

— След всичките тези години, през които не се спря, след като бе чул и видял толкова, Ю упорстваше да изучава класиците. Дори ми

изпрати един вързоп книги чак тук. Извънредно полезен дар. По-добри подпалки за печката не съм имал!

Съдията Ди се канеше да възрази почтително срещу такова отношение към класиците, но домакинът не му остави време и продължи:

— Този Конфуций! И той не е можел да се спре. От толкова пърхане не е разбрал, че колкото повече се блъска, толкова по-малко постига и колкото повече придобива, толкова по-малко притежава. И него нищо не е можело да го спре също като губернатора Ю... — старецът замлъкна, после измърмори: — И като вас, млади човече!

Неочакваната забележка свари съдията напълно неподготвен. Той се изправи, поклони се ниско и смирено каза:

— Ще простите ли на благоговейно преклонената пред вас особа дързостта да запита...

Домакинът също беше станал:

— Всеки въпрос води до друг въпрос. Вие сте като рибар, който се обръща с гръб към реката и мрежите си и тича да се катери по дърветата, за да лови там риба. Или пък като онзи, дето прави лодка от желязо и пробива дупка в дъното ѝ, а после се надява да прекоси с нея реката. Опитайте се да хванете въпросите откъм добрия край, започнете с отговорите. Един ден така може да стигнете и до отговора, който ви е нужен. Сбогом!

Докато съдията Ди свеждаше глава в поклон, неговият домакин вече му бе обърнал гръб и ситнеше към завесата в дъното на стаята. Ди изчака синята завеса да се затвори зад стареца и излезе.

Сержант Хун спеше на пейката, подпрян на бамбуковата ограда. Съдията го събуди. Сержантът прокара ръка по очите си и каза с блажена усмивка:

— През живота си не съм спал тъй сладко. Дори успях да сънувам и станах четири-петгодишно хлапе. Преживях отново разни случки от детството, за които съвсем бях забравил.

— Странно е това място... — замислено каза съдията Ди.

Докато се изкачиха на билото, и двамата не проговориха. Спряха да си починат под боровете и сержантът попита:

— Научихте ли от отшелника онова, на което се надявахте, господарю?

Съдията кимна. След известно време каза:

— Благодарение на този стар чудака три неща вече са изяснени. Сигурен съм, че завещанието, което намерихме в рисунката на губернатора, е фалшификат. Зная причината за внезапната оставка на стария губернатор и съм наясно с втората половина от обяснението за убийството на генерал Дън.

Сержантът понечи да попита господаря си за повече разяснения, но изражението му го накара да замълчи. Отдъхнаха си и се спуснаха до пътя, където ги чакаха конете. Възседнаха ги и препуснаха в галоп към града.

В кабинета на съдията завариха Ма Жун, който чакаше да докладва. Разказа с подробности за залавянето на уйгура, а съдията попиваше думите му, излизайки от унеса. Всичко бе станало възможно най-незабелязано. Ма Жун предаде подробно разговора си с уйгурския вожд, като пропусна само неочакваната среща с Тълби. Знаеше, че съдията Ди не е любител на такива лирични отклонения.

— Отлично! — възкликна съдията накрая. — Чудесна работа сте свършили с Цяо Тай. Сега вече козът е в наши ръце.

— В момента — добави Ма Жун — Тао Ган прави компания на Ю Ки в приемната. Пият чай. Преди малко надникнах. Тао Ган вече беснееше, защото Ю Ки го засипва с думи и той не може да се обади.

Съдията изглеждаше доволен.

— Хун, иди в приемната и предай на Ю Ки, че най-дълбоко съжалявам, но ме задържат неотложни дела. Извини ме пред него и му кажи, че ще го приема, щом се освободя — сержантът се обърна към вратата, но съдията го спря: — Научи ли къде живее госпожа Ли, приятелката на вдовицата на губернатора?

— Наредих на началника Фън да се заеме с въпроса, господарю — отговори сержантът. — Рекох си, че като местен човек ще се справи по-бързо от мен.

Съдията махна с ръка и заговори на Ма Жун:

— Какво излезе от аутопсията на двамата старци, които намерихме в градината на имението?

— Според регистратора на смъртните случаи са си отишли от старост, господарю — отговори Ма Жун.

Съдията кимна. После стана и започна да облича официалната си роба. Докато нагласяваше съдийската си шапчица с крила, изневиделица попита:

— Ма Жун, ти нали преди десетина години си получил най-високия, девети клас по бокс?

Великанът изпъчи гърди и отговори гордо:

— Тъй вярно, господарю!

— Моля те, опитай се да си спомниш какви чувства изпитваше към учителя си като начинаещ, когато си имал само втори или трети клас.

Ма Жун нямаше навик да се вглежда в чувствата си. Той сбърчи вежди и трескаво се зае да мисли. След малко поде провлачено, като претегляше всяка дума:

— Бях докрай предан на учителя си, господарю. Навремето той беше един от най-добрите боксьори в цялата империя и му се възхищавах безпределно. Но когато застанехме един срещу друг и той без ни най-малко усилие избягваше и най-ловките ми удари, а в следващия миг ми забиваше муцуната в прахоляка, пак го обичах, но в същото време страшно го мразех заради недостижимото му превъзходство.

Съдията Ди се усмихна уморено.

— Благодаря ти, приятелю! Днес следобед ходих в планината южно от града и разговарях с един отшелник, който дълбоко обърка духа ми. А ти току-що изрази ясно с думи онова, което сам не смеех да изрека.

Ма Жун нямаше представа, за какво става дума, но от похвалата целият разцъфтя. Засмян до уши, дръпна завесата към съдебната зала и направи път на съдията Ди да излезе на подиума.

ГЛАВА 20

УЙГУРСКИ ВОЖД ПРАВИ ПРИЗНАНИЯ; ЕДНА ЗАГАДЪЧНА ЛИЧНОСТ НАЙ-СЕТНЕ СЕ ПОЯВЯВА.

Три удара на големия бронзов гонг над вратата на съдилището оповестиха откриването на следобедното заседание. В залата имаше не повече от петдесетина души, защото се очакваше да се разглеждат само обичайни дела.

Съдията Ди седна зад масата и откри заседанието, след което даде знак на началника Фън. Четирима стражници застанаха при входа.

— Поради изключителната важност на делата, които ще се гледат — обяви съдията, — никой да не напуска залата, преди да приключи настоящото заседание!

Зрителите се спогледаха в недоумение. Съдията Ди взе лакираната си червена четчица и попълни нареждане за тъмничаря. След малко двама стражници въведоха уйгура, като го подкрепяха под мишниците. Той се свлече на коляно пред подиума и стенийки от болка, протегна напред счупения си крак с шината.

— Кажете ясно и високо на съда името и занятието си! — прозвуча строгият глас на съдията.

Мъжът надигна глава. Пламтящите му очи святкаха с изгаряща омраза.

— Аз съм княз Улджин, от Синьото племе на уйгурите — натъртено изрече той.

— При вас, варварите — със студен тон каза съдията, — всеки, който притежава дващест коня, минава за княз. Ваша си работа, това няма връзка с въпроса, който ни занимава днес. Правителството на негово величество в безграничната си милост благоволи да признае уйгурския хан за свой васал, при което той тържествено се закле във

вярност към императора, призовавайки небето и земята за свидетели. Но ти, Улджин, кроиш планове да нападнеш този град и така предаваш своя хан и носиш вина за организирането на бунт против императорското правителство. Както ти е известно, за държавна измяна законът предвижда смъртно наказание в една от най-суровите му форми. Единственият начин да облекчиш частта си е да направиш пред съда пълни признания, като посочиш и имената на китайските предатели, включени в злодейския ти заговор.

— За вас такъв китаец е предател — извика уйгурът, — но за мен е справедлив човек. Някои от вашите разбраха, че трябва да ни бъде върнато присвоеното от вас. Кой заграби земите ни и разора пасбищата ни за оризища? Кой ни изтласква все по-навътре в пустинята, където хората и добитъкът ни гинат от глад? Няма да издам хората, които разбраха какви ужасни неправди китайците причиняват на храбрите уйгурски племена!

Началникът на стражата замахна да го удари, но съдията вдигна ръка. Наведе се напред и каза спокойно:

— Обстоятелствата не ми позволяват точно сега да се впускам в празни спорове. И без това вече не можеш да ходиш, защото десният ти крак е счупен. Значи няма да е голяма беда, ако и другия го сполети същото — и даде знак на началника.

Двама стражници повалиха уйгура възник на пода и настъпиха дланите му. Трети внесе дървено магаре, две-три педи високо. Началникът повдигна левия крак на Улджин и завърза глезена му за магарето. После обърна очи към съдията.

Той кимна и един як стражник стовари върху коляното на затворника тежка бухалка. Уйгурът изкрещя.

— Не бързай! — нареди съдията.

Стражникът стовари още веднъж бухалката върху пищяла, а после и върху бедрото на уйгура. Улджин крещеше и псуваше на своя език. След повторния удар по пищяла той извика:

— Един ден с нашите орди ще завладеем прокълнатата ви страна, ще сринем крепостите ви до основи, ще изгорим градовете ви, ще избием мъжете ви, жените и децата ви ще бъдат наши роби...

Бухалката падна, той нададе див крясък, който премина във вой. Стражникът замахна пак, но съдията го спря.

— Както скоро ще разбереш — обърна се той към Улджин, — това е само обичаен разпит. Не искам друго от теб, освен да потвърдиш разказа на твоя съзаклятник китаец, който разкри целия ви злодейски заговор.

С нечовешко усилие уйгурът изтръгна едната си длан изпод стъпалото на стражника, надигна се на лакът и извика:

— Няма да ме оплетеш в наглите си лъжи, чиновническо псе!

— Добре тогава — с леден глас каза съдията. — Разбира се, един китаец е много по-умен от всички празноглави варвари. Надхитри ви вашият мним съзаклятник. Та той разкри всичко на властите и скоро ще получи от правителството добър пост в отплата за ценните сведения. Не разбираш ли, че и ти, и твоят невеж хан сте изиграни?

Докато говореше, съдията Ди направи знак на Ма Жун. След минута пред масата се изправи Ю Ки.

Когато видя проснатия на пода уйгур, Ю Ки пребледня като смъртник. Понечи да се обърне, но Ма Жун склещи китката му като в менгеме. А уйгурът, щом видя Ю Ки, забълва поток от ругатни и клетви:

— Мръсно куче! Гнусен предател! Проклет да е денят, в който един доблестен уйгур реши да се свърже с теб, лигав червей, покварен като всички китайци!

— Ваше превъзходителство, този мъж е луд! — извика Ю Ки.

Съдията Ди не му обърна внимание. Спокойно попита уйгура:

— Кои са другите ти съучастници в дома на този човек?

Улджин каза имената на двамата уйгури, наети от Ю Ки като наставници по бойни умения, и се провикна:

— Но това не е единственият китаец, който ви предава! Това куче Ю Ки може и да ме е изиграл, но пък други са готови по корем да се влачат пред нас за пари — и изброи имената на трима търговци и четирима войници.

Тао Ган внимателно ги записа. Съдията Ди извика Цяо Тай и му прошепна:

— Тичай веднага в къщата на Шиен и задръж четиримата войници под стража. После с ефрейтор Лин идете у Ю Ки и арестувайте двамата уйгури. След това задръж тримата търговци и накрая — Ловеца и сподвижниците му от северния квартал!

Цяо Тай забърза към изхода, а съдията Ди отново се обърна към Улджин:

— Улджин, аз не съм несправедлив човек. Няма да позволя един китаец да бъде възнаграден, задето те е издал, след като сам те е подстрекавал и е бил твой съучастник. Ако не искаш Ю Ки да се измъкне от правосъдието, разкажи как бе убит съдията Пън.

Зъл пламък проблесна в очите на уйгура.

— Аз съм отмъстен! — извика той. — Слушай, чиновнико! Преди четири години този човек, Ю Ки, ми даде десет сребърника и ме прати тук в съда да кажа на новия съдия, че същата нощ може да изненада тайна среща между Ю Ки и пратеник на уйгурския хан при брода на реката. Съдията Пън тръгна само с един помощник. Него убих веднага след като излязохме от града. После заклах и съдията и хвърлих тялото му на брега на реката — и Улджин се изхрани към Ю Ки. — Ето ти наградата, краставо куче! — изкрещя той.

Съдията Ди кимна на старшия писар. Той прочете на глас показанията на уйгура. Поднесоха документа и Улджин положи отпечатък от палеца си върху него. С тържествен глас съдията Ди заяви:

— Улджин, ти си уйгурски княз и престъплението ти засяга отношенията на нашата империя с други страни. Не разполагам с никакви средства, за да разбера дали и твоят хан и вождовете на други племена са замесени в този противодържавен заговор. Като окръжен магистрат нямам правомощия да произнеса присъда срещу теб. Още днес ще те изпратя за столицата, където случаят ще бъде поет от министерството на отношенията с варварите.

По знак на съдията положиха Улджин на носилка и го отнесоха обратно в тъмницата.

— Престъпникът Ю Ки да застане пред съда!

Докато двама стражници грубо повалиха Ю Ки на колене, съдията Ди заговори строго:

— Ю Ки, обвинен си в предателство към родината. Това е престъпление срещу държавата и законът предвижда най-сурово наказание. Но славното име на твоя баща и евентуална препоръка от мен могат да накарат Столичния съд да смекчи страшната участ, която те очаква. Затова те съветвам да направиш пълни самопризнания и най-подробно да разкажеш за всичките си злодеяния.

Ю Ки не отговори. Дишаше тежко със сведена глава. След известно време най-сетне вдигна очи и с беззвучен глас, съвсем различен от обичайното му словообилие, започна:

— Освен двамата уйгури в дома ми никой не е в течение. Бях решил да изчакам последния момент, за да кажа на прислугата, че ще превземем града. Четиримата войници са купени с пари. Утре точно в полунощ трябваше да запалят огън на най-високата стражева кула в къщата на Шиен. Те знаят само, че това е сигнал за шайка бандити, които ще предизвикат безредици и под тяхното прикритие ще оберат двата големи златарски дюкяна. Всъщност това е сигналът за нападение, уговорен с уйгурските племена отвъд реката. В същото време Улджин трябваше да отвори със своите помощници китайци решетките на речната врата и...

— Достатъчно! — рязко го прекъсна съдията. — Утре ще имаш възможност да разкажеш всичко. Сега искам да отговориш на един-единствен въпрос. Какво направи със скритото завещание в рисунката, която баща ти завеща на втората си съпруга?

Върху сгърченото лице на Ю Ки за миг се изписа удивление. След това той каза:

— Според оригиналното завещание всичко трябваше да бъде разделено по равно между мен и природения ми брат Ю Шан и аз го унищожих. На негово място пяхнах в подплатата на свитъка собственоръчно написан от мен документ, според който ставах единствен наследник.

— Както виждаш — презрително каза съдията, — безсмислено е да отричаш. Всичките ти престъпления са ми известни. Отведете го в тъмницата!

Малко след като съдията закри заседанието, Цяо Тай влезе в кабинета му и докладва, че всички престъпници са арестувани. В северния квартал възникнали известни трудности, защото Ловеца се опитал да окаже съпротива, та се наложило ефрейтор Лин да се отнесе по-сурово с него. Съдията Ди се облегна в креслото си. Отпи глътка горещ чай и каза:

— Улджин и шестимата уйгури трябва да заминат за столицата. Ефрейтор Лин да подбере десет войници и утре сутринта да потеглят. Като сменят конете в попътните постове, ще стигнат в столицата за една седмица. Тримата търговци и четиримата войници ще съдя аз —

той огледа помощниците си, насядали в полукръг пред бюрото, и продължи с усмивка: — Надявам се, че с ареста на водачите сме задушили заговора в зародиш!

Цяо Тай закима енергично.

— Не бива да подценяваме уйгурите. На открит терен са майстори в боя. Чудесни ездачи са, а стрелците им не пропускат. Но за наше щастие нямат нито опит, нито необходимото снаряжение, за да превземат един укрепен град. Ако не видят утре вечер уговорения сигнал на върха на стражевата кула, няма да посмеят да нападнат.

Съдията поклати глава.

— Оставям на теб, Цяо Тай, организацията на отбраната в случай на нападение — и добави усмихнат: — Е, поне не ви остава време да скучаете!

— Когато преди няколко дни идвахме насам, господарю — лукаво се обади сержант Хун, — предрекохте, че в Ланфан ни предстоят по-необичайни дела. Предчувствието ви е било точно.

Съдията уморено прокара длан по очите си.

— Не ми се вярва, че е изтекла само една седмица, откак сме тук — той скръсти ръце в ръкавите си и продължи: — Сега, като поглеждам назад, виждам, че най-сериозните притеснения идваха от загадъчния посетител на Шиен Моу. Ясно беше, че нечий остър ум направлява действията на тирана. И разбрах, че докато той е на свобода, може да се очаква най-лошото.

— Но как прозряхте, господарю, че това е Ю Ки? — попита Тао Ган. — Ние не разполагахме с никаква следа.

Съдията поклати глава.

— Прав си. Почти нищо не ни бе известно за него, с изключение на две непреки улики, които можеха да доведат до разрешаване на загадката. Първо, знаехме, че този човек е добре запознат с вътрешното и външното положение на империята. Второ, че живее недалеч от дома на Шиен Моу. Признавам, че отначало подозренията ми се насочиха към нашия художник. Той е луда глава и като че ли нищо не би му попречило да се впусне в такова безразсъдно начинание. А произходът и образованието са му осигурили достатъчно знания, за да направлява Шиен Моу.

— Пък и този извратен интерес на У към варварското изкуство! — обади се сержант Хун.

— Да, така е — каза съдията. — Но У живее доста далеч от Шиен Моу. Не виждах как би успявал редовно да се измъква така специално издокаран, без да събуди подозренията на своя хазаин кръчмаря. А съдържателят на „Непресъхващ извор“ е непоправим дърдорко. Най-сетне, онова, което Ма Жун научи от разговора с Ловеца, недвусмислено доказва неучастието на У. Неговото арестуване не бе внесло никакви изменения в плановете на негодниците.

Съдията извади ръце от ръкавите и се облакът на бюрото. Обърна се към Цяо Тай и добави:

— Твоята забележка, Цяо Тай, ме накара да прозра истината.

Цяо Тай ококори очи.

— Точно ти привлече вниманието ми към опаката страна на нашата хитрост с измислената армия — продължи съдията. — Изведнъж ми дойде на ум, че всичките предпазни мерки, взети от Ю Ки, за да се защити от варварско нападение, може би са всъщност подготовка за такова нападение. Това предположение много добре съвпаднаше с известните факти и тогава видях, че ролята на таен съветник чудесно подхожда на Ю Ки. Най-напред, този негодник е роден в дома на един от най-големите ни държавници и прекрасно се ориентира във вътрешното и външното положение на империята. Освен това домът му е недалеч от къщата на Шиен Моу и той е могъл да вижда черното знаме, с което тиранинът го е викал, за да се съветва с него. И други въпроси започнаха да се натрапват в съзнанието ми. Защо един човек, който толкова се страхува от варварско нападение, си е купил къща в най-уязвимия за нападение югозападен квартал, близо до речната врата?

При това има друга къща, близо до Източната врата, откъдето при опасност може лесно да се измъкне в планините. Защо Шиен Моу е оставил спокойно Ю Ки да му отнеме най-добрия военен наставник? Възможният отговор беше само един: Ю Ки е тайният съветник на Шиен, той е замислил да създаде независимо княжество на границата на империята. Всъщност Шиен Моу сам го издаде.

— Кога, господарю? — в един глас извикаха сержантът и Ма Жун, докато Цяо Тай и Тао Ган гледаха недоумяващо съдията.

— Ние помислихме, че точно преди да умре, Шиен Моу се опитваше да каже нещо, което започва със звука „Ю“. Каква несъобразителност! Какви глупаци бяхме тогава! Един умиращ никога

не се впуска в дълги обяснения. Шиен Моу ни е казал името на убиеца на съдията Пън и нищо друго...

Тао Ган удари ядно с юмрук по бюрото и поклати глава към побратимите си.

— Трябва да призная — продължи съдията, — че старият учител Жеравова Роба ме насочи по правия път. В началото на нашия разговор исках да му кажа, че се чувствам като юноша пред него, но той ме прекъсна и не разбра, че не говоря за губернатора Ю. Поне така си помислих тогава... Сега се питам дали не го направи нарочно. Започва да ми се струва, че е придавал особен смисъл на всяка дума, която изрече.

Гласът на съдията постепенно заглъхна. Няколко минути мълча, поглаждайки разсеяно брадата си. После изгледа помощниците си и каза с решителен глас:

— Утре сутринта ще приключа с делото на Ю. Обвинението в предателство към родината е възможно най-тежкото, по-тежко и от това за убийството на съдията. Възнамерявам на същото заседание да сложа край и на случая с убийството на генерал Дън.

При тази поредна неочаквана вест всичките верни помощници на съдията заговориха наведнъж. Той вдигна ръка:

— Така е, приятели, най-сетне разреших и тази загадка. Убиецът на генерала сам се е подписал под престъплението си!

— Знаех си аз! — извика сержантът — Няма начин да не е този нагъл мазач!

— Утре ще научите как генерал Дън е намерил смъртта си — кратко каза съдията. Изпи си чашата и продължи: — Днес успяхме да изясним някои неща, но за съжаление два въпроса още не са разрешени. Първият, най-спешният, е отвлечането на Бяла Орхидея. Вторият, неразгълкуваната картина на губернатора с неговото завещание, може и да поизчака малко, но все пак изисква цялото ни внимание. Ако не успеем да докажем, че госпожа Ю и нейният малък син са законните наследници на половината имущество, останало от губернатора, клетниците ще бъдат осъдени завинаги на нищета. Защото всичко, принадлежащо на предателя Ю Ки, ще бъде конфискувано в полза на държавата. За наша беда Ю Ки е унищожил завещанието, което е открил в свитъка. Без това веществено доказателство дори самопризнанията на Ю Ки не могат нищо да

променят. Остава фактът, че на смъртното си ложе старият губернатор е завещал картината на госпожа Ю, а „всичко останало“ — на по-големия си син. Върховните власти, особено министерството на финансите, ще се хванат за това устно завещание на губернатора и ще приберат цялото имущество на Ю Ки. Не успея ли да разтълкувам загадката на този пейзаж, госпожа Ю и Ю Шан няма да получат грош!

Тао Ган поклати глава. Пръстите му несъзнателно подръпнаха трите дълги косъма на лявата му буза, преди да попита:

— Отначало ние нямахме представа, че Ю Ки е скроил този престъпен заговор срещу централната власт. За нас той беше замесен само в някаква неясна разпрания около едно наследство. Мога ли да ви попитам, господарю, какво ви накара толкова живо да се заинтересувате от делото „Ю срещу Ю“?

Съдията се усмихна широко:

— След като сме започнали един път с признанията, ще ви кажа, че винаги съм се възхищавал от личността на губернатора Ю Шушиен. Преди много години, подготвяйки се за втория си изпит, най-старателно преписах всички доклади, до които се добрах, за разкрити от губернатора престъпления, докато още е бил окръжен съдия. Изучих ги подробно, защото амбицията ми беше един ден да черпя вдъхновение от неговите бляскави умозаклучения. След това изчетох всичките му предложения до трона, като се опитвах да попия пламенната му любов към правдата и дълбоката му преданост към държавата. За мен той беше най-добрият образец, идеалът за вярна служба на империята. Как исках да се срещна с него! Но беше невъзможно. Той вече беше губернатор, аз — начинаещ кандидат. После изведнъж, на гребена на славата, подаде оставка от всичките си длъжности. Тази необяснима постъпка на човека, от когото безгранично се възхищавах, ме потресе дълбоко. И до днес не мога да си я обясня. И когато в архива на Ланфан попаднах на делото „Ю срещу Ю“, стори ми се, че съдбата най-сетне урежда среща между мен и образа на младостта ми, дори само духовна. Приех неговото завещание като предизвикателство, отправено от гроба лично към мен.

Съдията замълча и хвърли остър поглед към окачения на отсрещната стена пейзаж. Посочи го с пръст и продължи:

— Няма да се успокоя, докато не разкрия загадката на тази картина! Особено сега, след самопризнанието на Ю Ки, тя се превърна

в послание до мен, изпратено от стария губернатор. В памет на този велик човек смятам за свой дълг да защитавам правата на неговата вдовица и на малкия му син. Още повече че предавам големия на палача.

Съдията стана и направи няколко крачки към картината. Помощниците му го последваха и се скупчиха пред нея с широко отворени очи. Съдията скръсти ръце в широките ръкави на робата си и прочете, като произнасяше отчетливо всеки звук: „Домовете на напразната надежда“. Какво ли разочарование бе изживял старият губернатор, когато е открил, че синът му Ю Ки е наследил от него бляскавия ум, но не и непоколебимата му честност!

— Вече знам наизуст всеки замах на четката. Надявах се старото извънградско имение да ми подсказе някаква следа, но не мога...

Съдията млъкна внезапно и направи още една крачка към свитъка. Огледа го подробно, като започна от горния край, и накрая се наведе, за да стигне до долния. После се изправи и бавно поглади бакенбардите си. Обърна се. В очите му святкаше радостно пламъче.

— Приятели мои, най-сетне открих тайната! — провикна се той. — Утре ще приключим и с този случай.

ГЛАВА 21

ЕДИН ХИТРОУМЕН МЕХАНИЗЪМ ИЗЛИЗАН НАЯВЕ; ЦЯО ТАЙ РАЗКАЗВА ПЕЧАЛНА ИСТОРИЯ.

Новината за арестуването на Ю Ки се бе разнесла из града като светкавица заедно с какви ли не фантастични слухове за залавянето на уйгурския вожд. На другата сутрин пред вратата на съдебната зала се блъскаше огромна тълпа.

След като се разположи в голямото кресло, съдията Ди бавно обходи с поглед зяпналите в него зрители. Изпитваше известно колебание, как да започне разпита. Ю Ки беше майстор в увъртането и преструвките. Може би изваждането на този лицемер от бърлогата му все пак го е изкарало от равновесие, помисли си съдията. Написа нареждане за тъмничаря и го подаде на началника на стражата. Въведоха престъпника и съдията установи, че не се е излъгал. След една нощ в килията Ю Ки бе станал друг човек. Неизменната му маска на угодлива приветливост се бе разтопила. Пред съдията стоеше един пречупен и обезсилен човек.

— Вчера на следобедното заседание приключихме с формалностите — започна съдията с тържествен тон. — Можеш веднага да пристъпиш към самопризнанията.

— Ваше величество — поде с погаснал глас подсъдимият, — когато човек е загубил всякаква надежда и в този, и в онзи свят, няма причини да крие истината — Ю Ки направи кратка пауза и продължи горчиво: — Зная колко много ме мразеше моят баща. И моите чувства не бяха по-слаби въпреки страха ми от него. Още докато беше жив, се зарекох да стана по-велик от него. Той бе стигнал до губернатор, аз щях да бъда владетел! Години наред изучавах положението по границите. Разбрах, че ако няколко племена се обединят под властта на един водач, няма да им е трудно да превземат цялата погранична

област. Ланфан можеше да се превърне в столица на основано от мен княжество. Залъгвайки китайските власти с мъгляви обещания и безкрайни преговори за подчинение на императорския трон, можех да разширя владенията си на запад, като привличам все нови и нови варварски вождове. Колкото повече щях да заздравявам положението си на запад, толкова по-твърда позиция щях да заемам спрямо китайските власти, докато накрая станех толкова силен, че никога да не смее да излезе срещу мен — Ю Ки въздъхна и продължи: — Моята обиграност като дипломат и доброто познаване на вътрешното положение в Китай бяха силни козове. От военно дело обаче не разбирах нищо. В лицето на Шиен Моу открих пълководеца, от когото се нуждаех. Той беше решителен и безмилостен мъж, но не притежаваше качествата на политически вожд. Подтикнах го да завземе властта в Ланфан и го учех как да противодейства на централната власт. Имах намерение да го направя върховен главнокомандващ след успеха на начинанието ни. Междувременно узурпацията ми даваше възможност да наблюдавам реакцията на висшите власти. Всичко се развиваше гладко. Императорското правителство, изглежда, се бе примирило с незаконното положение, установено в Ланфан. Затова реших да премина към следващия етап и влязох във връзка с уйгурските племена. Точно този миг избра онзи безумец съдията Пън, за да си напъха носа в нашите работи! Досадна неточност му позволи да залови мое писмо до един от уйгурските вождове. Трябваше да действам незабавно. Наредих на Оролакчи, братовчед на хана и мой доверен човек, да примами Пън близо до реката и да го убие. Шиен Моу страшно се разгневи. Уплаши се да не би правителството да вземе мерки. Казах му как да прикрие престъплението, и нещата се успокоиха.

Съдията Ди понечи да прекъсне подсъдимия, но се отказа. Реши, че е по-добре да го остави да изложи всичко от своя гледна точка. Ю Ки продължи със същия погаснал глас:

— Канех се вече да мина в настъпление, но тогава ханът получи тревожни вести за китайски победи над северните варвари. Уплаши се и в крайна сметка отказа да ми помогне. Бях принуден да започна сложни преговори с няколко по-незначителни вождове, но все пак успях да събера три могъщи племена. Бяха готови да нападнат града, при условие че им отворя решетката на речната врата и завзема с

моите хора няколко важни стратегически точки в Ланфан. Определихме и датата на нападението, но тогава в града пристигна негово превъзходителство с един полк от редовната армия, тръгнал на обиколка по границата. Шиен Моу бе арестуван, хората му — разпръснати. Изплаших се, че плановете ми ще бъдат разкрити и че в Ланфан ще се установи постоянен гарнизон, и реших да действам незабавно. Тази нощ в равнината ще се съберат три племена уйгури. В полунощ трябваше да видят огъня, запален на стражевата кула, и да нахлуят в града през речната врата. Това е всичко.

От тълпата се надигна възбуден ропот. Зрителите изведнъж установяваха, че над главите им е висяла страшна заплаха, че малко е оставало кръвожадните варвари да подложат на сеч и огън техния град.

— Тишина! — изрева съдията и заповяда на Ю Ки: — Кажете колко въоръжени мъже имат трите племена!

Ю Ки помисли и отговори:

— Около две хиляди добре обучени конни стрелци и стотина пешаци.

— Каква е ролята на тримата китайски търговци в твоя план?

— Никога не съм ги виждал. Стараех се колкото може по-малко да се показвам. Наредих на Оролакчи да си намери десетина съучастници китайци, за да има кой да заведе неговите уйгурски воители до съдилището и градските врати. Той се е свързал с тях и ги е подкупил.

Съдията заповяда на старшия писар да прочете на глас показанията на подсъдимия. Ю Ки потвърди, че записаното съответства на показанията му, и сложи отпечатък от палеца си под протокола. Съдията Ди изпъна рамене и изрече с тържествен тон:

— Ю Ки, обявявам те за виновен в измяна на родината. Сега от висшите власти зависи да облекчат присъдата ти, като вземат предвид славното минало на твоя бележит баща и факта, че направи доброволни самопризнания. Мой дълг е все пак да те предупредя, че за измяна в закона е предвидено смъртно наказание в една от най-суровите му форми. Тялото на престъпника се реже на малки парчета, изтезанието се нарича „бавна смърт“. Отведете затворника!

След това съдията се обърна към присъстващите:

— Обезвредени са всички водачи на този коварен заговор. Варварите няма да посмеят да нападнат тази нощ, защото няма да

видят уговорения сигнал. Същевременно са взети всички необходими мерки да бъдат отблъснати, ако все пак тръгнат в атака. През деня ще получите указания от своите квартални надзорници. Но нямате повод за страх, варварите никога не са превземали укрепен град!

Шумни възгласи изпълниха залата. Съдията стовари чукчето си на масата и обяви:

— Преминавам към разглеждане на делото „Дън срещу У“.

С червената си лакирана четчица той написа нареждане за тъмничаря. След малко двама стражници избутаха У пред подиума. Докато художникът коленичеше, съдията извади от ръкава си една картонена кутийка и я избута през края на масата. Тя падна на пода, претърколи се няколко пъти и спря точно пред У. Художникът я изглежда зачуден. Това беше кутийката, открита в ръкава на убития генерал. Бъгълчето, изгризало от мишката, бе внимателно подлепено.

— Позната ли ти е тази вещ? — попита съдията. У вдигна глава.

— В такива кутийки продават захаросани плодове на пазарището до кулата с барабана. И аз съм купувал, но точно такава не съм виждал. По надписа на капака съдя, че е била предназначена за подарък.

— Точно така — каза съдията. — Това е подарък за рожден ден. Ще опиташ ли една от тези сливи?

У погледна объркано към съдията, после сви рамене и заяви:

— Защо не, ваше превъзходителство!

Той отвори кутията. Върху бяла копринена хартия изясно бяха наредени девет сливи. У ги опипа с пръст, избра си най-меката и я лапна. Сдъвка я грижливо и изплю костилката на пода.

— Негово превъзходителство желае ли да изям още една? — учтиво попита той.

— Достатъчно! — каза съдията. — Можеш да се оттеглиш.

У стана и се огледа към стражниците, застанали отляво и отдясно на подиума. Те не направиха и най-малкото движение, за да го поведат обратно в тъмницата. С нарастващо учудване художникът се дръпна няколко крачки назад. Застана неподвижен и загледа съдията с любопитство.

— Да дойде кандидатът Дън! — заповяда съдията. Докато Дън падаше на колене пред подиума, съдията заяви:

— Кандидат Дън, вече знам кой е убил вашия баща. И все пак не мога да кажа, че съм изяснил всичко около този загадъчен случай,

който в хода на разследването се усложняваше непрекъснато. Срещу баща ви едновременно е бил направен втори опит за покушение. Но неуспешните опити са извън правомощията на този съд. Мога обаче да заявя, че обвинението У няма нищо общо с убийството на генерала. Обявявам за приключено делото срещу У Фан!

Зачуден шепот се понесе из залата. Кандидатът Дън мълчеше. Той не се осмели да повтори обвинението си срещу У.

— Негово превъзходителство откри ли Бяла Орхидея? — извика У.

Съдията поклати отрицателно глава. Художникът се обърна мълчаливо, без да изрече дори обичайните учтивости, и си проби път сред тълпата до изхода на залата.

Съдията Ди вдигна от масата една червена лакирана четчица за писане.

— Станете, кандидат Дън! — заповяда той. — Разкажете всичко, което знаете за тази четка.

Докато говореше, той я подаде на Дън с кухата дръжка, насочена към лицето му. Кандидатът изглеждаше напълно объркан. Пое четката от ръката на съдията и я повъртя между пръстите си. Прочете надписа, изрязан на дръжката, и кимна.

— Надписът ми припомни откъде идва този предмет, ваше превъзходителство. Преди няколко години моят баща ми показа в колекцията си тази четка заедно с няколко много редки нефритови фигурки. Един много високопоставен мъж му ги поднесъл като предварителен подарък за шейсетия му юбилей. Не му каза името, само обясни, че този човек знаел, че няма да е жив тогава, затова го поздравил предварително, а баща ми обещал, че ще изчака юбилея и чак тогава ще започне да пише с тази четка. Покойният ми баща много държеше на този предмет. След като ми го показа, внимателно го прибра обратно в ковчежето заедно с нефритовите фигурки.

— С тази четка е бил убит баща ви — бавно изрече съдията.

Кандидатът Дън изгледа смаяно четката, която продължаваше да държи в ръката си. Приближи я до лицето си, обърна я отвсякъде, зажумя с едно око, за да надникне в кухата дръжка. Накрая поклати недоверчиво глава.

Съдията Ди проследи внимателно всички жестове на Дън.

— Върнете ми четката! — заповяда рязко той. — Сега ще ви покажа как е било извършено престъплението.

Кандидатът подаде четката и съдията я пое с лявата ръка. С дясната извади от ръкава си някаква къса дървена пръчица и я вдигна високо, за да я видят всички.

— Този предмет — обясни той — е точно копие от дърво на дръжката на миниатюрното ножче, което намерихме забито в гърлото на генерал Дън. Дължината му е точно както на оръжието на убийството заедно с острието. Сега ще го пъкна в кухата дръжка на четката.

Дебелината на пръчицата съвпадна точно с отвора. Но след като влезе донякъде, тя засече. Съдията подаде четката на Ма Жун.

— Вкарай пръчката докрай! — заповяда той.

Ма Жун постави дебелия си палец на върха на пръчката. След това натисна, отначало леко, след това с доста сила, докато тя се скри напълно в дръжката. Ма Жун погледна въпросително господаря си.

— Протегни сега напред ръка и си дръпни рязко палеца! — нареди съдията.

Пръчицата изхвърча във въздуха на повече от пет стъпки височина и изтрака на плочите. Съдията се облегна в креслото си. Поглади брадата си и каза замислено:

— Тази четка е смъртоносно оръжие, изработено с невероятна изобретателност. Във вътрешността на дръжката има не докрай нацепена тръстикова цев, която играе ролята на пружина. След като я е вкарал, хитроумният майстор на този инструмент е събрал нацепените връхчета едно към друго с помощта на тръбичка. През същата тръбичка е сипал вътре малко разтопена смола, изчакал е да застине и тогава е заменил тръбичката с това.

Съдията отвори една кутия и внимателно извади от нея малкото ножче, което бе причинило смъртта на генерала.

— Както видяхте — продължи той, — тръбовидната дръжка на ножчето влиза точно в дръжката на четката, а завитото му кухо острие прилепва за стената на дръжката отвътре. Дори и при внимателен оглед ножчето остава невидимо. Преди години една загадъчна личност подарява тази четка на генерала и с това подписва смъртната му присъда. Този човек е знаел, че когато за пръв път използва четката, генералът ще я доближи до пламъка на свещ, за да опърли стърчащите

косъмчета, както се прави винаги. Топлината ще разтопи смолата, пружината ще се освободи и отровното ножче ще излети от дръжката, за да се забие с много голяма вероятност в гърлото или в лицето на жертвата. А освободените пружинки ще прилепнат плътно към вътрешната стена на дръжката.

Докато съдията обясняваше, на лицето на кандидата Дън се изписа почуда. После очите му се изпълниха с ужас и неверие и той извика:

— Но как така, ваше превъзходителство! Кой е изработил това демонско оръжие?

— Той сам се е подписал под злодеянието си. Единствено дързостта на убиеца ми помогна да разреша загадката. Ще ви прочета на глас надписа, изрязан на дръжката: „Дълбок поклон в мига, когато приключват шестте цикъла. Обиталището на покоя.“

— Кой се крие зад този подпис? — високо извика кандидатът Дън.

Съдията поклати глава:

— Името е било известно само на съвсем тесен кръг близки приятели. Вчера научих, че това е бил литературен псевдоним на покойния губернатор Ю Шушиен.

Залата се разтресе от викове. Съдията изчака да се възцари спокойствие и продължи:

— Съдбата пожела в един и същ ден синът и бащата да се явят пред този съд: синът жив, бащата като дух. Вие, кандидат Дън, сигурно знаете по-добре от мен в какво се е провинил баща ви, за да накара стария губернатор да го осъди на смърт и сам да изпълни присъдата си по толкова странен начин. Но не на мен е дадено да съдя мъртвите. Аз, магистратът на този окръг, обявявам край на това дело.

Съдията удари с чукчето си по масата. После стана и изчезна зад завесата в дъното на подиума.

Зрителите бавно опразниха залата, възбудени докрай. Всички се дивяха на неочакваното обяснение за убийството на генерала, мнозина възхваляваха своя съдия, който бе открил действието на хитроумното оръжие. Но по-възрастните, запознати с юридическите тънкости, клатеха глава в недоумение. Каква беше тази история със захаросаните сливи? Очевидно съдията таеше нещо.

Началникът на стражата завари в караулното У, който го чакаше. Художникът се поклони дълбоко и каза настойчиво:

— Моля ви, разрешете ми да ви помогна в търсенето на Бяла Орхидея!

Фън го погледна умислено и отговори:

— Вие бяхте готов да изтърпите най-страшните изтезания, за да не изложите на опасност дъщеря ми. С радост приемам предложението ви, господин У. Сега трябва да изпълня една заповед. Изчакайте ме тук. Когато се върна, ще ви разкажа всичко за нашето безуспешно издирване.

След това, без да обръща внимание на протестите на У, началникът на стражата се насочи към изхода, местейки поглед от лице на лице. Когато забеляза сред последните, които напускаха съдилището, кандидата Дън, изтича при него.

— Господин Дън — каза той, — негово превъзходителство желае да поговори с вас в кабинета си.

Съдията Ди седеше на бюрото, заобиколен от четиримата си помощници. Беше заповядал на Тао Ган да разреже по дължина дръжката на четката. Топченцето смола се оказа още на дъното, откриха и дървената пружина. Когато Фън въведе кандидата в кабинета, съдията каза на помощниците си:

— Можете да се оттеглите. Засега нямам нужда от вас.

Всички тръгнаха към вратата, с изключение на Цяо Тай, който остана на място пред бюрото.

— Господарю — с очевидно притеснение каза той, — моля, разрешете ми да остана.

Съдията сви рамене и погледна застиналото му лице. После кимна мълчаливо към едно от столчетата до бюрото. Цяо Тай седна. Кандидатът Дън понечи да направи същото. Но съдията не го покани да седне, младият мъж се подвоуми за миг и остана прав.

— Кандидат Дън — започна съдията, — не желаех публично да обсъждам деянията на баща ви. Ако не съществуваше една особена причина, която ще ви разкрия след малко, не бих го обвинявал и пред вас, неговия единствен син. Ще ви кажа защо вашият баща е бил осъден да си подаде оставката. Докато още живеех в столицата, в императорската канцелария бяха заведени като поверителни документите за този случай. В тях няма никакви подробности за

грозната история, защото нито един очевидец не е останал жив. Но командирът У е успял да събере достатъчно косвени свидетелства, за да докаже недвусмислено отговорността на вашия баща за изтребването на цял един полк от нашата велика императорска армия. По политически съображения властите не са взели никакви мерки срещу баща ви и тогава губернаторът Ю е решил собственоръчно да накаже престъпника. Старият губернатор беше изключително сърцат човек. Не от страх е действал по този причудлив начин, а за да не опозори едно семейство. Сигурен съм, че точно това го е накарало да измисли наказание, изплъзващо се от правосъдието на този свят. Аз не се наемам да го съдя. Човек, замесен от такова тесто, се извисява над нашите правила. Държах просто да сте наясно, че всички факти, свързани с този случай, са ми известни.

Дън мълчеше. Беше ясно, че е знаел за престъплението на баща си. Стоеше с наведена глава и гледаше в пода. Цяо Тай бе замръзнал на столчето. Очите му, вторачени напред, сякаш не виждаха нищо. В тягостното мълчание съдията Ди поглаждаше машинално брадата си. После изведнъж каза:

— Толкоз за баща ви, сега да минем към вас!

Цяо Тай се изправи.

— Позволете да се оттегля, господарю.

Съдията кимна и Цяо Тай излезе, без да каже дума повече.

Съдията продължи да мълчи. Най-сетне кандидатът Дън вдигна към магистрата уплашения си поглед и в същия миг се дръпна ужасен назад. Две огнени очи го пронизаха. Съдията Ди стисна подлакътниците на креслото, надигна се в цял ръст и извика с огромно презрение:

— Гледай своя съдия в очите, нещастнико!

Младежът сякаш се беше вкаменил с разширени от уплаха зеници.

— Негодник! — гласът на съдията трепереше от възмущение. — Мислеше си, че можеш да излъжеш мен, твоя съдия, с гнусните си козни!

Съдията се овладя с усилие. Когато заговори отново, тонът му бе равен, но в него звънтяха метални нотки. Смръзнат от уплаха, кандидатът Дън целият се сви.

— Не У Фан се е опитал да убие баща ти с отрова, а ти, неговият единствен син! С пристигането на художника в Ланфан ти е хрумнало на негов гръб да прехвърлиш гнусното престъпление, което си подготвял. Започнал си да пръскаш всякакви клюки по негов адрес, следял си го. Вмъкнал си се една вечер в ателието му, когато е бил излязъл или се е напивал долу в кръчмата, и си откраднал лист хартия с неговия печат.

Дън отвори уста. Съдията стовари с всичка сила юмрука си на бюрото.

— Мълчи! — изрева той и продължи с малко по-спокоен глас: — На тържествената вечеря по случай юбилея на баща ти през цялото време си държал кутията с отровните сливи в ръкава си. Когато баща ти е станал от масата, ти, неговият предан син, си го придружил до библиотеката. Домоуправителят е вървял на няколко крачки след вас. После баща ти отключва вратата. Ти коленичиш и му пожелаваш лека нощ. През това време домоуправителят влиза вътре, за да запали двете свещи на бюрото. Използваш мига, за да извадиш кутията от ръкава си и безмълвно да я поднесеш на генерала. Свеждаш глава, надписът на капака прави всяко обяснение излишно. Баща ти благодари и пъха кутията в ръкава си. Именно тогава излиза домоуправителят и остава с впечатлението, че баща ти прибира ключа в ръкава си, като ти благодари, задето си му пожелал лека нощ. Но се е бавил вътре около две минути, докато запали свещите. Смешно е да се допусне, че през цялото това време баща ти е продължавал да стиска ключа в ръка! Очевидно го е бил пъхнал в ръкава си веднага след като е отключил. Не, жестът, зърнат от домоуправителя, е бил, за да прибере кутията. Оръжието, с което един извратен син се е опитал да убие баща си!

Очите на съдията Ди се забиха като две ками в зениците на Дън. Младежът започна да трепери целият. Погледът на съдията ставаше все по-заплашителен.

— Всъщност ти не си убил баща си — продължи съдията с уморен глас. — Преди да отвори кутията, оръжието на губернатора го е поразило.

Кандидатът Дън преглътна мъчително няколко пъти. След това се прокашля и извика пресилено:

— Но защо? Защо да се опитвам да убия баща си?

Съдията стана и грабна един свитък от документите по делото „Дън“. Разви го, изправи се досами младежа и изрева със страшен глас:

— Ти ли, нещастен безумец, се осмеляваш да ми зададеш този въпрос, когато несклопните ти похотливи стихчета не само ясно посочват разпасаната жена, заради която си намразил баща си, но и говорят достатъчно за порочната ви връзка! — съдията хвърли свитъка в лицето на Дън и продължи: — Я прочети, за да си опресниш паметта, некадърните си стихове за алабастровата ѝ гръд и за луната, която никой не одумвал за петната ѝ. Научих случайно от една прислужничка, че четвъртата жена на баща ти имала на лявата си гръд голяма грозна бенка. Дън, ти си извършил гнусно престъпно прелюбодеяние с една от бащините ти съпруги!

Пак се възцари тягостно мълчание. Когато съдията проговори след малко, гласът му звучеше уморено:

— Мога да ви изправа двамата с любовницата ти пред съда за това отвратително прелюбодеяние. Но целта на закона е преди всичко да се поправят неправдите, предизвикани от престъпни деяния. В твой случай е късно. Единственото, което може да се стори, е да се пресече пътят за разпространение на злото. Когато един клон изгние, градинарят го отрязва, за да спаси живота на дървото. Баща ти не е сред живите, ти си единственият му син и нямаш деца. Този загнил клон от рода Дън трябва да бъде отрязан! Това е всичко, кандидат Дън.

Младежът се завъртя на пети и излезе от кабинета. Коленете му се огъваха, крачеше като насън.

На вратата се почука. Лицето на съдията просветля, когато видя Цяо Тай.

— Седни, приятелю! — покани го той с уморена усмивка. Помощникът се отпусна на едно от столчетата. Лицето му беше бледо, чертите — изопнати. Без никакво предисловие започна с безизразен глас, сякаш четеше официален доклад:

— Преди десет години, есенно време, генерал Дън Хугуо начело на седем хиляди души се озова лице в лице с леко превъзхождащи варварски сили отвъд северната граница. Очертаваше се равностойна битка. Но генералът не пожела да излага на опасност живота си. Влезе в тайни преговори с варварите и получи от техния вожд обещание, че ще отстъпят. При едно условие! Варварският предводител пожела в

замяна на отстъплението главите на седемстотин наши момчета. Неговите хора трябвало да отнесат в станове си доказателство за своята храброст. Дън прие тази недостойна сделка. Заповяда на шести полк от Лявото крило да заеме изнесена напред позиция в края на равнината. Полкът се състоеше от осемстотин души начело с командващия Лян, един от най-безстрашните висши офицери в нашата велика императорска армия, и осем капитани. Едва бяха успели да стъпят в долината, и две хиляди варвари се сринаха върху тях от планинския склон. Всички се биха храбро, но какво можеха да направят при такова превъзходство на противника! Загинаха до един. Варварите отсякоха главите на повечето, набучиха ги на копията си и заминаха. Седмина от осемте капитани бяха насечени на парчета. Но осмият, зашеметен от удар с копие по шлема, остана да лежи, затиснат под коня си. Дойде в съзнание след заминаването на варварите и с ужас установи, че е единственият оцелял.

Гласът на Цяо Тай ставаше все по-напрегнат. Пот капеше на едри капки от челото му. Той продължи:

— Този капитан се добра до столицата и разказа пред властите за престъплението на генерал Дън. Те не предприеха нищо. Казаха на капитана, че случаят бил приключен. Да забравел за него. Тогава този воин хвърли униформата си и се закле в душите на загиналите си другари, че няма да се успокои, докато не открие генерал Дън и не му отсече главата. Смени името си, отиде при братята от зелените гори. Дълги години се скита по всички краища на империята, търсейки генерал Дън. Един ден случаят го изпречи на пътя на един магистрат, който отиваше да заеме първия си пост. Този човек разкри пред него смисъла на правосъдието и...

Гласът на Цяо Тай затрепери, той едва сподави един хлип. Съдията Ди го погледна загрижено и каза бавно:

— Съдбата е решила така, скъпи ми Цяо Тай. Не е било писано мечът ти да се окъпе в кръвта на един предател. Друг е поел върху себе си въздаването на справедливост и наказанието на престъпника. Не се страхувай, приятелю, всичко ще си остане между нас. Но не бих искал да те задържам против волята ти. Открай време съм знаел, че сърцето ти принадлежи на армията. Какво ще кажеш, може би да те изпратя под някакъв претекст в столицата, а? Ще ти дам поверителна

препоръка до Военния съвет. Най-вероятно ще те произведат командващ хиляда души.

Измъчена усмивка озари лицето на Цяо Тай.

— Предпочитам да изчакам — спокойно отговори той, — докато повикат господаря да заеме висш пост в столицата. Засега имам едно желание: да служа на господаря, стига той да се нуждае от мен.

— Така да бъде! — с щастлива усмивка извика съдията. — Радвам се, че взе такова решение! Много щеше да ми липсваш.

ГЛАВА 22

СЪДИЯТА ДИ РАЗЯСНЯВА ЕДИН МЕРЗЪК ОПИТ ЗА УБИЙСТВО; ПОСЛАНИЕТО НА МЪРТВЕЦА Е РАЗЧЕТЕНО.

През това време началникът на стражата разговаряше с У Фан. Нищо друго не интересуваше художника, освен изчезването на Бяла Орхидея. Вече беше забравил престоя си в тъмницата и боя с камшик в съдилището. Послуша разсеяно разпаления разказ на Фън за невероятния начин, по който е бил убит генерал Дън, и го прекъсна троснато:

— Пукнат грош не давам за цялото им проклето семейство. Нека да си поговорим как ще намерим дъщеря ти. Разбрал си, надявам се, че възнамерявам да пратя сватовници веднага щом я открием.

Началникът на стражата се поклони мълчаливо. Тайно в себе си той много се гордееше, че толкова знатен младеж иска дъщеря му за съпруга. Но го стресна нехайният тон, с който художникът изрази намерението си. Подобно на повечето занаятчии Фън се придържаше строго към обичаите, а не подобаваше на бъдещия младоженец да се обръща по този въпрос направо към бащата на избраницата си, преди да е пратил посредници. Подобни съображения бяха накарали Фън да възложи на малката си дъщеря събирането на сведения за госпожа Ли. Ако един мъж започнеше да разпитва за художничката, можеше да навреди на доброто ѝ име. Фън побърза да смени темата:

— Чакам негово превъзходителство да даде нарежданията си за утрешното търсене. Но пък вие, господин У, можете дотогава да нарисувате няколко портрета на дъщеря ми, за да ги раздадем на кварталните надзорници.

— Чудесна идея! — възкликна У. — Тичам веднага!

Художникът скочи и се завтече навън, но началникът го задържа за ръката.

— Не е ли по-добре, господин У — колебливо каза той, — по-напред да се представите на негово превъзходителство? Не сте се сбогували с него, както му е редът, не сте му благодарили, че свали от вас подозренията.

— После, после! — нетърпеливо извика У и изхвърча като стрела през вратата.

През това време съдията Ди хапваше скромния си обяд, поднесен в кабинета от сержант Хун. Лицето му бе посивяло от умора. Той се нахрани мълчаливо и бавно изпи чая си.

— Хун — каза той накрая. — Извикай и другите помощници. Ще ви разкажа как е станало убийството на генерала.

Когато четиримата се събраха, съдията се облегна в креслото и накратко им предаде разговора си с кандидата Дън. Тао Ган поклати угрижено глава, въздъхна дълбоко и каза:

— Сякаш съдбата ни преследва, господарю. Случаите ваят като дъжд, един от друг по-оплетени.

— На пръв поглед си прав — отвърна съдията. — Но всъщност голямото объркване идваше от положението в града. Сега вече, след като разплетохме възела, нещата си идват на мястото. Оставаха ни три въпроса за разрешаване. Първо — убийството на генерал Дън, второ — делото „Ю срещу Ю“, трето — изчезването на Бяла Орхидея. Другото, обуздаването на Шиен Моу и машинациите на Ю Ки, са политически въпроси, които не са свързани с тези три случая.

Сержант Хун кимна и след кратка пауза каза:

— От самото начало се питах защо господарят не нареди незабавно да се арестува този луд художник. Всички следи водеха към него...

— Кандидатът Дън ми се стори подозрителен още при първата среща. Той дори не скри обезсърчението си, докато разговаряше с мен и с Ма Жун. Незаслужената ми слава на човек, който умее да различава криминални загадки, може би е разколебала за малко престъпните му намерения. По някое време дори е бил готов да се откаже от гнусното намерение да убие баща си и да хвърли вината върху У. После е решил, че планът му е безпогрешен и че не си струва да го изоставя. Покани ни в чайната и ни наговори всичките тия приказки за У и за неукротимия му бяс да затрие неговия баща.

— Този мръсник Дън дори се подигра с мен! — гневно се провикна Ма Жун.

Съдията се усмихна и продължи:

— После генералът бе убит. За Дън това бе като гръм от ясно небе, той нищо не разбираше. Бяха го изпреварили. Тази сутрин отново се уверих в това. Забелязахте, надявам се, как му пъгнах изневиделица под носа смъртоносната четка с отвора към лицето. Ако Дън имаше нещо общо с това изкусно изработено оръжие, в този миг щеше да се издаде по някакъв начин. Но убийството на генерала е изненадало най-много самия кандидат. Представям си как се е мъчил да разбере кой го е направил. Дали любовницата му не е замесена по някакъв начин? Или някой се е догадил за намеренията му и го е изпреварил, за да може да го изнудва след това? Нещастният Дън — толкова мъчителни въпроси и никакъв смислен отговор! И той решава въпреки всичко да следва своя план и да прехвърли вината на У. Приемеше ли се художникът за виновен, неговите тревоги отпадаха. Истинският убиец не би могъл да го изнудва. Затова дотича като обезумял в съдилището и обвини У. Но глупакът не проумяваше, че всичките фалшиви улики, които бе струпал, не струват нищо.

— Не, господарю, още не мога да разбера! — възкликна Тао Ган. — Кутията със сливи ясно сочеше художника за виновен.

— Така е. Но прекалено явно. Дън се бе престарал, а освен това целият му замисъл се основава върху пълното непознаване на У. Нашият художник е извънредно чувствителен и умен младеж, въпреки че обносните му, признавам, ме отблъскват. Но е талантлив художник. И подобно на повечето художници може да е крайно небрежен във всекидневието, но заеме ли се с нещо, потъва изцяло в него, изпилва го до най-малките подробности. Ако У наистина реши да отрови някого, няма да използва гамбог и за нищо на света няма да остави толкова явна улика, като печата си в кутията.

Тао Ган поклати глава:

— Решаващото доказателство за невинността на У беше готовността, с която изяде една от новите сливи, които бях подредил в кутията.

— Така е — съгласи се съдията. — Но да следваме събитията поред. След като Дън съобщи за смъртта на баща си, аз избързах да посетя У. Искях да добия представа за характерите на обвинителя и на

обвиняемия. Бързо ми стана ясно, че художникът не е човек, който ще извърши предумишлено убийство, а още по-малко — по такава изсмукала от пръстите причина, каквато изтъкваше Дън. Тогава предположих, че убиецът е трето лице. Логично бе генералът да се е сдобил с множество врагове след своето престъпно малодушие. Бях сигурен, че Дън ще се опита да използва този факт срещу У. Но откъде тази ненавист към художника? Предположих, че двамата може да са съперници в любовта. Писмата на Дън и повтарящият се образ в картините на У ме накараха да повярвам, че двамата са се влюбили в една и съща девойка. Кутията с отровните сливи затвърди убеждението ми, че Дън се опитва да омотае в паяжина художника. Но пък тогава трябваше да е взел мерки отровата да бъде открита, преди баща му да е ял от сливите. Един син не поставя под заплаха живота на баща си само за да се отърве от своя съперник в любовта.

— Сега вече разбирам защо господарят извади У от списъка на заподозрените — обади се сержант Хун.

— Дадох си сметка, че Дън е недостоен и неискрен човек — продължи съдията. — Затова не се учудих, когато разбрах, че двамата не обичат една и съща жена. С други думи, лъжливото обвинение на Дън беше единственото, което ги свързваше. Но защо все пак Дън обвини У? Остана едно-единствено обяснение: Дън е отцеубиец и се опитва да прехвърли вината на У. Реших, че Дън се е подсигурил двойно, за да извърши убийството. Единият начин бе успял, оставаше само да се разбере как точно е действало оръжието. Вторият, кутията с отровните сливи, е бил резервен. Ако това бе истината, трябваше да се установи защо Дън е искал да премахне собствения си баща и има ли това някаква връзка с тайнствената хубавица, по която кандидатът си е бил загубил ума. Тогава изпратих Черна Орхидея в дома на Дън, за да се опита да събере сведения.

Съдията замълча и отпи от чашата си. В стаята цареше дълбока тишина. Той продължи:

— В това време едно странно противоречие не ми даваше мира. Дън бе направил всичко възможно кутията със сливи да се превърне в недвусмислено обвинение срещу У и би трябвало да е взел същите мерки с първото си оръжие. Но колкото и да си напънах мозъка, не можех да открия в убийството на генерала никаква улика срещу нашия художник. Как можеше да се обясни това? Реших да се завърна към

първото си предположение: убийството е било извършено от някакъв загадъчен непознат и просто по случайност е съвпаднало с опита за отравяне, предприет от гнусния Дън. По принцип не вярвам в съвпаденията, но този път бях принуден да призная, че, изглежда, е станало така.

— Съвпадението е станало — забеляза Цяо Тай, — защото генерал Дън имаше много врагове. Старият губернатор е убил генерала, защото той предаде на гибел своите войници.

Съдията кимна одобрително и продължи:

— Това предположение не ме доближаваше до разрешаването на загадката, но ми позволяваше да отстраня Дън и У от листата на заподозрените. Когато открих защо Дън е искал да убие баща си, приключих с едната страна на въпроса, при това не най-маловажната.

— Сега разбирам — обади се сержантът — какво искаше да каже господарят, когато заяви, че вече е изяснил наполовина случаят. Господарят е съзрял връзка между грозната бенка на лявата гръд на четвъртата съпруга на генерала, зърната от Черна Орхидея, и образа в стихотворението на Дън!

— Да, прав си — каза съдията. — Но признавам, че никога нямаше да разбера кой е истинският извършител, ако старият губернатор сам не бе сложил името си под убийството. Никой не бе влизал в библиотеката и не бе излизал оттам и аз стигнах до извода, че смъртта е предизвикана от някакъв находчив механизъм. Но четката пазеше тайната си. Аз не бях в състояние да се меря с блестящия ум на губернатора. Дори часове наред да бях оглеждал четката, едва ли щях да откроя пружинките, прилепнали отвътре за стената на дръжката. По време на посещението си при учителя Жеравова Роба научих, че „Обиталището на покоя“ е литературен псевдоним на стария губернатор, и изведнъж си спомних, че бях видял това име изрязано върху дръжката на четката, с която генералът е писал по време на смъртта си. Спомних си също разказа на Тао Ган за планинските варвари и техните циви и си помислих, че дръжката на четката би могла да изпълни някаква подобна роля. Преместеният свещник на бюрото ми подсказа, че механизмът е задействал, когато четката е била нагрята. Останалото беше детска игра.

— Какво ще правим, ако кандидатът Дън не се самоубие? — попита Цяо Тай.

— Ще ги изправа заедно с любовницата му пред съда, ще ги обвиня в прелюбодеяние и ще ги подложа на изтезания, докато не признаят престъплението си — с равен глас отвърна съдията.

Той поглади дългата си брада и изгледа проникателно помощниците си. Никой не попита нищо и той продължи:

— А сега да минем към другия случай, завещанието на стария губернатор.

Помощниците се завъртяха на столчетата и вдигнаха очи към свитъка на стената.

— Скритото в подплатата завещание — започна съдията — е било само за заблуда на Ю Ки. И той е клъвнал на въдицата. Задоволил се е да унищожи документа, а свитъка е върнал на госпожа Ю. Старият губернатор е познавал добре сина си. Истинското указание е в картината, извънредно остроумно предадено.

Съдията стана и пристъпи към свитъка. Помощниците му се скупчиха около него.

— Подозирах, че може би съществува някаква връзка между тази картина и имението на губернатора. Затова и пожелах да разгледам извънградския дом.

— Но кое ви накара да мислите така? — нетърпеливо попита Тао Ган.

— Губернаторът е изразил изрично желание двете да не бъдат пипани след смъртта му. Направил е възможното свитъкът да не бъде унищожен и е зарекъл Ю Ки да не внася никакви промени в имението. Отначало си мислех, че пейзажът е закодиран план на къщата в имението с указание за мястото, където е скрито истинското завещание. Но там не открих ни най-малкото съответствие между пейзажа и постройката. И едва снощи изскочи липсващото парче от мозайката.

Съдията погледна четиримата си помощници с доброжелателна усмивка. Те не изпускаха от очи устните му.

— Ако се взрете внимателно в пейзажа, ще откриете някои странни особености. Както виждате, изобразени са къщички сред скалите, свързани помежду си с планински път, като само една остава отделена от останалите: най-голямата и най-изисканата, ето там горе. Построена е на брега на реката, но до нея не води път. Това ме накара

да мисля, че тя има някакво по-особено значение. Погледнете тези три дървета. Не ви ли прави впечатление нещо?

Тао Ган и сержантът се облещиха отблизо в свитъка, докато Цяо Тай и Ма Жун вече бяха решили, че това не е за тях, и гледаха господаря си с разширени от възхита зеници. Накрая сержантът и Тао Ган поклатиха недоумяващо глава и съдията продължи:

— Всичките къщички са заобиколени със съвсем бегло нахвърляни дървета. И само борвете са нарисувани подробно, всеки ствол е ясно откроен. Сега обърнете внимание на броя на борвете. При върха на планината, където започва пътят, са два, малко по-надолу три, четири до мястото, където пътят пресича реката, и пет до голямата къща горе вдясно. Тази последователност ми подсказа, че може би те са един вид табели за посоката, която трябва да се следва. Двата бора на върха издават връзката между пейзажа и имението на губернатора: и там два бора обозначават входа на лабиринта.

— Значи този пейзаж е план на лабиринта и показва как се стига до евентуалния павилион в средата му! — възкликна Тао Ган.

Съдията поклати глава.

— Не съвсем — каза той. — Но тук е посочено съществуването на пряка пътека, която води до този предполагаем павилион. Губернаторът е прекарвал твърде много време в лабиринта и не можеше да не си е обзавел в него приятно местенце, за да чете и да работи на спокойствие. Няма съмнение, освен това, че изисканата сграда в горната част на пейзажа символизира въпросния павилион. Но си мисля, че едва ли може да се стигне до него, ако се следва алеята на лабиринта. Старият губернатор никога не би скрил толкова важен документ на място, което може да бъде достигнато само с малко упоритост и смелост, по ясно очертан път. Защо губернаторът така е разграничил двете части на алеята? Защо е представил втората като планинска река?

— За да може всеки да разбере от пръв поглед! — насмешливо подметна Тао Ган.

— Не! — рязко каза съдията. — Преди всичко губернаторът е искал да подчертае значението на тези четири бора. От тях насетне пътят се превръща в река. Мостчето също предупреждава, че се излиза по някакъв начин от следвания до този момент път. Убеден съм, че

точно на това място, близо до един от завоите, трябва да се напусне алеята и да се поеме по скрита просека към невидимия павилион.

Тао Ган поклати с възхищение глава:

— Какво хубаво убежище! По-сигурно от всички крепости на света! Ако не знаеш къде да свърнеш от алеята, можеш да обикаляш със седмици. А губернаторът е стигал до павилиона за няколко минути.

— Точно така — потвърди съдията, — ти току-що изтъкна един много важен довод. Губернаторът не е можел да си позволи всеки ден да губи по половин час, докато се добере до тайното си убежище. Точно това си помислих и реших, че не може да не съществува някакъв таен проход. Да проследим сега пътя, изобразен на картината.

Съдията залепи показалеца си за малката къщичка между двата бора при върха на планината.

— Ето го входа на лабиринта. Трябва да се слезе по тези стъпала, изсечени в скалата, и да се тръгне надолу по пътя. Първият завой е без значение, все едно наляво или надясно ще тръгнем. Но на второто разклонение тези три бора показват, че трябва да свием наляво. Стигаме до реката. На това място трябва да се излезе от алеята. Началото на скритата просека е обозначено на пейзажа с четири бора. Предполагам, че ще открием просеката между втория и третия бор, в средата, където тук е нарисувана реката. А по-нататък, следвайки просеката, ще видим, предполагам, нови пет бора, разделени на две групички. Зад тях се крие павилионът на губернатора.

Съдията посочи с пръст голямата къща в горния десен край на картината, след което отиде и седна зад бюрото си.

— Ако предположенията ми се окажат верни — заключи той, — в този павилион ще открием някакви поверителни документи на губернатора или само завещанието му.

— От всичко това на мен ми се замая главата — намеси се Ма Жун, — но си мисля, че трябва да опитаме. За жалост въпреки това страхотно откритие сме още много далеч от разрешаването на третия въпрос, изчезването на Бяла Орхидея.

Лицето на съдията посърна. Докато отпиваше от чая си, той каза унило:

— Много тежък случай, досега не сме напреднали и с педя в него! Още повече съжалявам, защото започнах да ценя нашия началник. Той е предан и доблестен мъж, от онези граждани, с които

империята има всички основания да се гордее — съдията прокара уморено ръка по челото си и продължи: — След като хапнем тази вечер, отново ще премислим с какви възможности разполагаме, за да намерим девойката. Разрешим ли другия случай, ще можем да съсредоточим всичките си сили, за да приключим най-сетне и с този. А сега искам незабавно да тръгнем за имението на губернатора, за да проверим доколко е основателно моето предположение за съществуването на тайна просека. Намерим ли истинското му завещание, ще мога да го приложа към официалния доклад за предателството на Ю Ки и да го изпратя с останалите документи на висшите власти. Така министерството на финансите ще бъде принудено да възстанови полагащото се на Ю Шан, когато конфискува имуществото на Ю Ки. Ти, Цяо Тай, ще останеш тук, за да организираш отбраната на града през нощта, ако варварите все пак решат да нападнат. Вие тримата идвате с мен.

ГЛАВА 23

СЪДИЯТА ДИ ВОДИ ХОРАТА СИ КЪМ СЪРЦЕТО НА ЛАБИРИНТА; ТАЕН ПАВИЛИОН РАЗКРИВА СТРАШНАТА СИ ТАЙНА.

След един час в имението на стария губернатор цареше необичайно оживление. Навред се виждаха стражници. Едни сечаха храстите, избуяли по алеята, други описваха мебелите в къщата, трети претърсваха градината зад нея.

В дворчето с плочника, изправен пред каменната врата към лабиринта, съдията даваше последните си наставления на сержант Хун, Ма Жун и Тао Ган. Двайсетина стражници се бяха струпали около тях.

— Не зная колко време ще трябва да вървим. Надявам се, че няма да е дълго, но все пак не можем да сме сигурни. Навлезем ли в лабиринта, на всеки дваисет крачки един стражник трябва да остава на пост, така че да се чува с този пред себе си и със следващия. Никак не ми се иска да се изгубим вътре — после се обърна към Ма Жун: — Ти ще вървиш начело с копие в ръка. Приказките, че вътре имало разни капани, ми се струват измислица, но мястото е запуснато от години и нищо чудно някой див звяр да си е направил бърлога вътре. Препоръчвам на всички да бъдат много бдителни.

При тези думи те минаха през каменната врата и навлязоха в лабиринта. Посрещна ги влажен мирис на гниеща шума. Алеята беше достатъчно широка, за да вървят двама души един до друг. Гъсто засадените дървета и огромните каменни блокове между тях образуваха плътна стена от едната и от другата страна. Короните се заключваха над главите им, омотани в плетеница от лиани, които на места висяха толкова ниско, че съдията и Ма Жун бяха принудени да се навеждат, за да минат отдолу. Не се виждаше никакъв бор. Огромни

гъби покриваха стволите на дърветата. Минавайки, Ма Жун прониза една с копието си и във въздуха се надигна вонящ облак бял прах.

— Внимавай, Ма Жун! — предупреди го съдията. — Може да са отровни.

Когато алеята направи първия си завой наляво, съдията спря и с доволна усмивка посочи три чепати бора.

— Първата табела! — каза той.

— Внимавайте, господарю! — извика Ма Жун. Съдията отскочи пъргаво встрани. На земята тупна един паяк, голям колкото мъжка длан. Косматото му тяло беше осеяно с жълти точки, зелените му очички святкаха злобно. Ма Жун го смачка с дръжката на копието си.

— Никак не ми се иска някоя от тези гадини да ми падне във врата! — сухо каза съдията и придърпа шала си.

След двайсетина крачки алеята отново зави, този път надясно.

— Чакай! — викна съдията към Ма Жун. — Ето и втората табела.

До алеята се издигаха четири бора в редица.

— Тук трябва да излезем от алеята и да намерим тайния проход. Претърси храстите между втория и третия бор!

Ма Жун замушка с копието си в плътния гъстак. Изведнъж отскочи назад и грубо дръпна господаря си за ръкава на робата. Червена усойница, близо две стъпки дълга, пропълзя като светкавица по гнилите листа и изчезна в коренището на единия от борвете.

— Любезно посрещане, няма що! — изръмжа Ма Жун. — Тази подробност губернаторът е забравил да нарисува в пейзажа си.

— Затова те накарах да сложиш дебели гети! — сопна му се съдията. — Внимавай къде стъпваш!

Ма Жун приклепна и занаднича през листака. После се изправи и каза:

— Има пътека там, но е съвсем тясна, колкото за един човек. Аз тръгвам напред, за да разчистя храстите — и в същия миг изчезна.

Съдията Ди придърпа робата си и последва Ма Жун. Сержантът и Тао Ган го последваха. Стражниците гледаха нерешително своя началник. Той извади късия си меч и им заповяда енергично:

— По-бързо! Каквото и звяр да срещнем, не може да ни уплаши.

Проходът беше дълъг само няколко метра. След кратко промушване между къпинаци и тръни излязоха на същата алея, която

бяха следвали досега. И наляво, и надясно се виждаха завои. Съдията нареди да тръгнат наляво, но след като свиха, пред тях се откри дълъг прав участък. Той поклати глава:

— На другата страна е. Едва ли това е краткият път.

Върнаха се на мястото, където бяха излезли от скрития проход, и продължиха.

— Тук е! — каза той след няколко крачки, сочейки два бора вляво. После се обърна и показа три други от дясната страна на алеята. — Според картината на губернатора павилионът трябва да е съвсем наблизо. Пътят сигурно минава между тези две дървета. Другите три са само за да се допълни бройката до пет.

Без да чака други указания, Ма Жун решително се шмугна в гъстите храсти. Малко след това оттам се разнесоха цветисти ругатни и той се показа, окалян до колене.

— Нататък е тресавище!

Съдията Ди свъси вежди.

— Не може да няма пътека, която да го заобикаля — нетърпеливо настоя той. — Дотук всичко съвпада.

Началникът даде команда, стражниците извадиха мечовете си и започнаха да сечат храстите. Скоро отпреде им зачерня повърхността на тресавището. На мястото, където бе хлътнал кракът на Ма Жун, още се пукаха мехурчета. Миришеше на тиня. Съдията се наведе, за да надникне под надвисналите клони, но се дръпна рязко назад. Една уродлива глава с чифт жълти очи се подаваше точно отпред. С кратък възглас Ма Жун вдигна копието си, но съдията постави длан на рамото му. От водата трмаво се измъкна исполински саламандър. Слизестото му тяло беше не по-малко от пет стъпки дълго. Грозилището стъпи на брега и изчезна между растенията. Всички се спогледаха, потръпвайки.

— Предпочитам петима уйгури насреща, отколкото този хубавец! — подметна Ма Жун и поклати глава.

Съдията, напротив, изглеждаше доволен. Случката го бе развеселила:

— Попадал съм на описанието на този исполински саламандър в нашите стари книги, но за пръв път ми се случва да го видя на живо.

След това продължи да оглежда брега на блатото. Гледката не беше предразполагаща. Никъде не се виждаше друго, освен калните листа на разни водни растения. Съдията се взря отново в черната вода.

— Хм, виждаш ли онзи камък? — изведнъж каза той на Ма Жун. — След него трябва да има друг и така до отсрещния бряг. Това е пътят ни.

Ма Жун подпъхна полите на дрехата си в пояса, останалите последваха примера му. Той стъпи на първия плосък камък и затърси с копието наоколо.

— Ето го втория — гръмогласно извика той. — Тук отпред, малко вляво.

Той отстрани сведените клони и вдигна крака да прекрачи, но замръзна на място. Съдията Ди, който го следваше, налетя отгоре му и за малко не падна във водата. Ма Жун го задържа, като едновременно сочеше един счупен клон. После прошепна в ухото на господаря си:

— Този клон е счупен от човек, при това неотдавна. Нали виждате, листата едва са повехнали. Някой е минавал оттук вчера! Подхлъзнал се е на камъка и се е вкопчил в този клон, за да не падне.

Съдията Ди поклати глава:

— Може би е някъде наблизо. Трябва да си отваряме очите на четири!

Той се обърна и съобщи за откритието на сержант Хун, който го предаде зад себе си на Тао Ган и на началника на стражата.

— Каквото и да е, само да не ми се мярка онова лигаво изчадие! — избоботи Ма Жун и продължи напред, пазейки равновесие с копието.

Тресавището не беше голямо, но изгубиха доста време, докато търсеха пипнешком камъните. Повечето се намираха под повърхността на водата. Човек, познаващ брода, би преминал за няколко минути.

Най-сетне излязоха. Съдията и Ма Жун се наведоха и се опитаха да надникнат през храстите. Когато отстраниха няколко клона, пред тях се откри широка поляна, обградена със същата стена от дървета и каменни блокове. В средата ѝ се издигаше висок кедър, а под него се гущеше кръгъл каменен павилион. Капаците на прозореца бяха плътно затворени, но вратата зееше наполовина.

Когато всички стражници преминаха тресавището, съдията изкомандва:

— Обкръжете този павилион! — и незабавно се хвърли напред.

Когато стигна до павилиона, ритна вратата. Отвътре излетяха два прилепа, като минаха досами главата му. Съдията се завъртя на пети.

Стражниците се бяха пръснали и надничаха в трънаците.

— Няма никой — каза той. — Началникът и хората му да претърсят най-внимателно околността!

После влезе в павилиона, следван от тримата си помощници. Ма Жун блъсна с лакът капачите. Сред зеления полумрак съдията съзря в средата на помещението каменна маса, а до стената — тежка мраморна пейка. Дебел слой прах покриваше това скромно обзавеждане. На масата бе поставено ковчеже. Съдията забърса с ръкав праха. Ковчежето беше от нефрит, с изящно гравирани дракони и облаци. Магистратът предпазливо повдигна капака и извади отвътре свитък, увит в избелял брокат. Той го вдигна високо, за да го покаже на помощниците си, и извика тържествено:

— Ето го завещанието на губернатора!

Извади навития на руло лист, разви го и зачете на глас:

Завещание на Ю Шушиен, член на Императорската академия, бивш губернатор на Трите източни провинции и т.н.

Дълбокопочитаеми магистрите и колега, покланям се доземи пред вас за това, че разчетохте посланието на моя пейзаж и проникнахте в сърцето на лабиринта ми.

Който е сял напролет, наесен жъне. Когато се спусне здрачът на последните години, човек трябва да погледне назад и да подложи на съд деянията си, както ще бъдат съдени в отвъдното.

Мислех, че съм постигнал несравним успех в начинанията си, и изведнъж целият мой живот ми се представи като провал. Вложих всичките си сили в преобразуването на империята, а не успях да възпитам собствения си син Ю Ки, плът от плътта ми и кръв от кръвта ми!

Ю Ки е порочно създание, роб на желанията си. Предвиждайки, че след смъртта ми рано или късно ще стигне до жалък край, аз се ожених повторно, за да изпълня дълга си към предците и да осигуря достойно

продължение на името, което нося, в случай че Ю Ки загине в тъмница или от меча на палача.

Небесата благословиха този нов съюз с втори син — Ю Шан, в когото влагам големи надежди. Мой дълг е да бдя след смъртта ми той да следва спокойно пътя си.

Зная, че ако справедливо поделя имуществото си между Ю Ки и Ю Шан, животът на малкия ми син ще бъде застрашен. Затова реших на смъртното си легло устно да завеща всичко на Ю Ки. Този документ, носещ подписа и печата ми, изразява моята истинска воля. С него заявявам, че ако сърцето на Ю Ки се промени, всички мои блага трябва да бъдат поделени по равно между него и Ю Шан. Ако обаче Ю Ки извърши някакво престъпление, всичко да бъде дадено на Ю Шан.

Друго наследство със същите разпореждания ще бъде скрито в свитъка с нарисувания от мен пейзаж, така че Ю Ки лесно да го открие. Ако той изпълни последната ми воля, значи всичките ми желания са се сбъднали и небесната благодат е съхранила дома ми. Но ако Ю Ки унищожи второто завещание, в лукавщината си той ще помисли, че пейзажът е разкрил тайната си и ще го върне на вярната ми съпруга. И тогава вие, мъдри и дълбокопочитаеми колега, след разгадаването на посланието в него ще откриете настоящото завещание.

Дано поне милостивите небеса сторят тъй, че когато четете този документ, ръцете на Ю Ки да не са изцапани с кръв! Но ако се е провинил с някое ужасно престъпление, ви натоварвам да предадете на висшите власти приложената към този документ молба.

Небесата да ви благословят, мъдри и дълбокопочитаеми колега, и дано бъдат милосърдни към моя дом.

Подпис и печат: Ю Шушиен

— Всичко съвпада дума по дума с онова, което открихме досега!
— възкликна сержант Хун.

Съдията кимна разсеяно. Погледът му пробяга по другия лист в свитъка и той прочете и него на глас:

Аз, Ю Шушиен, който никога не е молил нищо за себе си или за свой близък, днес коленопреклонно моля след смъртта ми милост в рамките на закона за моя по-голям син Ю Ки, станал престъпник поради несъвършеното възпитание, дадено му от неговия стар баща, който винаги го е обичал въпреки прегрешенията му.

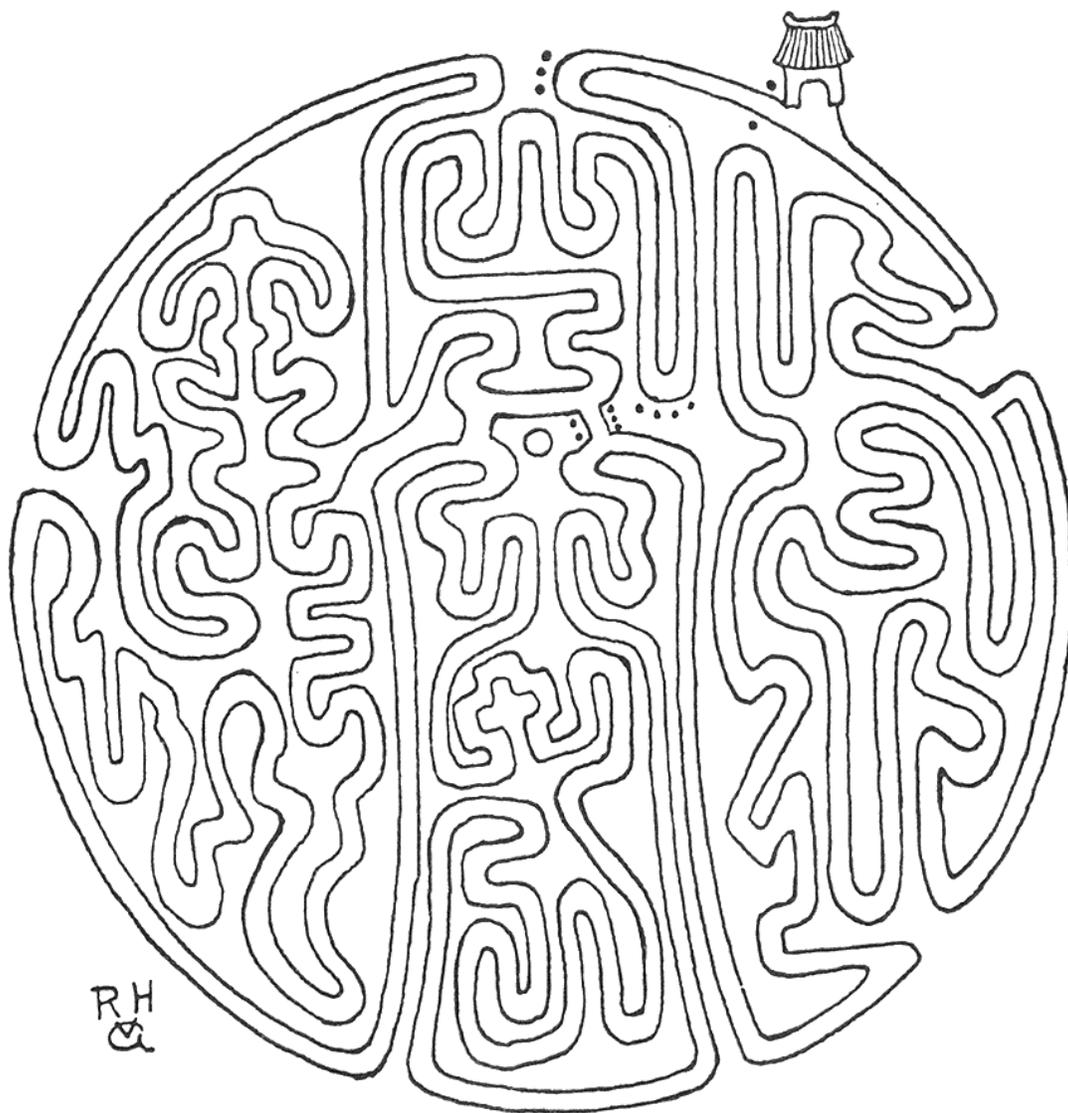
В полутъмния павилион се възцари тишина, нарушавана само от подвикванията на стражниците отвън. Съдията бавно нави свитъка. Със стегнато от възлнение гърло той каза тържествено:

— Негово високопревъзходителство Ю беше истински благороден човек!

Замислен над думите му, Тао Ган драскаше с нокът по масата.

— На тази маса има някакъв надпис! — изведнъж извика той.

Извади веднага ножа си и започна да стърже мръсотията, скоро последван от Ма Жун и сержант Хун. Малко по малко се появи някакво кръгло очертание. Съдията побърза да се сведе над него.

ПЛАН НА ЛАБИРИНТА

— Това е карта на лабиринта — каза той. — Вижте, криволиците на алеята образуват четири стилизирани в старинен дух йероглифа: „Домовете на напразната надежда“! Същият надпис като на пейзажа! Явно това е било нещо като мото, което непрекъснато се е завръщало в мислите на стария губернатор, след като си е подал оставката. Напразна надежда!

— И тайният проход е показан! — провикна се разпалено Ма Жун. — Боровете са означени с точки.

Съдията пак се вгледа в плана. Проследи с показалец капризните извивки.

— Колко находчиво изграден лабиринт! — възкликна той.

— Ако от входа тръгнеш по алеята и на всяко разклонение завиваш все надясно, излизаш, след като си го обходил целия. Същото става и ако влезеш през изхода и завиваш само наляво. Но ако не знаеш за тайния проход, никога няма да стигнеш до павилиона.

— Трябва да поискаме от госпожа Ю разрешение да почистим този лабиринт, господарю — обади се сержантът.

— Той може да се превърне в една от местните забележителности редом с пагодата в лotosовото езеро.

В този миг влезе началникът на стражата.

— Няма и помен от човек, ваше превъзходителство. Претърсихме всяко храстче.

— Огледайте и нагоре по дърветата! — нареди съдията. — Може да се е покатерил нависоко или пък да се крие в някой кух дънер.

Фън излезе, а погледът на съдията бе привлечен от действията на Тао Ган, който клечеше до пейката и втренчено се взираше в дебелия слой прах върху нея.

— Май няма да излъжа, ако кажа, господарю, че това петно много прилича на кръв.

Съдията почувства как сърцето му изстива. Той отиде веднага до пейката и потърка с пръсти петното, което му показа Тао Ган. После се приближи до прозореца и разгледа дланта си на светло. Беше изцапана с червено. Обърна се към Ма Жун и кратко нареди:

— Виж под пейката!

Ма Жун веднага започна да мушка с копието си в тясното пространство. Оттам с подскоци излезе една едра жаба. Великанът клекна и дълго се взира в тъмното.

— Не виждам нищо, освен паяжини и прахоляк, господарю — каза накрая.

През това време Тао Ган надничаше зад пейката. Когато се обърна, лицето му имаше пепеляв цвят.

— Зад пейката има труп! — каза той с треперещ глас.

Ма Жун скочи при него и двамата извлякоха обезобразеното тяло на младо момиче. Беше голо, покрито със съсирена кръв и засъхнала кал. Главата липсваше.

Двамата положиха страшната си находка на пейката. Ма Жун свали шала си и покри скута ѝ. После се дръпна назад с разширени от ужас зеници.

Съдията се наведе над това, което бе представлявало добре сложена девойка. Грозна рана от нож зееше под лявата гръд, по ръцете се виждаха незараснали разрези. Внимателно обърна тялото. Раменете и кръстът бяха покрити с бели драскотини. Когато вдигна глава, погледът му изразяваше страшен гняв. Със задавен от възмущение глас той каза:

— Убили са я не по-рано от вчера. Тялото е вкочанявало, но няма и помен от разложение.

— Но как е дошла дотук? — в пълно недоумение възкликна Ма Жун. — Излиза, че гола е пресякла лабиринта. Погледнете, бедрата ѝ са издраскани от къпинаците, глезените ѝ са целите в кал от тресавището. Сигурно тя се е хлъзнала на онзи камък и е счупила клона, когато се е опитала да се задържи.

— Най-важното е да научим кой я е довел тук. Извикайте началника на стражата!

Фън се появи на прага и съдията му заповяда:

— Завий този труп в робата си и кажи на стражниците да отсекаат три-четири клона и да направят носилка.

Фън свали горната си роба и се надвеси над пейката. Изведнъж нададе дрезгав вик. Очите му, изскочили от орбитите, бяха приковани в трупа.

— Това е Бяла Орхидея! — прошепна той.

В следващия миг всички завикаха едновременно. Съдията вдигна ръка.

— Сигурен ли си в това, приятелю? — с равен глас попита той.

— Когато беше седемгодишна, обърна отгоре си една тенджера с вряла вода и си изгори лявата ръка. Аз ли не познавам този белег!

Той посочи един бял прорез, който нарушаваше съвършенството на моминската ръка. После падна върху тялото на дъщеря си и се разтресе от ридания.

Съдията кръстоса ръце в широките си ръкави. Свъси рунтавите си вежди и известно време остана потънал в дълбок размисъл. После внезапно попита сержант Хун:

— Научи ли къде живее тази госпожа Ли?

Сержантът безмълвно махна с ръка към Фън. Съдията внимателно сложи ръка върху рамото на началника на стражата.

— Къде се намира къщата на госпожа Ли?

Без да вдигне глава, Фън отговори с накъсан от хлипове глас:

— Тази сутрин заповядах на Черна Орхидея да разпита, ваше превъзходителство.

Съдията светкавично се завъртя на пети, дръпна Ма Жун и му пошушна нещо в ухото. Великанът тозчас си плю на петите и изхвърча от павилиона.

ГЛАВА 24

ЕДНА ДЕВОЙКА ВЛИЗА В СМЪРТОНОСЕН КАПАН; МА ЖУН СЕ ПОЯВЯВА ТАМ, КЪДЕТО НЕ ГО ЧАКАТ.

Сутринта Черна Орхидея излезе от съдилището, натоварена от баща си със задачата да открие къде живее госпожа Ли. Тя се отправи забързано по главната улица към Източната врата. От няколко дни все повече се тревожеше за съдбата на голямата си сестра и се надяваше, че разходката ще поуталожи безпокойството ѝ.

Половин час се въртя пред уличните сергии, после тръгна към търговския квартал до Източната врата. От баща си бе разбрала, че госпожа Ли е художничка, затова влезе в първия дюкян за хартия и четки. Продавачът познаваше госпожа Ли, тя му била отдавнашна клиентка. Жива била, разбира се, петдесетинагодишна според него. Но посъветва Черна Орхидея да си потърси друга учителка, защото от месеци не вземала ученици. Черна Орхидея каза на продавача, че иска да се срещне с госпожа Ли само за да я попита за някаква далечна обща роднина. При това обяснение продавачът упъти момичето как да намери къщата на художничката през няколко преки.

Трябва да се върна, помисли си девойката, и да кажа на баща си, че съм изпълнила задачата. Но пък слънцето така весело приличаше, че щеше да е жалко да не се поразходи още малко. И тя реши да хвърли едно око на къщата на тази госпожа Ли.

Къщата се оказа в квартал на замогнали се търговци. Сърцатото девойче бе изминало половината от улицата, когато зърна на оградата на една кокетна къща табела с името на госпожа Ли. Не можа да устои на изкушението и почука на лакираната черна врата. Никой не отговори. Това разпали любопитството на Черна Орхидея и тя реши на всяка цена да проникне вътре. Потропа наново с всички сили и залепи ухо за вратата. Дочу тихи стъпки. Когато вдигна ръка, за да почука

трети път, вратата се отвори. Показа се жена в зряла възраст, просто облечена. Подпираше се на бастунче със сребърна дръжка. Тя изгледа посетителката от главата до петите и попита с леден глас:

— Защо чукаш на вратата ми, младо момиче?

По осанката ѝ Черна Орхидея разбра, че това е самата госпожа Ли. Поклони се дълбоко и каза почитателно:

— Казвам се Черна Орхидея. Дъщеря съм на ковача Фън. Търся си учител по рисуване, който да насочва несръчната ми ръка, и един продавач на хартия ме упъти към вас. Моля да ме извините за дързостта да ви обезпокоя, независимо от неговото предупреждение, че вече не вземате ученици.

Госпожа Ли я погледна замислено изпод вежди. После се усмихна и каза:

— Точно така, моето дете. Но щом си си направила труда да дойдеш, влез поне да изпиеш чаша чай.

Черна Орхидея се поклони отново и тръгна след дамата, която пресече куцукайки една грижливо поддържана градинка и влезе в приемната на дома. Госпожа Ли тръгна да донесе вода за чая, а момичето се огледа с възхищение наоколо. Стаята не беше голяма, но много чиста и обзаведена с вкус. Пейката, на която седеше върху копринени възглавници с везмо, бе от розово дърво, също както резбованите столове и елегантните масички за чай. Синкав дим се издигаше от бронзова кадилница за благовония, поставена на висока стойка до стената в дъното. Над нея висеше свитък с изобразени цветя и птици, прозорецът бе подлепен с чиста бяла хартия.

Госпожа Ли се появи скоро с меден съд в ръката. Тя наля кипяща вода в изящен порцеланов чайник и се разположи на другия край на пейката. Докато отпиваха уханната течност, двете жени си размениха обичайните любезности. Въпреки лекия си недъг госпожа Ли сигурно е била хубава на младини, помисли си Черна Орхидея. Лицето ѝ бе с правилни черти, малко плътни наистина, а дебелите вежди ѝ придаваха някак мъжки вид. Изглежда, ѝ беше приятно да си говори с младото момиче и Черна Орхидея се почувства поласкана. Дъщерята на Фън се учуди, че не вижда прислужници, и домакинята побърза да обясни:

— Домът ми не е голям и държа само една възрастна жена, която ми помага за тежката работа. А и не обичам наоколо да се въртят много хора. Преди няколко дни старата ми прислужничка се разболя и

я пратих у дома ѝ при нейния съпруг, уличен търговец. Къщата им е наблизно, на ъгъла. Мъжът също идва от време на време да се грижи за градината.

Черна Орхидея се извини отново за натрапеното си посещение, особено неподходящо сега, при отсъствието на прислужничката, и стана да си ходи. Но госпожа Ли я заговаря да остане, обясни, че много се радвала да си побъбри с някого, и побърза да напълни отново чашите с чай.

След малко тя покани гостенката да разгледа къщата. Въведе я в една стая с огромна, лакирана в червено маса, запълнила почти цялото помещение. На стената имаше полици, отрупани с малки гърненца, от които стърчаха всевъзможни четки, както и съдове с бои. На пода стоеше голяма порцеланова купа с рула копринена хартия, прозорецът гледаше към градинка с разцъфтели храсти. Госпожа Ли покани Черна Орхидея да седне на едно столче до масата и започна да развива пред нея свитък след свитък. Момичето бе много поласкано от това внимание. Колкото и малко да разбираше от живопис, не можеше да не оцени, че госпожа Ли е талантива художничка.

Гостоприемството на домакинята започна да притеснява дъщерята на Фън. Дали да не издаде истинската цел на посещението си и да разкрие, че е дошла по нареждане от съдилището? Но не знаеше как би погледнал съдията на такава стъпка, и реши да продължи да играе ролята си, като се измъкне при първия удобен случай. Докато госпожа Ли навиваше свитъците, Черна Орхидея се изправи и хвърли един поглед през прозореца. Забеляза няколко стъпкани цветя и ги посочи на домакинята.

— Онези дръвници от съдилището ги изпогазиха, докато претърсваха квартала! — изсъска госпожа Ли.

Такава омраза звучеше в гласа ѝ, че Черна Орхидея изненадано се обърна и я изгледа с учудване. Но лицето на госпожата не бе променило ни най-малко ведрото си изражение. Дъщерята на Фън се поклони и започна учтиво да си взема довиждане, когато домакинята направи няколко крачки към прозореца и погледна към слънцето.

— Не може да бъде! — възкликна тя. — Минава пладне. Трябва да си приготвя нещо за хапване. Не можеш да си представиш колко ми е неприятно да се занимавам с това! Но ти ми се струваш оправно

девойче. Много ли нахално от моя страна ще ти се види, ако те помоля да ми помогнеш?

Можеше ли Черна Орхидея да откаже, без да я помислят за изключително невъзпитана? Освен това си рече, че така би успокоила съвестта си заради двойствената роля, която играеше, и отвърна с готовност:

— Позволете на мен, несръчната, да запаля печката ви!

Госпожа Ли изглеждаше очарована. Тя поведе въодушевената си помощничка към кухнята. Тук Черна Орхидея се почувства в свои води. Свали елека си и запретна ръкави, после раздуха огъня. Госпожа Ли седна на едно столче и започна надълго да разказва за своя съпруг, който бил починал наскоро след женитбата им.

Черна Орхидея откри бамбукова кутия с юфка. Наряза на ситно две глави лук и скилидка чесън, взе и няколко сушени гъби, които висяха нанизани от външната страна на прозореца. Домакинята продължаваше да разказва, а през това време малката готвачка сипа мазнина в един тиган, ситно нарязан зеленчук и соя, бъркайки непрекъснато с дървена лъжица. Добави юфката и скоро готварницата се изпълни с вкусно ухание. Госпожа Ли отиде да донесе купички, пръчици за хранене и чиния с туршия. Двете жени се разположиха на кухненската маса.

Черна Орхидея усети, че е много гладна, за разлика от госпожа Ли, която хапна съвсем малко и остави купичката си. Похвали девойката за готварските ѝ умения и сложи ръка на коляното ѝ. Дъщерята на Фън вдигна глава и забеляза някакъв блясък в очите на госпожата, който я накара да се почувства неудобно. Глупости, за какво трябваше да се притеснява от друга жена. И все пак необяснимо усещане я накара да се отдръпне от домакинята.

Госпожа Ли стана и скоро се върна с калайдисана каничка и две малки чаши.

— Тази великолепна напитка ще улесни храносмилането ни — усмихната заяви тя.

Черна Орхидея веднага забрави притеснението си. Та тя никога през живота си не бе пила вино, това беше напитка за дами! Гледай ти, какъв случай! Потопи устни в чашата. Питието беше с много тънък аромат и се наричаше „Роса от рози“. Поднасяше се студено и беше много по-силно от обикновеното вино, което се пие загорято. След като

й допълниха на няколко пъти чашата, Черна Орхидея се развесели. Наложил се домакинята да ѝ помогне да облече отново елека си, за да я отведе в приемната. Тук продължи да разказва историята за своя злощастен брак. Тя прехвана девойката през кръста и доверително ѝ каза, че всъщност брачният живот е голямо бреме за жената. Мъжете много често са груби и не проявяват никакво разбиране. С тях никога не можеш да си поговориш както с друга жена. Черна Орхидея реши, че в тези думи има много истина, и беше извънредно горда, че една възрастна дама говори толкова интимно с нея.

По някое време госпожа Ли се изправи.

— О, колко съм неделикатна! — възкликна тя. — Ти сигурно си уморена след работата в кухнята. Защо не отидеш да си починеш малко в спалнята, докато аз рисувам?

Черна Орхидея си спомни, че е крайно време да тръгне за съдилището. Но наистина се чувстваше уморена и замаяна, а и много ѝ се искаше да види какво представлява тоалетката на една толкова изискана дама. Тя се опита да протестира вяло, но госпожа Ли я побутна към спалнята си, разположена в дъното на къщата.

Стаята надмина всичките очаквания на девойчето. От една кълбовидна кадилница, овесена на тавана, се носеше упойващо уханье. На тоалетката стоеше голямо кръгло огледало с крак от санталово дърво, целия покрит с дърворезба. Пред него се виждаха множество порцеланови бурканчета с червени лакирани капачки. Креватът беше от абанос, с пищна дърворезба и седефени инкрустации. Завесата му пък беше истинско чудо, от бял тюл, с бродерии от златни нишки.

С привичен жест госпожа Ли избута една подвижна врата. Две мраморни стъпала водеха към малка баня. Тя се обърна и каза:

— Разполагай се, мила! След като подремнеш малко, пак ще прием чай в ателието.

После излезе и затвори вратата след себе си. Черна Орхидея свали елека и се намести на пейката пред тоалетката. Надникна с интерес във всяка кутийка, подуши пудрите и помадите. След като разгледа всичко, погледът ѝ се спря на четирите кожени кутии, наредени една върху друга до леглото. Всяка носеше името на един годишен сезон, изписано със златен лак. Вътре очевидно бяха дрехите

на госпожа Ли, но чак такова любопитство Черна Орхидея не се осмели да прояви.

Тя избута докрай подвижната врата и слезе в банята. До една каца бе поставено малко ведро, в ъгъла се виждаха двата котела, със студена и топла вода. Големият прозорец бе облепен с матова хартия. Слънчевата светлина хвърляше върху него сенки от градината и целият прозорец напомняше рисунка на бамбукови листа, полюшвани от вятъра. Черна Орхидея вдигна капака на котела с топлата вода и установи, че е загрята точно колкото трябва. На повърхността плаваха ароматни треви. Тя свали набързо дрехите си и сипа няколко ведра топла вода в дървената вана. Тъкмо изливаше и ведро студена, за да я разхлади, когато чу шум зад гърба си. Подскочи от изненада и се обърна. На прага стоеше госпожа Ли, облепната на бастунчето си.

— Не се притеснявай, мила, аз съм. Установих, че и на мен ми се иска малко да дремна. Чудесно, че си се сетила да влезеш в банята, ще спиш като къпана!

ЧЕРНА ОРХИДЕЯ, ИЗНЕНАДАНА В БАНЯТА

Докато говореше, очите ѝ по много особен начин оглеждаха девойката. Черна Орхидея изведнъж се изплаши. Наведе се бързо, за да вдигне дрехите си. Но госпожа Ли беше по-бърза. Направи крачка напред и рязко дръпна дрехите от ръцете ѝ.

— Нали искаше да се къпеш? — с остър глас извика тя.

Черна Орхидея започна смутено да се извинява. Но госпожа Ли я притегли изведнъж към себе си и прошепна в ухото ѝ:

— Няма защо да се криеш, мила. Толкова си красива!

Вълна от отвращение се надигна в девойката. Тя с всичка сила отблъсна тази жена, която я плашеше. Госпожа Ли политна, но успя да запази равновесие. В очите ѝ сега гореше зъл пламък, лицето ѝ бе разкривено от гняв. Тя замахна и удари през бедрото загубилата ума и дума Черна Орхидея. Болката накара девойката да забрави за уплахата. Тя посегна да грабне ведрото и да го хвърли в лицето на госпожа Ли. Но бастунчето я изпревари и се стовари върху хълбока ѝ. Клетото момиче изпищя от болка и скочи встрани. Госпожа Ли се разкикоти подигравателно:

— Не се опитвай да правиш номерца, мила! Този бастун може не само да удря, а и да мушка. По-непокорна си от сестра си Бяла Орхидея, но скоро и ти ще омекнеш.

В мига, когато чу името на сестра си, Черна Орхидея забрави за болката.

— Къде е сестра ми? — извика тя.

— Искаш ли да я видиш? — попита госпожа Ли, злобно захилена.

И без да дочака отговора на жертвата си, забърза към стаята. Черна Орхидея стоеше, вкаменяла от ужас, заслушана в стъпките на госпожа Ли зад подвижната врата. После художничката я издърпа докрай с лявата ръка, стиснала в дясната дълъг остър нож.

— Гледай! — тържествуващо извика злодейката, сочейки с пръст към тоалетката.

Черна Орхидея изкрещя неистово. Пред огледалото бе поставена главата на нейната мила сестра Бяла Орхидея. Госпожа Ли слезе чевръсто по стъпалата в банята, прокарайки пръст по острието на ножа.

— Ако не ме искаш, празноглава малка никаквице — изсъска тя, — и ти ще я последваш!

Черна Орхидея се обърна към прозореца и закрепя колкото сила имаше. Хвърли се напред, за да издъни прозореца, но върху него се очерта гигантска черна сянка. Тя се дръпна сепнато. В следващия миг прозорецът се разхвърча на трески и в банята влетя един великан. Той светкавично огледа двете жени и скочи към госпожа Ли. Избягна на сантиметър ножа, с който тя замахна, сграбчи китката ѝ и я изви. Ножът иззвънтя на пода. В следващия миг ръцете на убийцата бяха завързани на гърба ѝ.

— Ма Жун, тя е убила сестра ми! — извика Черна Орхидея.

— Обличай се, малка безсрамнице! — избоботи той. — Отдавна ми е известно това.

Черна Орхидея почувства, че цялата се изчервява. Побърза да се облече, докато Ма Жун мъкнеше госпожа Ли към спалнята. Когато и тя отиде там, престъпницата лежеше на кревата със завързани крака. Ма Жун постави главата на Бяла Орхидея в една кошница и извика:

— Тичай да отвориш вратата! Стражниците всеки момент ще пристигнат. Аз ги изпреварих на кон...

— Ти пък откога започна да ми заповядваш, грубиянино! — сопна му се девойката.

Ма Жун прихна да се смее и Черна Орхидея изтича обидена от стаята.

Привечер съдията Ди правеше със своите помощници разбор на събитията от деня, когато в кабинета влезе У и се поклони пред съдията.

— Тялото на Бяла Орхидея е положено в караулното заедно с главата. Поръчах ковчег.

— Как е нашият приятел Фън? — попита съдията.

— Като че ли дори малко се успокои сега, когато поне неизвестността приключи, ваше превъзходителство. Черна Орхидея е с него — и художникът се поклони, след което излезе.

— Май е поразредил дозите нашият художник — каза съдията. — Поукротил се е сякаш.

— Не мога да разбера защо се вре тук при нас! — изръмжа Ма Жун.

— Изглежда, се чувства донейде отговорен за трагичната участ на Бяла Орхидея — предположи съдията. — Горкото дете, какъв ли ад е преживяло в лапите на онази ужасна жена!

— Още не мога да разбера — обади се сержантът — как господарят установи в лабиринта, че съществува някаква връзка между госпожа Ли и Бяла Орхидея.

Съдията се облегна в креслото си. Поглади мълчаливо бакенбардите си и след това отговори:

— Нямах особен избор! Единствен губернаторът е познавал тайната на лабиринта. Дори синът му Ю Ки и младата му съпруга не са влизали никога вътре. Оставаше някой съвсем случайно да е научил как се стига до павилиона. А знаехме, че госпожа Ли често е пиела чай с губернатора и съпругата му в имението. Изглежда, е изненадала губернатора, докато е рисувал този пейзаж. С набитото си художническо око на часа е схванала, че не е обикновен пейзаж. Познавала е отлично входа на лабиринта и е отгатнала значението на тази картина, без губернаторът да разбере.

— Нищо чудно да е видяла картината в много ранен етап, когато са били отбелязани само боровете — предположи Тао Ган.

Съдията кимна одобрително:

— Тази потайна жена, свикнала да потулва извратеното си влечение към млади момичета, се е постарала да запази в тайна откритието си. Сигурно си е рекла, че някой ден това скривалище може да ѝ послужи. Голямата дъщеря на Фън е била кротко и послушно момиче и след като я е подмамила веднъж, злодейката без особени трудности я е превърнала в своя робиня. Но се е разтревожила, когато е научила за ходенето ѝ в изоставения скит. Затова я е отвела в имението на губернатора и я е затворила в бившата стая на пазачите, където прозорецът е с решетка. Безуспешното претърсване на квартала съвсем я е уплашило и е решила да убие жертвата си. Павилионът в сърцето на лабиринта е бил най-подходящ за целта.

— Ако бяхме тръгнали един час по-рано, когато първия път ходихме в имението на губернатора, можехме да предотвратим това престъпление! — възкликна Ма Жун. — Госпожа Ли се е измъкнала малко преди нашето идване.

— Съдбата пожела точно тази сутрин да дойде госпожа Ю — натъртено каза съдията. — Там на място, докато разглеждахме входа на лабиринта, видях отпечатък от крака на госпожа Ли или Бяла Орхидея. Тогава си премълчах за това откритие, защото изведнъж ме завладя някакъв необясним страх, докато надничах в лабиринта. Няма съмнение, че душата на клетото дете, убито половин час преди това, е пърхала наоколо. После пък ми се стори, че виждам в алеята духа на губернатора...

Гласът на съдията заглъхна. Той потръпна от спомена за страшните мигове, които бе изживял. След известно време успя да пропъди тези образи от съзнанието си и продължи със спокоен тон:

— Добре, че поне този път Ма Жун пристигна навреме, за да предотврати ново убийство! Мисля, че е време за вечерния ориз. Май всички се нуждаем от добро хапване преди нощта. Не се знае все пак какво могат да предприемат варварите.

Цяо Тай бе успял следобед да създаде впечатляваща организация. Най-добрите бойци вече стояха на пост около речната врата, останалите бяха разпределени по градската стена. Населението бе предупредено от кварталните надзорници за вероятността от нощно нападение на варварите. Всички читави мъже се бяха включили в мъкненето на тежки камъни и наръчи сухи вършини по укреплението, в майсторенето на бамбукови копия и железни върхове за стрелите. Три часа преди полунощ трябваше да заемат позиции на стената, разпределени на групи по петдесет души, командвани от един войник. Двама войници вече стояха в кулата с барабана със задачата да дадат сигнал за тревога, щом варварите наближат речния бряг. В този миг щяха да пламнат факлите. Ако варварите се осмеляха да наближат градската стена, очакваше ги градушка от камъни и горящи снопи.

Съдията Ди вечеря в своите покои и подремна няколко часа на пейката в библиотеката. Един час преди полунощ дойде да го събуди Ма Жун, облечен в доспехи. Съдията си сложи тънка ризница под робата и свали от стената дългия, наследен от дядо му меч. Нахлупи на главата си официалната шапка и последва своя помощник.

Стигнаха на коне до речната врата, където ги посрещна Цяо Тай. От него научиха, че сержант Хун, Тао Ган и четирима войници вече са на стражевата кула в къщата на Шиен и бдят нито една искрица да не пламне тази нощ по високите точки на града.

Съдията Ди одобри взетите мерки и се качи по стръмните каменни стъпала до върха на кулата при речната врата.

Горе завари, изпънат като струна, един снажен войник, почти толкова едър, колкото и Ма Жун. С очевидна гордост той стискаше дълга дръжка, на чийто връх се развяваше императорският флаг. Съдията се изправи до него. Така от дясната му страна беше войникът с императорския флаг, от лявата — Ма Жун с командирски жезъл в ръка.

Предстоеше му за пръв път да защитава границата на Цъфтящата империя от варварско нападение, помисли си съдията. Той вдигна очи към императорския флаг, който плющеше от вечерния вятър над главата му, и усети как гърдите му се издуват от гордост. Скръсти ръце и притисна меча към гърдите си, после огледа тъмната равнина, простряна в краката му.

СЪДИЯТА ДИ НА КРЕПОСТНАТА СТЕНА

Малко преди полунощ съдията посочи с пръст към хоризонта, където просветваха огънчета. Уйгурите се готвеха да нападнат. Светлините се приближиха бавно, после спряха. Варварите зачакаха знак от кулата.

Тримата мъже останаха неподвижни и безмълвни един час. Изведнъж светлините на другия бряг на реката пламнаха по-ярко, после бавно започнаха да се отдалечават. Малко по малко се стопиха в нощта.

След като бяха чакали напразно уговорения сигнал, уйгурите се прибираха в стана си.

ГЛАВА 25

ДВАМА ПРЕСТЪПНИЦИ ПОЛУЧАВАТ СПРАВЕДЛИВО НАКАЗАНИЕ; СЪДИЯТА ДИ ОТКРИВА СМИСЪЛА НА МИСТИЧНО ЧЕТИРИСТИШЕ.

На другия ден сутринта пред съда коленичи госпожа Ли и призна всичките си престъпления. Малко преди смъртта на губернатора била поканена на чай в павилиона на имението. Докато чакала с госпожа Ю стопанина, разглеждала картините му и забелязала една предварителна скица на пейзаж с много интересни, както ѝ се сторило, записки на нея. Бързо проумяла, че това е план на лабиринта и на тайния проход в него.

Госпожа Ю открай време я привличала, но приживе на губернатора художничката не посмяла да ѝ разкрие чувствата си. След погребението се върнала в имението, но намерила само възрастната двойка пазачи. Те нямали представа, къде се е заселила вдовицата, след като Ю Ки я бил изгонил от семейния дом. Напразно разпитвала и из околността, никой не знаел къде е.

Преди няколко седмици при една разходка извън града отново попаднала в имението. Открила труповете на двамата пазачи и навлязла донякъде в тайния проход, колкото да се увери, че точно е запомнила указанията от скицата. След това срещнала Бяла Орхидея и я убедила да тръгне с нея. У дома си до такава степен наплашила горката девойка, че тя се превърнала в покорна робиня и изпълнявала всичките прищевки на господарката си. Вършела изцяло домакинската работа, при най-малкия пропуск понасяла жестоки наказания. Госпожа Ли побесняла от гняв, когато установила, че момичето е ходило в изоставения скит и там се е срещнало с някакъв младеж. Замъкнала Бяла Орхидея в една пристройка с дебели стени, където никой не можел да чуе виковете ѝ. Там я съблякла гола и завързала ръцете ѝ за

един стълб. Започнала безмилостен разпит, повтаряйки през цялото време един и същ въпрос: казала ли е на непознатия къде живее? При всяко отричане нещастницата получавала зверски удар с тънка пръчка, придружен с всевъзможни закани. Момичето се гърчело от болка и молело за милост, но това, изглежда, удвоявало яростта на мъчителката и ударите заплющявали още по-силно. Обезумяла от болка. Бяла Орхидея непрекъснато повтаряла, че е невинна.

Но госпожа Ли не се успокоила, защото все така я терзаел страхът, че някой е научил тайната ѝ. На другата сутрин облякла Бяла Орхидея като монахиня и я отвела в имението на губернатора. Там я заключила в бившата стая на пазачите, като за всеки случай ѝ отнесла и дрехите, та да не бяга. През ден ѝ носела стомна вода, малко бакла и маслена питка. Намерението ѝ било да прибере отново пленницата у дома си, след като се увери, че нощното ѝ бягство е минало без последствия.

Тогава стражниците предприели претърсване на източния квартал и госпожа Ли се паникьосала. Рано на следващата сутрин отишла в имението. Открила целия проход до скрития павилион и след това отвела в него Бяла Орхидея, като я мушкала с бастунчето си. Накарала я да легне на мраморната пейка и пробола сърцето и с нож. Извратеността и стигнала дотам, че отрязала главата на момичето, а тялото избутала зад пейката. Отнесла главата в кошница, като от бързане дори не погледнала към ковчежето на масата.

Госпожа Ли призна изцяло отвратителното си престъпление, без съдът да прибегне до изтезания. На съдията Ди дори му се стори, че тя изпитва особено удоволствие от описанието на подробностите. След това разказа пред съда и как отровила навремето мъжа си, сипвайки отрова във виното му.

Съдията изпитваше дълбоко отвращение към тази покварена жена. Въздъхна с облекчение, когато тя най-сетне сложи отпечатък от палеца си под своите показания и двама стражници я отведоха в килията.

На същото заседание изслуша и тримата търговци, станали съучастници на уйгурите. Те дори не бяха схванали в какво точно са ги забъркали. Помислили, че се готви брожение, за да се плякосат няколко дюкяна. Съдията отсъди да им бъдат ударени по петдесет

тояги и един месец да носят тежката нашайна дъска, в която окоават престъпниците.

Същия следобед домоуправителят на Дън дотича запъхтян в съдилището със съобщението, че господарят му се е обесил, а четвъртата жена на генерала била намерена отровена. Двамата не оставили нито писмо, нито нещо друго, за да обяснят деянието си. Всички бяха на мнение, че трагичната гибел да Дън Хугоу е помътила разсъдъка им. Впоследствие неколцина привърженици на традицията дори откриха подписа, за да се издигне възпоменателна плоча в памет на тази млада жена, последвала съпруга си в гроба както във великите времена на древността.

Следващите десет дни съдията посвети почти изцяло на окончателното уреждане на случаите с Ю Ки и Шиен Моу. Двамата съветници на тиранина получиха леки присъди, както и онези от телохранителите му, които бяха изнудвали гражданите. Съобщиха на госпожа Ю, че истинското завещание на нейния съпруг е открито и че съдът ще я повика, щом пристигне окончателното решение на висшите столични власти. Сержант Хун се надяваше, че господарят му ще си почине най-сетне, след като бе разрешил и трите случая, които го терзаеха, и бе предотвратил нападението срещу града. Нищо подобно не се случи. Почти през цялото време съдията ходеше мрачен и противно на навиците си непрекъснато мислеше за присъдите, които бе произнесъл. Очевидно нещо го терзаеше, но той избягваше да говори за него.

Една сутрин по главната улица зачаткаха копита, закънтяха удари на гонг. С развети флагове двеста души от редовната армия пристигнаха в Ланфан. Това бе новият гарнизон, изискан от съдията Ди. Комендантът му беше един офицер, служил на Северната граница — млад мъж, който направи много добро впечатление на съдията. Носеше писмо от Военния съвет, с което на съдията се даваше власт да организира военната отбрана на окръга. Гарнизонът се настани в къщата на Шиен Моу и Цяо Тай се завърна в съдилището.

С пристигането на гарнизона настроението на съдията Ди за кратко се подобри. Но скоро той отново стана мълчалив и се зарови в

книжата. Почти непрекъснато стоеше в кабинета си, а от сградата на съдилището излезе само заради погребението на Бяла Орхидея.

Художникът бе организиран тържествен обред. Настоял бе да плати всичко и сам да изпипа най-дребните подробности. У сякаш бе станал друг човек. Вече не пиеше и по този повод се скара жестоко със съдържателя на „Непресъхващ извор“. Кръчмарят възприе въздържанието му като люта обида спрямо неговите напитки. Всичките квартални пияници със сълзи оплакаха края на едно възвишено приятелство.

У продаде всичките си картини и си нае една стаичка в пристройката до храма на Конфуций. Задълбочи се в изучаване на класическите съчинения, излизаше единствено за да се види с Фън в съдилището. Двамата мъже много се сближиха. Художникът прекарваше часове наред в караулното.

Един следобед съдията седеше в кабинета си и разсеяно преглеждаше някакви официални документи, когато вратата се отвори и влезе сержант Хун с голям запечатан плик.

— Един императорски вестоносец току-що донесе това, господарю.

Лицето на съдията просветля. Той разчупи печата и набързо прегледа свитъка документи. Докато ги сгъваше обратно, поклати глава със задоволство. Потупа ги с пръст и обясни на сержанта:

— Това са окончателните присъди, произнесени от Императорския съд по делата на Ю Ки и госпожа Ли. Вероятно и ти с облекчение ще приемеш вестта, че правителството е решило само да се заеме със заговора на уйгурите и че са започнали преговори между министерството по варварските въпроси и уйгурския хан. Утре ще прочета присъдите и... най-сетне ще бъде свободен човек!

Сержант Хун не можа точно да разбере какво има предвид господарят му с последните си думи, но той прекъсна въпроса му и започна да дава наставления за утрешното специално заседание на съда.

На следващия ден-два часа преди разсъмване съдилището се оживи. Пред главния вход запламтяха факли, стражниците подготвяха каруците, с които осъдените щяха да бъдат откарани на лобното място

отвъд Южната врата. Независимо от ранния час отпред скоро започна да се събира тълпа. Със злорад интерес зрителите се стараеха да не изпуснат нито една подробност. Появи се дружина от копиеносци, подбрани от войниците в гарнизона, които се построиха в кордон.

Час преди зазоряване големият гонг на съдилището удари три пъти. Пазачите най-сетне отвориха тежката порта и тълпата нахлу в осветената от десетина големи свещи зала. В тържествено мълчание съдията се качи на подиума и зае мястото си зад голямата маса. Носеше официалната си роба от зелен брокат с алена наметка върху нея, което бе знак, че ще се произнесат смъртни присъди.

Пръв въведоха Ю Ки. Докато коленичеше на плочите, един стражник разгъна на масата пред съдията голям свитък. Магистратът придърпа по-наблизо свещника и прочете с тържествен глас:

— Престъпникът Ю Ки се обявява за виновен в държавна измяна. Престъплението трябва да бъде наказано с бавна смърт и рязане на парчета на живо. Но предвид огромните заслуги на баща му — негово високопревъзходителство Ю Шушиен, към държавата и китайския народ, както и това, че този прославен баща е оставил посмъртна молба за милост към сина му. Императорският съд постановява присъдата да бъде смекчена и тялото да се нареже посмъртно. Все от уважение към паметта на покойния губернатор Ю главата на сина му няма да бъде излагана на градската врата и имуществото му няма да се конфискува.

Съдията Ди изчака известно време, след това подаде един лист на началника на стражата.

— Давам на престъпника право да се запознае с молбата за милост, оставена от покойния му баща — каза той.

Началникът подаде листа на Ю Ки, чието лице бе останало безучастно през цялото време досега. Но когато прочете прочувствените думи, написани от баща му, се разтrese в ридания.

Двама стражници извиха и вързаха ръцете на осъдения на гърба и окачиха на врата му табела с надпис, който описваше престъплението и наказанието, което го очакваше. От уважение към стария губернатор бе назван само с малкото му име. Стражниците изведоха Ю Ки и съдията продължи:

— Императорското правителство съобщава, че в столицата е пристигнало пратеничество на уйгурския хан начело с най-големия

син на хана, което е представило пред трона извинения за престъпните начинания на княз Улджин и молба за подновяване на клетвата за вярност. В своето великодушие правителството е взело решение да помилва своя васал и е предало на пратениците княз Улджин и четиримата му съучастници, предоставяйки на хана възможност да вземе необходимите мерки.

Ма Жун пошушна на Цяо Тай:

— Ако си кажем право нещата, братко, това значи, че ханът първо ще опържи княза, а после ще накълца на ситно онова, което е останало от него. Негова милост май никак не обича да му пъхат пръти в колелата.

— Синът на хана — продължи съдията — е получил покана да продължи своя престой в столицата като почетен гост на императорското правителство.

От тълпата се надигнаха одобрителни възгласи. Щом синът му бе задържан като заложник, този път ханът щеше да спази клетвата си.

— Тишина! — прокълтя гръмовният глас на съдията. След няколко минути началникът на стражата доведе госпожа Ю и нейния син Ю Шан пред подиума.

— Госпожо — с доброжелателен тон каза съдията, — вие имахте възможност да се запознаете с истинското завещание на вашия покоен съпруг, открито в тайния павилион в лабиринта. Двамата със сина ви получавате цялото имущество на губернатора и аз съм сигурен, че то попада в добри ръце. Не се лъжа, струва ми се, вярвайки, че под вашите грижи Ю Шан ще израсне като достоен син на великия си баща и достоен носител на едно голямо име.

Дълбоко затрогнати, госпожа Ю и синът ѝ се поклониха няколко пъти. Когато те излязоха, старшият писар постави нов документ на масата пред съдията.

— Сега ще прочета решението на Императорския съд по делото за смъртта на генерал Дън — той поглади бакенбардите си и извиси глас: — Столичният съд се запозна с всички факти, отнасящи се до смъртта на генерал Дън Хугуо. Съдът намира, че наличието на едно име, изписано върху дръжката на четката, в която е било скрито оръжието на убийството, не е достатъчно доказателство, че именно това лице е превърнало четката в смъртоносно оръжие, нито че четката е била подарена именно с цел да убие генерала. Вследствие на това

съдът съобразно със своите правомощия записва случая в регистрите като нещастен случай.

— Добър пример за юридически увъртания — промърмори сержант Хун в ухото на съдията, докато той навиваше документа.

Съдията кимна леко с глава и отвърна шепнешком:

— Направили са каквото трябва, за да не замесват името на губернатора в тази история.

После взе червената си четчица и попълни нареждане за тъмничаря. След малко двама стражници избутаха госпожа Ли пред подиума. Страхът от смъртта я бе променил изцяло през тези дни на очакване. Нямахше и помен от самодоволството, с което бе описвала престъпленията си. Лицето ѝ бе изпито, очите ѝ уплашено пробягаха по алената наметка върху раменете на съдията, по гигантската снага на един мъж, изправен до него с огромен меч в ръцете, по двамата други зад гърба на първия, стиснали ножове, триони и въжета. Тя осъзна, че това е палачът с помощниците си, и залитна. Наложил се двамата стражници да я подхванат, докато коленичеше. Съдията започна:

— Престъпничката Ли, по баща Хуан, е призната за виновна в отвличането на едно младо момиче с цел удовлетворяването на извратен порок, както и в предумишлено убийство. Осъжда се на бой с камшик и обезглавяване. Държавата се отказва от претенции по отношение на имуществото на престъпничката и то ще бъде дадено като обезщетение на семейството на жертвата. Главата ѝ ще стои изложена в продължение на три дни на градската врата за назидание.

Госпожа Ли запищя пронизително. Незабавно един стражник залепи през устата ѝ лента намаслена хартия, двама други завързаха ръцете ѝ на гърба и после окачиха на врата ѝ табела с името, описание на престъплението, което бе извършила, и бъдещото наказание.

Отведоха злодейката обратно в тъмницата и зрителите вече се насочваха към изхода, когато съдията удари силно с чукчето по масата.

— Тишина! — извика той. — Сега ще прочета списъка с имената на временните служители в това съдилище.

И той започна с Фън, след това изброи и останалите бивши разбойници, които бе взел за стражници и пазачи на втория ден след пристигането си в Ланфан. Всички те стояха мирно, наредени пред подиума. Съдията се облегна в креслото си. Поглади дългата си брада

и внимателно огледа тези мъже, които така навреме и вярно му бяха служили. После заяви:

— Всички вие поехте службата си при извънредни обстоятелства и достойно я носихте. Сега положението е спокойно и аз ви освобождавам. Ако някой от вас иска да остане постоянно на служба в съдилището, е добре дошъл!

— Всички ние и аз най-много — с почиттелно сведена глава отговори Фън — сме задължени безкрайно на негово превъзходителство. Много бих желал да остана на поста си, но ще трябва да напусна града заради дъщеря си, защото тук всичко ѝ напомня за трагедията, сполетяла семейството ни. Кандидатът У Фан ми предложи място на началник на охраната в дома на един приятел на неговия баща. Службата ме привлича и защото научих от посредник, че господин У възнамерява да поиска ръката на по-малката ми дъщеря Черна Орхидея, щом си вземе втория държавен изпит.

— Виж я ти, неблагодарницата! — възмутено прошепна Ма Жун на Цяо Тай. — Нали аз ѝ спасих живота, нали пред мен се яви така, както само съпругът ѝ може да я види!

— Шшт! Че какво повече искаш, хубавицата ти е позволила да ѝ се полюбуваш!

— Моля за разрешение — продължи Фън — синът ми да остане в Ланфан. В цялата Цъфтяща империя той няма да намери по-добър господар от негово превъзходителство. Затова моля да бъде задържан на служба в съдилището, независимо от малките му способности.

Съдията изслуша думите му със сериозно изражение и отговори:

— Бъди спокоен, Фън, синът ти остава на служба. Лично аз се радвам, че небесата в безкрайната си милост пожелаха благополучието на две семейства да възмезди едно гнусно злодеяние. Когато запламтят червените свещи на сватбата, надеждата за честити бъднини ще покрие като с мехлем раните, кървящи в твоето бащино сърце. Със съжаление приемам оставката ти, която влиза в сила от утре.

Началникът на стражата и синът му коленичиха и се поклониха няколко пъти. Трима от стражниците заявиха, че искат да се върнат към старите си занятия, останалите предпочетоха да останат на служба. Съдията закри заседанието.

Тълпата пред съдилището чакаше търпеливо. Стражниците вече бяха качили госпожа Ли и Ю Ки в каруцата. Отдалеч се виждаха

табелите на гърбовете им с имената и престъпленията им.

Голямата порта се разтвори, показа се паланкинът на съдията, предшестван от редица стражници. Ма Жун и сержант Хун язدهа на коне от лявата му страна, Цяо Тай и Тао Ган — от дясната. Най-отпред с маршова стъпка четирима войници носеха опънато платно с надпис „Съдия на Ланфан“. Стражниците удариха гонговете и шествието се насочи към Южната врата.

Най-отзад се поклащаше каруцата с осъдените, заобиколена от гъсто множество. Докато минаваха по мраморния мост, зората заигра с кървави отблясъци по пагодата в лотосовото езеро.

На лобното място паланкинът бе посрещнат с поклон от началника на гарнизона, който поведе съдията към една издигната през нощта платформа. Войниците се наредиха в плътна редица пред нея.

Палачът заби меч си в земята и свали куртката си. Голият му торс бе целият в яки мускули. Помощниците му смъкнаха осъдените от каруцата и ги отведоха в средата на лобното място.

Те отвързаха Ю Ки, махнаха му табелата и го отведоха до един побит стълб с напречна греда. Единият помощник завърза осъдения за стълба през врата, другият омота с въжета ръцете и краката му за напречната греда.

Палачът избра сред инструментите си много дълъг тънък нож, застана пред Ю Ки и вдигна очи към съдията. Съдията кимна, в следващия миг ножът прониза сърцето на престъпника. После нарязаха тялото на Ю Ки на парчета.

Госпожа Ли припадна от ужасната гледка, неколцина от зрителите закриха очи с ръкави. Накрая палачът поднесе окървавената глава на съдията, той надписа челото ѝ с червената си четчица и тя бе хвърлена в един кош при останалите късове.

Двамата помощници на палача поднесоха кадилница под носа на госпожа Ли, за да дойде на себе си. Замъкнаха я пред платформата и я накараха да падне на колене. При вида на палача и неговия бич госпожа Ли запищя неистово, замоли с изхвъркнали от ужас очи за милост. Всичко това не бе в състояние да затрогне палача и двамата му помощници. Единият от тях сграбчи дългите плитки на осъдената и изтегли надолу главата ѝ, докато другият смъкна елечето ѝ и завърза ръцете ѝ на гърба. Палачът претегли големия бич в ръката си.

Ремъците завършваха с железни топчета, този страховит инструмент се използваше само за изпълнение на смъртно наказание.

НАКАЗАНИЕТО НА ПРЕСТЪПНИЦАТА

Съдията даде знак и бичът се стовари върху гърба на госпожа Ли със звук, от който всички присъстващи изтръпнаха. Осъдената полетя напред и щеше да падне на земята, ако двамата помощници не я държаха здраво. Госпожа Ли нададе пронизителен крясък, когато успя да си поеме дъх. Палачът замахна отново, после пак. На шестия удар гърбът на осъдената бе раздран от раменете до кръста. Кръвта течеше обилно от раздраната плът. Тя изгуби съзнание. Съдията вдигна ръка. Мина време, докато госпожа Ли се свести. Палачът вдигна меч, помощниците му поставиха осъдената на колене. Съдията даде знак, тежкия меч падна и с един удар отдели главата от тялото. Съдията надписа челото с четчицата си и главата потъна в кошницата, за да бъде изложена в продължение на три дни на една от градските врати.

Първите лъчи на слънцето заиграха по шлемовете на войниците, когато съдията се качи в паланкина и се отправи към Храма на покровителя на града, следван и от коменданта на гарнизона. Двамата мъже запалиха благовонни пръчици и дълго се молиха. Съдията изповяда пред божествения закрилник всички престъпления, извършени в града, после се раздели с коменданта и се завърна в съдилището.

Там побърза да се затвори в кабинета си. Изпи чаша силен чай и изпрати сержанта да закуси. По-късно през деня щеше да напише доклада до висшите власти за изпълнението на смъртните присъди.

Сержантът се присъедини към своите побратими в големия двор. И тримата оживено ръкомахаха, докато Ма Жун се оплакваше от това, колко невярна излязла Черна Орхидея.

— Сигурен бях, че иска да се омъжи за мен. Та тя за малко не ме уби, когато ни нападнаха в планината! Но си ми харесваше.

— Бъди доволен, братко! — утешаваше го Цяо Тай. — Като бръснач й беше езичето на тази мома. Честно ти казвам, щеше много да си патиш с нея.

Ма Жун се плесна по челото.

— Ти ме подсецаш за нещо! — извика той. — Знам аз какво ще направя. Ще откупя Тълби! Доста е засукана, а пък не отбира думица китайски. С нея ще ми е мирна главата.

Тао Ган поклати унило глава. Лицето му се издължи още повече и той каза мрачно:

— Не си го и помисляй, братко. Само след седмица това женище ще ти надува ушите от сутрин до вечер. И то на китайски!

Но Ма Жун се беше разпалил:

— Още тази вечер отивам да я търся. Ако иска някой, да дойде с мен. Да знаете само какви жени има там! И никак, ама никак не се опъват!

Цяо Тай затегна пояса си и каза нетърпеливо:

— Точно за жени ли намерихме да си говорим? Я по-добре да отидем да хапнем нещо! Няма по-добро нещо от чаша топло вино на гладно.

Всички се съгласиха, че това е най-мъдрото, което могат да направят, и се отправиха към главната врата на съдилището.

През това време съдията се бе преоблякъл в ловен костюм и нареди на един стражник да каже в конюшната да подготвят любимия му кон. Метна се на седлото, зави устата си с шалчето и се отправи към Южната врата.

Улиците бяха пълни със селяни от околността, които оживено обсъждаха сутрешните екзекуции, и никой не обърна внимание на самотния конник.

След като излезе от вратата, той пришпори коня. На лобното място стражниците разглобяваха платформата и засипваха с пясък кървавите петна. В полето съдията Ди отпусна юздите. Вдъхна сутрешния полъх и се огледа. Но дори ласкавата природа не носеше покой за измъчения му дух.

Както всеки път след изпълнение на смъртно наказание съдията се чувстваше смазан. Докато преследваше престъпника, беше неуморим. Но след изобличаването му, след като получи неговите признания, искаше час по-скоро да забрави случая. Ненавистно му бе да присъства на екзекуции, на всичките кървави изтезания.

Откак бе говорил с учителя Жеравова Роба, мисълта да напусне службата го преследваше настойчиво и накрая се превърна във властно желание. Съдията си помисли, че вече е на четирийсет години. Не беше толкова късно да започне нов живот в малкото имение, което притежаваше в родната си провинция. Нима имаше нещо по-добро от мирния живот, далеч от градската суетня? Ще може да чете, да се

посвети на възпитанието на децата си. Най-сетне ще има възможност да се заеме с онова, което от толкова време възнамеряваше — превеждането на някои от класическите текстове на съвременен език, така че да станат достъпни за всички. Не е ли и това също толкова достоен начин да служиш на държавата, колкото да посвещаваш времето си на човешката низост? В живота има толкова хубави неща, а за неговия пост претендираха множество чиновници.

И все пак съдията не бе съвсем уверен дали това е правилно решение. Какво би станало с империята, ако всички чиновници постъпят по този начин? Не беше ли негов дълг да даде по-късно възможност на синовете си също да станат държавни служители? Дали откъснатият живот ще позволи на момчетата достатъчно да се подготвят за изпитанията на бъдещето?

Съдията поклати глава и смушка коня. Като че ли единствено стиховете, прочетени в обиталището на учителя Жеравова Роба, можеха да му дадат отговор:

*Два пътя извеждат до Вратата на вечния живот.
Единият като червей се рие в пръстта,
вторият като дракон лети в лазурната вис.*

След странния разговор с отшелника тези стихове час по час изникваха в съзнанието му. Съдията въздъхна. Ще помоли стария учител да реши наместо него. Той ще съумее да му обясни кой от двата пътя му подхожда.

В подножието на планината слезе от седлото. Викна някакъв селянин, който работеше на близката нива, и го помоли да наглежда коня. По стръмната пътека се зададоха възрастен мъж и жена му, събирачи на дърва. Лицата им бяха сбръчкани, ръцете — възловати и сухи като клоните, които мъкнеха на гръб. Мъжът спря и свали тежкия си наръч на земята. Изтри стичащата се от челото му пот и попита вежливо:

— Накъде се е запътил почитаемият господин?

— Отивам при учителя Жеравова Роба — сухо отвърна съдията.

Старецът поклати бавно глава:

— Няма да го намерите у дома, почитаеми господине. От четири дни насам къщата е празна. Заварихме вратата да се хлопа, а пороят бе изкоренил всичките цветя. Ние с жена ми струпахме там събраните дърва.

Съдията се усети неописуемо самотен.

— Напразно ще си губите времето да ходите дотам, почитаеми господине — намеси се и селянинът, който стискаше юздата на коня му.

Съдията я пое машинално и попита събирача на дърва:

— Какво е станало със стария учител? Тялото му там ли е?

Лукава усмивка пробяга по сбръчканото лице. Човекът поклати умислено глава:

— Хора като него, почитаеми господине, не умират като вас и като мен. Те не принадлежат на този окаян свят, накрая отлитат като дракони в синьото небе и нищо не оставят след себе си.

Старецът метна отново вързопа на гърба си и закрачи по пътя.

Изведнъж всичко се проясни в главата на съдията. Той бе намерил отговора! С широка усмивка каза на селянина:

— Аз пък принадлежа на този свят. И ще продължа да се рия в пръстта!

Метна се на седлото и пришпори коня към Ланфан.

ПОСЛЕСЛОВ

В повечето китайски разкази за изумителни престъпления и тяхното умело разкриване магистратите се занимават с три или повече случая едновременно. Такъв подход възприех и аз в настоящия роман. По мое мнение в това отношение китайските криминални истории са по-реалистични от западните: населението в един окръг е било многобройно, тъй че е логично наведнъж да са се разследвали няколко дела.

В романа следвам стародавната китайска традиция накрая да се прилага описание на екзекуциите. Китайското чувство за справедливост изисква с най-големи подробности да се възпроизведат изтезанията, на които се подлагат престъпниците. Възприех също така обичая на китайските писатели от времето на династията Мин да описват хората и живота такива, каквито са в тяхното собствено време, независимо че събитията се разиграват векове преди това. Същото важи и за илюстрациите, които възпроизвеждат костюми и обичаи от епохата Мин (1368–1644), а не Тан.

Съдията Ди е прочут древнокитайски следовател. Той е историческа личност, един от известните държавници на Танската династия. Истинското му име е Ди Жендзие, живял от 630 до 700 г. По-късно става председател на Императорския съд и мъдрите му съвети оказват благоприятно влияние във воденето на държавните дела. И все пак голямата си слава дължи на своите следователски умения, превърнали го през следващите столетия в герой на разкази, които нямат много общо с действителността.

Убийството в затворено помещение ми бе подсказано от един анекдот, свързан с известния държавник от времето на династията Мин Йен Шифън, починал през 1565 г. Разказва се, че бил изобретил четка, която изстрелвала смъртоносна стрела при загряване на пламък. Той си служел с нея като защитно оръжие.

Тайното завещание почерпих от добре известен китайски криминален разказ. Кратка негова версия е публикувана в един

старинен сборник с криминални случаи, който издадох на английски под заглавието T'ang-yin-pi-shih. Parallel Cases from under the Pear Tree, a 13th century manual of jurisprudence and detection (Sinica Leidensia Series, vol. X, Leiden, 1956). Там завещанието е открито подлепено в списъка от известния Бао Кун, съдията Бао, големия следовател от времето на династията Сун. Пръснатите в пейзажа указания и темата за лабиринта са измислени от мен. Схемата на лабиринта възпроизвежда точно някои таблички за горене на благовония. Според стария китайски обичай в непрекъснатата бразда се насипва благовонен прах, който изгаря постепенно.

Мотивът за влечението на жена към друга жена се среща в множество стари китайски истории. Подобни връзки в немалка степен са били обусловени от затварянето на жените в специални отделения на дома, където те общували изключително помежду си. Темата е широко разгледана в моята книга *Erotic Colour Prints of the Ming Period* (Токуо, 1951, vol. I, pp. 146–148). В настоящия роман този мотив ми дава възможност да покажа на читателя „модерността“ на старата китайска литература.

Лъжливата жалба на тримата монаси в глава VII е почерпена от T'ang-yin-pi-shih. В старите истории неведнъж се среща и образът на узурпатора, представен или като герой, или като злодей, обуздан от справедливия съдия.

Най-сетне, учителят Жеравова Роба всъщност въплъщава и модернизира почти задължителната за всички криминални истории тема за *Deus ex machina*. При разплитането на някой особено загадъчен случай съдиите обикновено получават помощ от свръхестествено същество — понякога от самия повелител на сенките. Модерният читател едва ли би преглътнал подобна намеса, затова въведох образа на стария даоистки отшелник. По време на разговора му със съдията Ди в глава XIX не става ясно дали съзнателно, или неволно той подсказва истината на магистрата. Разликите между даоизма и конфуцианството са достатъчно добре известни, за да се спирам подробно на тях. Ще отбележа само, че съдията Ди като правоверен конфуцианец придава изключително значение на нравствените ценности: справедливост, дълг, добродетел и т.н., докато учителят Жеравова Роба защитава даоисткия принцип за относителността на

възприетите стойности и прославя съгласуваната с природните сили
ненамеса.

Робърт ван Хюлик

Издание:

Робърт ван Хюлик. Загадката на лабиринта

Редактор: Красимир Мирчев

Коректор: Юлия Шопова

Технически редактор: Стефка Иванова

Оформление на корицата: Виктор Паунов

ISBN 954-528-055-7

ИК „Труд“, 1996

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.